

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בפני כבוד השופט בני שגיא

המאשימה
מדינת ישראל - המחלקה לחקירות שוטרים
ע"י ב"כ עו"ד רונן יצחק, עו"ד ליאת יונניאן, עו"ד רות יצחק-שרוני

נ ג ד

הנאשם
ניסו שחם
ע"י ב"כ עו"ד בועז בן צור, עו"ד דקלה סירקיס, עו"ד עודד גזית

הכרעת דין

[נוסח לפרסום]

נוסח זה מתבסס על הניסוחים המדויקים של הכרעת הדין, למעט באותם מקומות בהם ניסוח כלשהו יכול היה ללמד על זהותה של אחת השוטרות המעורבות, שאז נמחקו הפרטים או שונו הניסוחים.

לאור האמור, גם תיאור עובדות כתב האישום הובא בצורה לאקונית, ובמספר מקומות נערכו שינויים אף בציטוטים שאוזכרו, תוך היצמדות למקור ככל האפשר.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

תוכן עניינים

4	א. על כתב האישום ומבנה הכרעת הדין
8	ב. חטיבת ניגוד העניינים
8	הפרת אמונים – המסגרת הנורמטיבית
14	תמצית עמדת התביעה ביחס לניגוד העניינים
15	תמצית עמדת ההגנה ביחס לניגוד העניינים
18	על קשרים אינטימיים וניגוד עניינים
20	ניתוח פרשיות 1-5 הכלולות בחטיבת ניגוד העניינים
20	פרשייה ראשונה
20	עובדות כתב האישום
21	זירת המחלוקת
23	תמצית טיעוני התביעה
23	תמצית טיעוני ההגנה
24	דיון והכרעה
27	פרשייה שנייה
27	עובדות כתב האישום
30	זירת המחלוקת
32	תמצית טיעוני התביעה
35	תמצית טיעוני ההגנה
39	דיון והכרעה
51	פרשייה שלישית
51	עובדות כתב האישום
52	זירת המחלוקת
52	תמצית טיעוני התביעה
54	תמצית טיעוני ההגנה
56	דיון והכרעה
62	פרשייה רביעית
62	עובדות כתב האישום
63	זירת המחלוקת
64	תמצית טיעוני התביעה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

65	תמצית טיעוני ההגנה
66	דיון והכרעה
71	פרשייה חמישית
71	עובדות כתב האישום
73	זירת המחלוקת
76	תמצית טיעוני התביעה
77	תמצית טיעוני ההגנה
79	דיון והכרעה
85	חטיבת ניגוד העניינים – סיכום ביניים
86	ג. חטיבת עבירות המין
86	פרשייה שישית
86	עובדות כתב האישום
87	זירת המחלוקת
87	תמצית עמדת התביעה
88	תמצית עמדת ההגנה
89	דיון והכרעה
99	פרשייה שביעית
99	עובדות כתב האישום
99	זירת המחלוקת
100	תמצית עמדת התביעה
101	תמצית עמדת ההגנה
102	דיון והכרעה
108	פרשייה שמינית
108	עובדות כתב האישום
109	זירת המחלוקת
110	תמצית עמדת התביעה
111	תמצית עמדת ההגנה
113	דיון והכרעה
134	ד. הכרעה בתזת "הצבירה"
140	ה. סוף דבר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

א. על כתב האישום ומבנה הכרעת הדין

בקליפת האגוז - על טיבו של כתב האישום והשאלות העומדות להכרעה

1. כתב האישום שהוגש נגד הנאשם, שניהן בשורה של תפקידים בכירים במשטרה, מחזיק שמונה פרשיות, וכולל שתי חטיבות:

החטיבה הראשונה - חטיבת ניגוד העניינים: במסגרת חטיבה זו, שהיא החטיבה המרכזית בכתב האישום, נכללות פרשיות 1-5 וחלק מפרשייה 8.

בתמצית, נטען כי לאורך השנים ניהל הנאשם קשרים אינטימיים מוסכמים עם שוטרות צעירות, לרוב, בתפקידים זוטרים, שהיו כפופות אליו - בין במישרין ובין בעקיפין - וכי במסגרת תפקידו, באו בפניו, מעת לעת, בקשות שונות שלהן - בנוגע לאיוש תפקיד בו חפצו, יציאה ללימודים ומימוןם, מעבר ליחידה אחרת במשטרה, החשת מעבר וכיוצ"ב, בהן טיפל חרף ניגוד עניינים מובהק בו היה מצוי.

חשוב להדגיש – בפרשיות אלה, המהוות את השלד המרכזי של כתב האישום, בחרה התביעה שלא לייחס לנאשם עבירות מין, אלא אך ורק ביצוע פעולות הקשורות בעניינין של השוטרות בעודו נתון בניגוד עניינים.

אף שהתביעה הסכימה כי עוצמת ניגוד העניינים שהייתה טמונה בכל פעולה ופעולה שביצע הנאשם בהקשר לבקשות השוטרות אינה חוצה את הרף הפלילי (למעט פעולה אחת בפרשייה השנייה), נטען כי הצטברותן של הפעולות עולה כדי ביצוע עבירה אחת של מרמה והפרת אמונים (להלן – תזת הצבירה). תזת "הצבירה" בה מחזיקה התביעה, היא הסיבה בעטיה כתב האישום אינו מורכב משמונה "אישומים" כנהוג (שאז כל אישום אמור היה לייחס לנאשם עבירה נפרדת) אלא משמונה "פרשיות" החוסות לכאורה תחת אישום אחד.

שתי שאלות מרכזיות עומדות להכרעה בחטיבה זו:

הראשונה – האם ביצע הנאשם פעולות כלשהן בעניינין של השוטרות עימן ניהל קשרים אינטימיים מוסכמים עת היה מצוי בניגוד עניינים?

השנייה – האם ניתן לקבל את התזה המשפטית החדשנית לפיה הצטברות של "ניגודי עניינים שאינם פליליים", יכולה לעלות כדי עבירה פלילית אחת?

החטיבה השנייה – חטיבת עבירות המין: במסגרת חטיבה זו נכללות פרשיות 6-8.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בתמצית, נטען כי בשני מקרים נישק הנאשם שוטרות (ולאחת מהן אף לקח את ידה והניחה על איבר מינו מעל הבגדים) ובכך ביצע עבירות של מעשה מגונה, ובמקרה נוסף - שלח לשוטרת מסרונים הכוללים הצעות חוזרות בעלות אופי מיני ובכך ביצע עבירה של הטרדה מינית.

הילוכה של הכרעת הדין

2. הכרעת הדין תפסע לאורכן ולרוחבן של שתי החטיבות הכלולות בכתב האישום, תוך בחינת טענות הצדדים וניתוח הראיות הרלוונטיות.

במסגרת החטיבה הראשונה, אתייחס תחילה לעבירה של מרמה והפרת אמונים, ואעמוד על טיבה וגבולותיה כפי שאלה שורטטו בפסיקת בית המשפט העליון. בהמשך, אבחן את הפרשיות השונות הכלולות בחטיבה זו ואכריע בכל אחת מהן בשאלה האם ביצע הנאשם פעולות כלשהן בעניין של השוטרות בהיותו נתון בניגוד עניינים. ככל שהתשובה לכך תהא חיובית – אקבע מהי עוצמת ניגוד העניינים.

במסגרת החטיבה השנייה, אבחן את אופי הקשרים שנקמו בין הנאשם לאותן שוטרות, את הראיות שהוצגו ביחס לאירועים הקונקרטיים בהם בוצעו לכאורה העבירות, ובהמשך אדרש לטענות הצדדים ואכריע בהן.

במסגרת החלק המסכם של ההכרעה, אבחן את מכלול הפעולות שהוכח כי בוצעו בניגוד עניינים, ואדרש לשאלת היתכנותה של תזת הצבירה, דהיינו - האם ניתן "לצבור" אסופה של "ניגודי עניינים שאינם פליליים" לכדי עבירה פלילית אחת.

3. ארבע הערות טרם ירידה לפרטים:

ההערה הראשונה - התביעה, מעצם הפררוגטיבה הניתנת לה להגיש כתבי אישום ולבחור את הוראות החיקוק, היא זו המשרטטת ותוחמת את גבולות המחלוקת. במסגרת גבולות אלה ששורטטו על ידי התביעה, מציג הנאשם את הגנתו, ובאותה מסגרת ממש - ניתנת הכרעתו של בית המשפט.

"פרשת ניסו שחם" החלה בחשד לביצוע סדרתי של עבירות מין על ידי ניצב במשטרה, וסוקרה בהתאם, אלא שעם התקדמות החקירה, ולאחר שנחקרו השוטרות המופיעות בכתב האישום ואחרות, התברר כי התמונה הראייתית שונה לחלוטין, וכי "המימד של כפייה מינית" במעשיו של הנאשם לא תופס מקום מרכזי כלל ועיקר – לא ברמת ההיקף, ובוודאי שלא ברמת החומרה במדרג עבירות המין. בנקודת זמן מסוימת, כעולה מהראיות שנשמעו ומעדותו של החוקר שחר חמדי, אחרי שגורמי החקירה והתביעה הבינו כי התמונה הראייתית אינה תואמת את אופי החשדות בתחילת החקירה, שינתה החקירה כיוון והחלה להתמקד בשאלה האם הנאשם דן בבקשות שונות של אותן שוטרות עמן הוברר כי ניהל קשרים אינטימיים מוסכמים. במסגרת אותו 'שינוי כיוון' החלו החוקרים לבדוק את תיקיהן האישיים של אותן שוטרות (ואחרות), וליקטו מתוכם מסמכים שונים מהם הסיקו על מעורבות מסוימת של הנאשם בביצוע פעולה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

כלשהי בעניינין, על פי רוב נקודתית, לאורך השנים בהן שירתו במשטרה. לאחר השלמת מלאכת "הליקוט" הוברר כי מרבית הפעולות שביצע הנאשם בעניינין של אותן שוטרות עימן ניהל קשר אינטימי, הן מינוריות יחסית, ומתבררות, כדרך קבע ולכל היותר, במסגרת הליכים משמעותיים. אינני רואה להידרש למונח "סימון המטרה" שעלה בסיכומי ההגנה בהקשר זה, או לטענה לפיה "אלמלא הרעש והווליום" לא היו הטענות בדבר הפרת אמונים מתבררות בהליך פלילי, אך ברור כי נקודת הזמן בה הוברר כי עסקינן באסופת פעולות מינוריות יחסית, היא נקודת הזמן בה באה לעולם "תזת הצבירה" החדשנית שהציגה התביעה במהלך המשפט.

חרף העובדה שליבת כתב האישום מצויה בחטיבת ניגוד העניינים, וזו יוצאת מנקודת הנחה עובדתית ומשפטית (התואמת את הראיות) כי מערכות היחסים האינטימיות של הנאשם היו מוסכמות, מצאה התביעה "לצבוע" את תיאור העובדות בכתב האישום (בחטיבת ניגוד העניינים), ועשתה כן בעוצמה גבוהה יותר אף בסיכומיה, ב"צבעי מרות, מין וניצול", אלא שצבעים אלה אינם תואמים את זירת המחלוקת המשפטית ששורטטה על ידי אותה תביעה ממש בכתב האישום, בבחינת – "להגיש בלי (מרות, מין, וניצול) ולסכם עם".

ראה בהקשר זה, לדוגמא, סעיף 13 בעובדות הפרשייה הראשונה בו בחרה התביעה לציין את המקום בו קיים הנאשם יחסי מין עם ב.ב (נתון "צבע" שאינו רלוונטי לעבירה של הפרת אמונים) וכן עמודים 7, 12, 259 לסיכומי התביעה.

ההגנה טענה בסעיף 176 לסיכומיה כדלקמן: **"ניתן היה לקבל עמדה שכזו אם מח"ש הייתה סבורה, כי קשרים מסוימים היוו עבירה ואם היא הייתה מבקשת לטעון כי יש בידה ראיות להוכיח זאת. אולם, משמח"ש עצמה החליטה כי לא כך היה, המשך העלאת טענות מסוג זה מעיד, שוב, על חולשת יתר טענותיה, ועל הניסיון לתבל את לוז ההליך הפלילי בעניינים שאינם שייכים לו. ניתנת האמת להיאמר, כותרות אתרי האינטרנט לא התעניינו באישור סיוע ללימודים או באישור סטנדרטי להעלאה בדרגה. הן מצאו עניין רב יותר בתיאורים ציוריים על קיום יחסי מין".**

במסגרת הכרעת הדין, עת אכריע בחטיבת ניגוד העניינים, אתמקד בפעולות הרלוונטיות לסוגיה זו כפי שאלה פורטו בכתב האישום ועלו מחומר הראיות, ובאלה בלבד.

ההערה השנייה – ההגנה הקדישה בסיכומיה פרק נרחב לאופן חקירת השוטרות על ידי חוקרי מח"ש, נושא אליו התייחסו רובן המכריע של השוטרות המוזכרות בכתב האישום ושוטרות נוספות.

נטען כי על מנת "לחלץ" מהשוטרות עדות שתגבש עבירת מין ו"למצוא" משהו נגד הנאשם, הפעילו חוקרי מח"ש לחצים כבדים ופסולים על השוטרות השונות, החל "מאיומים ועד שאלות חודרניות ללא כל צורך. מבירור 'האם הבעל יודע' ועד הצגת שקרים בוטים". עוד נטען כי לאחר שהתברר כי השוטרות מעידות שהקשר בינן לבין הנאשם היה בהסכמה מלאה, החמירה גישתם האגרסיבית של החוקרים, מתוך כוונה לגרום לנשים לשנות את עדותן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

התביעה התייחסה לנושא בסיכומיה ועמדה על הצורך לאזן בזמן אמת בין הרצון להגן על השוטרות ועל שמן הטוב, לבין אינטרס בירור האמת שאילץ את החוקרים לשאול לעיתים שאלות פולשניות. צוין כי משחלק מהשוטרות סירבו למסור תיאורים מלאים, סברו החוקרים כי יסוד לתבוע מהן, עקב מעמדן המיוחד כשוטרות, לשתף פעולה בחקירה למרות הקושי שבדבר.

לצד דברים אלה הסכימה התביעה על כך שבתאוצת החקירה נפלו פגמים ותקלות בהקשר זה, והודיעה כי בעקבות הפרשה שהציבה אתגרים חדשים, הופקו לקחים ונעשו צעדים אופרטיביים לשם יצירת מעטפת תומכת לשוטרת הנקלעת למוקד הליך חקירתי – משפטי, בין כקורבן ישיר ובין כקורבן עקיף.

שקלתי האם יש מקום לכרוך בהכרעת דינו של הנאשם גם התייחסות מקיפה לדרך בה נחקרו השוטרות, דרך אשר היה בה, לעיתים, משום חציית גבולות ונקיטה בגישה פולשנית-מציצנית מוגזמת, ודומה כי אף גורמי התביעה נטו להסכים לכך, גם אם באופן חלקי.

שקלתי – והחלטתי כי אין מקום לעשות כן, וזאת משלושה טעמים:

הטעם הראשון - הכרעת דין, מטבעה, צריכה להתמקד בשאלה האם ביצע הנאשם עבירות פליליות, אם לאו. חוקרי הרשות (בענייננו - מח"ש) אינם בחזקת "נאשמים" וממילא לא היו מיוצגים בהליך;

הטעם השני - לאחר שבחנתי את הראיות השונות, הגעתי למסקנה לפיה יכולתו של בית המשפט להגיע לחקר האמת לא נפגעה כתוצאה מהתנהלותם של החוקרים, וככל שנפגעה זכותו של הנאשם להליך הוגן, הדבר נעשה במידה שאין בה כדי להשליך על תוצאת הכרעת הדין;

הטעם השלישי - נתתי משקל להצהרת התביעה בדבר הלקחים שהופקו ואותם צעדים אופרטיביים שבוצעו.

ההערה השלישית – במהלך החקירה, הפיקו חוקרי מח"ש פלטי שיחות טלפון הכוללים גם, בחלק מהפלטים, התייחסות למסרונים (קלסר ת/25, להלן – **מחקרי התקשורת**). יחד עם זאת, ומעבר לאינדיקציה כי התקיימה שיחה או נשלח מסרון, מחקרי התקשורת שבוצעו בתיק זה על ידי גורמי החקירה לא כללו הפקת תכנים של אותם מסרונים, ובהיעדר האזנות – אין בנמצא גם תכנים של שיחות טלפוניות. במהלך המשפט ואף בסיכומיהם, עשו הצדדים שימוש במונח "התקשוריות" על מנת לתאר מכלול של שיחות והחלפת מסרונים, ואף אני, בחלק מהמקומות, אעשה שימוש במונח זה.

ההערה הרביעית – מקום בו קיימת הדגשה בציטוט, היא אינה במקור, אלא אם צוין אחרת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ב. חטיבת ניגוד העניינים

הפרת אמונים – המסגרת הנורמטיבית

4. כאמור, לנאשם מיוחסת עבירה של מרמה והפרת אמונים, לפי [סעיף 284 לחוק העונשין](#), הקובע כי:

"עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו - מאסר שלוש שנים".

באשר ליסוד העובדתי, אין מחלוקת כי הנאשם הוא עובד ציבור וכי המעשים המיוחסים לו בוצעו במסגרת מילוי תפקידו.

הרכיב ההתנהגותי של הפרת האמונים והרכיב הנסיבתי הנוסף של מעשה "הפוגע בציבור" הם העומדים במחלוקת בענייננו. בקשר לרכיב האחרון, ראוי לציין כי כבר נפסק שרכיב הפגיעה בציבור אינו רכיב תוצאתי, כפי שהיה נהוג להסתכל עליו בעבר, כי אם רכיב נסיבתי גרידא, לפיו נדרש כי המעשה יהא, לפי טיבו וטבעו, מעשה הפוגע בציבור, כאשר הפגיעה בציבור אינה מוגבלת רק לפגיעה כלכלית מוחשית, אלא גם פגיעה מופשטת, תדמיתית, אסטרטגית או ערכית יכולה לבסס פגיעה באמון הציבור [ראו [דנ"פ 1397/03](#) [מדינת ישראל נ' שבס](#), פ"ד נט(4) 385 (2004) (להלן – [עניין שבס](#)), פס' 39-40; [ע"פ 5083/08 בניזרי נגד מדינת ישראל](#) (24.6.2009) (להלן – [עניין בניזרי](#))].

קיימות מספר פעולות שיכולות לגבש את היסוד העובדתי, כאשר אחת מהן היא הפרת אמונים הנובעת מניגוד עניינים אישי, כפי שיוחס לנאשם. ניגוד עניינים מאופיין בהימצאותו של עובד הציבור במצב בו קיים ניגוד בין האינטרס עליו מופקד במסגרת תפקידו לבין אינטרס אחר כלשהו, וניגוד עניינים אישי קיים למעשה בכל מקרה שבו הפעולה של עובד הציבור במילוי תפקידו עשויה להצמיח תועלת או להסב נזק לאדם או לגוף המקורבים לעובד הציבור [[ע"פ 8080/12 מדינת ישראל נגד אולמרט](#) (28.09.16)].

על עמימות העבירה ומשמעותה של עמימות זו על תחומי התפרשות העבירה

5. בעניין [שבס](#) עמד בית המשפט העליון, בהרכב מורחב של תשעה שופטים, על עמימותה של הוראת החוק, ועל הזהירות המתחייבת שעה שנדרשים ליצוק תוכן לאותה "רקמה פתוחה".

וכך נקבע:

"במתן פירוש לאיסור הפלילי של הפרת אמונים עלינו להבטיח כי יסודות העבירה ישקפו התנהגות פסולה בעלת היבט פלילי. אל לנו לתת לעבירה פירוש רחב מדי שישתרע על התנהגות שהיבט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

הדומיננטי בה הוא בעל אופי משמעותי... אך באותה מידה יש להיזהר מפני סכנה אחרת הרובצת לפתחו של בית המשפט. יש להימנע מלתת לעבירה פירוש מצמצם, אשר ישלול מהחברה הישראלית מכשיר חשוב בשמירה על הערכים המונחים ביסוד השירות הציבורי".

אותה "אזהרה" ששיגר בית המשפט העליון מפני הרחבת העבירה גם אל תחומים פסולים מבחינה אתית או משמעותית, חזרה גם [בע"פ 846/12 ויטה נ' מדינת ישראל](#) (19.6.2013) (להלן – עניין ויטה).

בעניין ויטה התייחס בית המשפט העליון לקשר בין ההגדרה הכללית של הפרת האמונים להגדרת ניגוד העניינים, וקבע כי בדומה להפרת האמונים, גם הגדרת ניגוד העניינים משתרעת על מגוון רחב של מצבים אולם לא כל מצב של ניגוד עניינים נופל לגדרי העבירה הפלילית.

וכך נקבע:

"כמו ההגדרה הכללית של הפרת אמונים, גם ההגדרה של ניגוד עניינים משתרעת על מגוון רחב של מצבים. ואולם, לא כל מצב של ניגוד עניינים נופל לגדרי העבירה הפלילית. ישנם מצבים של ניגוד עניינים שהם הפרה של הדין המשמעותי או של כללי האתיקה, אך אין בהם כדי להקים את העבירה הפלילית של מרמה והפרת אמונים".

ראה גם עמדת השופט זמיר בע"פ 1877/90 מדינת ישראל נ' בן עטר [20], בעמ' 700: "...לא כל מצב של ניגוד עניינים, אף אם יש בו פסול מבחינה מינהלית או מבחינה מוסרית, מוביל בהכרח לעבירה פלילית...".

הנשיא ברק במאמרו "ניגוד אינטרסים במילוי תפקיד", משפטים י" (תש"ס) 11, ציין כי: "הכלל הוא, אסור לו לאדם להימצא במצב של ניגוד עניינים", ובהמשך הבהיר את משמעות האיסור:

"האם פירוש הדבר, שכל מקרה של ניגוד עניינים מהווה עבירה פלילית? או שמא זהו איסור מוסרי, הנתון להכרעתו האישית של האדם? ומה דינה במישור המנהלי של פעולה שהפרה את האיסור האמור? כפי שניתן לצפות, מידת האינטנסיביות של הפרת העיקרון משתנה, והיא מקיפה קשת רחבה של מקרים. משמעותו של האיסור משתנה, על כן, בהתאם למקומו של המקרה בקשת רחבה זו. בקצה האחד של הקשת מצויה ההפרה הזדונית שיש בה יסוד של שחיתות. הדוגמה הבולטת לכך היא המקרה שבו אדם מעמיד עצמו בניגוד אינטרסים על-ידי לקיחת כסף או שווה כסף בעד פעולה הקשורה בתפקידו. זהו התחום "השחור" אשר מן הדין שייתקל בנורמות של המשפט הפלילי. בקצה האחר של הקשת מצוי אותו ניגוד קל, עדין, אשר תגובתך עליו היא "זה לא ראוי, אני לא הייתי עושה זאת, אך זה עניינו שלו, ואל לנו להתערב בדבר". זהו התחום של "הפגם האסתטי", המושאר להכרעתו הערכית של הפועל. בין שני קצוות אלה קיים אותו תחום רחב ו"אפור" היוצא מתחום ההכרעה האינדיבידואלית, אך אינו נכנס לתחום ההתנהגות המושחתת".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

נראה אפוא כי המשימה המוטלת על כתפי בית המשפט, עת נדרש הוא לבחון האם ביצע נאשם עבירה של מרמה והפרת אמונים בדרך של ניגוד עניינים, מתמקדת בבחינת טיב ניגוד העניינים, והכרעה בשאלה האם מדובר בניגוד עניינים הנכנס לתחום "השחור" הפלילי או שמא מדובר בניגוד עניינים הנמצא בתחום הרחב וה"אפור", אך אינו נכנס לתחום ההתנהגות המושחתת בהיבט הפלילי.

כיצד מתבצעת הבחינה האם המעשה נמצא בתחום "השחור" או שמא הנורמה הפלילית אינה חלה עליו?

6. בעניין שבס נקבע סוג של "מנגנון מאזן" שמטרתו לתחום את גבולות העבירה העמומה, ולוודא כי מעשים שאינם פליליים במהותם לא ייתפסו ככאלה, ובשמו המשפטי – צורך בהוכחת "פגיעה מהותית - קיומו של פן מחמיר נוסף".

וכך נקבע:

"ביסוד גישתנו זו מונחים השיקולים האלה: ראשית, הצורך בקיומה של פגיעה מהותית באינטרס המוגן על-ידי האיסור הפלילי נותן ביטוי לתפיסה כי אין די בניגוד עניינים בלבד; נדרש "פן מחמיר נוסף". פן מחמיר זה מתבטא בדרישה כי תתקיים פגיעה מהותית בערך המוגן. בכך מושג איזון ראוי בין האינטרס החברתי-ציבורי בשמירה על אמון הציבור בשירות הציבורי, על טוהר המידות ועל תקינות מילוי התפקיד מזה, ובין זכויות היסוד של הפרט, ובראשן זכותו לחירות, כפי שהיא נפגעת מכל איסור פלילי והסנקציה שבצדו, מזה (ראו והשוו ע"פ 4424/98 סילגדו נ' מדינת ישראל [24], בעמ' 539-540). הגנה חוקתית ראויה על זכויות אלו מחייבת כי הפגיעה בהן תהיה לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש. מבחן הפגיעה המהותית באינטרס המוגן מגשים אמת מידה זו, שכן הוא נותן משקל ראוי לחשיבותו של הערך המוגן ביסוד העבירה של הפרת אמונים ובה בעת פוגע באופן מידתי בזכויות היסוד של הפרט. הגישה שלפיה האיסור הפלילי של הפרת אמונים משתרע אך על אותם ניגודי עניינים שיש בהם פגיעה מהותית באינטרס המוגן מעניקה איפוא לאיסור הפלילי את היקפו הראוי" (פיסקה 46 לחוות דעתו של הנשיא ברק).

איתורו של פן מחמיר נוסף משרת שתי תכליות:

התכלית הראשונה – מניעת סכנת "הפללה" של מעשים שאינם ראויים להיתפס כפליליים אלא כמשמעותיים.

עמד על כך כב' השופט חשין בעניין שבס:

"כפי שראינו, העבירה של הפרת אמונים עבירה היא שגבולותיה פרוצים-משהו, וממילא שומה עלינו להיזהר ולהישמר שמא נגרוף אל התחום הפלילי מעשים שאפשר מעשים בלתי ראויים הם לעצמם, אלא שדין המשמעת וכללי האתיקה – הם ולא המשפט הפלילי – יועדו להם. לא כל מעשה שיש בו כיעור מבקש המשפט הפלילי להשתלט עליו. שומה עליו על בית-המשפט להבחין הבחן-היטב בין מעשים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בלתי ראויים העולים אך ברשתם של דין האתיקה ושל דין המשמעת, ובין מעשים שנכון להחיל עליהם (גם) את הדין הפלילי" (פיסקה 7 לחוות דעתו של השופט חשין).

התכלית השנייה – כאשר ההרשעה בפלילים היא רק באותם מקרים חמורים, הרי שלא נפגע עקרון החוקיות.

הנשיא ברק סיכם את חוות דעתו בעניין שבס, תוך הפנייה לדברי השופט דב לוין [בע"פ 281/82 אבו חצירה נ' מדינת ישראל פ"ד לז 673](#), שהתייחס לסיטואציה בה עלול לעמוד עובד ציבור:

"[עובד ציבור – ב.ש.]...יהא זהיר והוגן ככל שיהיה, עלול להיכשל, חלילה, בשיקול-דעת מוטעה, בהתנהגות הראויה לביקורת, במעשה הפגום מבחינה אסתטית או הנוגד עקרונות אתיקה ראויה בתחום עשייתו. יהא זה מסוכן ולא רצוי, מבחינת המדיניות השיפוטית, להטביע מיניה וביה על כל מעשה לא ראוי שכזה גושפנקא של התנהגות פלילית..."

7. ניתוח פסיקת בית המשפט העליון מלמד על הבחנה המבוצעת בין "ניגוד עניינים פלילי" שיש בו סכנה ממשית להשפעה על שיקול הדעת של עובד הציבור לבין ניגוד עניינים שאינו פלילי (אתי, משמעתית וכיוצ"ב).

על-מנת להכריע האם פעולה קונקרטית נעשתה בניגוד עניינים, ומהי עוצמתו (פלילית או אחרת), יש להידרש למספר מבחני משנה:

(א) מבחן המשנה הראשון – המרחק שבין מועד היווצרות ניגוד העניינים לבין הפעולה:

עמדתי לעיל על טיבו של המונח "ניגוד עניינים", אולם גם בהנחה שקיים ניגוד עניינים, בנקודת זמן מסוימת, לא בהכרח ניתן "לגרור" את ניגוד העניינים לנקודת זמן אחרת.

עמדה זו עולה מפסק דינו של בית המשפט העליון בעניין ויטה, שם נבחנה השאלה האם ויטה, שכיהן כפקיד שומה, והיה בעבר לקוח של עו"ד וינרוט, היה מצוי בניגוד עניינים שעה שטיפל בלקוחותיו של עו"ד וינרוט.

החשיבות לענייננו מוצאת ביטוי בעובדה כי בחינת קיומו של ניגוד עניינים בעניין ויטה נעשתה לאורך ציר הזמן, תוך שבית המשפט העליון מתייחס לסיטואציה בה בנקודת זמן מסוימת ניתן היה לקבוע כי ויטה היה מצוי בניגוד עניינים, ואילו בנקודת זמן מאוחרת יותר, התפוגג ניגוד העניינים, או למצער, הפך לכזה שאינו בא בשעריו של התחום הפלילי. במילים אחרות, על-מנת שפעולה תיחשב ככזו שנעשתה בניגוד עניינים פלילי, יש לבחון את מועד הפעולה ביחס לנקודת הזמן בה נוצר ניגוד העניינים, שכן ניגוד עניינים פלילי אינו מצב "קבוע".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

וכך קבע בית המשפט העליון:

"דעתי היא כי לא ניתן לקבוע במידת הוודאות הנדרשת כי המערער היה מצוי, עת טיפל בהסכם המס עבור גרטלר, בניגוד עניינים פלילי שנמשך משנת 2000. פרק הזמן שחלף, בנסיבות המתוארות, הוא משמעותי, והוא מחליש את הסיכויים כי המערער פעל בעניין גרטלר תוך התנגשות בין אינטרס אישי והאינטרס הציבורי. כך, ניתן להשוות את פרק הזמן שחלף לאותה "תקופת צינון" שנדרשת מעובד ציבור לאחר פרישתו מהשירות הציבורי, לפני שיוכל לקבל זכות ממי שנזקק במהלך עסקיו להחלטה של אותו עובד ציבור בתחום הסמכות עליו היה ממונה במהלך שירותו הציבורי. לפי [סעיף 4 לחוק שירות הציבור \(הגבלות לאחר פרישה\)](#), [התשכ"ט-1969](#) (להלן - חוק שירות הציבור), האיסור החל על עובד הציבור להיות מועסק על ידי מי שהיה תלוי בהחלטות שלו מוגבל לתקופה של שנה אחת בלבד. ביום 26.12.2007, בעקבות ו"ע (מחוזי י-ם) [122/07](#) כהן נ' נציבות שירות המדינה (20.5.2007) (להלן - עניין כהן), הבהירה רשות המיסים כי איסור זה חל גם על מייצגים שעובד הציבור טיפל בלקוחות שלהם.

על אף ההבדלים שבין המקרים בהם מטפל חוק שירות הציבור לבין מצב הדברים שלפנינו, נראה כי ההשוואה לחוק, גם לאחר עניין כהן, מחזקת את המסקנה לפיה שנה וחצי היא תקופה ממושכת דיה בנסיבות העניין, המנתקת או לפחות מחלישה את החשש המתעורר מהתנהלות לא תקינה של המערער עקב השירות המשפטי בשנת 2000. נוכח כל האמור, לא הצליחה המשיבה להראות כי התנהלותו של המערער משנת 2000 ועד ליום 2.1.2003 – יום החתימה על ההסכם בעניין גרטלר – הציבה אותו במצב של ניגוד עניינים, לא כל שכן ניגוד עניינים פלילי, בטיפולו בענייני המס של גרטלר. כדי להסיר ספק, אבהיר כי המערער היה עושה יפה לשיטתי אילו גזר על עצמו תקופת צינון ארוכה יותר, אך איני סבורה שהעובדה שלא עשה כך עולה כדי עבירה פלילית".

הנה כי כן, בית המשפט העליון קבע כי ראוי היה שויטה יגזור על עצמו תקופת צינון ארוכה יותר, אך גם אם לא עשה כן, וטיפול בענייני המס של גרטלר, מעשיו אינם נכנסים למרחב הפלילי.

(ב) מבחן המשנה השני – אופיו של ניגוד העניינים (כלכלי, אישי):

לא צריכה להיות מחלוקת כי קיים שוני בין ניגוד עניינים כלכלי לבין ניגוד עניינים אישי. אין גם צורך לקבוע מסמרות בשאלה מהו הרכיב החמור יותר מבין השניים, שכן הדבר תלוי נסיבות, אולם ניתן לומר, ככלל, כי שעה שעניינים כספיים הם חלק מ"ניגוד העניינים", גובר הסיכוי כי ניגוד עניינים זה יימצא בתחום הפלילי [ראו והשוו: ע"פ [2333/07](#) תענד נ' מדינת ישראל (12.7.2010); עניין בניזרי; עניין שבס].

כשעניינים כספיים אינם עומדים על הפרק, ואנו מתמקדים אך ורק בניגוד עניינים אישי, נדרשת זהירות מוגברת, שכן במערכות גדולות בשירות הציבורי נוצרות לאורך השנים מערכות יחסים חבריות, ולא מן הנמנע כי ביום מן הימים יכריע אדם פלוני בקידומו של אדם אלמוני, עימו, לדוגמא, השתתף בעבר בקורס

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בן חודש ימים, שאז נוצרו ביניהם קשרי חברות שנשמרו "על אש קטנה" לאורך השנים. יש להיזהר אפוא שמא ייגרר מצב מהסוג האמור אל תוך המרחב הפלילי.

(ג) מבחן המשנה השלישי – האם הפעולה נעשתה במסגרת הסמכות הרגילה או בחריגה ממנה:

במסגרת מבחן משנה זה, נבחנת הפעולה הרלוונטית וכן השאלה האם נעשתה במסגרת הסמכות הרגילה או שמבצע הפעולה נוטל סמכויות לא לו.

(ד) מבחן המשנה הרביעי – האם מדובר בפעולה אינטנסיבית או שולית מבחינת היקף המשאבים הציבוריים שנדרשו לה:

כך לדוגמא, ובהנחה שקיים ניגוד עניינים, קיים שוני מהותי בין פעולה המתמצת בקידומו של פלוני (שתגרור גם את העלאת שכרו) לבין פעולה המתמצת, לדוגמא, באישור להעברת משרדו מקצה המסדרון למיקום הסמוך למעלית.

(ה) מבחן המשנה החמישי – האם במסגרת "הפעולה" בוצע ניסיון להשפיע על עובדי ציבור אחרים:

ככל שבמהלך הפעולה הפסולה, "החטיא" המבצע גם עובדי ציבור אחרים, יהיה בכך משום נתון רלוונטי להכרעה האם הפעולה תמוקם במרחב הפלילי. בהקשר למבחן זה, ניתן לומר כי פסיקת בית המשפט העליון מתייחסת גם לשאלה האם יידע עובד הציבור את הממונים עליו אודות ניגוד העניינים, והאם פעל על דעת עצמו, או שמא בהנחייתם.

(ו) מבחן המשנה השישי – האם בסופו של דבר וחרף ניגוד העניינים הגשים עובד הציבור את האינטרס הציבורי עליו הוא מופקד או שמא גרם לו נזק:

מבחן זה לכאורה קובע סוג של "מבחן תוצאה", וברור כי הדברים אינם נבדקים רק דרך משקפי "מבחן התוצאה", אלא שיש במבחן זה כדי ללמדנו, בין יתר הפרמטרים, גם על עוצמת ניגוד העניינים בעת ביצוע הפעולה.

(ז) מבחן משנה שביעי – האם במסגרת הפעולה ניסה המבצע להעניק לאדם שבעניינו פעל טובת הנאה שלא הגיעה לו אשר אינה ניתנת לאחרים:

מעבר לשאלה שהוגדרה לעיל, ובאותם מקרים בהם הוענקה טובת הנאה שלא הגיעה למקבלה, יש לבחון מהי אותה טובת הנאה, והאם מדובר בטובת הנאה משמעותית או זניחה.

(ח) מבחן משנה שמיני – האם הפעולה הייתה "נחלתו הבלעדית של עובד הציבור" או היו שותפים לה גם עובדי ציבור אחרים שתמכו בגישה דומה:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

על-פי פסיקת בית המשפט העליון קיים הבדל בין החלטה המתקבלת על-ידי עובד הציבור לבדו, לבין החלטה המתקבלת יחד עם גורמים נוספים.

סיכום נקודה זו

8. הגדרתי שורה של מבחני משנה, כפי שאלה פורטו בפסיקת בית המשפט העליון (ראו עניין **שבס** עמ' 450 לפסק הדין), וזאת על-מנת שאלה יסייעו בידי לבחון את עוצמת ניגוד העניינים במעשיו של הנאשם, באותם מקומות בהם ייקבע כי הנאשם היה נתון בניגוד עניינים.

יובהר, כי רשימת מבחני המשנה שפורטה לעיל, אינה בגדר "רשימה סגורה", אלא משקפת מגוון של שיקולים אפשריים לצורך בחינה האם אנו מצויים במרחב הפלילי, אם לאו.

עבירת הפרת אמונים – סיכום

9. עמדתי לעיל על מאפיינייה של העבירה, שהוגדרה כעבירה עמומה שגבולותיה אינם משורטטים בבירור, ועל הדרך הפרשנית בה התמודד בית המשפט העליון עם קושי זה, דרך המחייבת מתן פירוש זהיר להתנהגויות שונות בעלות אופי "משמעותי" על-מנת שאלה לא תמצאנה כמתבררות במרחב הפלילי.

עוד עמדתי על החלטה המותאמת של העמדה הזהירה גם על פרשנות המונח "ניגוד עניינים", ועל השוני בין "ניגוד עניינים פלילי" לבין "ניגוד עניינים שאינו פלילי".

לאחר ניתוח העובדות הרלוונטיות בכל אחת מהפרשיות, אדרש לשאלת ניגוד העניינים, וככל שיימצא כזה, אכריע אף ביחס לעוצמתו.

לאחר שסקרתי את המסגרת הנורמטיבית ואת עמדת בית המשפט העליון ביחס לאופן בחינת הסוגיות שבמחלוקת, אדרש בקצרה לסקירת טיעוני הצדדים בסוגיית ניגוד העניינים.

תמצית עמדת התביעה ביחס לניגוד העניינים

10. חשוב להדגיש כי גם לשיטת התביעה, ולמעט הפרשייה השנייה (לגביה נטען כי יש לראות בהתנהלות הנאשם והחלטתו כסטייה מן השורה), ניגוד העניינים בו היה נתון הנאשם בכל יתר הפרשיות, היה ניגוד עניינים שאינו פלילי.

לשיטת התביעה, יש לקבוע כי במועד קבלת ההחלטות בעניינן של מרבית השוטרות הזוטרות, היה הנאשם מצוי במצב של ניגוד עניינים חריף בין האינטרס הממלכתי והמקצועי עליו הוא מופקד ובין זיקתו האישית לשוטרות הזוטרות עימן יצר קשר חריג. ניגוד עניינים זה התבסס על זיקה בולטת בדמות מערכות יחסים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

חריגות אשר כללו, פרט ליחסי מין, גם התקשרויות רבות וקרבה אינטימית, שלנאשם היה רצון ועניין לשמרה; בנוסף, פעל הנאשם בעניינן של השוטרות הזוטרות תוך שהוא מושפע מסוד היחסים האסורים עימן ומן הצורך המובנה והמתמשך למנוע חשיפת סוד זה. מערכות יחסים סודיות זו, קלעו את הנאשם למצב מתמשך של ניגוד עניינים ביחס לשוטרות הזוטרות, גם במקום שהקרבה הפיזית עימן הצטמצמה או נפסקה (להלן – תזת "הסוד").

עוד נטען כי בשים לב למערכות היחסים החריגות בין הנאשם לשוטרות הזוטרות, נוצרו יחסי תלות הדדיים ביניהם: השוטרות הזוטרות היו תלויות בנאשם, במוצא פיו ובהחלטותיו באשר לבקשות שהגישו, כמו גם באשר לבקשות עתידיות שלהן, העשויות לבוא בפניו, ולהשפיע על המשך עתידן, תפקידן ושירותן במשטרה. הנאשם מצדו היה תלוי בכוננותן של השוטרות הזוטרות לשמור את סודו בדבר הקשר החריג עימן, וזאת על-מנת שלא ייווצר מבחינתו סיכון לחשיפת הסוד, שעלולה הייתה לפגוע בסיכויי להמשיך לכהן בתפקידו כקצין משטרה בכיר או להתקדם בשרשרת הפיקוד, ואף לסכן את שלמות משפחתו.

התביעה רואה כהיבט מחמיר נוסף את רום מעמדו של הנאשם ואופי תפקידו במערכת ההיררכית המשטרית, וציינה בהקשר זה בכתב האישום, כדלקמן:

"הנאשם פעל ממעמד רם של קצין בכיר ביותר, בין היתר כסגן מפקד מחוז בדרגת תנ"צ, וכמפקד מחוז בדרגת ניצב (המקבילה לדרגת אלוף בצה"ל), במגוון תפקידים בעלי השפעה רבה בתוך המשטרה ובעלי השפעה מכרעת במחוז ירושלים, בו פיקד. למרות מעמדו הרם, קלע עצמו הנאשם שוב ושוב לסיטואציות בהן הוא נדרש, בהווה או בעתיד, לבצע פעולות בניגוד עניינים חריף, בעניינן של השוטרות הזוטרות, כאשר בחלק מהמקרים הוא נקלע למצב זה עקב התנהלות בלתי ראויה שלו בתפקידי פיקוד בכירים שביצע בעבר".

וכן:

"הנאשם פעל שוב ושוב במצב של ניגוד עניינים כאמור, בעודו ממונה על מספר רב מאוד (כמה אלפים) של שוטרים ושוטרות, הנושאים אליו עיניהם כמנהיג, ממנו יש ללמוד ואשר אותו ראוי לחקות, כל זאת בארגון הירארכי, הפועל על-פי פקודות ונהלים, וכאשר תלותם של השוטרים הזוטרים במפקדיהם היא רבה".

עוד נטען כי פעולות הנאשם הובילו, בחלק מהמקרים, לנטרול השרשרת הפיקודית, ובחלק אחר מהמקרים, הנאשם הניע עמיתים בכירים - לפעול לטובת השוטרות הזוטרות, תוך שמטבע הדברים, הוא מסתיר מהם את העניין האישי שיש לו בדבר.

תמצית עמדת ההגנה ביחס לניגוד העניינים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

11.

ההגנה חלקה, ביחס למרבית הפרשיות, על עצם קיומו של ניגוד עניינים, וסברה כי אף אם ייקבע כזה, מדובר בניגוד עניינים שעוצמתו נמוכה, והוא ממוקם במרחק עצום מהמרחב הפלילי.

ההגנה ביקשה לראות במרבית טענות התביעה, כטענות דמגוגיות, המצויות במישור "התיאורטי", שכן בחינת הנתונים הקונקרטיים בכל אחת מהפרשיות, מלמדת כי הנאשם פעל כדין, במסגרת סמכותו, החלטותיו היו ענייניות, ואין כל אינדיקציה לפיה סוג היחסים בינו לבין השוטרות יכול היה להשפיע על העדפת האינטרס האישי שלו על פני האינטרס הציבורי.

ההגנה סקרה את מכלול הרכיבים עליהם ביקשה התביעה לבסס ניגוד עניינים פלילי, וטענה כי אין ממש באף אחד מהם.

כך לדוגמא, ביחס לתזת "הסוד":

"שחם לא הכחיש כי היו לו קשרים עם שוטרות שנמנו על חלקו הראשון של כתב האישום. אולם, הוא הבהיר כי כתב האישום הפריז, במכוון, בטיבם ומאפייניהם של הקשרים. מכל מקום, שחם הבהיר כי מדובר בקשרים בין אנשים בוגרים, פרי הסכמה ורצון חופשיים שהוא לא פעל "להסתיר" באופן אקטיבי. אכן, קשרים שמנהלים אנשים נשואים הם מטבעם קשרים שאינם פומביים. אולם, שחם הבהיר כי הוא לא ביקש מאף אחת מהשוטרות לשמור על הקשרים בסוד, והוא לא ידע האם קשרים שקיים עם השוטרות היו ידועים למאן דהוא אם לאו. שחם הבהיר, כי הוא מעולם לא היה מושפע מ"סודיות" הקשרים, וכי הוא מעולם לא היה "תלוי" בשוטרות או חשב שהן תלויות בו" (סעיף 5 לסיכומי ההגנה).

עוד הפנתה ההגנה לפרקי הזמן שעברו ממועד סיום מערכות היחסים האינטימיות שניהל הנאשם עם השוטרות ועד למועד ביצוע "הפעולה" המצויה במחלוקת, ונטען כי די במרחק הזמן על-מנת להוביל למסקנה לפיה אין מדובר בניגוד עניינים.

לשיטת ההגנה, שעה שמדובר בטענה לניגוד עניינים אישי, ניתן להגדירו מראש כבעל עוצמה נמוכה, מה גם שבמקרה דנן, מדובר בניגוד עניינים "פנימי" אל מול המערכת המשטרית, ולא כזה שהיה בו כדי להשליך על כלל הציבור.

וכך צוין בסעיף 75 לסיכומי ההגנה:

"בתיק דנא, כל ניגודי העניינים הם "פנימיים", וכל החלטות הן החלטות "פנימיות", שאינן נוגעות לכלל הציבור. מדובר בשורה של החלטות שלא נוגעות לליבת התפקיד של שחם, ולאינטרס עליו הופקד כשוטר. כל החלטות, או כהגדרתן המשפטית, "הפעולות" נעשו בתוך מסגרת העבודה המנהלית הפנימית השוטפת של עבודת המשטרה, שאינה צופה פני הציבור הרחב. להחלטות אלה אין השפעה על כלל הציבור".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ההגנה הלינה על דרכה "האוטומטית" של התביעה בטיעונה בדבר קיומו של ניגוד עניינים קבוע. לשיטת ההגנה, התביעה התעלמה מהבחנות בין סוגי הקשר שניהל הנאשם עם שוטרות שונות (נמשך, חד פעמי, סתמי וכיוצ"ב) או מנתונים אחרים שהיה בהם כדי להשליך על עוצמת ניגוד העניינים.

וכך נטען:

"לסיכומו של עניין זה נעמוד על המסקנה: גם אם נניח כי קיים "ניגוד עניינים" על רקע אישי, הרי שיש לבחון את עוצמתו. עוצמתו זו נובעת בראש ובראשונה ממאפייניו העובדתיים של הקשר. כשם שבניגוד עניינים על רקע כלכלי יבחן בית המשפט האם האינטרס הכלכלי הוא מהותי או שולי, חובה לעשות כן גם כאשר מבקשים לבסס הרשעה על רקע קשר אישי.

דבר מכל זה לא נעשה בסיכומי המאשימה. המאשימה לא טרחה להתייחס למאפייניו של כל קשר: כמה זמן ארך, כיצד הצדדים תפסו אותו בזמן אמת, האם בפועל נוצרה מחויבות של שחם כלפי השוטרות, ועוד. הרבדים הללו לא נבחנו כלל".

עוד מלינה ההגנה על היעדר הבחנה בין סוגי החלטות שקיבל הנאשם, אשר ברובן המכריע הן החלטות "טכניות", שנשענו על המלצות גורמי מקצוע מתחום כוח האדם.

התייחסות מעניינת של ההגנה לעמדת התביעה מצויה בסעיף 51 לסיכומיה, שם עורכת ההגנה השוואה בין פיסקה שנכתבה בסיכומי התביעה לבין דברי עו"ד אורי כרמל, ראש מח"ש בתקופה הרלוונטית, במאמר שפרסם לאחר הגשת כתב האישום.

וכך ממאמרו של עו"ד אורי כרמל שפורסם באתר של מרכזי הסיוע לנפגעות תקיפה מינית:

"כך למשל, כאשר המפקד הבכיר נדרש, אגב מילוי תפקידו, לקבל החלטות שונות בנוגע לשוטרת הכפיפה, עמה הוא מקיים – או קיים בעבר – קשר אינטימי, עלול המפקד הבכיר לבצע באופן חוזר ונשנה פעולות בניגוד עניינים חריף בין האינטרס הממלכתי והמקצועי עליו הוא מופקד, לבין זיקתו האישית לשוטרת הזוטרר עמה יצר קשר חריג".

וכך מסעיף 34 בעמ' 152 לסיכומי התביעה:

"כך למשל, כאשר המפקד הבכיר נדרש, אגב מילוי תפקידו, לקבל החלטות שונות בנוגע לשוטרת הכפיפה, עמה הוא מקיים – או קיים בעבר – קשר אינטימי, עלול המפקד הבכיר לבצע באופן חוזר ונשנה פעולות בניגוד עניינים בין האינטרס הממלכתי והמקצועי עליו הוא מופקד, לבין זיקתו האישית לשוטרת הזוטרר עמה יצר קשר חריג".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ההשוואה בין המאמר לבין סיכומי התביעה, מלמדת כי **מסיכומי התביעה נשמטה המילה "חריף"** ביחס לעוצמת ניגוד העניינים, ובהקשר לדברים האמורים, טענה ההגנה בסיכומיה, כדלקמן:

"ההשמטה אינה מקרית. המאשימה יודעת – כמו שכתב ראש מח"ש – כי שומה עליה לאתר ניגוד עניינים חריף. ניגוד עניינים מהותי, כזה שיש בו פוטנציאל ממשי להשפיע על שיקול הדעת. השמטת המילה אינה תקלה. היא מבטאת הדחקה, בלתי ראויה, כי אפילו התזה הקיצונית והחדשנית של מח"ש, עמה יצאה לדרך כשהגישה את האישום, לא הוכחה. לא הוכח אותו ניגוד עניינים חריף. לכן, היושר האינטלקטואלי מחייב את ההודאה של המאשימה, כי עליה להוכיח ניגוד עניינים חריף ולא כל ניגוד עניינים" (סעיף 52 לסיכומי ההגנה – ההדגשות במקור).

על קשרים אינטימיים וניגוד עניינים

12. מוסכם כי ניגוד עניינים יכול להיווצר גם בעקבות קשר אישי, ואם כך הם פני הדברים, הרי מקום בו מדובר בקשר אישי שמקורו בקיום יחסי מין, המתאפיין באינטימיות, בחיבה ובקרבה, הדברים נכונים אף ביתר שאת.

בענייננו, אין מדובר בקשרים אינטימיים טריוויאליים בין שני אנשים בוגרים, פנויים, העובדים במקומות שונים, אלא בקשרים המתקיימים בתוך מערכת היררכית, המטפלת בחלקם במישור המשמעותי, וכאשר הנאשם נשוי.

אני מקבל את אותו חלק בגרסת הנאשם בו תיאר שמעולם לא ביקש מהשוטרות לשמור בסוד את דבר הקשר, אולם סבורני שלא היה צורך בכך. הקרבה, החיבה, האינטימיות שנוצרה, החשש מסנקציות משמעותיות, והחשש של כל אחד מהצדדים לגרום נזק לצד השני - כל אלה עשו את שלהם, והובילו לכך שהקשרים נשארו סמויים מן העין, גם בלי "סיכום מוקדם בין הצדדים".

חלקם של אותם רציונלים, שהובילו לשמירה על סודיות בזמן הקשר, המשיכו לעמוד בתוקפם, כך שבפועל – הקשרים לא "יצאו לאור" גם שנים לאחר סיומם.

לאור האמור, אני נכון לקבל כנקודת מוצא, כי קיומו של קשר אינטימי סמוי מן העין, במערכת המשטרית, מעמיד את אחד הצדדים לקשר, הנדרש לקבל החלטות בעניינו של הצד השני, בניגוד עניינים. ניגוד עניינים זה מבוסס גם על אותה קרבה שנוצרה, וגם על הבנת והפנמת משמעויות חשיפת הקשר. אני נכון לקבל אף את ההנחה המובלעת בטיעון התביעה, לפיה כל עוד "הסוד" בעל משמעות, ניגוד העניינים לא ייעלם לחלוטין גם בחלוף שנים ממועד סיום הקשר.

עד לנקודה זאת צעדתי בצוותא עם התביעה, אולם עדיין לא אוכל לאמץ את מלוא התזה שהציגה.

אסביר:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

התביעה לא בחנה בסיכומיה את עוצמת ניגוד העניינים בכל מקרה ומקרה, אלא הניחה, כנקודת מוצא וסיוס, כי קיומו של קשר אינטימי בנקודת זמן כלשהי, יוצר מצב ניגוד עניינים, שעוצמתו אינה משתנה.

די לכאורה בעיון באותם מבחני משנה שנסקרו לעיל, על מנת להבין כי ניגוד עניינים הוא מצב בעל עוצמה משתנה, וראה לדוגמא את עמדת בית המשפט העליון בעניין ויטה שנסקרה לעיל.

אף שנקודת המוצא היא קיומו של ניגוד עניינים, יש לבחון את עוצמתו בכל מקרה ומקרה וזאת ביחס לפעולה שנעשתה. כך לדוגמא ניתן לומר כי קיימת עוצמה שונה בין ניגוד עניינים שהוא תולדה של קשר אינטימי המתקיים במקביל לביצוע הפעולה, לבין ניגוד עניינים שהוא תולדה של קשר אינטימי שהסתיים שנים לפני ביצוע הפעולה וכאשר מדובר בפעולה שהיא למשל טכנית או אשרור של החלטות קודמות או החלטות של גורמים בכירים אחרים. כך לדוגמא, ניתן לומר כי קיימת הבחנה בין קשר אינטימי אינטנסיבי לבין קשר אינטימי שהסתכם במגע מיני חד פעמי, וכך הלאה.

13. אני מקבל אפוא, כנקודת מוצא, את עמדת התביעה לפיה העובדה כי הנאשם קיים מערכות יחסים אינטימיות עם שוטרות, העמידה אותו בניגוד עניינים עת נדרש לקבל החלטות בעניינן, אולם אדרש לבחינת עוצמתו של ניגוד העניינים, כפונקציה של הנסיבות, בכל מקרה ומקרה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ניתוח פרשיות 1-5 הכלולות בחטיבת ניגוד העניינים

פרשייה ראשונה

עובדות כתב האישום

1. הקשר המיני בין א.א לנאשם החל במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, בשנת 2000 או בסמוך לכך, עת הייתה א.א כבת 20, והנאשם שימש כמפקד הימ"ק, בדרגת סני"צ, והוא כבן 40. הקשר המיני בין הנאשם לא.א נמשך גם לאחר שהנאשם קודם בתפקיד וברגה ומונה לשמש כמפקד מרחב דוד, בדרגת ניצב משנה (נצ"מ), ובעת שהיה מפקדה של א.א. הקשר החריג שכלל מגעים מיניים הסתיים במתכונתו בשלהי שנת 2004 לערך, אך נמשך על בסיס טלפוני וחילופי מסרונים עד לשנת 2012.

במועד שאינו ידוע לתביעה, במהלך שנת 2000 או בסמוך לכך, בעקבות מפגש אקראי בין הנאשם לא.א, יזם הנאשם קשר טלפוני עמה, שהתפתח בהמשך לקשר מיני, במסגרתו קיימו השניים יחסי מין מלאים בהזדמנויות שונות, במקומות שונים, לרבות במשרדו של הנאשם כמפקד מרחב דוד, בעוד הוא משמש כמפקדה.

2. נטען בכתב האישום כי במהלך תקופת הקשר ואף לאחריה ביצע הנאשם מספר פעולות הקשורות לענייניה של א.א, וזאת בהיותו בניגוד עניינים וכמפורט להלן.

פעולות שבוצעו במהלך הקשר המיני (עד סוף שנת 2004):

(א) במהלך שנת 2002 המליץ הנאשם לאשר את בקשת א.א לסיוע כספי מהמשטרה במימון לימודים אקדמיים, ועל בסיס המלצתו הבקשה אושרה.

(ב) בשנת 2003, בתפקידו כמפקד מרחב דוד, ערך הנאשם ריאיון לא.א בעקבות הערכה תקופתית נמוכה שניתנה לה על-ידי מפקדיה הישירים (להלן - **ההערכה התקופתית**). בתום הריאיון הורה הנאשם על הוצאת ההערכה התקופתית הנמוכה מתיקת האישוי של א.א ועל עריכת הערכה תקופתית חדשה תוך מספר חודשים.

(ג) בנוסף, הביא הנאשם את עורך ההערכה התקופתית, מפקדה הישיר של א.א, שהיה פקודו, לכתוב מכתב התנצלות על ההערכה התקופתית הנמוכה שכתב לא.א.

(ד) בעקבות הוראת הנאשם להוצאת ההערכה התקופתית מתיקת האישוי של א.א, כאמור, נערכו במשטרת ישראל דיונים רבים, בהשתתפות קציני משטרה רמי דרג, בסופם הוחלט כי מדובר במהלך חריג שייתכן במקרים נדירים ויוצאי דופן בלבד, אך כי אין מקום במקרה זה לקבל את עמדת הנאשם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

(ה)

במהלך הדיונים המקיפים בסוגיית שינוי ההערכה התקופתית של א.א., לא הודיע הנאשם לממונים עליו או לגורמים המקצועיים שעסקו בעניין מולו, על הקשר המיני בינו לבין א.א. השוטרת הזוטרה ולא משך ידו מהטיפול בעניינה, כמתחייב. כמו כן, נמנע הנאשם לאורך השנים מלגלות לגורמים המוסמכים בפקוד המשטרה על מצב ניגוד העניינים העמוק בו היה נתון עת טיפל בעניינה של א.א. ושמר על כך בסוד.

פעולות שבוצעו לאחר סיום הקשר המיני:

(ו)

בשנת 2007, במסגרת ריאיון שנערך לא.א. לבקשתה על-ידי מפקדה דאז, הביעה א.א. רצון לעבור ולשרת בתחנה הקרובה למקום מגוריה (להלן - **בקשת המעבר**). בתום הריאיון, מפקדה של א.א. הודיע לה כי הוא אינו מאשר את בקשת המעבר וכי היא תוצב ביחידת סיור. בשלב זה הביעה א.א. את רצונה לקיים ריאיון עם סגן מפקד מחוז ירושלים.

ביום 23.7.07 מונה הנאשם לתפקיד סגן מפקד מחוז ירושלים, בדרגת תנ"צ, ומתוקף תפקידו היה אחראי, בין היתר, על העברות ושיבוצי כוח אדם במחוז ירושלים. בהמשך לכך קיים הנאשם, במסגרת תפקידו כסממ"ז ירושלים, ריאיון עם א.א., וזאת חרף מערכת היחסים המינית שקיים עימה בעבר, וחרף מעורבותו האסורה בעבר בענייניה, אותם היה לו אינטרס מובהק לשמור בסוד, ועליהם לא דיווח לגורמים המוסמכים, וכן חרף התמשכותו של הקשר האישי בינו לבין א.א., לרבות קשר טלפוני, שנמשך ביניהם, לפני ואחרי הריאיון. במהלך הריאיון אמר הנאשם לא.א. בניגוד לעמדת מפקדה הישיר, כי בקשתה לעבור ולשרת בתחנה הקרובה למקום מגוריה תישקל בחיוב כדי להקל עליה. כן הורה הנאשם כי א.א. תמשיך שירותה במקום בו היא משרתת, וכי קצין אג"מ יבחן הקלה בשיבוצה למבצעים מיוחדים במרחב.

זירת המחלוקת

3.

בחינת הראיות השונות שהוצגו במהלך ההליך, כמו גם טיעוני הצדדים, מלמדת לכאורה כי המחלוקת באישום זה רחבה ביותר, ומשתרעת כמעט על כל אחת מהפעולות לגביהן נטען כי בוצעו על-ידי הנאשם בהיותו בניגוד עניינים, ועל נושאים נוספים. כך לדוגמא נתגלעה מחלוקת ביחס למועד תחילתו של הקשר, וכך נתגלעו מחלוקות משמעותיות ביחס לסוגיית הוצאת ההערכה התקופתית של א.א. מתיקה האישי, ואלה דוגמאות בלבד.

נקטתי בביטוי "מלמדת לכאורה", שכן בפועל, סבורני כי המחלוקת מצומצמת ביותר, וההכרעה בה מצויה יותר במישור המשפטי ופחות במישור העובדתי.

אסביר:

אין חולק, והתביעה ציינה זאת בסיכומיה, כי כל הפעולות המיוחסות לנאשם ככאלה שבוצעו עד שנת 2004, בהיותו לכאורה בניגוד עניינים - **התיישנו**, ולא ניתן לראותן ככאלה היכולות לעמוד בבסיס הטענה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

לניגוד עניינים, וממילא בבסיס העבירה של מרמה והפרת אמונים. אין אף חולק כי הפעולה היחידה לגביה נטען שבוצעה על-ידי הנאשם בהיותו בניגוד עניינים ויכולה להשליך על ההכרעה בעבירת הפרת אמונים המיוחסת לנאשם, היא הפעולה המופיעה בסעיף "ו". מדובר בפעולה שעניינה עריכת ריאיון עם א.א, לאחר שזו ביקשה לעבור תחנה ולהשתבץ בתפקיד אחר.

וכך ציינה התביעה בסיכומיה:

"נקדים ונציין כי הפעולות בניגוד העניינים המופיעות בסעיפים א - ד לעיל התיישנו זה מכבר אלא שהן מצביעות על התנהלות הנאשם כמכלול, על הלך הרוח שלו בנושא ועל מחויבותו לשוטרת. בית המשפט מתבקש לקבוע כי אכן היו פעולות בניגוד עניינים הגם שלא מתבקש להרשיע את הנאשם בפעולות אלה, בשל התיישנות, כאמור" (עמ' 153 סעיף 5 לסיכומי התביעה).

לטעמי, אין צורך בהכרעה בפעולות שמוסכם כי התיישנו, שכן אין בכך כדי לתרום לבירור המחלוקת ולהכרעה בעבירה המיוחסת לנאשם.

פסיקת בית המשפט העליון הכירה באפשרות להציג ראיות אודות מעשים שהתיישנו, וממילא גם להכריע בהן, ככל שאותן ראיות תורמות לבירור הסוגיה שבמחלוקת ועל מנת להגיע לחקר האמת (ראו לדוגמא [ע"פ 3372/11 משה קצב נ' מדינת ישראל](#) (10.11.2011)).

הווה אומר כי הצגת ראיות בדבר מקרים שהתיישנו אפשרית מקום בו קיימת מחלוקת עובדתית, ויש באותן ראיות אודות מעשים שהתיישנו כדי לשפר את יכולתו של בית המשפט להגיע לממצאים עובדתיים מובהקים ביחס לאותה מחלוקת עובדתית.

לא כך בעניינו, שכן בחינת העובדות הרלוונטיות לפרשייה זו, מלמדת כי אין מחלוקת עובדתית בדבר הפעולה היחידה המיוחסת לנאשם, שלא התיישנה, והיא בעלת פוטנציאל מרשיע בעבירה הפרת האמונים, והנאשם אף הודה בביצועה של אותה פעולה.

מכאן, שאין באותן פעולות שהתיישנו כדי לסייע בבירור מחלוקת כלשהי, ועל כן ספק אם היה מקום לציין בכתב האישום, וממילא אין מקום להכריע בהן כעת.

משכך הם פני הדברים, לא ראיתי להידרש לסוגיות שונות שאינן רלוונטיות לצורך ההכרעה, ובהן, לדוגמא, מועד תחילתו של הקשר המיני - מועד שאינו רלוונטי, שכן ממילא מוסכם כי הקשר המיני הסתיים בשנת 2004 והריאיון נערך כשלוש שנים לאחר מכן. באותו אופן, ועל יסוד אותם שיקולים, לא ראיתי להידרש לטענות ההגנה בדבר האופן בו נחקרה א.א על-ידי חוקרי מח"ש והשלכותיה של דרך חקירה זו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

4. נותרנו אפוא עם מחלוקת מצומצמת בדמותה של פעולה אחת שבוצעה על-ידי הנאשם בהיותו בניגוד עניינים - עריכת הריאיון ל-א.א בשנת 2007.

חשוב להדגיש כבר כעת כי גם לשיטת התביעה, החלטתו של הנאשם באותו ריאיון הייתה במסגרת סמכותו ולא חרגה ממתחם הסבירות, וכלשונה של התביעה בסיכומיה: "יובהר, כי למרות העובדה שהנאשם קיבל החלטה המנוגדת לעמדת מפקדיה של א.א, כאמור אין בפי המאשימה כל טענה לגבי ההחלטה גופה שקיבל הנאשם. הפסול בעיני המאשימה נעוץ בעצם הטיפול מצד הנאשם בענייניה של א.א, כאשר ברקע מערכת יחסים אינטימית משמעותית, בעלת אופי מיני שאיש לא ידע אודותיה. נתונים אשר העמידו את הנאשם במצב של ניגוד עניינים והטילו עליו חובה למשוך ידו מטיפול בענייניה של א.א ולהעבירו לידי אחר" (עמ' 170 סעיף 98 לסיכומי התביעה).

בהינתן זירת המחלוקת המצומצמת, אעמוד במסגרת ההכרעה על טיבה של אותה פעולה, על מאפייני החלטת הנאשם בסוף אותו ריאיון (החלטה שאינה מוכחשת), ועל עוצמת ניגוד העניינים.

תמצית טיעוני התביעה

5. נטען על-ידי התביעה כי החלטתו של הנאשם בעניינה של א.א הטיבה עימה, אף שמוסכם כי "א.א לא יצאה מהריאיון כשכל תאוותה בידה (תחנה קרובה לביתה; תפקיד מנהלי)" (עמ' 170 סעיף 96 לסיכומי התביעה).

באשר לניגוד העניינים, הובהר כי אף אם אין בפי התביעה טענה לגבי ההחלטה גופה שקיבל הנאשם, צריך היה הנאשם למשוך את ידו מהטיפול בענייניה של א.א, שכן בהינתן הקשר המיני מהעבר, היה מצוי במצב של ניגוד עניינים. התביעה מפנה בהקשר זה לעדותה של עדת ההגנה, סני"צ מירי מזרחי, שציינה כי בסיטואציה מעין זו, אפילו אם מתקבלות החלטות ענייניות, יש חשש כי אלה יתפרשו בעיני הציבור כהחלטות לא ענייניות.

תמצית טיעוני ההגנה

6. נטען על-ידי ההגנה כי הריאיון התקיים לבקשתה של א.א, ובמסגרת כהונתו של הנאשם כסגן מפקד מחוז ירושלים (האחראי על נושא כוח האדם במחוז). הובהר בהקשר זה כי לאחר שבקשתה של א.א סורבה על-ידי הגורם "המקומי", ביקשה א.א להתראיין אצל סגן מפקד המחוז, וזאת תחת הנחה כי מדובר בתנ"צ שמעון קורן, שאף ציין על-גבי הבקשה כי יש לזמנה לריאיון. בסופו של יום הריאיון לא התקיים במועד בו כיהן קורן בתפקיד, אלא במועד שהיה לאחר כניסתו לתפקיד של הנאשם, כאשר הנאשם - הלכה למעשה - דחה את בקשתה של א.א והותירה באותו תפקיד באותו מרחב.

הודגש כי א.א ביקשה להשתבץ בתפקיד מנהלי ולעבור לתחנה הקרובה לביתה, כאשר הנאשם הודיע לה כי אין העברה למגזר המנהלי, וכי גם בקשתה לעבור תחנה אינה אפשרית, אלא תישקל תמורת הצרחה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

לשיטת ההגנה, יש לקבוע כי לא נפל כל פסול בהתנהלות הנאשם הן נוכח פרק הזמן שחלף ממועד סיום הקשר המיני; הן נוכח עדותה של א.א בהקשר זה, והן נוכח תוצאת הריאיון - סירוב לבקשותיה של א.א.

דין והכרעה

הקשר בין הנאשם ל-א.א

7. אין חולק כי בין הנאשם ל-א.א התקיים קשר מיני שהסתיים בשנת 2004, וכי הריאיון המהווה לכאורה את "הפעולה בניגוד עניינים" התרחש כשלוש שנים לאחר מכן.

התביעה, שהייתה ערה לפער הזמנים המשמעותי בין מועד סיום הקשר המיני לבין מועד הריאיון, טענה כי לאורך השנים התקיים בין השניים קשר טלפוני חריג.

אין בידי לקבל את הטענה, שכן בחינת מחקרי התקשורת מלמדת כי מדובר בקשר טלפוני זניח שהצטמצם לאורך השנים (34 שיחות בשנת 2004 בתקופת הקשר; 27 שיחות בשנת 2005; 6 שיחות ו-10 מסרונים בשנת 2006; ו-7 שיחות ו-10 מסרונים בשנת 2007). לציין כי א.א והנאשם התייחסו לאותן שיחות ספורות בהיבט של "חג שמח" ו"שנה טובה" ולא הוצגה כל ראיה סותרת (ראו עדות א.א בפרוי' עמ' 61 ש' 27).

מה היו בקשותיה של א.א?

8. בשנת 2007 קיים מפקדה של א.א ריאיון עמה, וזאת נוכח בקשתה לעבור תחנה, ולהשתבץ בתפקיד חדש.

העובדה כי מדובר בשתי בקשות, נלמדת מטופס הריאיון בו צוין כי: " **השוטרת מבקשת להשתבץ בתפקיד חדש**", ובהמשך צוין: "**מבקשת לעבור לתחנת [...]** [בהכרעת הדין המלאה צוין שם התחנה – ב.ש], **אומרת ששנים נתנה מעצמה בתפקיד שטח עכשיו מבקשת קצת עזרה שכן קשה לה**" [ציטוט מדויק מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש] (ת/16).

גם עדותה של א.א בבית המשפט הבהירה כי מדובר בבקשה "כפולה" - לעבור מתפקיד שטח לתפקיד מנהלי ולעבור תחנה, וכדבריה: "**אני רציתי מנהלי, ואם לא, לעבור לתחנת [...]** [בהכרעת הדין המלאה צוין שם התחנה – ב.ש]" (פרוי' עמ' 66 ש' 12).

האם הנאשם "סיפק את הסחורה"?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בעקבות סירוב המפקד לאשר את בקשותיה של א.א., וגם זאת נלמד מטופס הריאיון (ת/16), ביקשה א.א. לעבור ריאיון בפני סגן מפקד המחוז (באותה תקופה - תנ"צ שמעון קורן).

על-גבי הטופס האמור, ניתנה הוראתו של תנ"צ קורן, לזמן את א.א. לריאיון, אלא שבהמשך, ועל כך אין חולק, עזב קורן את התפקיד והוחלף על-ידי הנאשם שנדרש לבצע את כל המטלות שנותרו "פתוחות" מתקופתו של קורן.

במסגרת הריאיון שנערך ל-א.א. על-ידי הנאשם, ותועד בדף הראיונות (ת/6ח) חזרה א.א. על שתי בקשותיה.

בנקודה זו ראיתי לצטט מטופס הריאיון על-מנת להמחיש את עמדת הנאשם, הסותרת במידה לא מבוטלת את תזת התביעה בדבר "מחויבותו" של הנאשם לנשים עימן ניהל קשר מיני בכלל ול-א.א. בפרט.

וכך מתוך טופס הריאיון:

"דברי מרואיינת: אני כאן כי יש לי בעיה מבחינת שעות [...] אני אמא [...] אני לא עומדת בלו"ז מול המשמרות [...] הוריי מסייעים לי ככל יכולתם. אני אוהבת את העבודה [...] אך אני לא יכולה יותר" [הנוסח המדויק של דברי א.א. מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש].

דברי מראיין: גם אמהות צריכות לעבוד משמרות. העברתך לתחנת [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין שם התחנה – ב.ש] תמורת הצרחה תישקל בחיוב על-מנת להקל עליך, אך ברור שגם שם העבודה היא במשמרות.

דברי מרואיינת: במהלך בקשותיי להעברה נעניתי בשלילה אך במקביל ראיתי שוטרות שהתגייסו לפניי ועוברות לתפקידי מנהלה.

דברי מראיין: אני בטוח כי במשטרה יש עוולות. אני מבקש להבהיר כי אין העברה למגזר המנהלי במיוחד היום לאור הנחית ומדיניות המשטרה לשיבוץ בקו קדמי בלבד.

דברי מרואיינת: אם לא אשתבץ בתפקיד מנהלי אבקש להישאר בנקודת [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין המיקום – ב.ש] ולהקל עליי בשיבוץ למבצעים מיוחדים במחוז.

סיכום ריאיון: השוטרת תמשיך שירותה בנקודת [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין המיקום – ב.ש]. קצין אג"מ [...] יבחן הקלה בשיבוץ השוטרת למבצעים מיוחדים במרחב".

עינינו הרואות, כי הלכה למעשה, הנאשם "לא סיפק את הסחורה". הנאשם הבהיר ל-א.א. כי מעבר לתחנה אותה רצתה יישקל לחיוב, אך מותנה בהצרחה, וממילא כרוך במשמרות. כיוון שסוגיית המשמרות היוותה את הבעיה העיקרית של א.א., ונוכח הבהרת הנאשם כי "ברור שגם שם העבודה היא במשמרות", מידת האטרקטיביות של המעבר הפכה נמוכה ביותר וא.א. חזרה בה מבקשתה לעבור לאותה תחנה כבר בזמן הריאיון. באשר לבקשה לעבור לתפקיד מנהלי - גם כאן דחה הנאשם את הבקשה בציינו: "אני מבקש להבהיר כי אין העברה למגזר המנהלי במיוחד היום לאור הנחית ומדיניות המשטרה לשיבוץ בקו קדמי בלבד". באשר לבקשה החלופית שהעלתה א.א. במהלך הריאיון (הקלות במבצעים מיוחדים), הסתפק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

הנאשם בהפנייתה לקצין האג"מ על-מנת שישקול מתן הקלות, ולא החליט להעניק לה הטבות כלשהן בעצמו (וברור כי יכול היה לעשות כן).

המסקנה האמורה לעיל, נלמדת מהתכנים שצוינו בדף הריאיון, ומתחזקת גם מהאופן בו חוותה א.א את תוצאת הריאיון.

וכך מעדותה של א.א:

"ש. זאת אומרת שאת ביקשת לעבור, נכון, לתחנת [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין שם התחנה – ב.ש.] ולא עברת?

ת. נכון.

ש. את רצית לעבור או לא רצית?

ת. אני רציתי מנהלי, ואם לא, לעבור לתחנת [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין שם התחנה – ב.ש.]. לא קיבלתי לא זה ולא זה. נפצעתי" (פרוי' עמ' 66 ש' 9).

נטען על-ידי התביעה כי הנאשם אישר את בקשתה של א.א אף שהתנה אותה בהצרכה, ועל כך ציינה א.א בעדותה:

"המונח 'הצרכה' זה כאילו תצאי מפה בהרגשה טובה. תכל'ס אין הצרכה" (פרוי' עמ' 67 ש' 32).

ראוי להפנות בהקשר הרחב יותר גם לדבריה הנחרצים של א.א לעניין "תוצרי הקשר עם הנאשם":

"ש. היית תלויה בהחלטותיו, שהיו משפיעות על העתיד והתפקיד והשירות שלך במשטרה?

ת. ממש לא. תקשיב. אני חייבת להגיד פה משהו. אני לא יודעת איך מנסים להציג את זה. אני כל השירות שלי הייתי [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין התפקיד בו שירתה – ב.ש.], לא קיבלתי שום תפקיד, לא ביקשתי שום תפקיד. עבדתי במקומות הכי קשים. גם היום בתפקיד שאני נמצאת בו [...] אף אחד לא עשה לי פה טובה. אני לא מבינה על איזה תלות אתה מדבר. אם בן אדם רוצה להתקרב הביתה, לא מסתדר, תמיד מנסים לבקש. זה ככה.

...

ש. אמרו לך בחקירה שבעצם הוא נתן לך גב ותשובתך הייתה מאוד כעושה, יש לך איזשהי טענה שהוא נתן לך גב מקצועי כמו מפקד?

ת. אני אומרת לך שלא. הוא לא נתן. לא ביקשתי מעולם שום דבר. לא קיבלתי. כל החיים שלי הייתי [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין התפקיד בו שירתה – ב.ש.] (פרוי' עמ' 62 ש' 24).

גם הנאשם התייחס להחלטתו במסגרת הריאיון, ועדותו בהקשר זה התיישבה עם טופס הריאיון ועם עדותה של א.א.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

וכך הסביר :

"היא מבקשת, היא אומרת שהיא אוהבת את העבודה ועובדת במשמרות, היא אמא, והיא לא יכולה יותר. ואני אומר לה בתשובה לשאלה הזו, שאלה, גם אמהות צריכות לעבוד במשמרות, העברתך תמורת הצרחה תישקל בחיוב על מנת להקל עלייך, אך ברור שהעבודה גם שם תהיה במשמרות. אז היא אומרת לי בתשובה, מי שכותב את הריאיון אגב זה לא אני אלא קצינת כוח אדם. מקריא מתוך ת/6'ח'. אמרתי לה שאני בטוח שיש עוולות, אבל אין העברה למגזר המנהלי, במיוחד לנוכח צרכי המשטרה. המשמעות האופרטיבית של החלטתי היא שהיא נשארת בתפקידה. "אם אני לא אשתבץ בתפקיד מנהלי, אני אשאר במקום שבו אני נמצאת, אבל שיעזרו לי במבצעים". כשיש רמזאן וחגי תשרי, וחגים כאלה, אז הם עוד צריכים לעבוד בשטח. היא מבקשת עזרה במבצעים, אז כתבתי, קצין אג"מ, תבחן הקלה" (פרו' עמ' 596 ש' 13).

וכך בהמשך, כאשר נדרש לשאלת ניגוד העניינים בהקשר לאותו ריאיון :

"קודם כל, הקשר היה שנים לפני. אני לא נתתי כאן שום דבר, לא פעלתי לא בחריגה, ולא בנהלים המשטרתיים, ולא לתפיסת העולם שלי. היא לא קיבלה שום דבר. היא אמרה שנדמה לי שנפנפתי אותה, לא זוכר את הביטוי" (פרו' עמ' 596 ש' 23).

דומה כי לא בכדי, בנסיבות שתוארו לעיל, ציינה התביעה בסיכומיה כי אינה תוקפת את החלטת הנאשם בריאיון, אלא מתמקדת בשאלת קיום הריאיון על ידו חרף הקשר המיני שניהל עם א.א בעבר.

טענת ניגוד העניינים - סיכום

בבואי לבחון את טענת התביעה לקיומו של ניגוד העניינים, ראיתי לקבוע כי במקרה דנן מדובר בעוצמת ניגוד עניינים חלשה ביותר, הרחוקה מרחק ניכר מאוד מהמתחם הפלילי.

עסקינן בריאיון שבוצע כ-3 שנים לאחר מועד סיומו של הקשר המיני, במסגרת המטלות הקבועות והמוגדרות של התפקיד אותו ביצע הנאשם תוך שהוא נכנס לנעליו של קודמו, וזאת מבלי שהוקצו משאבים מיוחדים לעריכתו ומבלי שניתן להצביע על ניסיון להשפיע על אחרים. יתרה מכך - החלטת הנאשם - שהלכה למעשה - דחה את בקשתה של א.א, הייתה עניינית, תוך שהנאשם מגשים את האינטרס הציבורי עליו הוא הופקד ומחליט את שמחליט בהתאם למדיניות המשטרה.

פרשייה שנייה

עובדות כתב האישום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

1. בשנת 2007 פנתה ב.ב. ששירתה כשוטרת במחוז ירושלים, בבקשה שייערך לה בהקדם ריאיון עם סממ"ז ירושלים בעניין אישי. באותה עת, שירת הנאשם כסגן מפקד מחוז ירושלים, בדרגת תת-ניצב, ומתוקף תפקידו היה אחראי, בין היתר, על העברות ושיבוצי כוח אדם במחוז ירושלים. כמה ימים לאחר מכן, נערך לשוטרת ריאיון בפני מפקדה, במהלכו ציינה כי היא שוקלת להתפטר משירותה במשטרה היה ולא תשובץ במקום שירות אחר. מפקדה של ב.ב. החליט להעביר את בקשתה לגורמים הרלוונטיים לשם מתן מענה.

כשבוע לאחר מכן החל קשר בין הנאשם ל - ב.ב. ביוזמת הנאשם, לאחר שהנאשם התקשר ל - ב.ב. ושוחח עימה ארוכות. כך החל קשר טלפוני תכוף וחריג בין הנאשם לב.ב. שכלל שיחת טלפון ומסרונים בעלי אופי מיני.

יום למחרת השיחה הראשונה בין הנאשם לב.ב., נערך לשוטרת ריאיון נוסף עם מפקדה, בו נתבשרה כי נתקבלה בקשה לקלוט אותה על ידי יחידה אחרת במשטרה (להלן בפרשייה זו – **היחידה האחרת**), וכי למחרת ייערך לה ריאיון באותה יחידה. למרות האמור, עמדה ב.ב. על בקשתה כי ייערך לה ריאיון עם הנאשם. בתום הריאיון הוחלט כי בקשת ב.ב. תובא להכרעת סגן מפקד המרחב, פקודו של הנאשם.

בינתיים, סופחה ב.ב. ליחידה האחרת.

טענות התביעה - פעולות הנאשם בניגוד עניינים

2. בד בבד עם קיומו של הקשר הטלפוני התכוף והחריג ביניהם, בשנת 2008 בעת שהייתה מסופחת ליחידה האחרת, הגישה ב.ב. - באמצעות שרשרת הפיקוד - 'פנייה בדבר התפטרות' אל הנאשם, בתפקידו כסממ"ז ירושלים, בה ציינה כי ברצונה להגיש את התפטרותה מהמשטרה. בעקבות בקשתה, נערך ל-ב.ב. ריאיון בפני קצינת אגף משאבי אנוש של מחוז ירושלים שהיא פקודה של הנאשם - במהלכו ציינה ב.ב. כי ברצונה לעבור ולשרת בתפקיד חדש [להלן בפרשייה זו – **התפקיד החדש**]; בהכרעת הדין המלאה קיימת התייחסות לתפקיד המבוקש – ב.ש.]. בתום הריאיון הוחלט כי בקשת ב.ב. לשמש בתפקיד חדש, תיבחן מול פיקוד המחוז. בהמשך הובאה בקשת המעבר לעיונו של הנאשם, בתפקידו כסממ"ז ירושלים, והיא טופלה על ידו. כל אותה עת נמשך הקשר הטלפוני התכוף והחריג בין הנאשם למתלוננת, במהלכו שוחחו השניים, בין היתר, גם על רצונה של ב.ב. לעזוב את היחידה האחרת.

בהמשך, שובצה ב.ב. בתפקיד החדש, כפי שביקשה, במחוז ירושלים. הקשר הטלפוני החריג בין הנאשם ל-ב.ב. דעך בחודש יוני 2008 או בסמוך לכך, וניתק כמעט כליל, עד אשר חודש והפך שוב אינטנסיבי בחודש ספטמבר 2009.

בשנת 2009 הביעה ב.ב. את רצונה לעבור לתפקיד מנהלי במטה הארצי (מטא"ר) בירושלים, לאחר התמודדות במכרז (להלן – **בקשת המעבר**). עקב כך, נערך ל-ב.ב. ריאיון בפני מפקדה הישיר, פקודו של הנאשם. בתום הריאיון הודע ל-ב.ב. כי בקשתה להתמודד במכרז ולעבור לתפקיד מנהלי אינה מאושרת,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ובתגובה ביקשה ב.ב להשיג על החלטה זו בפני סגן מפקד המרחב. כל אותה עת, לפני הריאיון ולאחריו, היו הנאשם ו-ב.ב בקשר טלפוני תכוף.

בהמשך, בתום הריאיון שנערך ל-ב.ב בפני סגן מפקד המרחב, פקודו של הנאשם, הודע לה כי בשל מצוקת כוח אדם והחלטת פיקוד מחוז ירושלים שלא לאשר העברות שוטרים אל מחוץ למחוז, לא ניתן להיעתר לבקשת המעבר. בתגובה, ביקשה ב.ב להשיג על החלטה זו בריאיון בפני הנאשם, כסממ"ז ירושלים. סגן מפקד המרחב החליט כי בקשת ב.ב לריאיון עם הנאשם תובא בפני הנאשם והוא אשר יחליט אם לקיים עימה ריאיון בנושא אם לאו. כל אותה עת, לפני הריאיון ולאחריו, היו הנאשם ו-ב.ב בקשר טלפוני תכוף.

בהמשך, על-פי החלטת הנאשם, וחרף קיומו של קשר חריג בעל אופי מיני ביניהם, ערך הנאשם בלשכתו ריאיון לשוטרת בנוגע לבקשתה. בתום הריאיון סיכם הנאשם כי מועמדות ב.ב תיבחן ביחידה המרכזית של מחוז ירושלים (להלן - **ימ"ר ירושלים**) וכי במידה ועד אמצע 2010 לא יימצא שיבוץ עבורה בימ"ר או באמ"ן המחוזי, תאושר העברתה למטה הארצי (מטא"ר), לתפקיד קצונה באח"מ (אגף חקירות ומודיעין). הנאשם עשה כן בניגוד לעמדת מפקדיה של ב.ב שנתגבשה, בין היתר, על בסיס המדיניות הכללית שהתווה פיקוד המחוז בנושא. כל אותה עת, לפני הריאיון ולאחריו, היו הנאשם ו-ב.ב בקשר טלפוני תכוף.

בעקבות הוראת הנאשם, בניגוד לעמדת מפקדיה, זומנה ב.ב בהמשך למבדקי קצונה, אולם לא עברה אותם.

ביום 1.5.10, הועלה הנאשם לדרגת ניצב ומונה לשמש כראש את"ל.

במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, בעת שהנאשם שירת בדרגת ניצב כראש את"ל, התפתח הקשר בעל האופי המיני בין הנאשם ל-ב.ב לכדי קיום יחסי מין, שהתקיימו בחורשה הסמוכה לביתו של הנאשם, במוצא, ברכבו המשטרתי של הנאשם.

ביום 11.5.11 מונה הנאשם לשמש בתפקיד מפקד מחוז ירושלים.

במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, בשנת 2012, בעת שהנאשם שימש כממ"ז ירושלים, ובעת שהקשר הטלפוני החריג בינו לבין ב.ב בעיצומו, ובעוד הנאשם ו-ב.ב שומרים בסוד את דבר הקשר החריג המתמשך ביניהם ויחסי המין שקיימו בעבר, פנה הנאשם אל אחד ממפקדי היחידות במשטרה, שהיה פקודו של הנאשם (להלן בפרשייה זו – **"המפקד"**), והורה לו לקלוט את ב.ב ביחידתו כעובדת הערכה, וזאת בניגוד לעמדתו של **"המפקד"**, שנתגבשה, בין היתר, על בסיס עיון בתיקה האישי ובהערכות תקופתיות נמוכות שקיבלה ממפקדיה.

בעקבות הוראת הנאשם, זימן **"המפקד"** את ב.ב לריאיון, בסיומו ציין בפניה כי אין כרגע תקן פנוי ביחידתו, וכי מועמדותה תיבחן במקרה בו יתפנה תקן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

כעבור כעשרה ימים, ערך "המפקד" לשוטרת ריאיון נוסף, בסופו, לאור הוראת הנאשם, התקבלה ב.ב. ליחידתו, לתקופת ניסיון בת מספר חודשים. בהמשך, הודיעה ב.ב. כי היא אינה מעוניינת בתפקיד.

כל אותה עת - לפני ואחרי פניית הנאשם אל "המפקד" וכן לפני ואחרי הראיונות שערך "המפקד" ל-ב.ב., היו הנאשם ו-ב.ב. בקשר טלפוני תכוף.

הנאשם לא הודיע לאיש מהגורמים המוסמכים על הקשר החריג שלו עם ב.ב. ולא נמנע מלטפל בענייניה, כמתחייב.

זירת המחלוקת

שתי זירות מחלוקת מרכזיות קיימות בפרשייה זו.

3. **זירת המחלוקת הראשונה** קשורה לאופיו של הקשר שהתקיים בין הנאשם לבין ב.ב.

בהקשר לזירה זו, אין מחלוקת ביחס לעובדות הבאות:

(א) הנאשם ו-ב.ב. הכירו בשנת 2007, עת שירתה ב.ב. ביחידה האחרת והנאשם כיהן בתפקיד סגן מפקד מחוז ירושלים; (ב) השניים קיימו ביניהם קשר טלפוני, לעיתים רציף ותכוף, ובתקופות מסוימות בתדירות מופחתת (להלן – **הקשר החברי**); (ג) בשלב מסוים הפך הקשר החברי לקשר טלפוני פלרטטני-חיזורי (להלן – **הקשר הטלפוני הפלרטטני**); (ד) בהמשך ישיר לשינוי שחל באופיו של הקשר, התקיים בין השניים מגע מיני חד פעמי, זאת בתקופה בה כיהן הנאשם כראש את"ל, תפקיד אותו החל ביום 1.5.10 (להלן - **הקשר המיני**).

הצדדים חלוקים בשאלת מועד תחילתו של הקשר הטלפוני הפלרטטני.

לשיטת התביעה, הקשר הטלפוני החברי והקשר הטלפוני הפלרטטני – חד הם, וזאת שכן לשיטתה, מיד בסמוך להיכרות בין השניים, עוד בשנת 2007, חלק מהתכנים של השיחות היו בעלי אופי מיני.

לשיטת ההגנה, דווקא תקופת הקשר החברי נמשכה זמן רב, תוך שהנאשם משמש "אוזן קשבת" עבור ב.ב., ואילו "עליית המדרגה" בקשר התרחשה רק מספר חודשים לפני סיום כהונתו של הנאשם בתפקיד סממ"ז ירושלים, ומעברו לתפקיד ראש את"ל (1.5.10), דהיינו בתחילת שנת 2010.

בהינתן האמור לעיל, צוין על-ידי ההגנה כי שתי הפעולות הראשונות לגביהן נטען כי הנאשם פעל בניגוד עניינים התרחשו בתקופת הקשר החברי, ועל כן אין לראותן ככאלה שנעשו בניגוד עניינים.

4. **זירת המחלוקת השנייה קשורה לטיב הפעולות המיוחסות לנאשם בהקשר לענייניה של ב.ב.**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

אסקור להלן את שלוש הפעולות, ואתיחס לזירת המחלוקת ביחס לכל אחת מהפעולות:

הפעולה הראשונה - טיפול בבקשת המעבר של ב.ב לתפקיד החדש (בשנת 2008)

5. **לשיטת התביעה**, הנאשם הוא זה שטיפל, כגורם הפיקודי הבכיר בבקשת המעבר של ב.ב, וזאת כנלמד מבקשת המעבר עליה מתנוססת חתימתו, והכל בזמן שהוא מנהל עם ב.ב קשר טלפוני פלרטטני (ומיני – לשיטתה).

לשיטת ההגנה, הריאיון נערך על-ידי קצינת האמ"ש של מחוז ירושלים, סני"צ לילי בר-אילן, כאשר היא ביחד עם גורמי הפיקוד האחרים במרחב, טיפלו בבקשה. חתימת הנאשם בתחתית טופס הריאיון מלמדת כי המסמך עבר דרך הנאשם, אולם הוא לא נדרש לבצע כל טיפול בעניין.

הפעולה השנייה - קיום ריאיון עם ב.ב בנוגע לשיבוץ בימ"ר או באמ"ן מחוזי (בשנת 2009)

6. **לשיטת התביעה**, מדובר בפעולה שנעשתה בתקופת הקשר הטלפוני הפלרטטני (ומיני – לשיטתה), תוך שהנאשם קיבל את בקשתה של ב.ב לעזוב את התפקיד החדש ולעבור לתפקיד מנהלי, וזאת בניגוד לעמדת מפקדיה הישירים. התביעה הפנתה למחקרי התקשורת, מהם עולה כי הנאשם שוחח טלפונית עם ב.ב מספר פעמים ביום שקדם לריאיון, תוך שקצינת האמ"ש שנכחה בזמן הריאיון שערך הנאשם ל-ב.ב, כלל לא העלתה על דעתה שהשוטרת המתראינת מצויה בקשר חריג, בעל אופי מיני עם הנאשם.

ההגנה אינה כופרת כי הנאשם ערך את הריאיון האמור, אולם הדגישה כי הנאשם לא קיבל את בקשתה של ב.ב, אשר בפועל לא הועברה מתפקידה. נטען כי הנאשם היה מוכן להציע ל-ב.ב תפקיד בימ"ר, אולם קבע כי נושא זה צריך להיבחן על-ידי הימ"ר, וממילא ניתן לראות כי ההחלטה שהתקבלה על-ידו זהה להחלטתו הראשונית של מפקד התחנה, ומתיישבת עם המדיניות שהוא עצמו (הנאשם) התווה ביחס לאלפי שוטרים אחרים שהיו תחת פיקודו.

ההגנה מזכירה כי לשיטתה, הריאיון לא התקיים בתקופת הקשר הטלפוני הפלרטטני, אלא בתקופת הקשר החברי, ואף אם השניים שוחחו טלפונית על ענייניה האישיים, לרבות בקשת המעבר, אין לראות בשיחות אלה כמעמידות את הנאשם במצב של ניגוד עניינים במישור הפלילי, או במישורים אחרים, ואין תקדים לטענה כי ממונה שנמצא בקשר "רגיל" עם פקוד, מנוע מלטפל בענייניו.

הפעולה השלישית - מעורבות בשיבוץ ב.ב כעובדת הערכה (בשנת 2012)

7. **התביעה סבורה** כי יש לראות את מעורבותו האקטיבית של הנאשם בשיבוץ ב.ב כעובדת הערכה כפעולה המהווה סטייה מן השורה, בהינתן העובדה כי מדובר בהוראה ברורה שניתנה על-ידו למפקד היחידה לקלוט את ב.ב לתפקיד עובדת הערכה, המהווה "תפקיד ליבה". נטען כי הלכה למעשה קיבל "המפקד" את

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ב.ב לתפקיד, לתקופת ניסיון, הגם שלא התאימה לדרישת התפקיד, ועשה כן כסוג של "פשרה" בין רצונו לקלוט עובדת אחרת לבין דרישת מפקדו הישיר - הוא הנאשם.

ההגנה אישרה כי הנאשם שוחח עם "המפקד" אך ביקשה לראות בדבריו כהמלצה בלבד לקבל את ב.ב. לריאיון, ולבחון אם היא מתאימה לתפקיד עובדת הערכה. נטען כי ב.ב. הייתה כשירה לביצוע התפקיד בהיותה בוגרת קורס "עובדי הערכה", וכי שיבוץ עובדי הערכה היה אחד הנושאים שטופלו על-ידי הנאשם נוכח מדיניותו הברורה לשפר את איכות תחום המודיעין והחקירות, כך שאין המדובר בפעולה שהחליט לבצע על-מנת לסייע ל-ב.ב. ההגנה הדגישה כי השיחה נערכה בשנת 2012, כשנתיים לאחר אותו מפגש מיני חד פעמי, כך שגם מטעם זה, לא ניתן לטעון כי הנאשם היה נתון בניגוד עניינים.

תמצית טיעוני התביעה

אתיחס לתמצית טיעוני התביעה בחלוקה לשתי זירות המחלוקת המרכזיות כפי שהוגדרו לעיל.

הזירה הראשונה - אופיו של הקשר שהתקיים בין הנאשם לבין ב.ב.

8. התביעה מבססת טיעוניה לפיהם מיד בסמוך לאחר תחילת הקשר החברי, הפך הקשר לקשר טלפוני-מיני, ובהמשך הפך לקשר מיני לכל דבר ועניין, על הנתונים הבאים: (א) גרסת הנאשם בחקירתו במח"ש, שם ציין כי הקשר המיני היה די ממושך, והוא החל בתקופה בה כיהן כסממ"ז מחוז ירושלים. התביעה מפנה בהקשר זה לתשובתו של הנאשם לשאלה כמה זמן נמשך "הפלירטוט הטלפוני"? עליה השיב: "... לא יודע, **אולי אפילו שנה**" (ת/2 עמ' 18 ש' 495). עוד סבורה התביעה כי ניתן להסיק מאמירתו של הנאשם בהודעתו, ככזו המלמדת על קיומו של הקשר הפלרטטני עוד טרם ביקשה ב.ב. לעבור מהיחידה האחרת; (ב) היקף ההתקשרויות בין הנאשם ל-ב.ב. לאורך התקופה; (ג) השעה בה התקיימו חלק משיחות הטלפון.

הזירה השנייה - טיב הפעולות המיוחסות לנאשם בהקשר לענייניה של ב.ב.

טיפול בבקשת המעבר של ב.ב. לתפקיד החדש (בשנת 2008)

9. כראיה לטיפולו של הנאשם בבקשת המעבר של ב.ב., מפנה התביעה לטופס הריאיון – ת/א7(3), עליו מתנוססת חתימתו, וכן לעדויות שונות לרבות לעדות הנאשם, מהן עולה כי הוא היה הגורם המעורב ביותר בענייני הפרט, והסמכות הבלעדית להחליט על העברות בעלי תפקידים או העברות שוטרים שאינם קצינים. עוד מציינת התביעה כי בתקופה הרלוונטית היה הנאשם מצוי בקשר טלפוני אינטנסיבי עם ב.ב., ומכאן שהיה מודע למצוקותיה, ואך טבעי הוא כי יקבל החלטה בבקשתה המצויה בתחום סמכותו אשר הונחה על שולחנו והוא אף חתום עליה.

10. עוד מפנה התביעה לעדותה של סנ"צ לילי בר-אילן, שכיהנה כקצינת האמ"ש של מחוז ירושלים באותה תקופה, ואישרה כי טיפלה אישית בבקשת המעבר (והיא זו שערכה את הריאיון ל-ב.ב.), אך הנוהל הוא כזה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

שהסממ"ז הוא הגורם המאשר. בהקשר לשיטת העבודה לפיה הגורם המחליט על מעבר שוטר מיחידה אחת לאחרת בתוך המחוז הוא הסממ"ז, מפנה התביעה אף לעדותה של סני"צ ליאת תשובה. בנוסף, התביעה מבקשת לראות בחריגות המקרה בו שוטרת מבקשת לשוב מהיחידה האחרת למחוז כאינדיקציה נוספת למעורבות הנאשם.

קיום ריאיון עם ב.ב בנוגע לשיבוץ בימ"ר או באמ"ן מחוזי (בשנת 2009)

11. לאחר כשנה וחצי ממועד שיבוצה בתפקיד החדש, ביקשה ב.ב לעבור לתפקיד מנהלי במטה הארצי, וסורבה על ידי הדרג המקצועי במרחב.

התביעה מפנה בהקשר זה לראיות הבאות:

(א) טופס הריאיון שנערך לב.ב על ידי מפקד התחנה בה שירתה, ממנו ניתן ללמוד כי הבקשה נדחתה משלושה טעמים – הן נוכח העובדה כי ב.ב נלחמה כדי לעבור לתפקיד החדש; הן נוכח פרק הזמן הקצר בו כיהנה בתפקיד זה והעובדה כי רק מספר חודשים קודם לכן שבה מקורס בנושא; והן נוכח מצוקת כוח אדם בתחנה ובמחוז (ת/7יא).

(ב) טופס הריאיון שנערך לב.ב על ידי הסממ"ר הרלוונטי, ממנו ניתן ללמוד כי הבקשה נדחתה משלושה טעמים – הן נוכח "הקפאת גיוסים"; הן נוכח מצוקת כוח אדם במרחב; והן נוכח הנחיות פיקוד המחוז שהחליט כי אין העברות מחוץ למחוז (ת/7ז).

עוד מפנה התביעה למחקרי התקשורת מהם ניתן ללמוד על קיומו של קשר טלפוני חריג ואינטנסיבי (מאות התקשרויות) בין הנאשם לב.ב במהלך התקופה בה רואיינה על ידי מפקד התחנה וסגן מפקד המרחב, וזאת כאינדיקציה לעוצמת ניגוד העניינים בה היה נתון הנאשם עת ראיין את ב.ב, לאחר שגורמי המחוז דחו את בקשת המעבר שהגישה.

וכך נטען בסיכומי התביעה: "נקל לשער מה היה סובר הסממ"ר, למשל, אילו גילינו על אוזנו כי בין הנאשם לבין השוטרת - שמתעקשת להגיע לריאיון בפני הנאשם – קיים קשר חריג ואינטנסיבי, וכי מאז הריאיון הראשון (בפני מפקד התחנה) ועד שהגיעה בפניו לריאיון, היו בינה לבין הנאשם, מפקדו הבכיר, 192 התקשרויות" (עמ' 187 סעיף 85 לסיכומי התביעה).

אין חולק כי בסופו של דבר ראיין הנאשם את ב.ב בהקשר לבקשת המעבר.

12. בסעיף 89 לסיכומי התביעה תומצתה החלטת הנאשם באופן הבא:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

"בתום הריאיון סיכום הנאשם כי מועמדות השוטרת תבחן ביחידה המרכזית של מחוז ירושלים (להלן: הימ"ר) וכי במידה ובמהלך מחצית השנה הבאה, עד יוני 2010, לא יימצא שיבוץ עבורה בימ"ר או באמ"ן המחוזי, תאושר העברתה למטא"ר, לתפקיד קצונה באח"מ".

13. התביעה אינה סבורה כי מדובר בהחלטה המהווה סטייה מן השורה, או כזו החורגת ממתחם הסבירות, וממקדת טיעוניה בכך כי מדובר ב"החלטה המאפשרת את מעברה של ב.ב." וזאת בניגוד להחלטת גורמי הפיקוד במרחב, ותוך שהנאשם מקיים קשר אינטנסיבי וסמוי מן העין עם ב.ב., ומשכך מצוי בניגוד עניינים.

מעורבות בשיבוץ ב.ב. כעובדת הערכה (בשנת 2012)

14. כאמור, התביעה סבורה כי יש לראות את מעורבותו האקטיבית של הנאשם בשיבוץ ב.ב. כעובדת הערכה כפעולה שהיא פועל יוצא של הקשר המיני שניהל הנאשם עם ב.ב., וככזו המהווה "סטייה מן השורה", דהיינו – פעולה בניגוד לכללים ולהוראות החלות על פעולותיו של עובד ציבור.

15. נטען כי: (א) בקשותיה של ב.ב. לעבור מהתחנה בה שירתה נדחו באופן עקבי; (ב) נתונה כלל לא התאימו לתפקיד עובדת הערכה; (ג) "המפקד" לא היה מעוניין לקבלה, ההחלטה לקבלה – נבעה אך ורק נוכח הוראת הנאשם שניתנה על בסיס הקשר המיני שקיים איתה.

אפרט את תמצית הנתונים אליהם מפנה התביעה:

16. בקשותיה של ב.ב. לעבור מהתחנה בה שירתה נדחו באופן עקבי - (א) בחודש מאי 2010 זומנה ב.ב. למבדקי קצונה, אולם לא עברה אותם (ת/ג7); (ב) בשנת 2011, לאחר שעברה קורס בתחום התפקיד החדש בו שובצה, רואיינה ב.ב. על ידי מפקד התחנה בה שירתה, בעקבות בקשתה לעבור מהתחנה, אשר התנה את המעבר בתנאים (מ/10); (ג) בהמשך, רואיינה ב.ב. על ידי הסממ"ר הרלוונטי, בעקבות בקשתה לעבור מהתחנה בה שירתה לאחת מהיחידות המחוזיות, והלה אישר לה להתמודד על התפקידים בהם חפצה בתמורה להצרחת (ת/41); (ד) כמה חודשים לאחר מכן, שוב קיים הסממ"ר ריאיון עם ב.ב., שביקשה (שוב) לעבור לתפקיד הערכה וזאת עקב חילוקי דעות קשים עם מפקדיה בתחנה בה שירתה. נטען כי הסממ"ר דחה את בקשתה "נוכח פרק זמן הקצר" בו שירתה בתפקיד החדש, אך ציין כי "בשלב זה ייתן פתרון במסגרת המרחב או במסגרת הצרחה עם אחת מיחידות המחוז" (ת/46); (ה) בשנת 2012 הודע ל-ב.ב. תועבר אחר [הפרטים המלאים מובאים בהכרעת הדין המלאה – ב.ש. [מ/13].

17. נתונה של ב.ב. כלל לא התאימו לתפקיד עובדת הערכה - (א) הוותק המקצועי של ב.ב. בתפקידה החדש היה קצר והעברתה לתפקיד עובדת הערה בנסיבות אלה נראית בלתי סבירה; (ב) מסד הנתונים האובייקטיבי אשר כלל אינדיקציות ל"התדרדרות משמעותית בהתנהלותה", "חוסר השקעה", "מרשה לעצמה לפנות בכל דבר לממונים על מפקדיה הישירים תוך עקיפת סמכות", "מזניחה תיקים",

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

"מתחמקת", "לא עומדת בהספק" וכו' (מתוך ההערכה התקופתית ת/44 וההערכות התקופתיות שהוגשו על ידי ההגנה – נ/6 ונ/12).

18. "המפקד" לא היה מעוניין לקבלה, וההחלטה לקבלה נבעה אך ורק נוכח הוראת הנאשם שניתנה על בסיס הקשר המיני שקיים איתה - התביעה מפנה בהקשר זה לעדותו של "המפקד", שהתרשם לשלילה מנתוניה של ב.ב, ותיאר, בין היתר: "אני בסיכום הריאיון החלטתי לקבל את השוטר כעובדת הערכה לתקופת ניסיון כפשרה עם עצמי על אף שלא רציתי לקבל אותה" (פרו' עמ' 179 ש' 27); "אני אישית לא קיבלתי אף פעם מישהו עם הערכה כזו" (פרו' עמ' 170 ש' 24).

וכן:

"בסוף החלטתי כי אני מקבל אותה על אף הנתונים האישיים, בנתוני הפתיחה של ההתנהגות וההסתגלות ומרות אני לא מתפשר, אבל במקרה הספציפי הזה נתתי צ'אנס לשוטר מצד אחד, וגם יש לי הנחיה, הוראה, איך לקרוא לזה, פקודה. לולא הייתי מקבל את הבקשה, גם מהנאשם וגם מקצין כוח האדם לא הייתי מקבל אותה. אבל מכיוון שזו החלטה, קיבלתי אותה" (פרו' עמ' 170 ש' 6).

התביעה מפנה לאמירות נוספות של "המפקד" מהם ניתן ללמוד כי פירש את "המלצת" הנאשם כהוראה ברורה לקבל את ב.ב לשורות יחידתו וכי מראש ייעד את התפקיד לשוטר אחרת (ראו פרו' עמ' 168 ש' 18; עמ' 167, עמ' 178).

התביעה רואה בדברי הנאשם לפיהם "רק המליץ" כהיתממות, ומבקשת לדחות אף את טענתו לפיה ניתן ללמוד זאת מכך שב.ב לא שובצה בסופו של יום באותה יחידה. נטען בהקשר זה כי "הסירוב הסופי" היה של ב.ב, ואין לו קשר ל"הוראת הקבלה" שנתן הנאשם ל"מפקד".

לשיטת התביעה, "הסטייה מהשורה" מוכחת משילוב העובדות הבאות: (א) הטיפול בנגדים היה נתון בידי הסממ"ז, ואילו הנאשם כיהן כממ"ז באותה תקופה; (ב) תפקיד עובד הערכה נחשב "תפקיד ליבה" ושיבוץ שוטרים לתפקידי ליבה נתון להחלטת "המפקד"; (ג) ההוראה לקבל את ב.ב ניתנה חרף אי התאמתה לתפקיד.

תמצית טיעוני ההגנה

הזירה הראשונה - אופיו של הקשר שהתקיים בין הנאשם לבין ב.ב.

19. **ההגנה סברה** כי יש לדחות את ניסיונה של התביעה להיתלות בשברי משפטים מתוך גרסת הנאשם, ובעזרתם למקם את תחילת הקשר הפלרטטני בשנת 2007, בסמוך לתחילת כהונתו של הנאשם כסגן מפקד מחוז ירושלים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

לגוף העניין, ההגנה מבססת טענתה לפיה תקופת הקשר החברי נמשכה זמן רב, ואילו "עליית המדרגה" בקשר התרחשה רק מספר חודשים לפני סיום כהונתו של הנאשם בתפקיד סממ"ז ירושלים, ומעברו לתפקיד ראש את"ל (1.5.10), על הנתונים הבאים: (א) גרסתה של ב.ב. בחקירתה ובבית המשפט, אשר ציינה כי במשך שנים הקשר עם הנאשם היה חברי, וזאת בשונה מטענת התביעה; (ב) גרסאותיו של הנאשם בחקירתו ובבית המשפט, לפיהן הקשר הטלפוני-הפלרטטני החל מספר חודשים לפני מעברו לאת"ל, דהיינו - בתחילת שנת 2010 ('היה פילרטוט ביננו שנמשך מספר חודשים. התחיל איפשהו ב- 2010 אחרי שהייתי ראש את"ל, הפלרטוט אולי התחיל לפני כן אולי חודשיים שלושה או ארבעה לפני כן...') – פרו' עמ' 643 ש' 19; (ג) בהתייחס למחקרי התקשורת, נטען כי אין לראות בכמות השיחות או בשעות השיחות כאינדיקציה כלשהי לטיב הקשר, וזאת בהיותו של הנאשם, על-פי מגוון העדויות שנשמעו, אדם המקיים קשרים חבריים ואכפתיים עם מספר רב של שוטרים.

הזירה השנייה - טיב הפעולות המיוחסות לנאשם בהקשר לעניינה של ב.ב.

טיפול בבקשת המעבר של ב.ב. לתפקיד החדש (בשנת 2008)

20. **ההגנה סברה** כי משכשלה התביעה להוכיח כי בזמן בקשתה של ב.ב. לעבור מהיחידה האחרת למחוז התקיים קשר טלפוני פלרטטני בינה לבין הנאשם, נשמט הבסיס מתחת טענת ניגוד העניינים ביחס לפעולה זו, וממילא – מכלל הראיות, כמו גם מגרסת הנאשם, עולה כי למעט חתימת הנאשם בתחתית טופס הריאיון המלמדת כי המסמך הועבר אליו (כחלק מ"רשימת תפוצה" סטנדרטית), הנאשם לא נדרש ולא ביצע פעולה כלשהי בתהליך.

הוסבר כי בחינת תהליך בקשת המעבר שהגישה ב.ב., שאושרה בסופו של יום והובילה לקליטתה בתפקיד החדש, מלמדת על מעורבות מספר גורמים, אך הנאשם אינו אחד מהם, כמפורט להלן:

(א) הריאיון הראשון אליו זומנה ב.ב. בעקבות בקשת ההתפטרות (שקדמה לבקשת המעבר) נערך על ידי קצינת האמ"ש צביה מזרחי; (ב) הריאיון השני נערך על ידי קצינת האמ"ש המחוזית - סני"צ לילי בר אילן, אשר ציינה כי הבקשה תיבחן מול פיקוד המחוז, והעבירה את טופס הריאיון לסממ"ר הרלוונטי; (ג) הסממ"ר הרלוונטי שבחן את הבקשה ציין על גבי טופס הריאיון: "**במידה ותאושר**, [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין כאן שם התפקיד החדש, אליו התקבלה לבסוף ב.ב. – ב.ש.];" (ד) קצינת האמ"ש של המרחב ציינה על גבי סיכום הריאיון כי סוכם עם קצינת האמ"ש המחוזית כי ב.ב. תעבור לתפקיד החדש, ובמקומה יישלח שוטר אחר מהתחנה ליחידה האחרת.

נטען כי יש לראות באמור לעיל הוכחה ניצחת לכך שהנאשם כלל לא טיפל בבקשת המעבר של ב.ב., ויש לאמץ את גרסתו לפיה קיבל את טופס הריאיון כחלק מ"רשימת תפוצה" סטנדרטית.

קיום ריאיון עם ב.ב. בנוגע לשיבוץ בימ"ר או באמ"ן מחוזי (בשנת 2009)

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

21.

ההגנה סברה כי לא ניתן לראות בהחלטת הנאשם ככזו העומדת בניגוד לעמדת גורמי המרחב, ובהינתן העובדה כי בתקופה הרלוונטית היו ב.ב והנאשם מצויים בקשר חברי בלבד, אין לראות פסול בשיחות הטלפון שניהלו ביניהם, וממילא קשר חברי אינו יוצר ניגוד עניינים.

ביחס לטענה כי החלטת הנאשם עמדה בניגוד לעמדת גורמי המרחב, מפנה ההגנה לטופס הריאיון שערך עמה מפקד התחנה, במסגרתו – ולצד דחיית בקשתה לעבור לתפקיד מנהלי – ציין: **"המחשבה לקידום היא ראויה ונכונה ואשמח לראותך מתקדמת במסלול יעודי"**, וכן: **"במידה ותרצה להתקדם במסלול יעודי אשמח"**.

מכאן מבקשת ההגנה להסיק כי גורמי המרחב לא דחו את בקשתה של ב.ב לעבור תפקיד, אלא התוו עבודה "דרך יציאה" כקצינה.

נטען, כי באופן זהה לאופן בו קבעו גורמי המרחב, גם הנאשם התווה בריאיון שערך את אותו מסלול בדיוק, דהיינו – מסלול של מעבר כקצינה, וכאמור בטופס הריאיון:

"יש לנו תפקיד קצונה להציע לך בתחום ההערכה שם דרושים לנו אנשים איכותיים, בעלי יכולת ניתוח ונראה לי שזוהי השמה נכונה עבור המחוז ועבורך".

ובהמשך הטופס ציין:

"יש לך כישורים מצוינים לתפקיד ק.הערכה [...] במידה ועד יוני 2010 לא יימצא שיבוץ עבורך בתפקיד קצונה בימ"ר או באמ"ן המחוזי תאושר העברתך למטא"ר לתפקיד קצונה באח"מ".

לשיטת ההגנה, השוני היחיד בין החלטות גורמי המרחב לבין החלטת הנאשם, הייתה קציבת לוח זמנים למחוז על מנת לגרום לו לטפל בעניין.

עוד נטען כי ההחלטה בעניינה של ב.ב משקפת את מדיניותו המוצהרת של הנאשם – שהתווה את מדיניות המחוז – לפיה אין לכפות על שוטרים להישאר בתפקיד שאין הם מרוצים בו, וכי יש לעשות מאמץ, ככל הניתן כמובן, לאפשר לשוטר לעבור לשרת באיזור גיאוגרפי שיותר נוח לו.

בהקשר זה הפנתה ההגנה לעדויות רבות ומגוונות, של עדי התביעה, אשר אישרו כי בניגוד לתקופה שקדמה לכהונת הנאשם, שכונתה "תקופת הקרח" והתאפיינה במדיניות שוללת העברות, דווקא תקופת כהונתו של הנאשם כונתה "תקופת השחרור מהקרח" והתאפיינה בהעברות רבות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

מכל מקום, ולשיטת ההגנה, גם אם ניתן לראות בהחלטת הנאשם כשונה מהחלטת גורמי המרחב, אין בכך כדי ללמד דבר וחצי דבר, שכן "העובדה כי מפקד תחנה חשב אחרת מהסממ"ז אינה אומרת בהכרח כי 'צדק'" (סעיף 451 לסיכומי ההגנה).

מעורבות בשיבוץ ב.ב כעובדת הערכה (בשנת 2012)

22. **ההגנה מפנה** לשתי עובדות רלוונטיות "הצובעות את התמונה" בצבעים אחרים.

הראשונה - הוזכר כי כבר בשנת 2010, בלא שנטען כי הנאשם קשור לכך, התבקשה קליטתה של ב.ב כעובדת הערכה, אך מסיבות שונות לא יצא המהלך אל הפועל [התייחסות מפורטת יותר לעניין זה מצויה בהכרעת הדין המלאה – ב.ש] (ראו הדוא"ל - ת/ג7).

השנייה – הוכח כי ב.ב נבחרה לצאת לקורס עובדי הערכה, וזאת בהתאם להחלטה של ועדה מקצועית ללא קשר לנאשם, ובהמשך אף סיימה את הקורס בהצלחה.

על בסיס שני הנתונים האמורים, סבורה ההגנה כי יש לדחות את טענת התביעה בדבר אי התאמתה של ב.ב לתפקיד.

כחיזוק לטענה זו, וכתשובה לניסיונה של התביעה ללמוד על חוסר התאמתה של ב.ב מההערכות התקופתיות (שמשקפות, לשיטת ההגנה, סכסוך עמוק עם מפקד התחנה בה שירתה – ולא מעבר לכך) מפנה ההגנה לנתונים הבאים:

(א) ציוניה של ב.ב בקורסים השונים שעברה: קורס [...] – 97 (אותו סיימה ראשונה); קורס [...] – 94 (בתחום "השירות" באותו קורס – 100) [התייחסות מפורטת בנושא זה מצויה בהכרעת הדין המלאה – ב.ש].

(ב) דברי מפקד נוסף של ב.ב, אשר ציין בהערכה התקופתית: "הינד [...] משקיעה ומקצועית אשר עושה את מלאכתה נאמנה, בעלת ניסיון רב [...], נעימת הליכות ומשרה אווירה רגועה אל מול עמיתיה ומפקדיה" (נ/11). אותו מפקד אף מצא להתערב בהערכתו של מפקד התחנה שהוזכר לעיל, והעלה את ציונה של ב.ב.

(ג) גיליון ההערכה המקצועי שנערך לב.ב לאחר שעברה תחנה, לגביו צוין כי בתקופה של 4 חודשים בלבד, עלו כל הציונים באופן דרמטי, ללמדך כי ההערכות המקצועיות הקודמות אכן היו פועל יוצא של מערכת היחסים העכורה עם מפקד התחנה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

(ד) עדותה של סני"צ איה בן מרדכי, אשר שימשה ראש ענף מודיעין במחוז ירושלים וישבה בראש הוועדה לעובדי ההערכה והעידה כי ב.ב. עברה את כל המשוכות ונמצאה כשירה לתפקיד עובדת הערכה (פרו' עמ' 947 ש' 1).

נטען כי השיחה "המדוברת" בין הנאשם לבין "המפקד", התקיימה לאחר חזרתן של מספר שוטרות מקורס הערכה, כאשר כל אחת מהן הייתה אמורה להשתבץ באחד משלושת המקומות הפנויים, וממילא - שיבוץ עובדי הערכה היה אחד הנושאים שטופלו על-ידי הנאשם נוכח מדיניותו הברורה לשפר את איכות תחום המודיעין והחקירות, כך שאין המדובר בפעולה שהחליט לבצע על-מנת לסייע ל-ב.ב.

ההגנה הדגישה כי השיחה נערכה בשנת 2012, כשנתיים לאחר אותו מפגש מיני חד פעמי, כך שגם מטעם זה, לא ניתן לטעון כי הנאשם היה נתון בניגוד עניינים.

דיון והכרעה

הזירה הראשונה - אופיו של הקשר שהתקיים בין הנאשם לבין ב.ב.

23. לאחר שבחנתי את הנתונים השונים, הגעתי למסקנה לפיה הקשר בין הנאשם ל-ב.ב. הפך מקשר חברי לקשר בעל רובד "פלירטוטי" בתקופת כהונתו של הנאשם כסממ"ז, אך לא ניתן לקבוע במידת הוודאות הנדרשת את שמבקשת התביעה, היינו כי "עליית המדרגה" התרחשה בסמוך למועד קליטתה של ב.ב. ביחידה האחרת (בחודש [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין החודש – ב.ש.] בשנת 2007), ועובר למועד בו טופלה בקשת ההעברה שהגישה (בחודש [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין החודש – ב.ש.] בשנת 2008).

24. נוכח אי הוודאות הראייתית ביחס למועד "עליית המדרגה", ובהיעדר ראיות ברורות, יש לאמץ את עמדת ההגנה, לפיה מדובר במספר חודשים עובר לתחילת כהונתו של הנאשם כראש את"ל.

אסביר :

הנדבך הראשון עליו מבססת התביעה את עתירתה בנושא זה קשור לדברי הנאשם בחקירתו הכתובה, ולמסקנה הנלמדת לכאורה מדברים אלה.

וכך נרשם על-ידי החוקרים בחקירה הכתובה :

"ש. אתה חושב שפלירטוט וחיזור בזמן ש-ב.ב. רוצה לחזור למחוז זה לא ניגוד עניינים?

ת. תצטרכו לדבר על זה עם עורכי הדין, בהיבט העובדתי זה קרה. אני סיפרתי לכם את זה אני סבור אז וגם היום שלא ידעתם מזה עד שלא העליתי את השם שלה" (ת/ש' 427).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

כיוון שב.ב רצתה לחזור למחוז בחודש [...] 2008 [בהכרעת הדין המלאה צוין החודש – ב.ש], נראה שניתן ללמוד מתשובתו של הנאשם כי "עלית המדרגה" התרחשה עובר למועד זה, וככל שהדברים היו אכן נשאלים בצורה זו, היה בכך כדי לתמוך בטענת התביעה.

אלא שהחקירה הכתובה אינה משקפת במדויק את השאלה שנשאלה, וזאת ניתן לראות בהשוואה פשוטה לתמליל החקירה המוקלטת. השוני בשאלה, כפי שיובהר, משליך על המסקנה הנגזרת מן התשובה.

וכך מתוך תמליל החקירה:

"ש. אתה חושב שפלירטוט וחיזור עם פקודה כשאתה סממ"ז זה לא ניגוד עניינים?

ת. עם ב.ב.?

ש. כן.

ת. זה, תצטרכו לדבר על זה, תצטרכו לדבר על זה עם עורכי הדין. אני מדבר בהיבט העובדתי זה קרה אני סיפרתי לכם. סבור הייתי אז ואני סבור היום גם שלא ידעתם מזה עד שהעליתי את השם שלה. אבל..."
(ת/א' עמ' 66 ש' 7).

מתברר אפוא כי הנאשם אישר בחקירתו כי "עליית המדרגה" התרחשה בתקופת כהונתו כסממ"ז, אך לא אישר כי הדברים התרחשו עובר לחודש [...] 2008 עת ביקשה ב.ב לעבור מהיחידה האחרת למחוז.

מדובר בשינוי משמעותי ביותר בין ההודעה הכתובה לבין תמליל החקירה, וכפי שהבהרתי - יש בו כדי להשליך על המסקנה הנגזרת מתשובת הנאשם.

עיון בגרסתו של הנאשם בחקירה מלמד כי בשום שלב לא אישר הנאשם את אותה סימולטניות נטענת בין קליטתה של ב.ב ביחידה האחרת לבין "עליית המדרגה". יתרה מכך, עדותו רצופה אמירות מסייגות, וכאלה התוחמות את הרובד "הפלירטוט" למספר חודשים עובר לתחילת כהונתו כראש את"ל.

25. גם עדותה של ב.ב בבית המשפט מתיישבת עם גרסת הנאשם, שכן ב.ב עומתה עם הטענה כי במשך שנים הקשר עם הנאשם לא היה רומנטי, וציינה: "נכון, היה קשר חברי". ההגנה ציינה בהקשר לעדות זו כי ב.ב כלל לא הייתה ערה למשמעות מועד זה או אחר עת העידה, ועל כן אין בנמצא סיבה כלשהי להניח כי לא העידה אמת, והדברים מקובלים עליי.

26. הנדבך הנוסף עליו מבקשת התביעה לבסס את מועד "עליית המדרגה" הוא מחקרי התקשורת. אמנם קיימות שיחות רבות שהתקיימו בין הנאשם ל-ב.ב החל ממועד קליטתה ביחידה האחרת, לרבות בשעות הלילה המאוחרות, אך גם נתונים אלה אינם יכולים לבסס מסקנה מובהקת, וזאת בהינתן הסיבות הבאות:

ראשית, אין בנמצא תכנים של אותן התקשרויות (שיחות טלפון או מסרונים) אלא רק כמויות ושעות;

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

שנית, הוכח כי הנאשם מקיים קשרים טלפוניים רבים, חברים ומקצועיים, עם שוטרים רבים במשטרת ישראל (ואינני רואה להידרש בשלב זה למגוון העדויות שנשמעו על-ידי שוטרים שונים אודות נגישותו הרבה של הנאשם לכלל השוטרים, ללא קשר לדרגתם, ולזמינותו בכל נקודת זמן). לא ניתן לסתור אפוא את טענת הנאשם, שזכתה לחיזוק אף על-ידי ב.ב, לפיה מרכז הכובד של השיחות במשך תקופה ארוכה היה בהטיית אוזן קשבת למצוקותיה של ב.ב ושיחות אחרות שאינן בעלות גוון רומנטי. לציין כי ב.ב תיארה בגרסתה במח"ש כי הייתה "פורקת את ליבה" אצל הנאשם, ובין היתר: "**בכיתי לו שאני רוצה לחזור בגלל כל הקטע של המרחקים כאילו בכיתי במרכאות כן בקטע של, שדיברנו על זה...**" (ת/40א עמ' 5);

שלישית, אינני סבור כי ניתן להסיק מהשעות בהן התקיימו השיחות מסקנה ודאית ביחס לתכנים. התביעה ביקשה לראות בתשובתו של הנאשם אודות השעות בהן שוחח עם ו.ו (פרשייה שישית) כתשובה היוצרת זיקה ברורה בין השעות בהן התקיימו השיחות לתכנים אינטימיים, אולם לא ראיתי לקבל את טענת הנאשם שם, ואינני רואה לקבל את הטעון המקביל כאן, בוודאי לא ככזה המוכיח בוודאות הנדרשת את טיבו של הקשר.

27. גם אמירתו של הנאשם בחקירתו לפיה: "**עם ב.ב היה לי קשר מיני, הקשר די ממושך, אני זוכר ויכול להגיד ש-ב.ב היא בחורה מקסימה ואין לי מילה רעה לומר עליה**" (ת/1 ש' 324) היא אמירה כללית (בהתייחס ללוחות הזמנים) ואין בה לתחום את תחילת הקשר הפלרטטני למועד המבוקש על-ידי התביעה.

28. סוף דבר, וכפי שצינתי לעיל, נוכח אי הוודאות הראייתית ביחס למועד "עליית המדרגה", יש לאמץ את עמדת ההגנה, לפיה זו התרחשה מספר חודשים עובר לתחילת כהונתו של הנאשם כראש את"ל.

הזירה השנייה - טיב הפעולות המיוחסות לנאשם בהקשר לענייניה של ב.ב.

האם הוכחה מעורבות הנאשם בטיפול בבקשת המעבר של ב.ב לתפקיד החדש (בשנת 2008)

29. לאחר בחינת העדויות השונות והמסמכים שהוצגו, הגעתי לכלל מסקנה לפיה לא הוכחה מעורבותו של הנאשם בבקשת המעבר של ב.ב.

להלן נימוקיי:

ניתן להוכיח מעורבות פלוני בתהליך מסוים ככל, לדוגמא, שפלוני נוכח באחד משלבי התהליך (לדוגמא – נוכח באחד מהראיונות), החליט החלטה מסוימת, או הנחה גורם מסוים לפעול בדרך זו או אחרת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

במקרה דנן, אין חולק כי לאורך כל הדרך החל מהגשת הבקשה ועד למעבר עצמו, רואיינה ב.ב. אך ורק על ידי גורמי האמ"ש (צביה מזרחי ולילי בר אילן), וכי בסופו יום - היה זה הסממ"ר הרלוונטי שציין על גבי טופס הריאיון: "במידה ותאושר, [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין כאן שם התפקיד החדש, אליו התקבלה לבסוף ב.ב. - ב.ש.]"

אין אף חולק כי הייתה זו קצינת האמ"ש של המרחבית שציינה על גבי הטופס כי סוכם עם קצינת האמ"ש המחוזית כי ב.ב. תעבור לתפקיד החדש, ובמקומה יישלח שוטר אחר מהתחנה ליחידה האחרת (ת/א7(3)).

ראה בהקשר זה התייחסותה של סני"צ לילי בר אילן:

"ש. אני רוצה לשאול אותך על שוטרת נוספת. זה קשור ל-ב.ב., לפרשייה השנייה. ספרי לי מה את יודעת על העניין שלה?"

ת. השוטרת ב.ב. [...] הגישה בקשה להתפטר מהשירות ופנייתה הועברה אליי באמצעות קצינת כ"א [...] וזימנתי אותה לריאיון אצלי. רצינו לבחון אפשרות לשמר את כח האדם. השוטרת הייתה אצלי בריאיון, [...] היא מבקשת למצות את עצמה. היא לא מצליחה לבצע את זה בתפקידה הנוכחי והייתה מוכנה להשאר במחוז אם היו נותנים לה תפקיד של [...]"] [הציטוט המדויק מצוי בהכרעת הדין המלאה - ב.ש. (פרו' עמ' 211 ש' 16).

...

ש. מה את עושה בסוף הריאיון ומה הקשר לכיתובים?

ת. אני מעבירה את הריאיון לכל המכותבים הרשומים ברשימת ההעתיקים. המטרה בהעברה של המסמך הזה, זה שמפקד מרחב [...] ייתן את התייחסותו לבחינת החזרתה של השוטרת ושיבוצה בתפקיד [...], שתנאי נוסף זה שאם מחזירים את השוטרת הם יצטרכו לתת מישהו אחר במקום.

ש. יש התייחסות, הכיתוב השמאלי התחתון, של מי הוא?

ת. קצינת האמ"ש המרחבית אומרת שבמידה והממ"ר או הסממ"ר יאשרו את זה, היא תשובץ ב[...]. לשאלתך, הכיתוב העליון הוא כיתוב של הסממ"ר, שמאשר את קליטתה ב[...]. ומורה על העברתו של שוטר אחר במקומה [הציטוט המדויק מצוי בהכרעת הדין המלאה - ב.ש. (פרו' עמ' 212 ש' 8)].

ניתן להבין מדבריה של העדה כי טופס הריאיון מועבר לכל המכותבים, אך לא בהכרח לצורך נקיטה בפעולה כזו או אחרת על ידי כל אחד מהם. מכאן - שלא ניתן להסיק מעצם קבלת המכתב בלשכת הנאשם וחתימתו עליו, על מעורבותו האקטיבית בתהליך, וממילא מהעדויות והמסמכים עולה כי הבקשה הועברה לטיפול גורמי המרחב, וטופלה על ידם.

ניתן אף לראות כי חתימתו של הנאשם נושאת תאריך המוקדם ליום אישור המעבר על ידי הסממ"ר הרלוונטי וקצינת האמ"ש.

גם ראיית הנאשם כ"גורם עליון מאשר" בהיותו סממ"ר האחראי על כוח האדם במחוז (וכחלק מ"פיקוד המחוז" על פי עדותה של סני"צ לילי בר אילן), אינה תחליף לראיה קונקרטיה בדבר מעורבותו המהותית

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בתהליך, בוודאי כאשר עולה מכלל הנתונים כי ההחלטה התקבלה על ידי גורמי המרחב, וזאת בהינתן העובדה כי דובר בשוטרת של המרחב שסופחה ליחידה אחרת וחזרה למרחב.

סוף דבר בנקודה זו - מעורבותו של הנאשם בבקשת המעבר של ב.ב לא הוכחה. משאלה פני הדברים, מתיירת הדיון בשאלה האם הקשר החברי בו היו מצויים השניים באותה נקודת זמן, העמיד את הנאשם בניגוד עניינים.

קיום ריאיון עם ב.ב בנוגע לשיבוץ בימ"ר או באמ"ן מחוזי (בשנת 2009)

30. לאחר בחינת העדויות השונות והמסמכים שהוצגו, הגעתי לכלל מסקנה כי אף שאין לראות בהחלטת הנאשם בריאיון כ"סטייה מן השורה" או כהחלטה החורגת ממדיניותו הרגילה, ראוי היה כי ימשוך ידו מטיפול בעניינה של ב.ב, נוכח אופיו של הקשר שהתקיים ביניהם, אשר העמיד אותו במצב של ניגוד עניינים, גם אם בעוצמה שאינה יכולה להוות תשתית לביסוס עבירה פלילית.

להלן נימוקיי:

בקשתה המקורית של ב.ב הייתה לעבור להתמודד על תפקיד מנהלי במטה הארצי, ואין חולק כי בקשה זו נדחתה על ידי שני גורמי המרחב (מפקד התחנה וסגן מפקד המרחב), תוך שמפקד התחנה (הגורם הראשון שראוי את ב.ב) ציין: "המחשבה לקידום היא ראויה ונכונה ואשמח לראותך מתקדמת במסלול יעודי", וכן: "במידה ותרצה להתקדם במסלול יעודי אשמח" (ת/7יא).

אין חולק כי בהמשך לשני הראיונות שעברה, ביקשה ב.ב כי בקשתה תובא בפני הנאשם, אשר כיהן כסממ"ז והיה בעל הסמכות לדון בבקשות מעין אלה, באותם מקרים בהם השוטר המבקש לא השלים עם החלטת גורמי הפיקוד במרחב.

כיוון שהתביעה מסכימה כי אין לראות בהחלטת הנאשם כ"סטייה מהשורה", לא ראיתי להרחיב בנושא "השוני" הנתען בין החלטת גורמי המרחב לבין החלטת הנאשם, ואסתפק בשתי הערות:

(א) קיים שוני מסוים בין החלטת גורמי המרחב לבין החלטת הנאשם, אם כי מדובר בשוני שאינו דרמטי, שכן אליבא דשני הגורמים (המרחב והמחוז) השיבוץ הראוי עבור ב.ב היה בתפקיד קצינה במחוז.

אציין בהקשר זה כי נראה שבסיכומי התביעה נפלה שגגה בהתייחסות להחלטת הנאשם בריאיון.

אסביר:

בסעיף 89 לסיכומי התביעה תומצתה החלטת הנאשם באופן הבא: "בתום הריאיון סיכם הנאשם כי מועמדות השוטרת תבחן ביחידה המרכזית של מחוז ירושלים (להלן: הימ"ר) וכי במידה ובמהלך מחצית

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

השנה הבאה, עד יוני 2010, לא יימצא שיבוץ עבורה בימ"ר או באמ"ן המחוזי, תאושר העברתה למטא"ר, לתפקיד קצונה באח"מ" (עמ' 188 לסיכומי התביעה).

בטופס הריאיון (ת/7ב') ממנו ציטטה התביעה את החלטת הנאשם, צוין כך:

"במידה ועד יוני 2010 לא יימצא שיבוץ עבורך בתפקיד קצונה בימ"ר או באמ"ן המחוזי תאושר העברתך למטא"ר לתפקיד קצונה באח"מ".

ניתן לראות כי המילה "קצונה" נשמטה בטעות מסיכומי התביעה, כך שאפשר להבין כי חלק מהתפקידים שהוצעו לב.ב בימ"ר או באמ"ן המחוזי היו תפקידי נגדים, אלא שקריאת מכלול דבריו המלאים של הנאשם מלמדת כי הוצע למבקשת תפקידים בתקן קצונה בלבד - בימ"ר, באמ"ן המחוזי, ואם לא יימצא כזה תוך 6 חודשים, אז במטה הארצי.

ועדיין, ניתן לראות כי קיים שוני בין גישת גורמי המרחב לגישת הנאשם, שכן בעוד גורמי המרחב השאירו את "סוגיית השיבוץ כקצינה" כממוקדת בתחום מסוים, הרחיב הנאשם את היריעה לתחומים נוספים, קצב לוח זמנים, וקבע גם ברירת מחדל של מעבר למטה הארצי, ככל ששיבוצה כקצינה בתוך המחוז לא יסתייע.

(ב) משמעות של שוני מסוים בין ההחלטות, אינו בהכרח מוביל למסקנה כי גורמי המרחב "צדקו" והחלטת הנאשם הייתה חריגה.

הדברים יפים אף ביתר שאת, כאשר נותנים את הדעת למדיניותו הליברלית של הנאשם בנושא בקשות מעבר של שוטרים, כפי שזו הוכחה במהלך המשפט במגוון עדויות וראיות, שאתייחס רק למקצתן.

כך לדוגמא ציין עד התביעה, נצ"מ אמיר רצון, אשר שימש כקצין משאבי אנוש של מחוז ירושלים:

"ביום שהנאשם נכנס למחוז ירושלים אני הייתי קצין אמ"ש והוא נתן לשוטרים אישור לעבור באופן כמעט גורף. למרות שאני לא טיפלתי בנושא הנגדים באופן מובהק, למרות שיש לי אחריות כוללת, במקרים מיוחדים אז גם נגדים כי האחריות היא שלי בסופו של דבר לטיפול במשאב האנושי. לפני שהנאשם הגיע למחוז, הסגן הקודם אסר העברת שוטרים מחוץ למחוז וכשהנאשם הגיע הוא פתח את זה, ואיפשר לשוטרים לעבור לתפקידים, ולנאשם הייתה אמרה 'אין איום של חוסר כח אדם, יש איום של שוטר שלא מתאים למשימה'. שוטר שנמצא במחוז ולא רוצה להיות במחוז יכול לגרום לעתים נזק גדול יותר מאשר שיש יותר שוטרים במחוז, ואני מקווה שדייקתי" (פרו' עמ' 87 ש' 3).

כך לדוגמא ציינה עדת התביעה, סני"צ ענת פסקל, שכיהנה כקצינת הרווחה המחוזית:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

"ש. מבלי לבקר את הרעיון הזה של טבלת הצדק, האם זה נכון שכשהנאשם הגיע לתפקיד הוא חשב שצריך למקסם כמה שיותר את ההעברות ובעצם ביטל את טבלת הצדק ואיפשר לכמה שיותר שוטרים לעבור?"

ת. טבלת הצדק, כן, די בוטלה על ידי הנאשם, נראה לי. אתם מדברים איתי על שנים אחורה. זה הפך להיות לא רלוונטי כי התחילו להעביר הרבה מאוד שוטרים" (פרו' עמ' 72 ש' 12).

עוד הוסיפה העדה כי הנאשם נהג לאשר את מרבית בקשות ההעברה, וכי היו מקרים בהם אישור ההעברה היה בניגוד לעמדת מפקדו הישיר של אותו שוטר (פרו' עמ' 71-72).

כך לדוגמא ציין עד התביעה, תנ"צ חיים בלומנפלד, אשר כיהן בשורה של תפקידים בכירים במשטרה, לרבות כסגן מפקד מרחב ציון, וכמפקד מרחב מוריה:

"עד אז היתה מדיניות של מחוז ירושלים שלא מוציאים אנשים החוצה או לא מעבירים בין מרחבים בתוך המחוז. הנאשם שינה מדיניות זו. גישה מאוד הומנית בעיניי זה. העברנו דרוזים למחוז צפון. היו גם מעברים בין המרחבים" (פרו' עמ' 141 ש' 1).

על פניו, נראה כי מקבץ העדויות האמור, כמו גם המסמך נ/30 ממנו ניתן ללמוד על היקף העברות השוטרים בתקופת כהונתו של הנאשם כסממ"ז ירושלים, מתיישבים עם עדות הנאשם אודות מדיניותו המוצהרת.

וכך ציין הנאשם:

"שאני מדבר על העברות ממחוז למחוז, אני טבעתי איזשהו מונח שהיה, השתמשו בזה אפילו כבדיחה בסיכום שנתי, שאני אמרתי "תפקידנו להכניס עבריינים לכלא, אבל לא לכלוא את השוטרים שלנו". זאת אומרת ששוטר לא נמצא במעצר, ולא מאסר. שוטר משרת במקום מסוים, ואם נוצרו נסיבות משפחתיות, אישיות, השמתיות, קידומיות, כל דבר אחר שמביא אותו לכדי רצון/צורך שאין לו שליטה עליו, כמו בהרבה מקרים שעסקתי בהם בטיפולי פוריות, של אדם שגר במקום אחר בארץ והאישה שלו לא גרה באותו מקום, מכיוון שהוא עובד במשמרות אי אפשר לתאם את הדברים האלה, אבל בהרבה מאוד מקרים, אמרתי – אל תיבהלו מזה, תשחררו שוטרים למפקדים. מפקדים הורגלו מתקופות קודמות לתפיסת אמ"ש לא נכונה, וגם, לא למותר לציין שזה נובע גם מעצלנות לגייס ולהכשיר שוטרים חדשים. על הבסיס הזה המציאו כל מיני תזות ששמעתי, כמו גב' בר אילן שהעידה שקשה מאוד לגייס שוטרים לירושלים. אם התביעה הייתה נותנת לנו להגיע למסמכים ולא מתנגדת כל כך הייתם רואים שבתקופתי, רמת התקן במצבה מלאה. למרות, שבתקופת השירות שלי במחוז ירושלים כסממ"ז וממ"ז, שחררתי אני לבד, וקיבלתי את הרשימה הזאת בימים האחרונים מאגף כוח אדם במשטרה, 1,300 שוטרים ב-4 שנים. 1,300 שוטרים. מה שהביאו לכאן זה שוטר אחד. 1,300 שוטרים. רק שתבינו את המסה, שאני אומר שזה היה חלק מהמדיניות שלי ותפיסת עולמי, ויש מקרים אבסורדיים שעסקתי בהם, וכן, אישרתי לשוטרים לעבור, אם נוצרו נסיבות מקצועיות, אישיות, רפואיות, רצוניות סתם של בן אדם, ומצאתי לנכון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

שיש לעשות את זה. כן, התפקיד שלי בהיותי סממ"ז היה אינסטנציית ערעור, ורק סממ"ז מחליט על העברות בין מחוזות, גם בין היחידות התוך משטרתיות, אם זה לא נעשה בהסכמה בין המפקדים, וזה גם חלק מבירוקרטיה היסטורית של המשטרה. לדעתי אפשר להתקדם ולעזוב את ההיסטוריה הזאת, והסממ"ז רואה במבט-על את כל תמונת כוח האדם במחוז, ואם הוא לא מתיירא מלפניה, אז הוא יודע גם לנהל אותה, והוא יכול לשקול את השיקולים האלה. אני בהחלט, זאת המדיניות המוכתבת שלי" (פרו' עמ' 579 ש' 21).

31. הוכח אפוא כי החלטת הנאשם אינה מהווה סטייה מהשורה, ונראית על פניה כהחלטה עניינית, העומדת במתחם הסבירות, ומתיישבת עם מדיניותו העקבית בנושא העברות שוטרים.

32. לצד האמור לעיל, יש משמעות לעובדה כי בתקופה הרלוונטית התקיים בין הנאשם לב.ב קשר טלפוני אינטנסיבי, שעסק גם ברצונה לעבור תפקיד (ואינני מניח כי דובר בשלב "הקשר הטלפוני הפלרטטני").

ניתן להצביע בעניין זה על 45 התקשרויות (שיחות ומסרונים) ביומיים שקדמו לריאיון הראשון בפני מפקד התחנה, עוד 23 התקשרויות בימים שקדמו לריאיון אצל סגן מפקד המרחב, ועוד 169 התקשרויות מאותו מועד ועד לריאיון בפני הנאשם (לרבות ביום לפני הריאיון).

ההגנה הסתייגה בסיכומיה מהאופן בו חישבה התביעה את מספר ההתקשרויות, וביקשה לראות בחילופי מסרונים שנשלחו אחד אחרי השני כשיחה אחת.

בין אם אבחן את היקף ההתקשרויות כפי שיטת התביעה ובין אם כפי שיטת ההגנה, מדובר בהיקף משמעותי המלמד על אינטנסיביות הקשר.

השילוב שבין אינטנסיביות הקשר האישי (הסמוי מן העין), לבין העובדה שאחד מתכניו המרכזיים היה רצונה של ב.ב לעבור מתפקידה, העמיד את הנאשם בסיטואציה מורכבת ובניגוד עניינים עת נדרש לקבל החלטה בעניינה, אף אם בסופו של יום הוכח כי החלטתו הייתה עניינית, עמדה במתחם הסבירות, והתיישבה עם מדיניותו העקבית בנושא העברות שוטרים.

ניגוד עניינים זה, אף שאינו בעוצמה היכולה להוות תשתית לעבירה פלילית, היה צריך להוביל לכך שהנאשם ימשוך את ידו מהטיפול בבקשה של ב.ב.

האם הוכחה מעורבות הנאשם בשיבוץ ב.ב כעובדת הערכה והאם הוכח כי מעורבות זו מהווה סטייה מן השורה?

33. לאחר בחינת העדויות השונות והמסמכים שהוצגו, הגעתי לכלל מסקנה כי אין לראות בדברי הנאשם ל"מפקד" כ"סטייה מן השורה", וזאת בהינתן העובדה כי ב.ב הייתה כשירה לביצוע התפקיד וכי הטיפול

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בשיבוץ עובדי ההערכה (שהם חלק מאגף המודיעין) היה חלק מהמטלות שהנאשם נטל על עצמו ללא קשר לב.ב.

יחד עם זאת, שוכנעתי כי נוכח העובדה ששלב שיבוץ עובדי ההערכה היה כרונולוגית לאחר המועד בו קיים הנאשם עם ב.ב קשר טלפוני בעל רובד פלירטוטטי ומגע מיני חד פעמי, ראוי היה שימשוך ידו מהטיפול בעניין שיבוצה, טיפול שהעמיד אותו במצב של ניגוד עניינים, גם אם בעוצמה שאינה יכולה להוות תשתית לעבירה פלילית.

אסקור נימוקיי בחלוקה לנושאים.

האם ב.ב הייתה כשירה לביצוע תפקיד עובדת הערכה?

34. הצדדים הקדישו עמודים רבים בסיכומיהם, על מנת לתאר מדוע לשיטתם ב.ב הייתה כשירה או בלתי כשירה לתפקידה, אלא שלטעמי – כשירותה של ב.ב מוכחת משני נתונים מובהקים:

הראשון - ב.ב נבחרה על ידי מפקדיה (ללא קשר נטען לנאשם) לצאת לקורס עובדי הערכה וסיימה אותו בהצלחה.

השני – ב.ב עברה בהצלחה את הוועדה בראשותה של ראש ענף מודיעין - סני"צ איה בן מרדכי.

על מנת לעמוד על משקל החלטת הוועדה, אפנה לעדותה של סני"צ בן מרדכי.

וכך מפיה:

"ש: מה הכישורים, נתוני הסף, הנדרשים מעובדי הערכה?"

ת. יש קריטריונים מאוד מובנים שנקבעו במטא"ר, הליכי מיון והכשרה לעובדי הערכה. תנאי סף של השכלה, וקריטריונים נוספים ברמת מטה ארצי. לאחר מכן, בשלב של מיון ראשוני בתחנות או מרחבים, מאתרים את המועמדים המתאימים. בשלב מאוחר יותר זה עובר מרמת התחנה לרמת המרחב, ובשלב השלישי ברמת המחוז, לועדה בראשות ראש ענף המודיעין יחד עם עוד שבעה נציגי אמ"ש, נציגים נוספים מקצועיים, יועצת ארגונית וגורמים נוספים האמונים על קיומה של הועדה. אני ישבתי בועדות כאלה (פרוי' עמ' 946 ש' 5).

...

ש. לגבי מיון עובדי הערכה, תיארת את השלבים של שוטר עד שמגיע לשלב הערכה. תתארי את התהליך וועדת ההערכה שעושה.

ת. כראש ענף מודיעין מגיעים אלינו בקשות למועמדים ביחידות השונות לתפקידי עובדי הערכה. נערך מיון ראשוני אצלנו ברמת מטה ענף המודיעין. במסגרת המיון הזה בוחנים את תנאי הסף שצינתי קודם לכן, ואז מתקיימת ועדה בראשותי, בהשתתפות הנציגים שצינתי. במסגרת הועדה מגיע המועמד עם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

נציג מהיחידה. הנציג מציג את המועמד יחד עם התיק האישי ונתוני הסף. המועמד נכנס לועדה, מציג את "האני מאמין שלו". עם יציאתו מהועדה מתקיים דיון יחד עם הועדה באשר למועמד. לאחר קבלת ההמלצה לגבי המועמד, מועברים נתוני למטה הארצי, והוא מאשר סופית את התאמתו לתפקיד עובד הערכה.

ש. לגבי השוטר ב.ב., האם נתקלת בה בהקשר למיון עובדי הערכה. ת. לראשונה נתקלתי בה כששמתי ראש ענף מודיעין. היא הגיעה לועדה בראשותי, לתפקיד עובדת הערכה. כפי שצינתי, היא עברה את כל המשוכות של הועדה, כפי שצינו קודם לכן. היא נמצאה כשירה לשמש כעובדת הערכה [...].

ש. את זוכרת למה חשבתם שהיא מתאימה.

ת. אני זוכרת שהיא הגיעה עם הערכות לא טובות [...], יחד עם זאת, נתוני הסף שלה, לרבות השכלה, דפ"ר, והתרשמות כלל חברי הועדה בועדה הנתונה, קבעו פה אחד שהיא מתאימה [...]. תפקיד עובד הערכה זה לא תפקיד נוחות, וזה הרשים את כולם ששוטרת מעוניינת בתפקיד תובעני, וכך אני זוכרת אותה ושהיא עברה את הועדה. כיום היא משרתת ב[...] היא עובדת הערכה מעולה" [הציטוט המדויק מופיע בהכרעת הדין המלאה – ב.ש] (פרוי' עמ' 946 ש' 20).

הנה כי כן, תהליך בדיקת ההתאמה הוא תהליך מורכב, מדורג, מובנה, בו נוטלים חלק מספר רב של גורמים מקצועיים, לרבות "שבעה נציגי אמ"ש, נציגים נוספים מקצועיים, יועצת ארגונית וגורמים נוספים האמונים על קיומה של הועדה".

התביעה מסכימה בסיכומיה כי יש לבדוק את "מסד הנתונים האובייקטיבי" של ב.ב. (סעיף 159 לסיכומים), אולם מטיעוניה נפקדה התייחסות כלשהי לנתונים האובייקטיביים ביותר שהוצגו בהליך - העובדה כי מדובר במי שעברה בהצלחה קורס עובדי הערכה, ובמי שנמצאה מתאימה על ידי ועדת ההתאמה.

נראה כי גורמי התביעה לא היו מודעים לעובדה כי ב.ב. עברה קורס עובדי הערכה, ומעורבות הנאשם בשיבוצה לתפקיד זה החלה רק לאחר מכן. חזקה שאם היו מודעים לכך - היו מציינים זאת בכתב האישום, ולא רואים שוני משמעותי בין התנהלותו בפרשייה זו לבין התנהלותו בפרשיות האחרות, באופן שרק בפרשייה זו יוחסה לו "סטייה מן השורה".

העובדה כי ב.ב. נראתה ל"מפקד" פחות מתאימה, אינה הופכת אותה לבלתי מתאימה אובייקטיבית כפי שביקשה התביעה לקבוע, אלא כפחות מתאימה מנקודת מבטו הסובייקטיבית של "המפקד".

דומה הדבר למי שהוסמך כעורך דין ומתראיין במשרד פלוני על ידי אחד השותפים. בהנחה שאותו שותף אינו מתרשם עמוקות מכישוריו ומעדיף מועמד אחר, האם אומר הדבר כי מבחינה אובייקטיבית הוכח ברמת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי כי אותו מועמד אינו כשיר לביצוע התפקיד? לטעמי התשובה לכך שלילית באופן מובהק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

יכולתם של שני הצדדים לאתר "פנינים" בגיליונות ההערכה השונים שנערכו לב.ב לאורך השנים, רק ממחישה את הצורך לבחון את התאמתה של ב.ב מבחינה אובייקטיבית – והתאמה זו מוכחת מעמידתה בכל הקריטריונים שהתווה ענף המודיעין במשטרה ומהעובדה כי סיימה בהצלחה קורס "עובדי הערכה".

בשולי הדברים אציין כי מסקנתי נתמכת במידה מה גם מאותו חלק בעדותה של סנ"צ בן מרדכי שציינה: **כיום היא משרתת ב[...]. היא עובדת הערכה מעולה**" [ציטוט מדויק מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש.]. למותר לציין כי עדות זו לא נסתרה.

הגם שהתביעה התייחסה ל"אי כשירותה של ב.ב לתפקיד" כ"לב ליבה של הסטייה מהשורה" (סעיף 211 לסיכומי התביעה) אפנה לבדיקת שני הנדבכים הנוספים והמשניים.

האם הוכח שהנאשם חרג מסמכותו והתערב בשיבוץ לתפקיד "ליבה" - שיבוץ הנתון להחלטת "המפקד"?

התביעה ביקשה להתבסס על עדותו של "המפקד", ממנה עולה כי הוא עצמו נהג לבחון ולשבץ שוטרים לתפקידי הליבה, אלא שבחינת תשובתו מלמדת כי התמונה רחבה יותר מ"יירוט הטיפול בעניינה של ב.ב" (סעיף 199 לסיכומי התביעה).

וכך מעדותו:

"ש. לגבי התקן הספציפי של עובדת ההערכה, מה נאמר לך שמי אחראי על הטיפול הספציפי הזה?
ת: נאמר לי מספר פעמים על ידי קצין האמ"ש [...] [ציטוט מדויק מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש.], **כל החלטה בנושא העברה או הצבה לתפקידים בהערכה ובשרטוט, זו החלטה של מפקד המחוז והם יאשרו רק על ידי מפקד המחוז. מספר פעמים דיברנו על זה בתקופה ההיא.**
ש: להבדיל מתקופות אחרות, מי טיפל בזה?
ת: אני" (פר' עמ' 168 ש' 28).

צא ולמד - אין המדובר במשימה שהנאשם נטל על עצמו "רק" בעניינה של ב.ב, אלא בכל שיבוץ לכל תפקיד בתחום המודיעין או השרטוט (האזנות סתר).

ראה באותו הקשר גם עדותו של קצין האמ"ש, שציין כי לאחר שיצא המכרז לאיתור שוטרות, הנאשם לא היה שבע רצון מטיפול הסממ"ז ונתן הנחיה כי הוא זה שיטפל בשיבוץ (פר' עמ' 89 ש' 11-16).

אני ער לעובדה כי ככלל, משימת שיבוץ הנגדים נתונה לאחריות הסממ"ז ולא הממ"ז, אלא שמדובר בחלוקת עבודה אשר מטבעה יכולה להשתנות בהתאם לתקופה, לזהות גורמי הפיקוד ולמשימות העומדות על הפרק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

זה המקום לפרט מעט אודות התמונה שהתגלתה במשפט אודות תפיסתו המקצועית של הנאשם בהקשר לעבודת המשטרה, שהיא תפיסה השמה דגש מיוחד על תחומי החקירות והמודיעין, ומתיישבת עם מעורבות היתר שהפגין בתחומים אלה.

תפיסתו המקצועית של הנאשם נלמדת מעדותו, אך גם משורה של עדים ובכללם עדי תביעה, ואפרט רק מקצתם:

נצי"מ בלומנפלד שכיהן כמפקד מרחב ציין בעדותו כי בתחילת הדרך נקט הנאשם בגישה מהפכנית ועמד על חיזוק כוח הבילוש והמודיעין (פרו' עמ' 141, ש' 16-22).

קצין האמ"ש אמיר רצון ציין בעדותו את הדברים הבאים:

"התפיסה של הנאשם הייתה שעבודת המשטרה מתמצה בעיקר בתחום החקירות והמודיעין, ואני מקווה שאני מדייק במונחים, שם זו הרגל המסיימת לעבודת המשטרה והשגת התוצרים שנדרשים ממשטרת ישראל וזה המקום שראוי ונכון לחזק אותו כדי שהאיכות של עבודת המשטרה תהיה כמצופה ממשטרת ישראל" (פרו' עמ' 88 ש' 15).

ניצב מני יצחקי תיאר בעדותו כי הנאשם נטל באופן מוצהר, ולא רק בעניין השמת עובדות ההערכה, את הנושא של החקירות והמודיעין תחת חסותו (פרו' עמ' 984 ש' 15).

מעניין לציין כי אפילו "המפקד", כנשאל לגבי מדיניותו של הנאשם, אישר כי חיזוק ההיבט המודיעיני היה חלק ממדיניותו הגלויה של הנאשם כמפקד מחוז ותקופת כהונתו של הנאשם זכורה לו כתקופה עם "הכי הרבה תקנים" (פרו' עמ' 177 ש' 11-2).

על יסוד האמור לעיל, הגעתי למסקנה כי לא הוכח, ברמת הוודאות הנדרשת, שמשימת שיבוצה של ב.ב. נלקחה על-ידי הנאשם על-מנת שתהיה בידו האפשרות להיטיב עימה, וקיימת אפשרות מבוססת בראיות כי הנאשם נהג להתערב, כחלק ממדיניותו העקבית, בנושאים הקשורים לחקירות ומודיעין, ובכלל זה גם בשיבוץ שוטרים לתפקידים בתחומים אלה.

יוצא אפוא כי גם רכיב זה עליו מבססת התביעה את טענתה ל"סטייה מן השורה" - לא הוכח.

האם מעורבות הנאשם בשיבוצה של ב.ב. הייתה תקינה?

אין חולק כי הנאשם שוחח עם "המפקד" והמליץ לו לבחון את מועמדתה של ב.ב. לתפקיד.

הצדדים חלוקים בעיקר בפרשנות שיש להעניק לאותה שיחה, ובשאלה האם מדובר ב"הנחיה במסווה של המלצה" או ב"המלצת אמת" תוך ששיקול הדעת נשאר בידי "המפקד".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

במחלוקת האמורה, אני נכון לקבל את עמדת התביעה בשאלת משמעות דבריו של הנאשם, ואני נכון לקבלה אף ביחס להיעדר הרלוונטיות לעובדה כי בסופו של יום – ב.ב לא נקלטה ביחידתו של "המפקד" (כיון שהתרשמה מיחס שלילי בריאיון).

"המלצה" של מפקד המחוז, ובוודאי אדם ומפקד דומיננטי כנאשם, דומה במהותה להנחיה. אין אומר הדבר שבסיטואציה של הנחיה בלתי סבירה, "המפקד" אינו יכול היה לשוחח עם מפקדו ולבקש שיבחן מחדש את הנחייתו (כפי שהדבר נעשה לא אחת שיש חילוקי דעות "בדרגות הגבוהות"), אך עדיין – מדובר בהנחיה ולא "בבקשה קולגיאלית" או ב"המלצה" המותירה את מלוא שיקול הדעת בפני "המפקד".

שעה שמדובר במי שקיים קשר טלפוני בעל רובד פלרטטני עם ב.ב, ואף קיים עימה מגע מיני חד פעמי (לפחות כשנה קודם לכן), ראוי היה שימשוך ידו מהטיפול בעניין שיבוצה, טיפול שהעמיד אותו במצב של ניגוד עניינים, גם אם בעוצמה שאינה יכולה להוות תשתית לעבירה פלילית וגם אם לא הוכחה סטייה מן השורה.

פרשייה שלישית

עובדות כתב האישום

1. הקשר בין ג.ג לנאשם החל בשנת 2009 או בסמוך לכך, עת הייתה ג.ג כבת 30, ושירתה ביחידה שהיא אחת מיחידות מחוז ירושלים (להלן בפרשייה זו – **היחידה**), בעוד הנאשם כבן 51, משרת כסגן מפקד מחוז ירושלים, בדרגת תנ"צ, ומשמש, בין היתר, כמפקד היחידה, וכפועל יוצא – כמפקדה של ג.ג.

תחילת הקשר במפגש אקראי של הנאשם ו-ג.ג. במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, בשנת 2009, לאחר המפגש האקראי ביניהם, התקשר הנאשם מלשכתו אל ג.ג. הנאשם החמיא לשוטרת על עבודתה והעניק לה אישור חד פעמי לקבלת רכב משטרתי למשך סוף השבוע, לשימושה הפרטי.

זמן מה לאחר מכן, החל קשר טלפוני אינטנסיבי בין הנאשם לג.ג, אשר כלל שיחות טלפונים ומסרונים, חלקם בעלי גוון מיני, במהלכם החל הנאשם לבקש את קרבתה של ג.ג, חרף היותו מפקדה.

באחת השיחות ביקש הנאשם לפגוש את ג.ג, ואכן, במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, נפגשו הנאשם ו-ג.ג בקרית יובל, בבית אימו של הנאשם, שם קיימו יחסי מין מלאים.

הקשר הטלפוני התכוף בין הנאשם לשוטרת נמשך גם לאחר מכן, במהלך מספר חודשים, עד לחודש נובמבר 2010 לערך, במסגרתו שב הנאשם והציע לשוטרת לשוב ולקיים עימו יחסי מין, אך ג.ג התחמקה בתואנות שונות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

טענות התביעה - פעולות הנאשם בניגוד עניינים

2. בשנת 2010, לאחר שקיים עם ג.ג יחסי מין ובעוד מתנהל ביניהם קשר טלפוני בעל אופי מיני, ערך הנאשם - בתפקידו כסממ"ז ירושלים - ריאיון לשוטרת בנוגע לבקשתה לעבור למטה הארצי בירושלים, על רקע היותה אם לילדים (להלן - **בקשת המעבר**). בקשת המעבר הוגשה על-ידי ג.ג למפקדיה מספר פעמים בעבר ולאורך מספר שנים, אך נדחתה. בסופו של הריאיון, אישר הנאשם את בקשת המעבר. כל אותה עת, לפני הריאיון ולאחריו, היו הנאשם ו-ג.ג בקשר טלפוני.

בהמשך לכך, עברה ג.ג לתפקיד מנהלי במחוז ירושלים.

הנאשם לא הודיע לאיש מהגורמים הרלוונטיים על הקשר החריג שבינו ובין ג.ג ולא נמנע מלטפל בענייניה, כמתחייב.

זירת המחלוקת

3. המחלוקת באישום זה ממוקדת ומצומצמת, וחרף זאת - הקדישו הצדדים בסיכומיהם עשרות רבות של עמודים על מנת לסקור ולנתח את הראיות השונות (שחלקן כלל לא תורם להכרעה), עד כי מרוב עצים (וטיעונים) נוצר קושי לראות את היער.

מחלוקת מצומצמת על שום מה?

מחלוקת מצומצמת כיוון שהנאשם הודה כי קיים קשר טלפוני פלרטטני עם ג.ג ובהמשך קיים עימה מגע מיני חד פעמי (כפי שאף צוין בכתב האישום), ואף הודה כי חודשים ספורים לאחר אותו מפגש בו קיימו יחסי מין, ערך ריאיון לג.ג, במסגרתו בחן את בקשת המעבר למטה הארצי.

המחלוקת הממוקדת היא האם בהתחשב בנתוני הקשר שהתקיים בין הנאשם לג.ג, ובנסיבות בקשת המעבר שהגישה, ראוי היה כי יקיים את הריאיון עמה, או שמא עמד בניגוד עניינים והיה עליו להעביר את הטיפול בעניינה לקצין אחר, וכן האם החלטתו הייתה עניינית.

חשוב להדגיש כי כתב האישום אינו כולל טענה כי החלטת הנאשם שיקפה "סטייה מן השורה", וממילא במהלך המשפט התובע הצהיר כי גם לשיטת התביעה - החלטת הנאשם בבקשת המעבר לא הייתה חריגה (פרו' עמ' 710).

תמצית טיעוני התביעה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

4. התביעה עמדה בטיעוניה על התפתחותו של הקשר בין הנאשם ל-ג.ג. שהחל, כאמור, במפגש אקראי, המשיך דרך שיחות טלפון ו"שיאו" במגע מיני מוסכם שהתקיים בין השניים.

נטען כי בסמוך לתחילת הקשר, החליט הנאשם להעניק פרס ל-ג.ג. על פועלה בדמות רכב משטרתי לשימושה הפרטי במהלך סוף השבוע, והתביעה מבקשת לאמץ בהקשר זה את גרסתה והגדרתה של ג.ג. בדבר היותה של ההטבה בחזקת "צ'ופר".

הגם שאין חולק בדבר קיומו של מגע מיני מוסכם אחד, מבקשת התביעה לאמץ את גרסת ג.ג., לפיה לאחר אותו מגע מיני, היו מספר ניסיונות של הנאשם להיפגש עימה שוב, ורואה בעדות זו כראיה חותכת לניסיונותיו של הנאשם להמשיך את הקשר המיני.

התביעה מתייחסת למספר עדויות, מהן עולה, לשיטתה, כי ג.ג. הייתה בחזקת פקודה של הנאשם שכיהן כסגן מפקד המחוז באותה תקופה. כך מפנה התביעה לעדותו של הנאשם, אשר ציין כי בהיעדר מפקד המחוז הוא – כסגן מפקד המחוז – ממלא את מקומו, ומכאן מבקשת לתמוך את מסקנתה. התביעה מפנה אף לאמירה נוספת של הנאשם, אשר נשאל האם האגף בו שירתה ג.ג. הוא ת"פ מחוז ירושלים והשיב: "חד משמעית, כן" (פרו' עמ' 707 ש' 21). על יסוד הראיות שפורטו, מבקשת התביעה לדחות את גרסת הנאשם בבית המשפט, לפיה הוא לא המפקד הישיר וגם לא העקיף של ג.ג..

באשר לבקשת המעבר שהגישה ג.ג., מוסכם על התביעה – ואתייחס לסוגיה זו בהמשך – כי הבקשה הוגשה על רקע ההחלטה לסגור את היחידה בה שירתה ג.ג., וכתוצאה מכך – להעבירה לתפקיד במיקום גיאוגרפי אחר [בהכרעת הדין המלאה קיימת התייחסות מפורטת להחלטה זו – ב.ש.]. התביעה סבורה כי ההחלטה האמורה יצרה מצוקה אצל ג.ג., שלא רצתה לעבור למיקום חדש, ואף לא רצתה לחזור לתפקיד שטח. כך מפנה התביעה בהקשר זה לעדותה של ג.ג., ולעובדה כי ככל שבקשת המעבר למטה הארצי לא הייתה מתקבלת, הייתה שוקלת לעזוב את המשטרה. כאינדיקציה ראייתית נוספת אודות מצוקתה של ג.ג. באותה עת, מפנה התביעה לעדותה של קצינת האמ"ש הרלוונטית, שתיארה כי ג.ג. פנתה אליה "עם דמעות בעיניים" וביקשה ממנה לסייע לה באופן אישי לממש את אישור ההעברה שניתן לה עקרונית על-ידי מפקדה, והותנה באישור המחוז.

הוסבר כי החלטת הנאשם לראיין את ג.ג. בעקבות בקשת המעבר, ובנסיבות שנוצרו, הייתה נגועה בניגוד עניינים, תוך שהתביעה מפנה בהקשר זה גם לדברי הנאשם עצמו בפני החוקר, עת ציין: "אני יכול להסכים איתך שדברים לא היו בסדר מבחינה אתית", וכן: "זה לא בסדר גם אם נפלתי בעבר זה לא בסדר" (ת/1 הקלטה - מונה 28: 11: 21; ת/1 עמ' 8 ש' 217).

5. בהתייחס לגרסת הנאשם לפיה היה אנוס להורות על העברתה של ג.ג. נוכח החלטת מפכ"ל שניתנה בהמשך להחלטה על סגירת היחידה, סבורה התביעה כי מדובר בגרסה שיש לדחותה, וזאת ממספר טעמים: (א) מדובר בגרסה כבושה שזכרה לא בא בחקירה; (ב) החלטת המפכ"ל המדוברת לא הוצגה; (ג) מהחלטת המפכ"ל היחידה שכן ניתנה ואותרה על-ידי התביעה, עולה כי "במצב של חוסר התאמה – ובהיעדר מוצא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

אחר - יש לפעול לפיטורין" (ת/80); (ד) בנתוני המקרה, לא סביר כי ג.ג לא ידעה על אותה "החלטת מפכ"ל", שאם ידעה, כלל לא הייתה במצוקה, ובוודאי שלא הייתה פונה לקצינת האמ"ש הרלוונטית "עם דמעות בעיניים"; (ה) עדותה של שוטרת שכיחנה באותו תפקיד בו כיהנה ג.ג, שהובאה בשלב ראיות ההזמה, ממנה עולה כי לא הייתה אפשרות להישאר במחוז אלא רק לעבור לתפקיד במיקום גיאוגרפי אחר, ותשובות בנוסח זה זכתה העדה לקבל כאשר פנתה לגורמים שונים באותה תקופה; (ו) מעדותה של שוטרת נוספת שכיחנה באותו תפקיד והובאה אף היא בשלב ראיות ההזמה, עלה כי הוצבה בפניה אלטרנטיבה, לפיה תעבור לתפקיד במיקום חדש, או תיאלץ לחפש תפקיד אחר. התביעה מפנה בהקשר לעדות זו גם לתשובות של אותה שוטרת לשאלה מדוע לא ניגשה למכרז על תפקיד ב[...] [בהכרעת הדין המלאה צוין התפקיד – ב.ש], שאז השיבה כי הבינה שהתפקיד היה מיועד לשוטרת אחרת, ככל הנראה על-פי הבטחת הנאשם. נטען כי מדובר בשוטרת ו.ו, ובכך יש כדי להמחיש את דרך פועלו של הנאשם, אשר העדיף "לשמור תפקידים" לשוטרות עימן היה מצוי בקשר מיני; (ז) בהתייחס לעדותו של ניצב בן חמו, שהעיד אודות הצורך של המחוזות למצוא פתרון לשוטרים שיחידתם נסגרה, וזאת עם גיבוי בדמות הסכמת המפכ"ל, נטען כי העד טועה, שכן החלטת המפכ"ל סותרת את דבריו, מה גם שעדותו אינה מתיישבת עם העובדה ששתי השוטרות הנוספות שהובאו בשלב ההזמה כלל לא ידעו על אותה החלטה.

6. על יסוד כלל הנתונים שפורטו, עתרה התביעה לדחיית גרסת הנאשם לפיה "נאלץ" לדון בבקשתה של ג.ג, ואף "נאלץ" להיעתר לה באופן שאישר את בקשתה, אישור שהוביל לכך כי מספר חודשים לאחר מכן שובצה ג.ג לתפקיד מנהלי במחוז ירושלים.

תמצית טיעוני ההגנה

7. ההגנה סבורה כי בהתחשב בכך שהקשר המיני עם ג.ג התמצה במפגש חד פעמי, ובהתחשב בטיבו הסתמי של קשר זה מלכתחילה, הנאשם לא היה מצוי בניגוד עניינים עת ראיין את ג.ג בנוגע לבקשת המעבר שהגישה.

עוד נטען כי ההחלטה שקיבל הנאשם הייתה במסגרת סמכותו, ואף החלטה מתחייבת נוכח סגירת היחידה אליה הייתה שייכת ג.ג והצורך לשבץ אותה בתפקיד חלופי. החלטה זו, כך הוסבר, הייתה חלק משגרת העבודה של הנאשם כסגן מפקד מחוז ירושלים, הנדרש לדאוג לשיבוץ שוטרים בעקבות סגירת היחידה.

יוצא אפוא כי הפעולה שביצע הנאשם, אינה משום הענקת "טובת הנאה משמעותית", ואף לא "טובת הנאה זניחה".

ההגנה עמדה בסיכומיה על טיבו של הקשר שנרקם בין הנאשם ל-ג.ג, וביקשה לראות הן בגרסת הנאשם והן בגרסת ג.ג ככאלה המחייבות קביעה לפיה מדובר ב"קשר רגעי וסתמי" ולא מעבר לכך, ובהתאם לכך, להסיק כי שעה שנדרש הנאשם לקבל החלטה בעניינה של ג.ג, ובוודאי כאשר דובר בהחלטה מתחייבת מהנסיבות, לקבוע כי הנאשם לא היה בניגוד עניינים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בהתייחס לאישור הרכב, נטען כי מדובר בהחלטה שהתקבלה עוד לפני תחילת הקשר, ונעדרת, בעת נתינתה, התייחסות פרסונאלית, שכן החלטת הנאשם הייתה להעניק "רכב ציופר לסוף שבוע", לשוטרים שתפקודם המקצועי היה יוצא דופן, ובמקרה דנו, לא הייתה מחלוקת כי ג.ג, על-פי החלטת מפקדה, הייתה ראויה לכך. הנאשם טען כי ההחלטה על הענקת רכב הציופר לסוף שבוע, נעשתה לאחר המלצת מפקדה הישיר, וממילא עוד טרם החל הקשר ביניהם (ולו הטלפוני).

ההגנה עמדה בהרחבה על הנסיבות בעטיין באה לעולם בקשת המעבר שהגישה ג.ג, דהיינו – סגירת יחידתה והצורך במעבר למיקום גיאוגרפי חדש, והדגישה כי בהתאם להחלטה שניתנה בעל-פה על-ידי מפכ"ל המשטרה בספ"כ (ישיבת סגל פיקוד כללי), על כל אחד מהמחוזות לדאוג לשיבוץ השוטרים אשר איבדו את התקן עליו ישבו בתפקידים אחרים. כן הפנתה ההגנה למספר עדויות בנושא זה

ההגנה התייחסה לאותו מסמך הנחיה שהגישה התביעה (ת/80) וביקשה לדחות את טיעוני התביעה בהקשר זה, הן מהטעם שהנאשם העיד אודות הוראה בעל-פה שניתנה בספ"כ, והן מהטעם שנסיונות מתן ההחלטה ויישומה כלל לא הובררו, שכן התביעה לא העידה איש אודות טיבו של המסמך, משמעותו, תוכנו, ואותו "משפט סתום" הכלול בו, לפיו: **"במצב של חוסר התאמה – ובהיעדר מוצא אחר – יש לפעול לפיטורין"**.

בהתייחס לטענת התביעה, לפיה עדותו של הנאשם בהקשר זה באה לאוויר העולם רק בבית המשפט ולא בחקירה, נטען כי הנאשם אכן לא זכר בעת שנחקר ובעת שהשיב לכתב האישום, את הנסיבות הקונקרטיות שנגעו לסגירת היחידה ולהעברתה של ג.ג, אולם הנתונים עלו מהחומר שלוקט על-ידי התביעה בתיקים האישיים, ולכן 'האסימון נפל לנאשם רק בשלב מאוחר יותר של המשפט'. מכל מקום, וכך הוסבר **"עם העובדות לא ניתן להתווכח. עובדה היא שכך היה"** (סעיף 583 לסיכומי ההגנה).

טיעון נוסף הנוגע להחלטת הנאשם, קשור לתהליך בעטיו הגיעה ג.ג לריאיון. הוסבר, כי בהתאם לנהלי המשטרה, ולאחר קיום ריאיון בפני המפקד הישיר שקיבל את בקשתה בכפוף לאישור המחוז, נקבע ל-ג.ג ריאיון בפני הנאשם, כגורם המאשר במחוז. ההגנה הפנתה בהקשר זה לעדותה של ג.ג, שציינה כי לא ביקשה להגיע לריאיון אצל הנאשם, אולם זו הייתה חלק מהפרוצדורה המקובלת מעת שהגישה בקשת העברה.

על רקע הנתונים האמורים, ציינה ההגנה בסיכומיה את הדברים הבאים:

"מעת שמפקדה הישיר של ג.ג אישר את בקשתה להתמודד במכרזים, ומעת ששחם היה מחויב לשבץ את ג.ג בתפקיד לאחר שהיא הודיעה שהיא אינה רוצה לעבור למיקום החדש, ואף מעדיפה לעזוב את התחום בו שירתה – מרחב שיקול הדעת שלו היה מצומצם ביותר" (סעיף 590 לסיכומי ההגנה).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

טיעון נוסף שהעלתה ההגנה היה כי הנאשם, מעבר לאותו "אישור עקרוני להעברה" שקבע בסוף הריאיון, לא היה מעורב בשיבוצה של ג.ג לתפקיד ספציפי, וזאת הן לפי עדותו, הן לפי עדותה של ג.ג והן לפי כלל ההתכתבויות שנאספו מהן לא עולה מעורבות של הנאשם, שעבר באותה תקופה לכהן כראש את"ל.

ההגנה סבורה כי לא ניתן ללמוד דבר מעדויות השוטרות הנוספות מאותה יחידה (שהובאו במסגרת שלב ראיות ההזמה), שכן נסיבותיהן שונות מנסיבותיה של ג.ג, מאחר שהיא היחידה מבין השוטרות ביחידה שהגישה בפועל בקשת העברה בנתיבי הפיקוד. נטען כי שתי השוטרות האחרות לא התנגדו למעבר ולא נקטו בשום פעולה ממשית כדי לעבור לתפקיד אחר.

בהתייחס לדברי הנאשם בחקירתו, הוסבר שהדברים שמסר הם פועל יוצא של הצגה מעוותת של העובדות על-ידי חוקרי מח"ש, ולא ניתן לראותם כהודאה בדבר קיומו של ניגוד עניינים.

דין והכרעה

8. בעניינה של ג.ג מיוחסת לנאשם פעולה אחת, לגביה נטען כי עמד בניגוד עניינים, והיא הריאיון שערך לה בשנת 2010 בנוגע לבקשת המעבר שהגישה, חודשים ספורים לאחר שקיים איתה מגע מיני מוסכם, במסגרתו החליט כי: "בקשתך להעברה מאושרת. בימים הקרובים ייבחן שיבוצך במחוז בתפקיד חלופי" (ת/8 יב).

9. הצדדים פרשו בפרשייה זו יריעה רחבה, וכפי שציינתי, רחבה יתר על המידה. לצורך הכרעה בשאלת ניגוד העניינים, אינני רואה להידרש למחלוקות שוליות ביותר שעלו בסיכומי הצדדים, ואתמקד אך ורק בנתונים הנדרשים להכרעה, ואלה הם: (א) טיב היחסים בין הנאשם ל-ג.ג; (ב) הרקע להגשת בקשת המעבר של ג.ג; (ג) החלטתו של הנאשם.

10. טרם אדרש להכרעה בראשי הפרקים האמורים, אסיר מן השולחן שלושה נושאים:

הראשון – סוגיית "האחריות הפיקודית".

התביעה הקדישה בסיכומיה פרק לעניין זה, מתוך הבנה כי הנושא שנוי במחלוקת. עיון בסיכומי ההגנה מלמד כי ההגנה לא חלקה חזיתית על תזת התביעה, לפיה יש לראות את היחידה בה שירתה ג.ג ככזו הכפופה לנאשם בכובעו כסגן מפקד מחוז. מכל מקום, ואף אם הייתה מחלוקת בעניין, דומני כי שורת העדויות שהציגה התביעה בהקשר זה, והדברים הוזכרו בסיכומיה, מוכיחה כי יש לראות בנאשם כגורם האחראי פיקודית על היחידה בה שירתה ג.ג.

השני – העובדה כי שתי בקשות מעבר קודמות של ג.ג נדחו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

המעין בכתב האישום נחשף לכך שבקשות המעבר השונות שהגישה ג.ג לאורך השנים - נדחו, עד לבקשה האחרונה שהתקבלה על-ידי הנאשם, וזאת בסמוך למועד בו היה ביניהם מגע מיני. הצגת הדברים בדרך זו, נוטעת בליבו של הקורא תחושה בדבר קיומו של "קשר מובהק" בין אישור המעבר על-ידי הנאשם לבין קיום יחסי המין איתו, שאם לא כן, צריכה הייתה הבקשה להידחות, כמו הבקשות הקודמות - **ולא כך היא.**

מעבר לעובדה כי דובר בבקשות שהוגשו מטעמים אחרים, והרבה שנים קודם לכן (2003 – 2005), ברור כי בנסיבות שנוצרו בשנת 2010, עת ניתנה ההוראה בדבר סגירת היחידה בה שירתה ג.ג, הנאשם, או כל גורם פיקודי אחר, צריך היה לאתר עבור ג.ג מקום חלופי. בנסיבות אלה, סבורני כי לא היה מקום לציין בכתב האישום נתונים אלה, ואף להתייחס אליהם בסיכומים כאינדיקציה "ליחס המיוחד" שזכתה לו ג.ג.

בניגוד לשתי הבקשות הקודמות שהן נעדרות רלוונטיות, ולמרות זאת צוינו בכתב האישום, דווקא בנושא הבקשה האחרונה שהוגשה, בה דן הנאשם, "שותק" כתב האישום ואינו מפרט את הרקע להגשתה. אתייחס לכך בהמשך, אך אומר כבר כעת, כי ניתן היה לצפות לפירוט נסיבות אלה בכתב האישום, שכן אלה רלוונטיות עד מאוד.

השלישי – אישור "רכב צ'ופר לסופ"ש".

אין חולק כי הנאשם קבע סוג של "תחרות" ביחידה בה שירתה ג.ג על-מנת לאתגר את השוטרים העובדים בו, ולשפר את היעילות. אין אף חולק כי במועד הענקת "רכב צ'ופר לסופ"ש" הנאשם לא היה בקשר עם ג.ג, ולמעשה - שיחת הטלפון בה בישר לה על "זכייתה ברכב לסופ"ש" הייתה הפעם הראשונה בה שוחחו בטלפון, ותוך שהנאשם שיבח אותה על התנהלותה המקצועית, אותה למד מפי מפקדה הישיר, שאף הסביר בכתובים את הסיבה ("לאור העשייה שלה כאחראית" – ת/8).

בהתחשב בכך שהתביעה לא ביקשה לקבוע כי פעולת הנאשם נעשתה בניגוד עניינים, או כי הבחירה להעניק את "רכב הצ'ופר לסופ"ש" ל-ג.ג, הפלתה לרעה שוטרות אחרות שביצועיהן המקצועיים היו מרשימים יותר, ובצדק לא ביקשה – לא היה מקום לכלול את נושא הרכב בכתב האישום, שכן אין בו כדי להוות אחד מיסודות העבירה, אלא, לכל היותר, לטעת בראשו של הקורא "תחושת העדפה פסולה".

כעת אדרש להכרעה בשאלת ניגוד העניינים, וזאת בהתאם לפרמטרים שהוגדרו לעיל.

טיב היחסים בין הנאשם ל-ג.ג

11. בחינת הראיות בהקשר לטיב היחסים מלמדת כי שני הצדדים לאותו קשר (הנאשם ו-ג.ג) מספקים תיאור דומה, ממנו ניתן להבין כי מדובר בקשר שהתאפיין בפלירטוט טלפוני קצר יחסית, ובמפגש חד פעמי, במסגרתו קיימו השניים יחסי מין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

וכך תיארה זאת ג.ג.: "מה קורה, מה עניינים, מה נשמע, אפשר להיפגש, לא אפשר להיפגש. זה התחיל ממשוהו מאוד כזה לקוני... היה לי קלות דעת בנושא הזה... שזרמתי עם זה בסבבה כי בסדר, מה יכול להיות...". (ת/א' עמ' 13); והוסיפה: "כן, היה פעם אחת, סבבה, נחמד, לא חשבת שאני ארצה אותה, זה היה משהו חד פעמי, מבחינתי גם סתמי, שלא היה לו חשיבות בכלל" (ת/א' עמ' 21).

ועוד מדברי ג.ג.: "ואז התחיל קשר טלפוני לא מאסיבי אחת ל... דיברנו על ילדים בבית, דברים מאוד אה... ויצא באחת הפעמים שניסו הציע לי להיפגש, נפגשנו בקרית יובל במרכז המסחרי ומשם הלכנו לאיזה בית של אמא שלו, וקיימנו יחסי מין מלאים והכל בהסכמה, כלום לא נעשה תחת איום או פחד אני הגעתי לשם מרצוני, זה היה חד פעמי" (ת/א' ש' 56-60).

כאינדיקציה לטיב היחסים, ניתן להפנות גם לדרך בה התייחסה ג.ג. בחקירתה במו"ש לאותה פעם ראשונה ויחידה בה קיימו יחסי מין, אותה הגדירה כ - "סטוצון" (ת/א' ש' 153).

12. בחינת מחקרי התקשורת, מלמדת את שאומרת גם ג.ג. בהודעתה, דהיינו – לאחר שעברו מספר ימים מאותה שיחה בה התבשרה על קבלת "רכב הציפור לסופ"ש", היא זו שיזמה את הקשר הטלפוני עם הנאשם (ת/א' 25).

וכך דברי ג.ג. בהודעתה:

"כמה ימים אחרי שיחת הטלפון של המזכירה [השיחה בה התבשרה על קבלת "רכב הציפור לסופ"ש" – ב.ש] היה לו יום הולדת. לשאלתך, אני לא זוכרת כמה זמן אחרי שנפגשנו לראשונה זה היה. זה שנים אחורה. שלחתי לו הודעה ואז הוא התקשר אליי ואמר תודה. אני מעריך שאת יודעת וזוכרת. ואז התחיל קשר טלפוני לא מאסיבי...". (ת/א' ש' 54-57).

ג.ג. אף נשאלה כיצד קורה שסגן מפקד המחוז מקיים יחסי מין עם שוטרת תנועה והשיבה: "מה זה משנה מי הוא? לי כאדם זה לא משנה שזה סממ"ז, דיברנו ונשמע לי מעניין, לא הולכת לקיים איתו רומן" (ת/א' ש' 98).

תיאור דומה מסר אף הנאשם בעדותו: "חד פעמי. קצר, קצר מאוד. חד פעמי. הוא הסתיים והמשיך בינינו קשר של שיחות טלפוניות, לא תכוף, אבל הקשר האינטימי עצמו היה חד פעמי... בלי שום תכלית, היה קשר אינטימי, חד פעמי. שנינו החלטנו על הקשר הזה שהוא לא קשר שמתאים לשנינו, וזה נגמר. זה המשיך לקשר ידידותי וקליל שלא היה בו שום דבר" (עמ' 607 ש' 9-15).

13. אין חולק כי הקשר התמצה באותו מפגש מיני חד פעמי, הגם שהנאשם ניסה ליזום מפגשים נוספים ונדחה על-ידי ג.ג.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

14. מעיון במחקרי התקשורת, עולה כי לאחר המפגש המיני (אשר היה לפי שתי העדויות בשלהי שנת 2009 או בראשית שנת 2010) ועד מועד הריאיון (במהלך שנת 2010) התקיימה תקשורת טלפונית מצומצמת בין השניים, בין אם ניצמד לשיטת התביעה באופן של ספירת כל מסרון ומסרון, ובין אם ניצמד לשיטת ההגנה באופן של ספירת מסרונים רציפים, כמסרון אחד. ניתן להסיק אפוא, והדברים משתלבים אף עם דבריה של ג.ג, כי לאחר המפגש המיני החד פעמי, הקשר דעך עד מאוד.

15. בהיעדר ראיות אחרות וגם ללא הזדקקות לאותו מונח שטבעה ג.ג ("סטוצון"), נראה כי הקשר שנוצר בין הנאשם ל-ג.ג לא נמשך זמן רב ולא התאפיין בעומק יוצא דופן, ברגשות עזים, או בנתונים אחרים אשר יכולים ללמד על קשר בעוצמה משמעותית, ודומה כי גם התביעה לא סברה אחרת. אפיון הקשר חשוב, בין היתר, על מנת ללמוד על עוצמת ניגוד העניינים בעת הריאיון.

הרקע להגשת בקשת המעבר של ג.ג.

16. אף שהדבר לא צוין בכתב האישום, וכפי שהערתי היה צריך למצוא את מקומו בין העובדות המאוזכרות בו, אין חולק כי בקשת המעבר של ג.ג הוגשה על רקע סגירת היחידה בה שירתה וההצעה לעבור לשרת במיקום אחר. ברי כי לתושבת ירושלים המעבר משירות במחוז ירושלים לשירות ב[...] [בהכרעת הדין המלאה צוין המיקום – ב.ש] הוא מעבר משמעותי, אשר יש בו משום הרעת תנאים.

17. נתון נוסף שאינו במחלוקת, הוא כי עובר לריאיון שקיימה ג.ג עם הנאשם, הגישה ג.ג בקשה רשמית למפקדה הישיר ורואינה על ידו. ג.ג סיפרה כי מפקדה "אמר שלו אין התנגדות שאשתתף במכרזים בכפוף לאישור המחוז" (ת/34 ש' 110).

18. הגעתה של ג.ג לריאיון בפני הנאשם, לאחר שרואינה על ידי מפקדה הישיר, לא היה מהלך "מתוכנן" של השניים על-מנת "לחלצה" מיחידתה, אלא פועל יוצא של תהליך דיון מקובל בבקשת העברה - תחילתו בריאיון בפני הגורם הפיקודי "המקומי", ולאחריו בפני סגן מפקד המחוז, כאשר בריאיון נוכחת אף קצינת האמ"ש המחוזית (ראו הודעת ג.ג – ת/34 ש' 115).

החלטתו של הנאשם

19. כזכור, הצדדים נחלקו בשאלת "מרחב שיקול הדעת" של הנאשם.

התביעה סברה כי על הנאשם היה להימנע לדון בעניינה של ג.ג, אך משדן בעניינה, בוודאי שלא היה חייב לקבל את בקשתה, וזאת בהיעדר הוראת מפכ"ל או הוראה אחרת, כפי שהוסבר על ידה בהרחבה בסיכומיה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ההגנה סברה כי עלה בידה להוכיח, בין היתר, בהתבסס על עדויות שונות, כי ניתנה הוראה בדבר פינוי התקנים, כאשר על המחוז הוטלה החובה לדאוג לשיבוצם של אותם שוטרים שלא רצו לעבור, לתפקידים חלופיים במחוז. בהינתן כך, נטען כי מרחב שיקול הדעת של הנאשם היה מצומצם מאוד, והוא, הלכה למעשה, חויב למצוא ל-ג.ג תפקיד במסגרת המחוז מכוח החלטת המפכ"ל.

לטעמי, המחלוקת בין עמדת התביעה לעמדת ההגנה בנקודה זו, מיותרת ברובה המכריע, ואינני סבור כי יש צורך להכריע בשאלת קיומה או אי קיומה של הנחיית מפכ"ל, כמו גם שאינני סבור כי יש מקום להידרש לעדותן של השוטרות הנוספות ביחידה, אשר מראש בחרו שלא להגיש פניה רשמית למעבר, לאחר קבלת ההודעה על הסגירה.

השאלה המרכזית בהקשר דן היא האם החלטת הנאשם הייתה עניינית וסבירה, ועל יסוד כלל הנתונים שפורטו בפניי, סבורני כי התשובה לשאלה זו היא חיובית במובהק.

אסביר :

סגירת היחידה בה שירתה ג.ג במחוז ירושלים יצרה בעיה אמיתית לשוטרות היחידה, שהבינו כי ככל שירצו להמשיך בתפקידן - יהיה עליהן לעבור ולשרת במיקום מרוחק משמעותית.

המצוקה אליה נקלעו שוטרות היחידה עלתה מעדותה של ג.ג, ומעדותן של שתי העדות הנוספות מתוך שוטרות היחידה, שזומנו על-ידי התביעה כעדות הזמה.

אין חולק, כי ג.ג תפקדה בצורה מיטבית במסגרת היחידה בה שירתה, וניתן ללמוד על כך הן מדברי מפקדה והן מההערכה התקופתית שהוגשה על-ידי התביעה, שם דורג תפקודה של ג.ג בכל הפרמטרים ככזה הנע בין "טוב מאוד" ל-"מעולה", תוך שבפרמטר המסכם של "הערכה אישית כוללת", דורגה בציון "מעולה" (ת/8; ת/8ט).

חיזוק נוסף למסקנה בדבר תפקודה המיטבי של ג.ג ניתן למצוא בסיכום הריאיון שערך לה מפקדה עם סיום תפקודה, שם ציין את הדברים הבאים :

"סה"כ שירתה תחת פיקודי כשלוש שנים. במהלך תקופה זו הכרתי שוטרת איכותית אשר תרומתה הייתה רבה [...] ביצעה מהפך ביחידה [...] מדובר בשוטרת המעורבת חברתית, איכותית, מסורה לויאלית ובעלת מוסר עבודה גבוה. השוטרת התקבלה לתפקיד של [...] הובא לידיעתה כי תיפגע שכרית [הציטוט המדויק מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש] (5/נ).

כאשר מתקבלת החלטה מערכתית בדבר סגירת אחת מיחידות המערכת, ואף אם ניתנת לעובדי היחידה האפשרות לעבור, בנסיבות שיש בהן כדי לשנות לרעה את תנאי העסקתם, דומני כי לא צריכה להיות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

מחלוקת כי על המערכת לדאוג למציאת פתרונות חלופיים והולמים לאותם עובדים, ואף אם לא ראיתי להכריע בשאלת קיומה של החלטת מפכ"ל רשמית (בכתב או בעל פה), סביר כי רוח הדברים באותה נקודת זמן הייתה כפי שתיאר זאת ניצב בן חמו בעדותו:

"הוחלט שהמחוזות משחררים את התקנים אליי, כדי שנוכל לגייס אליהם שוטרים חדשים, והמחוזות ימצאו פתרון לשוטרים שכבר הוצאו מהתקן, וימצאו להם תקן אחר בתוך המחוז. שיבוץ אחר [הציטוט המדויק מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש"]" (פרו' עמ' 849 ש' 5).

הנה כי כן, ג.ג, שוטר מצטיינת לכל הדעות, לא ביקשה במסגרת הריאיון לקבל "הטבה מהמערכת". היא לא ביקשה לשפר את תנאי שירותה, היא לא ביקשה דרגה, היא לא ביקשה רכב צמוד, וממילא לא ביקשה נהג - כל שביקשה הסתכם במציאת שיבוץ לתפקיד אחר במחוז, לאחר שפורסמה הודעה על סגירת יחידתה. חשוב להדגיש - ג.ג שירתה שנים בתפקיד מנהלי, וביקשה לעבור לתפקיד מנהלי, כך שגם בסטוס זה לא היה משום "שיפור תנאים", נהפוך הוא - עולה מדברי מפקדה כי שכרה בתפקיד החדש יהיה מופחת ביחס לשכרה ביחידה בה שירתה, וכך ציינה אף ג.ג בעדותה (פרו' עמ' 112 ש' 13).

ומה החליט הנאשם באותו ריאיון שערך לשוטר המצטיינת ג.ג?

הנאשם לא החליט לקדם את ג.ג, לא החליט להעניק לה דרגה, לא החליט לשפר את שכרה, אלא החליט את שכל מפקד בכיר במערכת צריך היה להחליט (ובהמשך ישיר להחלטת מפקדה הישיר) – לעשות את המתבקש ולהורות כי: **"בקשתך להעברה מאושרת. בימים הקרובים ייבחן שיבוץ במחוז בתפקיד חלופי. מאחל לך הצלחה"** (ת/8יב).

משאלה פני הדברים, מה לי אם הייתה החלטת מפכ"ל רשמית אשר חייבה את המחוז לדאוג למציאת תפקידים חלופיים לשוטרי היחידה או לא הייתה החלטת מפכ"ל, והדבר היה נתון לשיקול דעתו של כל מחוז ומחוז.

מעבר לעובדה כי החלטת הנאשם הייתה מתבקשת ומוצדקת, יובהר כי לא נטען, וממילא לא הוכח, כי הנאשם היה מעורב בשיבוץ הפרטני של ג.ג, ששובצה בסופו של יום לתפקיד [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין התפקיד ב.ש] במחוז, שכן הנאשם עבר ימים ספורים לאחר הריאיון, לתפקיד חדש, כראש את"ל.

סיכום

עצם עריכת הריאיון ל-ג.ג חודשים ספורים לאחר שקיים עמה יחסי מין, העמיד את הנאשם בניגוד עניינים, כפי שאף הוא ציין בחקירתו. יחד עם זאת, נוכח קביעותיי ביחס למאפייני הקשר בין השניים, ובהינתן אופי החלטתה שעמדה על הפרק, הגעתי למסקנה כי מדובר בעוצמת ניגוד עניינים חלשה ביותר, הרחוקה מרחק ניכר מאוד מהמתחם הפלילי. העובדה כי החלטת הנאשם הייתה מתבקשת ומוצדקת, אך מחזקת מסקנה זו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

פרשייה רביעית

עובדות כתב האישום

1. בתקופה הרלוונטית שירתה ד.ד. במחוז ירושלים והייתה כבת 21. הנאשם, כבן 50 אותה עת, כיהן כסגן מפקד מחוז ירושלים, בדרגת תת-ניצב, ושימש, בין היתר, כמפקדה של ד.ד.

מאז גיוסה ועד שנת 2009 שירתה ד.ד. במחוז ירושלים. במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, בתחילת שנת 2008, הגישה ד.ד. בקשה למעבר למחוז [...] [להלן – **המחוז המבוקש**]; בהכרעת הדין המלאה צוין שם המחוז המבוקש – ב.ש] של המשטרה, וזאת על רקע מצוקה משפחתית (להלן - **בקשת המעבר**).

בשנת 2008, לאחר ריאיון עם ד.ד., החליט מפקדה, פקודו של הנאשם, להפנותה אל קצינת הרווחה של מחוז ירושלים לצורך עריכת תסקיר רווחה, טרם קבלת החלטה סופית בנוגע לבקשת המעבר.

לאחר עריכת תסקיר רווחה, כאמור, נמסרה למפקדה של ד.ד. תשובת קצינת הרווחה, ולפיה, חרף מצוקתה המשפחתית ונסיבותיה האישיות של ד.ד., לא נמצאה סיבה מספקת להיעתר לבקשת ד.ד. למעבר מיידי ואף לא להכללתה ברשימת המועמדים להעברתה ממחוז ירושלים.

בהמשך, במסגרת ריאיון שערך לה מפקדה, השיגה ד.ד. על מסקנת תסקיר הרווחה בעניינה, ציינה כי דחיית בקשת המעבר תיאלצה לפרוש מהמשטרה, וביקשה כי ייערך לה ריאיון עם סממ"ז ירושלים. בתום הריאיון הודיע המפקד לד.ד. כי הוא אינו ממליץ לקבל את בקשתה למעבר, אך יחד עם זאת, ימליץ לקבל את בקשתה לריאיון סממ"ז.

בעקבות בקשת ד.ד. לפרוש מן המשטרה, בתחילת שנת 2009 הורה הנאשם, שהיה אותה עת סממ"ז ירושלים, על זימונה לריאיון עימו בדחיפות, אף מחוץ למועד שנקבע לו לעריכת מקבץ ראיונות לשוטרים. בהמשך לכך, בחודש ינואר 2009 ערך הנאשם לשיחת ריאיון בנוגע לבקשת המעבר (להלן - **הריאיון**). הריאיון נערך בלשכת הנאשם בירושלים, ובסיומו הודיע הנאשם ל - ד.ד., כי אישר את בקשתה למעבר.

כשבועיים לאחר מועד הריאיון יצר הנאשם קשר טלפוני עם ד.ד. מאז, במהלך שלושת החודשים עד למעברה של ד.ד. מחוז, התקיים בין הנאשם ל-ד.ד. קשר טלפוני תכוף, אשר כלל שיחות ומסרונים. במהלך השיחות נהג הנאשם להחמיא ל-ד.ד. על המראה שלה, שימש אוזן קשבת למצוקותיה ונהג לעודדה כי לבטח תצליח בתפקידה במשטרה.

בתחילת חודש מרץ 2009, כשישה שבועות לאחר שערך לה ריאיון סממ"ז ונעתר לבקשת המעבר שהגישה, בעודה כפופה לו פיקודית ובהמשך לקשר הטלפוני התכוף ביניהם, כאמור, נפגשו ד.ד. והנאשם במהלך מסיבה של המשטרה [להלן – **המסיבה**]. לאחר סיום המסיבה עזבה ד.ד. את המקום. במהלך אותו ערב,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בשיחת טלפון, סיכמו ביניהם הנאשם וד.ד, כי הנאשם יגיע לאסוף את ד.ד ממקום הימצאה. ואכן, כעבור זמן קצר כך היה. הנאשם הסיע את ד.ד ברכבו המשטרתי ועצר במקום סמוך, שם קיימו השניים יחסי מין.

טענות התביעה - פעולות הנאשם בניגוד עניינים

2. בשנת 2009, לאחר קיום יחסי המין ובעוד הנאשם וד.ד מקיימים קשר טלפוני תכוף וחריג, ובעוד ד.ד משרתת במחוז ירושלים, תחת פיקודו, שוחח הנאשם עם קצינת אגף משאבי אנוש של המחוז המבוקש לגבי עיכוב שחל בהעברתה, וביקש לקלוט אותה במחוז ללא דיחוי.

הנאשם לא גילה לאיש מהגורמים המוסמכים על הקשר החריג שלו עם ד.ד הכפופה לו, ואשר לעניינה נדרש במסגרת תפקידו. הקשר הטלפוני בין הנאשם ל-ד.ד, כמו גם הקשר המיני ביניהם, שכלל יחסי מין מלאים, נמשך אף לאחר מעברה של ד.ד מחוז.

זירת המחלוקת

3. המחלוקת בפרשייה זו מצומצמת ביותר, שכן אין חולק בדבר מרבית עובדות הבסיס, ואלה הרלוונטיות:

(א) ד.ד חשה מצוקה על רקע סיבות אישיות ומשפחתיות, וביקשה לעבור ממחוז ירושלים למחוז אחר; (ב) בעקבות בקשתה, הורה מפקדה הישיר על עריכת דוח רווחה בעניינה; (ג) דוח הרווחה שהוגש בעניינה תיאר נסיבות אישיות ומשפחתיות מורכבות, ובהמשך לכך, סופחה ד.ד למרחב אחר לתקופה קצובה; (ד) עם חזרתה מתקופת הסיפוח למחוז ירושלים, ביקשה ד.ד, בשנית, לעבור באופן קבוע למחוז המבוקש, אולם בקשתה נדחתה על-ידי מפקדה הישיר, אשר קבע: **"יינתן סיוע לשוטרת ככל שניתן, לא ממליץ להעביר אותה למחוז [...]** [בהכרעת הדין המלאה צוין שם המחוז המבוקש – ב.ש] **בשלב זה. ממליץ לקבלה לריאיון בפני הסממ"ז"**; (ה) בעקבות קביעתו של מפקדה הישיר, זומנה ד.ד לריאיון בפני הנאשם, אותו לא הכירה; (ו) עוד טרם נקבע מועד לריאיון, ונוכח אופייה של הבקשה שהגישה ד.ד, כתב הנאשם לקצינת האמ"ש המחוזית: **"אז אני מבין שהיא חזרה, [...]** [בהכרעת הדין המלאה צוין שם המרחב – ב.ש] **כדרכם לא התקשרו להודות על ששוטרת סופחה אליהם לזמן רב וגם לא עדכנו בתוצאות ההפעלה אנא זמני אותה לריאיון אליו ללא דיחוי, לא צריך להמתין לראיונות, מעניין איך קרה שממשימה זו היא רוצה להתפטר משהו לא טוב קורה עימה"**; (ז) בשנת 2009 רואיינה ד.ד על-ידי הנאשם, אשר קבע בסוף הריאיון כדלקמן: **"מאשר העברתה של השוטרת לאור עובדת היותה שוטרת טובה ועל רקע בעיותיה הקשות בבית. בקשת השוטרת להעברה למחוז [...]** [בהכרעת הדין המלאה צוין שם המחוז המבוקש – ב.ש] **מאושרת. מאחל לשוטרת הצלחה"** (להלן – **אישור המעבר**); (ח) תקופה מסוימת לאחר אישור המעבר נוצר קשר אינטימי בין הנאשם ל-ד.ד, והשניים קיימו יחסי מין מספר פעמים; (ט) בנקודת זמן מסוימת שוחח הנאשם עם קצינת האמ"ש של המחוז המבוקש בעניין מעברה של ד.ד ומתוך כוונה לזרזו (להלן – **שיחת הטלפון**); (י) כחודשיים לאחר הריאיון אושרה העברתה של ד.ד למחוז המבוקש.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

4. בהיעדר מחלוקת כי הריאיון עם ד.ד. נערך בנקודת זמן בה לא הייתה בין השניים היכרות מוקדמת, וכי אישור המעבר ניתן כדין, מתמקדת הטענה לניגוד עניינים באותה שיחת טלפון שיזם הנאשם עם קצינת האמ"ש.

אבחן את השאלה שבמחלוקת תוך חלוקה לשאלות הבאות: (א) מהו מועד המגע המיני הראשון בין הנאשם ל-ד.ד. – סוגיה זו חשובה לצורך ההכרעה, שכן היה וייקבע כי המגע המיני התרחש לאחר שיחת הטלפון, ברי – אף לשיטת התביעה – כי ניגוד העניינים אינו מתקיים; (ב) מהו המועד בו נערכה שיחת הטלפון; (ג) מטרת השיחה, מידת השפעתה הפוטנציאלית (או בפועל) על מעברה של ד.ד., ועוצמת ניגוד העניינים בו היה נתון הנאשם.

5. התביעה התייחסה בסיכומיה גם לפער הגילאים בין הנאשם ל-ד.ד.; גם לשאלת הכפיפות; ואף הקדישה פרק לניצול יחסי מרות. יתכן שהדבר נעשה על-מנת "לעבות" את האישום ה"דל יחסית" המתמצה בשיחת טלפון, ויתכן כי נעשה מסיבות אחרות, אך ברור כי מקום שטענות אלה לא עלו בכתב האישום בפורמט של "טענה", ואינן רלוונטיות להכרעה בסוגיה הממוקדת לעבירה המיוחסת לנאשם, והיא שיחת הטלפון, ושיחת הטלפון בלבד, אין צורך להכריע בהן. אסתפק בכך שאציין כי מדובר בקשר מורכב, וספק בעיניי אם ניתן ליישב את טיעוני התביעה עם עדותה של ד.ד. אודות הנאשם, ואודות אופיו של הקשר.

תמצית טיעוני התביעה

6. ביחס למועד המגע המיני הראשון - נטען על-ידי התביעה כי הקשר המיני החל עוד לפני מעברה של ד.ד. למחוז המבוקש, ובתקופה שהייתה תחת פיקודו, וזאת בהתבסס, בין היתר, על הראיות הבאות: (א) תשובת הנאשם בעדותו בבית המשפט כי: "אין לי בעיה עם קיום מגע אינטימי. היא הייתה הפקודה שלי וקיימתי איתה מגע אינטימי"; (ב) עדותו בבית המשפט לפיה לאחר המסיבה בה נפגשו, היה מגע מיני שכלל "נשיקות ומזמוזים"; (ג) עדותה של ד.ד., אשר ציינה כי המגע המיני התרחש ביניהם אחרי המסיבה בעודה משרתת בירושלים; (ד) שינויים בגרסת הנאשם בהקשר למועד המגע המיני הראשון;

התביעה ביקשה לדחות את טענות הנאשם, לפיהן ערך את שיחת הטלפון כבר במהלך הריאיון, או לפני תחילתו של הקשר המיני, ועתרה לקביעה לפיה השיחה נערכה לאחר תחילת הקשר המיני, והייתה חיונית לצורך זירוז הטיפול במעברה של ד.ד.

בהקשר למועד שיחת הטלפון, צוין כדלקמן: "מהמיילים, ממחקרי התקשורת ומהעדויות עולה תמונה ברורה של אשר אירע: בין הנאשם לקצינת האמ"ש במחוז המבוקש נערכה שיחת טלפון בעניינה של ד.ד. ביום 25.3.09 או בסמוך לכך, ומיד לאחריה הופעלו נציגות האמ"ש בירושלים, בהתאם להוראות הנאשם" (עמ' 252 סעיף 47 לסיכומי התביעה).

7. ביחס לתוכן השיחה ומידת השפעתה על מעברה של ד.ד. – נטען על-ידי התביעה כי אף שמדובר ב"בסה"כ" בשיחת טלפון עם קצינת האמ"ש במחוז המבוקש להחשת מעברה של ד.ד., מדובר בשיחה משמעותית

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

מקצין בכיר "כדי להבטיח הלכה למעשה הוצאה לפועל של מהלך העברה של שוטרת ממחוז אחד למשנהו, לדלג מעל מחסומי הביורוקרטיה ולקצר את התהליך למינימום" (עמ' 244 סעיף 3 לסיכומי תביעה). בהקשר זה, הדגישה התביעה את העובדה כי מעבר שוטר ממחוז למחוז תלוי בהסכמת שני הצדדים, ומכאן חשיבותה של השיחה וההשלכה על עוצמת ניגוד העניינים.

תמצית טיעוני ההגנה

8. ההגנה סברה כי ניתן לראות בהתנהלות התביעה בפרשייה זו, ככזו המלמדת על סימון המטרה, והיא האשמתו של הנאשם בכל מחיר. ההגנה מזכירה כי תחילת החקירה בהקשר ל-ד.ד. עסקה בטענה לניצול יחסי מרות, אך משראתה התביעה כי המסד העובדתי אינו תומך בטענתה, בחרה עניין איזוטרי לחלוטין, בדמותו של מהלך טלפוני נקודתי, שנועד לברר מה קורה עם העברתה של ד.ד., כחודשיים לאחר שבקשת המעבר כבר אושרה.

צוין בסיכומי ההגנה בהקשר זה: "נבהיר כי התפיסה המגולמת בעמדת המאשימה היא תפיסה שחוטאת בהכללת יתר, בחוסר מידתיות, וחוסר סבירות של הפעלת הדין הפלילי. תפיסה זו היא בדיוק התפיסה מפניה הזהירו כל שופטי בית המשפט העליון בפסקם *שומה עלינו להיזהר ולהישמר שמא נגרוף אל התחום הפלילי מעשים שאפשר מעשים בלתי ראויים הם לעצמם- אלא שדין המשמעת וכללי האתיקה – הם ולא המשפט הפלילי – יועזו להם*. וכי *איהא זה מסוכן ולא רצוי- מבחינת המדיניות השיפוטית- לחטביע מיניה וביה על כל מעשה לא ראוי שכזה גושפנקא של התנהגות פלילית*" (סעיף 681).

9. ביחס למועד המגע המיני הראשון בין הנאשם ל-ד.ד. - הלינה ההגנה על הרחבת היריעה מטעמה של התביעה, והסבירה שהייתה נכונה לקבל כנתון את העובדה כי המגע המיני התקיים, כפי החלק המאוחר בעדותה של ד.ד., לאחר המסיבה, וזאת שכן הנאשם לא הצליח "לשים את האצבע" על המועד המדויק בו היה מגע אינטימי לראשונה, הגם שהבהיר שוב ושוב, כי לפי הזיכרון האותנטי שלו, המגע המיני הראשון היה לאחר מעברה של ד.ד. למחוז המבוקש, וקיימות אף אינדיקציות תומכות נוספות, לרבות מתוך הודעתה של ד.ד.

10. ביחס למועד שיחת הטלפון – נטען כי התביעה לא הצליחה להוכיח ברמת הוודאות הנדרשת כי שיחת הטלפון התקיימה, בהכרח, לאחר המסיבה שהתרחשה בתחילת חודש מרץ 2009 וזאת בהתבסס על הטענות הבאות: (א) כבר בחודש פברואר 2009 החלו התהליכים האמ"שים להעברתה של ד.ד., ועל כן, סביר כי השיחה בוצעה עוד לפני תחילת הליכי המעבר; (ב) קצינת האמ"ש במחוז המבוקש עימה שוחח הנאשם לא זכרה דבר אודות השיחה, כל שכן את מועדה; (ג) העובדה כי פלט השיחות בין השניים אינו כולל שיחה של הנאשם שנערכה ביום עריכת הריאיון, אינה בגדר עובדה מכרעת, שכן מדובר בפלט חלקי, שלא יכול לשקף בהכרח את מלוא התקשורת ביניהם, שיכולה הייתה להתבצע גם בטלפון משרדי; (ד) שיחת הטלפון שנערכה ביום 25.3.09, אליה מפנה התביעה, אינה רלוונטית, שכן התקיימה בשעה 14:07, בעוד שהדואר האלקטרוני הכולל הודעה על אישור המהלך נשלח באותו מועד בשעה 10:29 בבוקר(ת/15ח'); (ה) קיימת שיחת טלפון בין הנאשם לקצינת האמ"ש במחוז המבוקש ביום 25.2.09

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

הנמשכת 16 דקות, והיא שיחת הטלפון הארוכה ביותר שהתקיימה בין השניים באותו טווח זמנים, וסביר כי זוהי שיחת הטלפון בה ביקש הנאשם לזרז את הטיפול באישור המעבר של ד.ד.; (ו) סבירות נמוכה כי השיחה המדוברת התרחשה ביום 24.3.09, שכן התקשורת באותו יום החלה במסרונים, והסתיימה בשיחת טלפון אחת שהתקיימה רק בשעות הערב, ונמשכה 10:51 דקות. ההגנה מציינת כי "בשים לב לאופיו של השיח בעניינה של ד.ד., סביר יותר כי שחם וקצינת האמ"ש אכן שוחחו עליו טלפונית (כפי שנעשה ביום 25.2.2009), ולא החליפו קודם מסרונים, בין האחד לשני (כפי שנעשה ביום 24.3.2009)" (סעיף 722 לסיכומי ההגנה); (ז) גם ההערה המופיעה בשולי ת/15ח' ולפיה קצינת האמ"ש במחוז המבוקש לא אישרה במדויק את אשר כתבה לה סימה שבת, קצינת האמ"ש של מחוז ירושלים (שהבינה כי הנאשם שוחח איתה והיא אישרה את קליטתה של ד.ד.) מחזקת את התזה לפיה השיחה לא התקיימה ערב משלוח המייל, שכן קשה להלום נסיבות של אי הבנה בסמיכות זמנים כה צמודה; (ח) לא ניתן לבסס ממצא בהקשר לשיחת הטלפון על עדותה של סני"צ לילי בר-אילן, שכן העדה לא הייתה חלק מהשיחה, לא התייחסה למעברה של ד.ד. בהודעות שנכתבו בדואר האלקטרוני, וממילא, עדותה נוגעת לתחום הסבירות, ולא כוללת נתונים להם נחשפה בזמן אמת. עוד נטען כי כאשר בוחנים את מכלול עדותה של לילי בר-אילן, מבינים כי העדה אינה יודעת מתי נערכה שיחת הטלפון.

עוד נטען כי החלטתו הנחרצת של הנאשם בריאיון, לפיה בקשת המעבר של ד.ד. מאושרת, רק מלמדת כי הייתה זו החלטה וודאית, ועל כן סביר כי שיחת הטלפון התקיימה "בזמן אמת" על מנת לקבל את הסכמת המחוז המבוקש, כפי שטען הנאשם.

11. ביחס לתוכן השיחה - נטען כי מדובר בשיחה סטנדרטית, טריוויאלית, "טכנית", וכזו שאין בה חריגות כלשהי.

דין והכרעה

12. לאחר שבחנתי את הראיות השונות, ונתתי דעתי לטיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה לפיה עלה בידי התביעה להוכיח כי שיחת הטלפון נערכה לאחר המגע המיני הראשון שהתקיים בין הנאשם ל-ד.ד., וכי בנסיבות שנוצרו, בזמן שיחת הטלפון היה הנאשם נתון בניגוד עניינים, אם כי מדובר בניגוד עניינים בעוצמה חלשה ביותר, הרחוק מרחק ניכר מאוד מהרף הפלילי.

בהינתן העובדה המוסכמת כי אישור המעבר ניתן כדין בתום הריאיון שערך הנאשם עם ד.ד., וללא שהייתה ביניהם היכרות מוקדמת, תפורט ההנמקה בחלוקה לסוגיות הבאות:

(א) מועד המגע המיני הראשון בין הנאשם ל-ד.ד.

13. מתוך כלל הראיות שהוצגו במהלך ההליך, עולה כי המגע המיני הראשון התקיים בין הנאשם ל-ד.ד. בסמוך למסיבה, דהיינו – בתחילת חודש מרץ 2009. אינני רואה להידרש בהרחבה לפירוט הראיות המוכיחות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

נתון זה, שכן ההגנה בתשובתה לכתב האישום ובסיכומיה, הייתה נכונה לקבל את עתירת התביעה ביחס למועד הרלוונטי, אף אם קיימות בעדותו של הנאשם אמירות מהן ניתן ללמוד אחרת.

פטור בלא כלום אי אפשר, ועל כן אפנה גם לדברי הנאשם שאישר כי "קיים יחסי מין עם פקודה שלו"; גם למחקרי התקשורת המלמדים על קשר טלפוני אינטנסיבי יחסית, החל מפברואר 2009; וגם לאמרתה של ד.ד בדבר קיומו של מפגש אינטימי לאחר המסיבה.

אציין כי לטעמי אין רלוונטיות לשאלה האם דובר במגע מיני מלא באותה נקודת זמן, או שמא במגע מיני חלקי, ומכל מקום – נראה כי אף אם הייתה מחלוקת, ההגנה הבהירה בסיכומיה כי היא מוכנה להניח כי מועד המגע המיני הראשון התרחש בצמוד למסיבה.

(ב) המועד בו נערכה שיחת הטלפון

14. נקודת האחיזה הראשונה לתיחום לוח הזמנים לשיחת הטלפון, מצויה במסמך ת/15ח', שהוא דואר אלקטרוני אשר נשלח ביום 25.3.09 מרפ"ק סימה שבת, קצינת האמ"ש של מחוז ירושלים, לעוזרת קצינת האמ"ש מהמחוז המבוקש, בו ציינה: "סממ"ז ירושלים שוחח עם ק' אמ"ש [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין שם המחוז המבוקש – ב.ש] **שאישרה לקלוט השוטר. אנה הוציאי אישור ומספר משרה למטאר ואליי כדי שנקבע מועד להעברה**". על-גבי דואר אלקטרוני זה, שהודפס, צוינו בכתב יד הדברים הבאים: "משיחה עם [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין שמה של קצינת האמ"ש במחוז המבוקש – ב.ש] - זה לא מדויק. להמתין לקבלת התיק".

בהתאם לתוכן ההודעה שכתבה רפ"ק סימה שבת, ניתן לקבוע כי שיחת הטלפון התרחשה לפני המועד בו נשלחה הודעת הדואר האלקטרוני.

מחקרי התקשורת מספקים מספר אפשרויות בטווח הזמנים שבין מועד הריאיון בחודש ינואר 2009 ליום 25.3.09, וכמפורט להלן:

(א) שיחה מיום 18.2.09 אשר נמשכה 13 שניות – על פניו, ונוכח פרק הזמן הקצר בו נמשכה השיחה, נראה כי ניתן לשלול אפשרות כי זוהי השיחה המדוברת;

(ב) שיחה מיום 25.2.09, ביוזמת הנאשם, אשר נמשכה 16:02 דקות – לשיטת ההגנה, מדובר בשיחה בעלת פוטנציאל להיות "השיחה הטלפונית", וזאת בהינתן העובדה כי התקיימה לאחר הריאיון; בהינתן העובדה כי הנאשם יזם אותה; ובהינתן פרק הזמן הממושך בו התנהלה;

(ג) ביום 24.3.09 החליפו הנאשם וקצינת האמ"ש במחוז המבוקש שמונה מסרונים, וקיימות אף שתי שיחות טלפון, **הראשונה ביוזמת הנאשם שנמשכה 03:01 דקות**, והשנייה ביוזמת קצינת האמ"ש שנמשכה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

35 שניות. ניתן לראות בתקשורת שהתקיימה בין השניים ביום זה, ובמיוחד בשיחה שנמשכה 01: 03 דקות, כבעלת פוטנציאל להיות "השיחה הטלפונית";

(ד) שיחה מיום 25.3.09 ביוזמת קצינת האמ"ש במחוז המבוקש, אשר נמשכה שניה אחת – ניתן לשלול התקשרות זו הנראית כניתוק לאחר הפניה למשיבון;

(ה) שיחה מיום 25.3.09 בשעה 14:07 אשר נמשכה 10:51 דקות (קדם לשיחה מסרון ביוזמת קצינת האמ"ש במחוז המבוקש). העובדה כי הדוא"ל ששלחה רפ"ק סימה שבת, הכולל התייחסות לשיחה שהתקיימה בין הנאשם לקצינת האמ"ש במחוז המבוקש, נשלח באותו יום בשעה 10:29 ואילו השיחה נערכה בשעה 14:07, מחייבת מסקנה כי השיחה מיום 25.3.09 אינה "השיחה המדוברת".

15. נותרנו אפוא עם שתי אפשרויות (25.2.09 – כגרסת ההגנה, ו- 24.3.09, המתיישב עם גרסת התביעה), ואף שאני ער לעובדה כי קצינת האמ"ש במחוז המבוקש לא זכרה את מועד השיחה, הגעתי למסקנה לפיה התביעה הצליחה להוכיח בוודאות הנדרשת כי מבין שתי האפשרויות, השיחה בין השניים התקיימה ביום 24.3.09.

מסקנה זו נשענת על שני נדבכים:

הנדבך הראשון: קיימת סמיכות זמנים בין השיחה מיום 24.3.09 לבין הדוא"ל ששלחה רפ"ק סימה שבת ביום 25.3.09. דחיפות הטיפול בנושא כפי שראה אותה הנאשם, מתיישבת עם תרחיש לפיו לאחר שהנאשם שוחח עם קצינת האמ"ש במחוז הרלוונטי, הוא הנחה מיידית את רפ"ק סימה שבת לבצע את הפעולות האמ"שיות הנדרשות, וזו ביצעה אותן באופן מייד, כעניין של שגרה, כעולה אף מעדותה של סני"צ בר-אילן. אציין כי אני נכון להסכים עם ההגנה שעדותה של סני"צ בר-אילן אינה עדות ישירה ביחס למועד שיחת הטלפון אלא עדות בדבר "דרך ההתנהלות המקצועית מול הנאשם", אך גם בנגזרת זו, ניתן לראות בעדותה ככזו המחזקת את המסקנה הנלמדת מסמיכות הזמנים שבין השיחה לבין משלוח הדואר האלקטרוני.

הנדבך השני: אף שההגנה טענה כי הפעולות האמ"שיות החלו בסמוך למועד הריאיון, ניתן לראות כי מרבית הפעולות בוצעו לאחר יום 24.3.09, וגם בכך יש כדי לתמוך במסקנה לפיה השיחה הטלפונית התרחשה ביום 24.3.09, והיא זו שהניעה את התהליך קדימה.

זאת ועוד, ככל שהשיחה הטלפונית הייתה מתקיימת ביום 25.2.09 כגרסת ההגנה והדברים היו "נסגרים", והיה חולף למעלה מחודש מבלי שנעשה דבר וחצי דבר ביחס להעברתה של ד.ד, ניתן היה להניח כי היו נשלחות הודעות תזכורת, היו מתקיימות שיחות נוספות בין הנאשם לקצינת האמ"ש במחוז המבוקש בעניין זה, ולא סביר כי בסיטואציה מעין זו של "סיכום משותף שאינו יוצא אל הפועל", לא היה לכך זכר בכתובים או בעדויות המעורבים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

לא הצלחתי לרדת לסוף דעתה של ההגנה, בטענתה לפיה החלפת המסרונים המוקדמת לשיחה שהתקיימה ביום 24.3.09, מלמדת כי אין המדובר ב"שיחה הטלפונית", שכן סביר כי השניים שוחחו טלפונית ולא החליפו מסרונים בין האחד לשני (סעיף 722 לסיכומי ההגנה).

עדות הנאשם שתיאר כי במהלך השיחות עם ד.ד, עלה נושא מעברה הצפוי, וכלשונו: **"היא אומרת "עוד לא העבירו אותי". אני עושה בדיקה"** (פרו' עמ' 732 ש' 29), יכולה להתיישב עם שני המועדים, ועל כן לא ראיתי בה כנתון מכריע בשאלת קביעת מועד "השיחה הטלפונית".

מועד שיחת הטלפון - סיכום

16. ניתוח מחקרי התקשורת מלמד על שתי אפשרויות בהן, לכאורה, יכולה הייתה להתבצע השיחה שעצם קיומה אינו שנוי במחלוקת, ובהתאם לניתוח שפורט לעיל, הגעתי למסקנה לפיה התביעה הצליחה להוכיח ברמת הוודאות הנדרשת כי השיחה הטלפונית התקיימה ביום 24.3.09.

משקבעתי את שקבעתי, דחיתי את גרסת הנאשם בדבר מועד שיחת הטלפון – גרסה שידעה שינויים מסוימים, כעולה מסיכומי התביעה. אסתפק בכך שאציין כי גרסתו לפיה שיחת הטלפון נערכה במעמד הריאיון, אינה נתמכת במחקרי התקשורת, ואף פחות מתיישבת עם "השקט" שאפיין את התקופה שחלפה ממועד הריאיון ועד יום 25.3.09, עת פנתה רפ"ק שבת למקבילתה במחוז המבוקש, וציינה בפניה כי הנאשם שוחח עם קצינת האמ"ש במחוז המבוקש, וסוכם על קליטתה של ד.ד במחוז זה.

(ג) מטרת השיחה, מידת השפעתה הפוטנציאלית (או בפועל) על מעברה של ד.ד, ועוצמת ניגוד העניינים בו היה נתון הנאשם

אני מקבל, כנקודת מוצא, את העמדה לפיה מרגע שהחל הקשר המיני בין הנאשם לד.ד, ראוי היה כי הנאשם יימנע מטיפול כלשהו בעניינה, וזאת נוכח פוטנציאל ניגוד העניינים הטמון בסיטואציה.

עוצמת ניגוד העניינים תוכרע בהתאם למכלול נתונים כמפורט להלן:

(א) מהות הפעולה – פעולה נלווית לפעולה מרכזית שהייתה ראויה, צודקת ונעשתה כדין

כנקודת מוצא, מקובלת עליי עמדת התביעה לפיה על מנת להעביר שוטר ממחוז למחוז נדרש אישור מחוז פולט ואישור מחוז קולט, כאשר לאחר קבלת שני האישורים, הבקשה המשותפת עוברת לאישור סופי של המטה הארצי (וראו עדויות קצינת האמ"ש במחוז המבוקש, לילי בר אילן, ואף הנאשם עצמו בפרו' עמ' 716 ש' 29).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

לצד האמור לעיל, בחינת מהות הפעולה, בין אם אראה אותה כ"שיחת זירוז הטיפול" (כגרסת התביעה) ובין אם כשיחת "וידוא ביצוע" (כגרסת ההגנה), מובילה למסקנה כי **מדובר בפעולה נלווית** לפעולה המרכזית – שאין חולק שנעשתה כדיון, ואין חולק כי נעשתה מבלי שקדמה לה היכרות מוקדמת בין הנאשם ל - ד.ד.

כזכור, כבר בתום הריאיון, הודיע הנאשם לד.ד כי בקשת המעבר אושרה, והצדדים לא חלקו על כך כי החלטת הנאשם הייתה צודקת, ראויה, וכזו שנתנה ביטוי מלא למצוקתה של ד.ד.

שעה שמדובר באישור מעבר מוצדק, שניתן בעניינה של שוטרת במצוקה (חרף התנגדות גורמי הפיקוד "המקומיים"), סבורני כי בכל מקרה, וללא קשר לזהותו הגורם הפיקודי, ראוי היה לקדם את הטיפול בעניינה, על מנת שמעברה למחוז המבוקש ייצא אל הפועל בהקדם האפשרי.

(ב) הפעולה נעשתה מול גורם שאינו כפוף פיקודית לנאשם

אין חולק כי גורמי האמ"ש במחוז המבוקש כפופים פיקודית למפקד המחוז וסגנו, כך ששיחת טלפון מהסוג המדובר מגורם שאינו הגורם הפיקודי, ואף אם דרגתו בכירה, אינה יכולה להתפרש כהוראה או כהנחייה.

יש אף ליתן את הדעת לעובדה כי השיחה נעשתה לקצינה ותיקה בדרגת סני"צ, המורגלת בשיחות מעין אלה, כפי שציינה בחקירתה במח"ש: **"אני לא זוכרת את השיחה הספציפית שאת מציגה לי אך אומר שיכולה להיות סיטואציה ששוטר מבקש לעבור ממחוז מסוים למחוז שלי ותהליך ההעברה מתמשך זמן רב ואז על מנת לזרז את הטיפול ישנה פנייה של גורם מהמחוז המבקש להיקלט במחוז לזרז את הטיפול"** (ת/17 ש' 25).

(ג) שיחת "זירוז טיפול" שונה בתכלית משיחת "בצעו את הוראתי!"

לשיטת התביעה, יש לראות בשיחת הטלפון ככזו שנועדה לזרז את הטיפול, שכאמור לעיל – כפוף גם לבחינת המחוז הקולט ולאחר מכן לבחינת גורמי האמ"ש במטה הארצי. לטעמי, יש הבדל משמעותי בין בקשה מסוג "זרזו את הטיפול" לבין ניסיון של גורם בכיר במחוז מסוים לכפות את החלטתו על גורמים במחוז אחר. לציין כי בעניינינו לא הובאה כל ראיה לפיה הנאשם ניסה לכפות החלטתו על גורמי המחוז המבוקש, וממילא לא נטענה טענה ברוח זאת.

(ד) ד.ד עמדה בכל התבחינים ומעברה אושר על ידי כלל הגורמים

התביעה ציינה בסיכומיה כי "זוהי השיחה שבסופו של דבר הביאה למעברה של ד.ד למחוז המבוקש" (עמ' 261 סעיף 105) ועמדה זו אין בידי לקבל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

התביעה פירטה בסיכומיה, תוך התייחסות לראיות, את מכלול התבחינים והפרמטרים הנדרשים לצורך קבלת אישור סופי להעברת שוטר ממחוז למחוז, ובהם: **אישור קב"ט, אישור רופא, בחינת נתונים אישיים, אישור גורמי היחידה הקולטת (מרחב או תחנה), אישור קצין אמ"ש מחוזי, בדיקת המלצות, בדיקת תקן פנוי, אישור המטה הארצי** (ראו עמ' 252 סעיף 52 לסיכומי התביעה), והדברים מקובלים עלי.

העובדה כי בסופו של יום ותהליך, התקבל האישור סופי להעברתה של ד.ד. מלמדת כי ד.ד. עמדה בכל התבחינים והפרמטרים, והכל מבלי שנטען, וממילא מבלי שהוכח, כי מי מגורמי האמ"ש התבקש "להגמיש חלק מהפרמטרים" לטובתה, או עשה כן על דעת עצמו.

לטעמי, מדובר בנתון משמעותי לצורך בחינת עוצמת ניגוד העניינים.

נראה אפוא כי טיעון התביעה בדבר חיונית השיחה הוא מרחיק לכת, אינו נתמך בראיות, וכזה העומד בסתירה לעובדה כי ההחלטה העקרונית בדבר המעבר התקבלה עוד טרם השיחה, וד.ד. עמדה בכל הפרמטרים והתבחינים הנדרשים למעבר שוטר ממחוז למחוז, גם על פי שיטת התביעה.

סיכום

העובדה כי שיחת הטלפון לקצינת האמ"ש במחוז המבוקש נערכה לאחר המגע המיני הראשון שהתקיים בין הנאשם ל-ד.ד., ובהתאם לקביעותי הקודמות, מלמדת כי הנאשם היה נתון בניגוד עניינים. יחד עם זאת, שוכנעתי כי עסקינן בניגוד עניינים בעוצמה חלשה ביותר, הרחוק מרחק ניכר מאוד מהרף הפלילי, וזאת לאור מכלול נתונים: **העובדה כי מדובר בפעולה נלווית לפעולה מרכזית שהייתה ראויה, צודקת, ונעשתה כדין; העובדה כי הפעולה נעשתה מול גורם שאינו כפוף פיקודית לנאשם; העובדה כי קיים שוני משמעותי בין שיחת "זירוז טיפול" לשיחת "בצעו את הוראתי!"; והעובדה כי ד.ד. עמדה בכל התבחינים ומעברה אושר על ידי כלל הגורמים.**

פרשייה חמישית

עובדות כתב האישום

1. במהלך שנת 2001 ערך הנאשם - ששימש אותה עת כממ"ר דוד, בדרגת נצ"מ וכבן 44, ריאיון לשוטרת ה.ה. בנוגע לבקשתה להתגייס לשירות קבע, בסופו החליט לאשר את הבקשה והורה כי ה.ה. תתחיל בהליכי הגיוס.

מספר חודשים לאחר מכן, ולאחר שה.ה. התגייסה לשירות קבע במשטרה, התקשר הנאשם אל ה.ה., שהייתה אותה שעה במהלך משמרת לילה. הנאשם ביקש מה.ה. להגיע לחדר הכושר במרכז הדיווח המבצעי של המשטרה (מרד"מ), שם התאמן אותה עת. בהגיעה לחדר הכושר, אחז הנאשם בה.ה. קירב אותה לעברו ונישק אותה על שפתייה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

לאחר מכן, החל בין הנאשם לה.ה קשר מיני, שכלל קיום יחסי מין מלאים. יחסי המין בין הנאשם לה.ה התקיימו באופן תדיר, לרוב בדירה בשכונת קרית יובל בירושלים, ואף בלשכתו של הנאשם, כמפקד המרחב, וזאת בעת שהנאשם משמש כמפקדה הישיר של ה.ה.

במהלך התקופה הרלוונטית, בעת שהנאשם קיים עם ה.ה קשר מיני, המשיך הנאשם, כמפקד המרחב וכמפקדה של ה.ה, לטפל בעניינים הקשורים לשוטר, לרבות אישור העלאתה בדרגה; קיים עימה ריאיון בדבר בקשתה ליציאה לקורס בשפה הערבית; וטיפול בבקשתה לביצוע "עבודה בשכר". כמו כן, אישר הנאשם המלצה להארכת שירותה של ה.ה.

בתחילת שנת 2003 זומנה ה.ה לקורס (להלן - **הקורס**). בעקבות זימונה יזמה ה.ה ריאיון עם מפקדה, ובו ביקשה לדחות במספר חודשים את מועד יציאתה לקורס, וזאת בשל לימודים אליהם נרשמה. בתום הריאיון הוחלט כי בקשת ה.ה תועבר לטיפול קצינת אמ"ש מרחבית. בסמוך לאחר מכן, החליטה קצינת האמ"ש המרחבית, פקודתו של הנאשם, לסרב לבקשה, תוך שהיא מציינת בהחלטתה, בין היתר, כי התייצבות לקורס "הינה חובה מוחלטת ואינה נתונה לשיקול דעת".

ביום פתיחת הקורס התייצבה ה.ה ביחידה הרלוונטית ונערך לה ריאיון קליטה. בתום ריאיון הקליטה, בשל הטענות שהשמיעה ה.ה בנוגע ללימודיה ולמצוקתה הכלכלית, הוחלט להחזירה למחוז ירושלים, שם ייערך לה ריאיון בפני מפקדה.

חרף הקשר המיני שקיים באותה תקופה עם ה.ה, ערך הנאשם - ששימש אותה עת כמפקד מרחב דוד, כאמור, וכמפקדה של ה.ה - ריאיון לה.ה, בסופו החליט להיעתר לבקשתה ולדחות את יציאתה לקורס במספר חודשים, עד למועד בו היא עתידה לסיים את לימודיה, תוך שציון כי לא תינתן לה דחייה נוספת.

בנוסף, בשנת 2004 אישר הנאשם, בתפקידו כמפקד המרחב וכמפקדה של ה.ה, את בקשתה לסיוע כספי למימון לימודי השכלה גבוהה וכן להיעדרות בתשלום בת מספר שעות בכל שבוע, לאורך תקופה מוגדרת בשנת הלימודים, וזאת חרף העובדה שאותה עת קיימו השניים מערכת יחסים מינית, כאמור.

הנאשם לא הודיע לאיש מהגורמים המוסמכים במשטרה על הקשר המיני שבינו לבין ה.ה ולא נמנע מלטפל בענייניה של ה.ה, כמתחייב.

יחסי המין בין הנאשם לשוטר נמשכו גם לאחר שהנאשם מונה לשמש כמפקד מרחב נגב במחוז הדרומי של המשטרה והקשר המיני ביניהם הסתיים בשלהי שנת 2004 או בסמוך לכך, כאמור.

הנאשם נמנע לאורך השנים מלגלות לגורמים המוסמכים בפיקוד המשטרה על מצב ניגוד העניינים העמוק בו היה נתון עת טיפל בענייניה של ה.ה ושומר עליו בסוד.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

טענות התביעה - פעולות הנאשם בניגוד עניינים

2. בתחילת שנת 2008 אישר הנאשם, בתפקידו כסגן מפקד מחוז ירושלים, בדרגת תת-ניצב, את בקשת ה.ה. לסיוע כספי למימון לימודי השכלה גבוהה, וזאת חרף העובדה שבעבר קיים עם ה.ה. לאורך שנים קשר מיני אינטנסיבי, כאמור, ולמרות קיומו של הסוד.

בחודש מאי 2011, בהיותו כבן 54, מונה הנאשם לשמש כמפקד מחוז ירושלים ובמסגרת תפקידו הבכיר פיקד, בין היתר, על כלל תחנות המשטרה במחוז ירושלים, ובהן התחנה בה שירתה ה.ה. [בהכרעת הדין המלאה צוינו פרטים נוספים – ב.ש].

מעת לעת, מתוקף תפקידו כממ"ז ירושלים, ערך הנאשם 'שיחות חתך' עם השוטרים מתחנות המשטרה במחוז ירושלים, בנוגע לתפקודם כשוטרים ובנוגע לתפקוד התחנה בה הם משרתים, וכן לגבי עניינים מקצועיים נוספים (להלן - **שיחות החתך**). שיחות החתך נערכו בלשכת הנאשם ב'מגרש הרוסים' בירושלים ונכחו בהן המרואייין והנאשם בלבד, בעוד כל יתר השוטרים ממתנינים לתורם במבואה הסמוכה ללשכת הנאשם.

במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, בתחילת שנת 2012 או בסמוך לכך, נערכה לבקשתה של ה.ה. 'שיחת חתך' תקופתית, וזאת בלשכתו ב'מגרש הרוסים' בירושלים. במהלך השיחה נכחו במשרדו של הנאשם ה.ה. והנאשם בלבד, בעוד דלת המשרד סגורה, כאשר יתר עמיתיה של ה.ה. מהתחנה בה שירתה המתנינו בחוץ לתורם.

במהלך שיחת החתך, הבחינה ה.ה. כי הנאשם בוחה בה ואינו מקשיב לדבריה, ואמרה לו כי במצב דברים זה, עדיף שלא לבזבז את הזמן שהוקצה לשיחה, וכי כדאי ששוטר אחר יחל בשיחת חתך' עם הנאשם.

ה.ה. קמה מכיסאה והחלה לצעוד לעבר דלת המשרד כדי לצאת החוצה. הנאשם קם וליווה את ה.ה. בהגיעם לדלת המשרד, עת ה.ה. בגבה אל הקיר, אחז הנאשם בידית הדלת ולפתע רכן לעבר ה.ה. ונישק אותה על שפתיה, תוך שהוא מחדיר את לשונו לפיה בלא שהוא נותן דעתו כלל לשאלת רצונה בדבר. ה.ה., אשר לא חפצה במגעו של הנאשם, נרתעה בתגובה לאחור, ומיד לאחר מכן יצאה מהמשרד, תוך שהיא נסערת ובוכייה.

זירת המחלוקת

3. בדומה לפרשייה הראשונה, גם בפרשייה זו נפרשה יריעת מחלוקת רחבה, הכוללת לכאורה צורך בהכרעה בדבר מאפייני הקשר בין הנאשם לה.ה., ובדבר פעולות רבות שנטען כי בוצעו בניגוד עניינים. בנוסף, העמידה התביעה להכרעה גם אירוע במסגרתו נטען כי הנאשם נישק את ה.ה., בלא שזו נתנה את הסכמתה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

4. בסופו של יום, ושעה שנדמו הלמות תופי המלחמה והתפזר עשן התותחים, נראה כי המחלוקת היחידה הרלוונטית להכרעה בפרשייה זו קשורה בפעולה אחת בלבד שנטען כי בוצעה בניגוד עניינים, כ-4 שנים לאחר סיום הקשר המיני. מדובר בטענה לפיה בתחילת שנת 2008 אישר הנאשם, בתפקידו כסגן מפקד מחוז ירושלים, את בקשת ה.ה. לסיוע כספי למימון לימודי השכלה גבוהה, וזאת חרף העובדה שבעבר קיים איתה קשר מיני אינטנסיבי.

אסביר :

למעט הפעולה שפורטה לעיל, והאירוע העולה מ"שיחת חתך", כל יתר "הפעולות" המפורטות בכתב האישום התיישנו, ועל כך אין חולק (ראו סעיף 7 בעמ' 263 לסיכומי התביעה).

על המקרים בהם קבע בית המשפט העליון כי ראוי לאפשר הצגת ראיות בדבר אירועים שהתיישנו ולהכריע בהן, עמדתי במסגרת הדיון בפרשייה הראשונה ואינני רואה לחזור על הדברים. אציין כי גם בפרשייה זו, אין במתן אפשרות להצגת ראיות בדבר פעולות שהתיישנו, או בהכרעה בהן, כדי לתרום לבירור המחלוקת בדבר המעשים שלא התיישנו, ועל כן לא מצאתי לדון בהן.

5. אירוע שיחת החתך שהתרחש בשנת 2012 "מצמיח" לכאורה שתי "פעולות" שלא התיישנו :

הפעולה הראשונה – עצם קיום שיחת חתך בין הנאשם לה.ה.;

הפעולה השנייה – נשיקה מפתיעה ללא הסכמתה של ה.ה. (להלן – **אירוע הנשיקה**).

אני מתקשה לראות כיצד פעולות אלה רלוונטיות לעבירה המיוחסת לנאשם – היא מרמה והפרת אמונים בהתייחס לפעולות שביצע בהיותו נתון בניגוד עניינים.

6. **באשר לעצם קיומה של שיחת החתך** – אף אם אניח לרגע כי כל האמור בכתב האישום בהקשר זה הוכח, ואף אם אאמץ לחלוטין את גרסתה של ה.ה. באשר לנסיבות עריכת השיחה, כל שניתן לקבוע יסתכם בכך כי השיחה נערכה לבקשתה של ה.ה., כ-8 שנים לאחר סיום הקשר המיני, ולאחר שראתה כי שוטרים רבים זומנו לשיחה דומה אך היא עצמה לא זומנה. השיחה עסקה בענייני עבודה, ובמהלכה מתח עליה הנאשם ביקורת, וכאשר חשה כי הנאשם אינו קשוב, ביקשה כי השיחה תסתיים.

וכך ציינה :

"ואז ראיתי שהוא לא מקשיב לי. כאילו, אני רגילה. מי שלא מכיר או לא מתנהל מולו ביום יום, לא יכול לדעת מתי זה נחתך. אבל אני מכירה את הניואנסים האלה ויודעת מתי "יורד מסך" וזהו, והוא לא שומע. אני לא אומרת שהוא בהה בי באופן מיני, פשוט חתך מהשיחה והמשיך להסתכל עליי ולא שמע מה אני

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

אומרת. חתך במרכאות, בסלנג... ואז אמרתי "טוב יש עוד הרבה אנשים בחוץ", ששוב, זה חלק מהתעוזה שהייתה לי אז, כי הייתי מורגלת לדבר בבוטות ולהיות ישירה (פרו' עמ' 288 ש' 17).

שעה שדובר בשיחה מקצועית שיזמה ה.ה, כ-8 שנים לאחר סיום הקשר המיני, ושעה שהתכנים המילוליים היו מקצועיים, אינני סבור כי עצם "השיחה" יכולה להוות "פעולה בניגוד עניינים" בעלת פוטנציאל להוות בסיס להרשעה בעבירה של מרמה והפרת אמונים, ונראה כי אף התביעה סברה שרק הצירוף שבין "השיחה" ל"אירוע הנשיקה" הוא זה המהווה בסיס לעבירה.

7. **באשר לאירוע הנשיקה** - אירוע זה, ככל שניתן היה להוכיחו ברמת הוודאות הנדרשת, מקים בסיס עובדתי להרשעה בעבירה של מעשה מגונה, אלא שהתביעה בחרה, מטעמיה שלה, שלא לייחס לנאשם עבירה זו.

משמעות הימנעות התביעה ברורה - התביעה סברה כי הבסיס הראייתי אינו מאפשר לקבוע כי הנשיקה בין השניים נעשתה בניגוד להסכמתה של ה.ה.

בדיון שהתקיים ביום 23.6.15, במהלך שמיעת הראיות, הודיעה התביעה כי בכוונתה לעתור במסגרת הסיכומים להרשעת הנאשם בעבירה זו בהתאם [לסעיף 184 לחסד"פ](#).

נוכח הצהרת התביעה, ניתנה החלטה המאפשרת לה להגיש בקשה לתיקון כתב האישום כדלקמן:

"**הרעיון המגולם בסעיף 184 לחסד"פ** אמור ליתן מענה לסיטואציה שנולדה במהלך המשפט. יחד עם זאת, וככל שהתביעה סבורה שיש מקום לבקש להרשיע את הנאשם בעבירה אחרת מזו שיוחסה לו מלכתחילה, הדרך הנכונה יותר, גם בראיה של הגנת הנאשם, היא באופן של הגשת בקשה לתיקון כתב האישום. לפיכך, ככל שהתביעה מעוניינת לעשות כן, ומן הסתם המהלך יגרור זימון עדים מחדש, לרבות זימונה של ה.ה, עליה לעשות כן תוך 7 ימים מהיום".

אלא שגם הכפפה האמורה לא הורמה, והתביעה לא הגישה בקשה לתיקון כתב האישום, וממילא לא עתרה אף בסיכומיה להרשעת הנאשם בעבירה של מעשה מגונה.

תחת זאת, ניתחה התביעה בהרחבה את העדויות השונות אודות "אירוע הנשיקה", וציינה בסיכומיה את הדברים הבאים: "המאשימה תבקש מבית המשפט לקבוע כי הנאשם נישק את ה.ה ביוזמתו, ללא רצונה. עם זאת, לאור העובדה שהמאשימה לא ייחסה לנאשם עבירת מין באישום זה, תבקש המאשימה שאירוע זה יהווה רקע וחיזוק ליתר הפרשות הקיימות בתיק, לרבות הפרשה השישית בעניינה של ו.ו" (עמ' 281 סעיף 104 לסיכומי התביעה).

ההגנה, אשר הקדישה אף היא פרק נרחב לניתוח העדויות השונות והצגת טענות לפיהן לא ניתן להסתמך על עדותה של ה.ה שכן זו רצופה סתירות ואינה מתיישבת עם עדויות רבות אחרות, ציינה בסיכומיה כדלקמן: "וכך, אותו "סיפור נשיקה" אשר החל מחול שדים והדלפות יזמות, לפיו שחם הוא בבחינת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

עבריינין מין סדרתי, נותר בסופו של דבר כאישום בעבירה של הפרת אמונים. וכך דחקה המאשימה באופן מגושם, גם את סיפור "הנשיקה" עם ה.ה., לשדה הפרת האמונים" (עמ' 178 סעיף 828 לסיכומי ההגנה).

לטעמי, ומקום בו התביעה סברה עוד טרם הגשת כתב האישום, ואף לאחריו, כי אין מקום לייחס לנאשם עבירת מין על בסיס "אירוע הנשיקה", לא היה מקום לפרטו בכתב האישום, ואף אם "הוגנב בתחפושת", לא ניתן לראותו ככזה המצדיק הכרעה, שכן הוא אינו "מתכתב" ולו בדוחק, עם יסודות העבירה היחידה המיוחסת לנאשם באישום זה – היא עבירת מרמה והפרת אמונים.

גם עמדת התביעה לפיה יש לראות באירוע כ"רקע וחיזוק ליתר הפרשות הקיימות בתיק, לרבות הפרשה השישית בעניינה של ו.ו." אינה מצדיקה להידרש לו, במיוחד לאור זירת המחלוקת הייחודית הקיימת בכל פרשייה ופרשייה, ולאור אופיין הקונקרטי של ההכרעות בפרשיות המנויות בחטיבת עבירות המין.

8. בהינתן זירת המחלוקת המצומצמת, והעובדה כי אין מחלוקת בדבר קיומו של קשר אינטימי בין הנאשם לה.ה. שכלל קיום יחסי מין, אעמוד במסגרת ההכרעה על הסוגיות הבאות: (א) מועדי תחילתו וסיומו של הקשר; (ב) אופייה של הפעולה הנטענת - האישור שהעניק לכאורה הנאשם לה.ה. בשנת 2008 לסיוע כספי למימון לימודי השכלה גבוהה.

לאחר הכרעה בשתי הסוגיות האמורות, אפנה להכרעה בשאלה האם ניתן לראות במסכת העובדתית שהוכחה משום פעולה בניגוד עניינים.

מטבע הדברים, ושעה שקבעתי כי אין מקום להידרש ולהכריע ביחס לפעולות שהתיישנו וביחס לאירוע הנשיקה, תתמקד סקירת טענות הצדדים אך ורק באלה הרלוונטיות לזירת המחלוקת.

תמצית טיעוני התביעה

9. התביעה ביקשה לאמץ את גרסת ה.ה. וגרסת הנאשם במח"ש ביחס למועד תחילת הקשר ומועד סיומו, ולקבוע כי הקשר המיני-רומנטי בין הנאשם ל-ה.ה. החל בשנת 2001, או לכל המאוחר בשנת 2002, והסתיים בשנת 2004. התביעה מפנה בהקשר זה לאמרתה של ה.ה. במח"ש, לפיה הקשר המיני התחיל "בשנת 2001" לערך (נ/49 ש' 5), וכן לרצף של אמירות, במסגרתן עיגנה ה.ה. את תחילת הקשר במועד המאוחר במספר חודשים מהמועד בו התגייסה לשירות קבע במשטרה.

התביעה הפנתה לאמרותיה של ה.ה. לפיהן הקשר נמשך כשנתיים, וביקשה לראות באמירות שונות של העדה בבית המשפט, ככאלה המשקפות "היעדר זיכרון", ומשכך – להעדיף את אמרתה במח"ש בהקשר זה. בהתייחס למועד סיום הקשר, ביקשה התביעה להתבסס על דבריה של ה.ה., לפיהם המפגש המיני האחרון אירע כאשר הנאשם שירת כממ"ר נגב, סמוך למעברו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

כמו כן, ביקשה התביעה לדחות את ההסבר שסיפק הנאשם, לפיו טעה בנוגע לתאריכים כיוון שמועד סיום הקורס היה "העוגן" שלו לתחילת מערכת היחסים עם ה.ה, וכי סבר בטעות שהקורס הסתיים בשנת 2001 כאשר מונה לממ"ר דוד, בעוד שבפועל, סיומו היה רק במחצית 2013. נטען כי מדובר בגרסה כבושה שאינה מתיישבת עם אמרותיה של ה.ה, וסותרת אמירות קודמות של הנאשם.

התביעה התייחסה בטיעוניה למאפייניו של הקשר, כפי שאלה נלמדו מעדותה של ה.ה, ועמדה על החומרה הטמונה, לשיטתה, בקיום קשר בו הפערים בין הצדדים כה גדולים - הן בהתייחס לפער הגילאים, הן בהתייחס לפער בדרגות, והן בהתייחס לפער בניסיון החיים.

נטען כי יש לראות בחתימת הנאשם על-גבי הבקשה לסיוע בלימודים להשכלה גבוהה, ככזו המוכיחה כי ביצע "פעולה פוזיטיבית" בעניינה של ה.ה, חרף העובדה כי קיים איתה בעבר קשר מיני אינטנסיבי. התביעה סברה כי יש לדחות את טענת הנאשם לפיה מדובר בחתימה "טכנית", וזאת תוך התבססות, בין היתר, על עדותה של סני"צ מירית מזרחי, שכיהנה כקצינת האמ"ש במרחב דוד בתקופת כהונתו של הנאשם כמפקד המרחב, לפיה נהגה להגיע ללשכת הנאשם עם ערימת מסמכים, ציינה בפניו האם השוטר עמד בתבחיני הסף, והאם הוא יכול לאשר את הבקשה, וכך עשה הנאשם, תוך שהפעיל שיקול דעת בכל מקרה ומקרה. עוד מפנה התביעה לעדותה של סני"צ לילי בר-אילן ביחס למתן אישור ללימודים, לפיה מדובר באישור המצריך שיקול דעת של המפקד וראיית תמונה כוללת של המשרתים במחוז. התביעה ביקשה לתת משקל דווקא לאותם חלקים בגרסת הנאשם במח"ש, בהם הסביר כי מדובר בהחלטות שהסמכות להכריע בהן, היא שלו.

כטענה חלופית, ציינה התביעה כדלקמן: "בכל מקרה, לשיטת המאשימה, אף אם טענת עדי ההגנה הייתה מתקבלת, אין לכך נפקות שהרי החתמת המסמכים על-פי הנוהל הנטען נעשתה בידיעתו ובהסכמתו של הנאשם, אשר בחר בדרך בה בחר להפעיל את הסמכות שניתנה לו בדרך זו, תוך שבמבחן התוצאה, קיבל החלטות בעניינן של שוטרות עימן היה לו קשר מיני... אמנם פיזית, הידיים שחתמו היו ידי עובדיו של הנאשם אלא שמדובר בידי הארוכות שלו עצמו, שפעלו באישורו ועל דעתו. לכן מהבחינה המהותית, הפעולה בוצעה על-ידי הנאשם, כך או כך" (עמ' 306 סעיף 50 לסיכומי התביעה).

תמצית טיעוני ההגנה

10. ההגנה ביקשה לקבוע כי הקשר המיני החל במחצית השנייה של שנת 2003 והסתיים בשנת 2004, וזאת בהתבסס על גרסת הנאשם.

ההגנה הפנתה למכלול דבריה של ה.ה באשר למועדי תחילתו וסיומו של הקשר, וטענה כי מדובר בערב רב של גרסאות, שלא ניתן ליישב האחת עם רעותה. כך לדוגמא, ההגנה הפנתה לדברי ה.ה, לפיהם הקשר החל לאחר שהתגייסה בשנת 2001 לשירות קבע, ונמשך עד מעברו של הנאשם לתפקיד מפקד מרחב נגב, בחודש ספטמבר 2004. גרסה זו המלמדת כי הקשר נמשך כשלוש שנים אינה מתיישבת עם גרסה אחרת שמסרה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ה.ה. בחקירתה במח"ש ובעדותה בבית המשפט, לפיה הקשר נמשך 'מקסימום שנתיים ואולי אפילו שנה וחצי בלבד'.

בהתייחס לגרסת הנאשם, נטען כי "העוגן העקבי" של הנאשם היה סיומו של הקורס הבכיר, כמועד שלאחריו החל הקשר, והוכח כי קורס זה הסתיים בחודש יוני 2003 (ראו תעודת סיום הקורס – נ/29).

בהתייחס לטיבו של הקשר – ההגנה הלינה על ניסיונה של התביעה "להעמיס על כתפיו של שחם את כל סיפור חייה של עדה זו, והכל תוך שימוש בניחותים פסיכולוגיים ('בגרוש')", כאילו היה זה שחם שאחראי לדברים שאירעו לעדה במהלך שנות שירותה במשטרה ולקשרים האינטימיים שפיתחה" (סעיף 872 לסיכומי ההגנה). ההגנה הודתה כי התפתח בין השניים קשר אינטימי אינטנסיבי, אך לשיטתה, מדובר בקשר הדדי, תוך ש-ה.ה. הייתה שותפה פעילה, מבלי שאיש כפה עליה לקיים קשר זה, וכדברי ה.ה. בעדותה: "אפשר להגיד ששיתפתי פעולה... אמרתי לך, לא נכפה עלי שום דבר; כי זה לא משהו שנכפה עלי, ההיפך אני מרגישה אפילו שבאיזשהו מקום אני זאת שהזמנתי את זה קצת לעצמי" (נ/49א עמ' 74, עמ' 94)

מכל מקום, וכך נטען, הפעולה הרלוונטית העומדת במחלוקת, בוצעה כארבע שנים לאחר סיומו של הקשר, ומשכך, אין מקום לקבוע כי הנאשם היה בניגוד עניינים באותה נקודת זמן.

ההגנה הקדישה פרק נרחב בסיכומיה על-מנת לשכנע כי לא ניתן להוכיח שהנאשם היה זה שבהכרח חתם על טופס הבקשה. הוסבר, והובאו לשם כך מספר עדויות, כי קיימת הבחנה בין סוגי טפסים, וזאת בשים לב למהותם, כאשר טופס הארכת שירות ואישור לימודים היה "טכני" במהותו, ולעיתים רבות, נחתם על-ידי הר"ש שהיה חותם עם החותמת של הממ"ר (ראו עדותה של סני"צ מירית מזרחי ועדותו של הר"ש עוז דרוויש).

למסקנה דומה ניתן להגיע גם מניתוח עדותה של בת-אל נחום, אשר שימשה כמזכירתו של הנאשם בתקופה בה שימש כסגן מפקד מחוז; מעדותם של הניצבים (בדימוס) יצחקי ובן-חמו, אשר התייחסו אף הם לרוטינה של חתימה על בקשות שונות, הנבחנות על-ידי קציני אמ"ש, ומוגשות לחתימה "אוטומטית" של הסממ"ז, תוך שהגורם האמ"שי מפנה את הסממ"ז רק למקרים החריגים; ומעדותה של סני"צ ליאת תשובה אודות הטיפול בטפסים האמ"שים שציינה כדלקמן:

"ש...נכנסים לסממ"ז עם ערמה של טפסים, בדקנו זה ככה וככה, וחותרים, נכון המפקד חותם? ת. ממש כך. הייתה התנהלות גם שלי מול הסממ"ז, שאני הייתי כבר מכינה את כל החומרים עוד לפני כן. לא כל-כך נעים להגיד כי אולי הוא לא יודע אבל גם אני הייתי מכינה את ההמלצות וכותבת 'מאשר' והוא היה חותם. הייתי מספרת לו רק כדי שזה יניח את דעתי את הסיפור בגדול, הוא רק היה חותם" (פרו' עמ' 97 ש' 12).

עוד ביקשה ההגנה להתבסס על עדותה של רפ"ק איילת זקן, ששימשה כקצינת ההדרכה של מחוז ירושלים בתקופה בה כיהן הנאשם כסגן מפקד המחוז, והתייחסה אף היא לדרך בה מאושרת בקשה לסיוע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בהשכלה, שמשמעותה השתתפות המשטרה בשכר הלימוד בהיקף של 2,300 ₪. העדה הסבירה כי השוטר- המבקש היה צריך לעמוד במספר קריטריונים אשר נבדקו על-ידי קצין כוח האדם שלו, המפקד שלו, ולאחר מכן על-ידי המחוז. רק לאחר מעבר שלושת השלבים הגיעה חתימתו של סגן מפקד המחוז, שלא הכיר את שמות השוטרים והפרטים, וחתימתו ניתנה באופן גורף לכולם, ככל שאלה עמדו בקריטריונים המבוקשים, ובקשתם אושרה על-ידי גורמי המקצוע.

על בסיס עדויות אלה, ונוספות, סברה ההגנה כי התביעה כשלה בניסיונה להוכיח כי הנאשם חתם על הטופס, וממילא, אף אם עשה כן, היה זה לאחר שהבקשה נבדקה על-ידי אנשי המקצוע, ונמצא כי עומדת בשלל התבחינים והקריטריונים האובייקטיביים, וללא הפעלת שיקול דעת **מהותי**.

דיון והכרעה

11. לאחר בחינת כלל הראיות הרלוונטיות, וטיעוני הצדדים, ראיתי לאמץ את עמדת התביעה בדבר משכו של הקשר, אולם לקבוע כי לא עלה בידה להוכיח כי הנאשם ביצע פעולה מהותית בהיותו נתון בניגוד עניינים.

להלן נימוקיי:

משכו של הקשר

כזכור, לא הייתה מחלוקת בין הצדדים כי בין הנאשם לבין ה.ה התקיים קשר אינטימי-מיני אינטנסיבי.

בהתייחס למשכו של הקשר - אני נכון לקבל את עמדת התביעה המבוססת על עדותה של ה.ה, שתיארה קשר שנמשך כשנה וחצי. אף אם ניתן להצביע על פערים כאלה ואחרים בעדותה של ה.ה באשר למועדים בהם החל והסתיים הקשר, ניתן לומר כי עדותה בהקשר למשכו של הקשר הייתה עקבית, ובחוויה שלה – דובר היה בקשר משמעותי ואינטנסיבי. משכו של הקשר על פי תיאורה של ה.ה, נראה כמתיישב עם החלק בגרסת הנאשם במסגרתו תיאר את הקשר כ"רומן, ממש אהבה", ופחות עם חלקים אחרים בגרסתו, בהם הסביר כי הקשר נמשך חודשים ספורים בלבד.

מכל מקום, אינני סבור כי קיימת חשיבות מכרעת בקביעת מועד תחילתו של הקשר, שכן אין חולק כי בשנת 2004, וכארבע שנים לפני הפעולה הנטענת, בא הקשר לידי סיום.

אופייה של הפעולה הנטענת

הפעולה העומדת לבחינה היא האישור שהעניק לכאורה הנאשם לה.ה בשנת 2008 לסיוע כספי למימון לימודי השכלה גבוהה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

הבקשה האמורה היא חלק ממכלול של בקשות "אמ"שיות" שפורטו בעדויות השונות, ובהן אישור העלאה בדרגה, החלטה על המשך שירות, אישור לעבודה בשכר וכד'.

במקרה דנן, דובר היה בבקשה לסיוע כספי, אשר עלותו למשטרה, על פי עדותה של רפ"ק אילת זקן (נכון ליום עדותה) עומדת על 2,300 ₪, אך ניתן להניח כי בשנת 2008 דובר היה בסכום נמוך יותר.

הובהר במהלך המשפט כי כל בקשה אמשי"ת נבחנת במספר שלבים: **בשלב הראשון**, נבחנת הבקשה על ידי גורמי התחנה בה משרת מבקש הבקשה ועל ידי קצין האמ"ש המרחבי; **בשלב השני**, וככל שקצין האמ"ש המרחבי מאשר כי הבקשה עומדת בתבחינים שנקבעו, עוברת הבקשה לאישור מפקד המרחב; **בשלב השלישי**, ולאחר חתימת מפקד המרחב, עוברת הבקשה לדרג "המחוז", שם היא נבדקת על-ידי קצין האמ"ש המחוזי. ככל שהאחרון מצרף את אישורו כי השוטר-המבקש עומד בכלל הקריטריונים, מועברת הבקשה על-ידו לאישור סגן מפקד המחוז; **בשלב הרביעי**, עוברת הבקשה לבדיקה נוספת של עמידה בתבחינים, המבוצעת על-ידי המטה הארצי, ורק בהינתן אישור המטה הארצי - מאושרת הבקשה באופן סופי.

נראה כי התהליך בו מאושרת בקשה אמשי"ת הוא מדורג, וכולל שלוש בדיקות מקצועיות בדבר עמידה בתבחינים (קצין האמ"ש המרחבי, קצין האמ"ש המחוזי, והמחלקה הרלוונטית במטה הארצי) ושני "אישורי מפקדים" (מפקד המרחב וסגן מפקד המחוז).

שורה של עדים העידו אודות ההיבטים "הטכניים" הכרוכים ב"אישורי המפקדים", ולא הייתה מחלוקת כי הבדיקות המהותיות של עמידה בתבחינים מבוצעות על-ידי גורמי המקצוע – הם קציני האמ"ש המרחביים והמחוזיים ואנשי המטה הארצי.

יתרה מכך, מכלל העדויות עולה כי **במקרים רבים** נהגו בעלי תפקידים שונים לחתום על הטפסים בעצמם בשם המפקדים, ואפנה בהקשר זה, בין היתר, לעדויות הבאות:

(א) עדותה של סני"צ מירית מזרחי, אשר שימשה כקצינת האמ"ש של מרחב דוד בתקופה בה שימש הנאשם כמפקד המרחב, וציינה כדלקמן:

"הר"ש הרבה פעמים או שהוא חותם עם החותמת של הממ"ר, או שזה ברמת קצינים, וככה עם ראש אמ"ש, שעשיתי כקצינת אמ"ש מחוזית, או שאם אני רואה שמפקד המרחב פנוי, ומזה אני הולכת ומכניסה לו את הטופס ככה, ואומרת לו 'תחתום', הוא עומד בתנאי הסף', וזה בדרך כלל חבילה, תחתום, תחתום, תחתום. מבלי לפגוע בכבודם של המפקדים, בדרך כלל אנחנו... אי אפשר להעסיק אותם, את המפקדים, כשהשוטרים עומדים בתנאי הסף וזה במיינסטרים" (פרוי' עמ' 823 ש' 8-14).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

יודגש, כי עדותה של סני"צ מזרחי התייחסה לעומס המוטל על מפקדי המרחבים, ולאופן בו נחתמים הטפסים "האמ"שים" נוכח עומס זה, וברור כי עדות זו יפה, מקל וחומר, לרמת סגן מפקד המחוז הנתון בעומס בקשות רב יותר של כלל המרחבים.

(ב) עדותו של עוז דרוויש, אשר שימש כראש לשכתו של הנאשם בתקופה בה שימש כמפקד מרחב דוד, ובחלק מהתקופה בה שימש כסגן מפקד מחוז ירושלים, וציין בעדותו:

"עבודת הרל"ש בעצם גם לאסוף הכל וגם לעבור על זה, גם לעשות את הסיווג של המסמכים. על מה אפשר לעבור ולשחרר אותו מזה, ומה בעצם אני צריך להשאיר לו... יש הרבה טפסים החוזרים על עצמם. הגורמים המקצועיים: אני, קצינות האמ"ש, המש"קיות, יכולים לעבור על זה בעצמנו ובעצם לפנות את הזמן לדברים המבצעיים. יש לקרוא את הטפסים. יש טפסים שאנחנו היינו חותמים בעצמנו. לצורך העניין, אצלי במגירה היו חותמות של ניסו בכל זמן נתון. יש שני סוגי חותמות: חותמת של התפקיד והדרגה וחותמת בכתב היד שלו, זה בעצם מדמה חתימה ידנית שלו. וכך, בעצם אפשר להעביר טפסים שהחתימה עליהם היא טכנית" (פרו' עמ' 930 ש' 9).

לציין, כי גם סני"צ מירית מזרחי בעדותה אישרה כי לעיתים ראתה את עוז דרוויש חותם על הטפסים בלשכתו של הנאשם.

(ג) עדותה של בת-אל נחום אשר שימשה כמזכירתו של הנאשם, והעידה כדלקמן:

"כשהגעתי ללשכה הסבירו לי מה הפרקטיקה, הייתה קצינת אמ"ש וקצינת הדרכה. אם זו בקשה ליציאה ללימודים אז זה תחת הדרכה, ואם זה בקשות אחרות למעבר של שוטרים או מצוקות אחרות של שוטרים זה קצינת אמ"ש. בהתייחס לטופס יציאה ללימודים, לרוב זה היה משהו מאוד טכני. הייתי מקבלת את הטפסים, חותמת עליהם אחרי שמקבלים את המלצות נתיבי הפיקוד, קצינת הדרכה הייתה מגיעה אלי למשרד עם מסמכים שהמפקד הישיר המליץ לאשר יציאה ללימודים בתפקיד, קצינת הדרכה אישרה נתון זה. היא פנתה אלי ואמרה שאותו שוטר עומד בתבחינים, ויש הקצאות ואין מניעה, והייתי חותמת עם החותמת של ניסו שחם, חותמת שמית וחותמת של תפקיד, היו לי שתי חותמות במגירה של השולחן שלי" (פרו' עמ' 911 ש' 18).

(ד) רפ"ק דקלה תבור, אשר שימשה כעוזרת של הנאשם בתקופה בה שימש כסגן מפקד מחוז, העידה כי בכל הקשור לנושא אמ"ש, טופלו הבקשות על-ידי הקצינות הרלוונטיות (סימה שבת ובהמשך ליאת תשובה), אך בקשות ללימודים והשכלה טופלו על-ידי קצינת ההדרכה המחוזית, באופן הבא: "מבחינת נוהל העבודה בסוגיה של בקשות השכלה, ממלאים את הטפסים, כל יחידה ממלאה את הטפסים שלה לכל השוטרים שלה, שולחת את החומר אלינו להדרכה המחוזית, ואנחנו מחתימים סממ"ז עם החותמות שיש בלשכה ומעבירים" (עמ' 862, ש' 10-17).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

(ה) רפ"ק איילת זקן, אשר שימשה כקצינת ההדרכה של המחוז בתקופת כהונתו של הנאשם כסגן מפקד המחוז, ונוכח תפקידה - ניתן לראות בעדותה כעדות משמעותית ביחס לאופן בו ניתנו אישורי סיוע להשכלה.

וכך ציינה:

ש. הנושא של סיוע ללימודים. את היית מעורבת בזה?

ת. כן. הממשקי עבודה שלי מול ניסו כשהייתי קצינת הדרכה היו בגדול ב-3 נושאים: של השכלה, כיתות הכנה ואירועים. לגבי בקשות השכלה, אלה בקשות שניתנות לגבי סיוע להשכלה פעם בשנה, זה בסביבות ה-2,300 שקלים. זאת ההשתתפות של המשטרה בשכר הלימודים. הפרוצדורה הייתה שכל שוטר היה צריך לעמוד במספר קריטריונים. הקריטריונים האלה, היו נבדקים אחרי שאותו שוטר היה ממלא טופס, היו נבדקים על ידי קצין כוח האדם שלו, המפקד שלו, לרבות זה היה בחתימת ממ"ר. לאחר מכן, אנחנו, ברמה המחוזית, ואחר כך זה היה מגיע לסממ"ז. אחרי שנעשות שלושת הבדיקות האלה, אז מגיעים לסממ"ז לחתום את החותמת גומי האחרונה.

ש. את יודעת איך היה הליך ההחתמה של הסממ"ז?

ת. כן, כי אנחנו היינו עושים את זה. אחרי שהיינו מקבלים מהמפקדים ביחידות ומקציני כוח האדם ביחידות את הטופס, זה היה מגיע אלינו. המש"קית שלי, מש"קית ההדרכה, הייתה בודקת את הנתונים עוד פעם למרות שכבר בדקו את זה, שהוא עומד באותם קריטריונים שהנוהל דורש, ובמידה ואותו שוטר היה עומד בכל הקריטריונים, זה היה אמור לעבור לסממ"ז לחותמת סופית. אז אותה מש"קית או אני, היינו הולכות ללשכה של הסממ"ז, ומחתימות עם החותמת את החתימה האחרונה שהייתה בסוף הטופס של הבקשה, של הסממ"ז" (פרוי' עמ' 902 ש' 3).

(ו) הניצבים יצחקי ובן-חמו, תיארו את אותו תהליך מנקודת מבטם, והתייחסו, בין היתר, לעומס "הבקשות לחתימה".

וכך לדוגמא, מעדותו של ניצב בן-חמו:

"אני את השוטרים לא מכיר, כשיש לי 1700 או 900 שוטרים אני לא מכיר אותם אחד אחד. אני מכיר חלק אבל לא ברמה של תפקוד יומיומי, ולכן באופן טבעי, האמון שלי הוא שקצינת כוח האדם בדקה את תנאי הסף כהלכה, ראתה את המלצות המפקדים שממליצים לאשר, חתמתי על כל המסמכים. כשהיה איזשהו חריג, שמישהו חסר לו בתנאי הסף חודש, אז את זה היא שמה בצד והיינו מתייעצים עם מטה ארצי. אבל זה לא היה בערימה הגדולה שהיו מגישים לי. אני מזכיר, שוטר יכול להגיש עשרות בקשות, בקשה ללימודים, לחל"ת, בקשה לקבל... כמויות אדירות של חומר. אין סיכוי קלוש בחיים שאני אקח כל אחד ואזמן אותו לשיחה אלי" (פרוי' עמ' 851 ש' 4).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

(ז) נצ"מ כרמלה כץ, שכיחנה בעבר כראש אגף משאבי אנוש במטה הארצי, התייחסה לפרקטיקה שתוארה, וציינה:

"ברגע שממ"ר מקבל המלצה שכבר עברה בדיקת מערך האמ"ש, והמפקד הישיר המליץ, כלומר יש עמידה שלמה בקריטריונים, אין ציפייה או צורך או רצון שהמפקד הבכיר יבדוק את הדברים. זה בסדר אם הוא יגיד למישהו מהלשכה שלו לחתום בשמו" (פרו' עמ' 958 ש' 6).

(ח) סני"צ בן-אליהו, ממדור התכנון במטה הארצי, התייחסה לנושא מנקודת מבטו של המטה הארצי, וכך ציינה:

"אנחנו עובדים עם קציני האמ"ש וההדרכה, הם השליחים שלנו בשטח. אנחנו מעבירים אליהם את הנוהל, והם מעבירים אלינו את הלומדים. טפסים מלאים, והתפקיד שלנו זה לבדוק שבאמת כולם עומדים בקריטריונים ולקבל החלטה מה מגיע להם, שכר לימוד למשל" (פרו' עמ' 874, ש' 1-3).

וכן:

"בכל הסוגיה של הלימודים, למפקדים יש הרבה החלטות משמעותיות אבל בסוגיה של הלימודים, ובסוגיות אמ"שיות אחרות, ולא בכדי אולי, אנחנו פטרנו אותם מלהתעסק בזה ואנחנו מקבלים את ההחלטה, ואין להם שיקול דעת. גם לגבי שכר לימוד וגם לגבי שעות היעדרות" (פרו' עמ' 875, ש' 28-31).

ראו גם:

"... אבל מבחינתי, גם כראש מדור השכלה וגם כמי שאמונה על מרכז המנהיגות ופיתוח למפקדים, אין לנו ציפייה שמפקד יידע כל פרט קטן שקשור בכל טופס. למפקד מגיעות מאות בקשות או פניות שאינן רק בענייני השכלה, ולכן אנחנו סומכים על קציני האמ"ש שהם המקצועיים ביותר, וכשהם באים לפתוח של סממ"ז העסוק בשמירה על ביטחון הציבור, הוא צריך לדעת ברמת המאקרו מה קורה אצלו במחוז. מה היקף הלומדים, האם יש חריגים, ולהתייחס אליהם, אני לא מצפה כראש מדור השכלה ולא ציפיתי שסממ"ז יכיר כל אחד מהפקודים" (פרו' עמ' 875 ש' 4-10).

סיכום סוגיית החתימה על הטפסים

12. בחר לך זווית ראייה: זו של הנאשם כסגן מפקד המחוז; זו של ניצבים שכיחנו בתפקידים דומים או מקבילים; זו של עובדי לשכת הנאשם (המזכירה והרל"ש); זו של קציני האמ"ש; או זו של גורמי הפיקוח במטה הארצי. בחר לך זווית ראייה כלשהי - וקבל תמונה זהה אודות הפרקטיקה שהייתה נהוגה, במסגרתה, נחתמו בקשות אמ"שיות על-ידי גורמים שונים בלשכת המפקד בשמו או נחתמו, באופן "אוטומטי", על ידי המפקדים עצמם, ולאחר שנבחנו על-ידי גורמי המקצוע מתחום כוח האדם והובאו באסופה אחת לחתימתם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

הנאשם לא תיאר פרקטיקה ייחודית, ולא ניתן לראות בגרסתו ככזו המרחיקה אותו, בכוונת מכוון, מחתימה על טופס הבקשה. נהפוך הוא, נראה כי מכלול העדויות מתיישבות עם אותה פרקטיקה שתוארה על ידו.

יש לזכור כי חתימתו של סגן מפקד המחוז ניתנת רק לאחר שהבקשה נבדקה על ידי שני גורמי מקצוע שונים (קצין אמ"ש מרחבי, קצין אמ"ש מחוזי) ורק לאחר שנחתמה על ידי מפקד המרחב. יתרה מכך, גם אישורו של סגן המפקד המחוז אינו בבחינת "סוף פסוק", שכן לאחריו נערכת בדיקה מקצועית ומקיפה על-ידי הגורמים הרלוונטיים במטה הארצי.

לכאורה, גם במצב מעין זה, ניתן לומר כי לסגן מפקד המחוז קיים מרחב שיקול דעת, והדברים מקובלים, אלא שבפועל, עומס העבודה ועומס הבקשות גרם, וכך הוכח, כי גורמי הפיקוד הבכירים היו נדרשים רק לטיפול באותם מקרים חריגים שלא עמדו בתבחינים האמ"שים, ועניינה של ה.ה אינו נכלל בהם.

אפנה בהקשר זה לעדותה של סני"צ מירית מזרחי, אשר התייחסה לבקשות ליציאה ללימודים, וציינה:

"... זה כמעט אוטומטי, אבל אם השוטר עומד בתנאי הסף, זה סימן שהוא יכול, והמפקד הישיר ממליץ עליו, אז זה סימן שהוא יכול להיכלל בזה. מפקד המרחב, נדיר שלא יאשר, במיוחד במרחב דוד... ולכן אין שוטר שיבקש לצאת ללימודים במרחב דוד, והוא עומד בתנאי הסף, והמפקד הישיר ממליץ עליו, ולא יקבל אישור של מפקד המרחב" (פרוי' עמ' 824 ש' 26).

ראה בהקשר זה גם עדותה של סני"צ לילי בר-אילן שתיארה כי למיטב זיכרונה בכל שנותיה באמ"ש ירושלים, כל בקשות הלימודים של השוטרים התקבלו (פרוי' עמ' 219 ש' 16).

13. על יסוד האמור לעיל, אינני סבור כי ניתן לראות בחתימת הנאשם על-גבי הטופס ת/19, ככזו המוכיחה, ברמת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי, כי הוא בחן את הבקשה ואישרה (ולא גורם מצוות לשכתו), או כדי לשלול את האפשרות כי הבקשה הועברה אליו כחלק מאסופת בקשות רבות, בהן נדרשה חתימתו "הטכנית", לאחר שאלה עברו את מכלול השלבים שתוארו לעיל ואושרו ידי גורמי המקצוע ועל ידי מפקד המרחב. מכל מקום – לא הוכח כי התקיים "אקט מהותי" של בחינת הבקשה ואישורה.

14. נטען על ידי התביעה כי אף אם הנאשם לא היה זה שחתם על הטופס, הרי "הידיים שחתמו היו ידי עובדיו של הנאשם אלא שמדובר בידיו הארוכות שלו עצמו, שפעלו באישורו ועל דעתו". סבורני כי הטעון אינו רלוונטי. העמדתו לדין של הנאשם בפרשייה זו נובעת אך ורק מניגוד העניינים הנטען שהיה קיים לכאורה "עת בחן את בקשתה של ה.ה". משכך, היעדר יכולת להוכיח בוודאות כי הנאשם אכן "בחן את בקשתה של ה.ה" הוא משמעותי, ושומט את הקרקע תחת הבסיס העובדתי לטענה בדבר פעולה בניגוד עניינים.

סיכום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

15. שעה שהתביעה לא הוכיחה, ברמת הוודאות הנדרשת במשפט הפלילי, כי הנאשם בחן בפועל את בקשתה של ה.ה ואישר אותה, לא ניתן לקבוע כי בוצעה פעולה בניגוד עניינים.

בשולי הדיון בפרשייה זו, ובבחינת מעבר לצורך, ראיתי לציין כי אף אם ניתן היה להוכיח כי הנאשם בחן את בקשת ה.ה ואישר אותה, ספק אם ניתן היה לקבוע כי מדובר בפעולה שבוצעה בניגוד עניינים, וזאת נוכח השילוב שבין העובדות הבאות: (א) אופיו הטכני של אישור המפקדים (במובחן – משני האישורים של גורמי המקצוע שניתנו עוד טרם הגעת הטופס ללשכתו); (ב) העובדה כי סגן מפקד המחוז הוא המפקד השני החותם על טופס הבקשה (אחרי מפקד המרחב); (ג) העובדה כי טופס הבקשה ממילא נבדק כמכלול על ידי המטה הארצי בסוף התהליך; (ד) העובדה כי חלפו כ-4 שנים מתום הקשר האינטימי.

מכל מקום, ושעה שהגעתי למסקנה כי התביעה לא עמדה בנטל ההוכחה ביחס לביצוע "הפעולה", מתייתר הדיון בסוגיית ניגוד העניינים בפרשייה זו.

חטיבת ניגוד העניינים – סיכום ביניים

1. ניתחתי עד כה את פרשיות 1-5, המהוות את החלק הארי של חטיבת ניגוד העניינים, אלא שחטיבה זו כוללת חלק מהפרשייה השמינית, וזו תנותח במסגרת ניתוח הפרשיות הכלולות בחטיבת עבירות המין. בחלק המסכם של ההכרעה, אתייחס לתמונה הכוללת, שאז גם אכריע בתזת הצבירה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ג. חטיבת עבירות המין

פרשייה שישית

עובדות כתב האישום

1. במסגרת פרשייה זו מיוחסת לנאשם עבירה של מעשה מגונה, וזאת בהתייחס לאירוע קונקרטי שהתרחש בינו לבין השוטרת ו.ו. נטען בכתב האישום כי במהלך שנת 2010, הגישה ו.ו. בקשה לעבור תפקיד, וסורבה על-ידי מפקדה הישיר. נוכח הסירוב, פנתה ו.ו. לנאשם בבקשה לריאיון, וזאת מאחר שהנאשם שימש באותה עת כסגן מפקד מחוז ירושלים בדרגת תת-ניצב, וכחלק מתפקידו היה אחראי, בין היתר, על שיבוצי כוח אדם. עובר לקיומו של הריאיון, נפגשו ו.ו. והנאשם באקראי, כאשר במהלך הפגישה סיפרה ו.ו. לנאשם כי הגישה בקשה להיפגש עימו בעניין רצונה לעבור תפקיד. מספר ימים לאחר מכן, שוחחו ו.ו. והנאשם בטלפון, כאשר במהלך השיחה סיפרה ו.ו. לנאשם על נסיבותיה האישיות והמשפחתיות הקשות ועל מצוקתה הרבה, ואף פרצה בבכי. כעבור מספר ימים, במסגרת הריאיון בו נכחה גם נציגת אגף משאבי אנוש במשטרה, סיפרה ו.ו. אודות מצוקתה והסיבות בעטיין הגישה את בקשת ההעברה. בתום הריאיון אישר הנאשם את בקשתה של ו.ו. להתמודדות על תפקיד חדש.

2. בסמוך לאחר מועד הריאיון, החל הנאשם להתקשר אל ו.ו., לעיתים מדי יום. תחילה נסובו השיחות על רצונה של ו.ו. לעבור תפקיד, תוך שהנאשם מבטיח ל-ו.ו. כי תקבלו, ואף אמר כי ישוחח על כך ישירות עם המפקד הרלוונטי. אט אט הפכו שיחות הטלפון שנערכו ביוזמת הנאשם, חלקן בשעות מאוחרות של הלילה, לבעלות גוון אישי, במהלכן אף ביקש הנאשם מ-ו.ו. להיפגש עימו, אך היא סירבה.

לאחר כ שלושה או ארבעה חודשים, עברה ו.ו. לתפקידה החדש. לימים, מתוקף תפקידה והעבודה המשותפת עם לשכת הנאשם, חודש הקשר הטלפוני בין הנאשם ל-ו.ו. לקראת סוף שנת 2011. בשל קשיים וחוסר שביעות רצון מתפקידה, החלה ו.ו. לשקול את עזיבת המשטרה ואף החלה בניסיונות לחפש מקומות עבודה חלופיים.

במהלך השיחות ביניהם, נהג הנאשם להחמיא ל-ו.ו. על יופיה ושאל אותה אם יש לה בן זוג. בשלוש או ארבע הזדמנויות שונות, הפציר הנאשם ב-ו.ו. להיפגש עימו, אך היא התחמקה מכך.

במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, בתחילת שנת 2012 או בסמוך לכך, עת שימש הנאשם כמפקד מחוז ירושלים, במהלך אחת השיחות שהתקיימו ביניהם בשעת ערב, שב הנאשם והפציר ב-ו.ו. להיפגש עימו ואמר לה כי ברצונו להיפרד ממנה לפני שהוא טס לחו"ל. על אף אי הנוחות שחשה, נעתרה ו.ו. לבקשתו, וזאת לאור תפקידו של הנאשם, רום מעמדו והאמון שרחשה לו.

באותו יום, בשעות 20:00 - 21:00 או בסמוך לכך, הגיע הנאשם ברכבו המשטרתי סמוך אל ביתה של ו.ו., ולאחר ש-ו.ו. נכנסה לרכבו, נסע מרחק נסיעה קצר והחנה את רכבו. בעוד הנאשם יושב בכיסא הנהג ו-ו.ו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בכיסא הנוסע שלצידו, החלו השניים לשוחח. במהלך השיחה סיפרה ו.ו. לנאשם על מחשבותיה לעזוב את המשטרה, ובתגובה אמר הנאשם ל-ו.ו., בין היתר, "יהיה בסדר, אל תדאגי, נמצא לך תפקיד טוב".

לאחר כרבע שעה במהלכה שוחחו השניים, רכן הנאשם לפתע אל עבר ו.ו. ונישק אותה על שפתייה, תוך שהוא מחדיר את לשונו לתוך פיה, בניגוד לרצונה. בתגובה הדפה ו.ו. את הנאשם, תוך שהיא מניחה את ידה על חזהו. מיד לאחר מכן, רכן שוב הנאשם אל עבר ו.ו., אך היא חמקה ממנו. בשל ההלם שאחז בה, נותרה ו.ו. ברכבו של הנאשם עוד מספר דקות, ולאחר מכן יצאה מהרכב כשהיא נסערת.

לאחר האירוע המתואר, בהזדמנויות שונות, ניסה הנאשם ליצור קשר טלפוני עם ו.ו. אך היא לא ענתה לשיחותיו. באחת ההזדמנויות התקשר הנאשם אל ו.ו. ממספר טלפון שאינו מזוהה, ולאחר שענתה, שאל אותה לשלומה בעקבות האירוע.

במסגרת פרשייה זו, מייחסת התביעה לנאשם עבירה של מעשה מגונה לפי [סעיף 348\(ג\) לחוק העונשין](#).

זירת המחלוקת

2. בהינתן העובדה כי קיומו של קשר בין הנאשם ל-ו.ו. אינו מוכחש, ואף קיומו של מפגש ברכבו של הנאשם אינו מוכחש, ניתן למקד את המחלוקת הרלוונטית לפרשייה זו בשתי שאלות:

האחת - האם הנאשם נישק את ו.ו. וכן החדיר את לשונו לפיה, או שמא רק ניסה לנשקה?

השנייה - האם עומד לנאשם הסייג של "טעות במצב דברים", בהתבסס על שורה של נתונים וטענות הקשורות למערכת היחסים שנרקמה עם ו.ו., ול"אווירה" ששררה באותה נקודת זמן.

תמצית עמדת התביעה

3. בהתייחס לשאלה הראשונה - התביעה סבורה כי יש ליתן משקל מכריע להודעתה של ו.ו. במח"ש ולהעדיפה על עדותה בבית המשפט, ובהתאם לכך לקבוע כי הנאשם נישק אותה "עם הלשון", ובהמשך ניסה לנשק אותה פעם נוספת (וכדברי המתלוננת: "זה היה עם לשון. בוודאות"; "הכניס את הלשון חזק" - ת/62 ש' 198, 217; ת/62א עמ' 18).

4. בהתייחס לשאלה השנייה - התביעה סבורה כי יש לבחון את נסיבותיו של הקשר שנרקם בין הנאשם ל-ו.ו. על רקע רום מעמדו של הנאשם אל מול תפקידה הקונקרטי של ו.ו. ורצונה לעבור תפקיד. נטען כי הנאשם פעל במסגרת "תכנית פעולה", תוך שקיווה כי כוחה של ו.ו. להתנגד לא יעמוד לה אם ישכיל ליצור את התנאים המתאימים, ולאחר שיחדד את תלותה בו מבחינת יכולתו לסייע לה במצוקתה (עמ' 14 סעיף 13 לסיכומי התביעה).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

התביעה טענה כי בשלב מסוים הקשר עם הנאשם התחיל להפריע ל-ו.ו, ואף לפרקים היה נראה מוזר בעיניה עד שנותק על ידה, ומכל מקום, לא היו בו רמיזות מיניות או תכנים כלשהם, מהם ניתן היה להבין כי היא מעוניינת בקשר אינטימי עם הנאשם. התביעה אף מפנה להודעת ו.ו ממנה עולה כי הנאשם הציע לה להיפגש עימו מספר פעמים אך היא סירבה.

בהינתן האמור לעיל, נטען על-ידי התביעה כי אין לראות ברכיב עובדתי כלשהו ככזה המבסס טעות כנה וסבירה מצידו של הנאשם, ולכל היותר, מדובר בהימור שעשה הנאשם בהסתמכו על פער המעמדות ועל תלותה של ו.ו בו, אשר לא צלח.

העובדה כי ו.ו לא התלוננה במח"ש מיוזמתה מוסברת גם בפער המעמדות, ובהקשר זה מפנה התביעה לדבריה של ו.ו במח"ש, לפיהם: "זה לא פשוט להתלונן על מישהו כזה במעמד כזה... כי הוא ממ"ז, הוא לא קצין רגיל" (ת/62 ש' 141-142).

לבסוף נטען כי יש לראות בשיחה שקיימה ו.ו, מיד בסמוך לאחר האירוע, עם חברתה השוטרת [...] [להלן – החברה]; בהכרעת הדין המלאה צוין שם החברה – ב.ש] כמחזקת את המסקנה המרשיעה באשר היא מלמדת על ההלם שאחז ב-ו.ו ועל העובדה כי התנהגות הנאשם הייתה "מחוץ להקשר" האירוע.

תמצית עמדת ההגנה

5. ההגנה אינה חולקת על ההיכרות בין הנאשם ל-ו.ו בנסיבות שתוארו בכתב האישום, ואף אינה חולקת על קיומה של תקשורת טלפונית בין השניים. לשיטת ההגנה, מדובר בקשר חברי הדדי בן למעלה משנתיים, אשר נותק ביוזמת הנאשם וחודש בהמשך ביוזמתה של ו.ו.

ההגנה מודה בקיומו של מפגש בין הנאשם ל-ו.ו ברכבו בשעות הערב, במהלכו - וכך נטען - רכן הנאשם לעבר ו.ו על-מנת לנשקה, אולם משהבין כי אינה מעוניינת בנשיקה חדל ממנה והתנצל בפניה, וזוהי גרסת הנאשם.

נטען כי גם ניתוח העדויות הרלוונטיות מלמד כי מדובר בניסיון נשיקה, או לכל היותר - ואף אם תאומץ עדותה של ו.ו בבית המשפט - נשיקה קלה על השפתיים, ובוודאי שלא "נשיקה עם הלשון" כטענת התביעה. בהקשר זה הוסבר כי קיים הבדל מהותי בין נשיקה "עם לשון" לנשיקה "בליל לשון", ואין מקום לקביעה לפיה יסודות העבירה של מעשה מגונה מתקיימים בנשיקה "בליל לשון".

לשיטת ההגנה, ואף אם יאמץ בית המשפט את תזת התביעה ביחס לאופייה של הנשיקה, עומד לנאשם הסייג של טעות במצב דברים, וזאת בהינתן העובדה כי מדובר בטעות כנה וסבירה על רקע מכלול הנתונים והטענות שיפורטו להלן: (א) הקשר נמשך על פני תקופה ארוכה, כאשר בכל נקודות הנתק הייתה זו ו.ו שחידשה אותו; (ב) טיבו של הקשר היה חברי-אישי; (ג) באחד המפגשים מסרה ו.ו לנאשם את כתובת מגוריה והזמינה אותו אליה בשעות הערב; (ד) המפגש התקיים בשעות הערב, תוך ש-ו.ו ירדה מביתה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

לבושה בטרנינג והכווינה את הנאשם לחנות את רכבו בחניה שאינה צמודה לביתה; (ה) קיומה של שיחה במשך כ-20 דקות שלאחריה התרחש אירוע הנשיקה; (ו) משכו הקצר של האירוע, והבנתו המהירה של הנאשם כי ו.ו אינה מעוניינת בנשיקה, שאז חדל ממעשיו; (ז) התנצלותו של הנאשם.

נטען כי עדותו של הנאשם בהקשר לאירוע הייתה אמינה, ולמעשה, כמעט בכל הנקודות המרכזיות, מדובר בעדות החופפת לעדותה של ו.ו, אשר אף היא ציינה במסגרת עדותה בבית המשפט: **"אני לא חושבת שזה מעשה מגונה, כמו שאני לא הייתי מגיעה, אני מיוזמתי לא הייתי מגיעה להתלונן. איך שהוא הציג את זה, כשיכול להיות שהדברים לא הובנו, שהוא לא הבין את הדברים נכון"** (פרו' עמ' 486 ש' 18).

על בסיס האמור לעיל, סבורה ההגנה כי יש לזכות את הנאשם מהמיוחס לו באישום זה.

דין והכרעה

כללי

6. כפי שפורט לעיל, שתי שאלות מרכזיות עומדות להכרעה: **האחת** - האם הנאשם אכן נישק את ו.ו, וככל שכן - האם עשה זאת "עם הלשון"; **השנייה** - האם חל הסייג לאחריות פלילית של טעות במצב דברים.

הכרעה בשאלה הראשונה - האם הנאשם נישק את ו.ו, וככל שכן - האם עשה זאת "עם הלשון"?

7. לאחר שבחנתי את הראיות השונות הגעתי לכלל מסקנה לפיה במהלך המפגש שהתרחש ברכבו של הנאשם נישק הנאשם את ו.ו, תוך שהוא מחדיר את לשונו לפיה, וזאת באופן מפתיע ובניגוד להסכמתה. לאחר מכן, ניסה הנאשם לנשק את ו.ו פעם נוספת, אולם נסוג במהירות לאחר שהבחין, פעם נוספת, כי ו.ו אינה מעוניינת כי ינשקה.

שלושה נדבכים עומדים ביסוד מסקנתי:

הנדבך הראשון - אמרתה האמינה של ו.ו במח"ש ועדותה בבית המשפט

8. אין חולק כי עיקרי הדברים שמסרה ו.ו משקפים נאמנה את טיב יחסיה עם הנאשם ואת אופן התרחשות האירוע ברכב. אין אף מחלוקת של ממש בדבר היותה של ו.ו עדה אמינה, נעדרת אינטרס בהפללת הנאשם, ומי שבחרה שלא להתלונן ביוזמתה במח"ש. יש אף ליתן את הדעת כי ו.ו הייתה רווקה בעת האירוע, כך שעל פניו, לא ניתן לסבור כי היא מונעת משיקולים של שמירה על התא המשפחתי.

ועדיין, קיימים פערים מסוימים בין אמרתה של ו.ו במח"ש, שהוגשה בהתאם [לסעיף 10\(א\) לפקודת הראיות](#), לבין עדותה בבית המשפט. בהתייחס לפערים אלה - ראיתי להעדיף את אמרתה של ו.ו במח"ש על פני עדותה בבית המשפט, ואסביר:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

צפייה בתקליטור העדות מלמד כי חקירתה של ו.ו הייתה נינוחה ורחוקה מלהיות מלחיצה, וניכר היה כי ו.ו משתפת פעולה באופן מלא, מוסרת גרסה מקיפה ומרובת פרטים, מדגישה נתונים מסוימים, ומספקת תיאור רציף וקוהרנטי של ההתרחשויות.

לעומת האופן בו ניתן היה להתרשם מ-ו.ו בעת חקירתה במח"ש, ניכר היה כי גרסתה בבית המשפט ניתנה בחוסר רצון בולט, כאשר ו.ו התייצבה לישיבה "מצוידת" בשני עורכי דין מטעמה, אשר עתרו לדחיית עדותה (עתיירה שנדחתה על ידי). נקודת הזמן בה העידה ו.ו הייתה רגישה מאוד מבחינתה [מסיבות שפורטו בהכרעת הדין המלאה - ב.ש] וברור כי גם העיתוי השליך על מידת שיתוף הפעולה. ניתן אף היה להתרשם מחששה של ו.ו להרע לנאשם.

זאת ועוד, בחקירתה הראשית, לא זכרה ו.ו חלקים נרחבים מהאירועים אותם תיארה בפירוט בחקירתה, וחקירתה הנגדית התאפיינה באישור כל תיאור או הצעה שהוצעה על-ידי הסנגור, בין אם תאמו את רוח דבריה במח"ש, ובין אם היוו גרסה מרוככת של אותם דברים.

מכאן, אתמקד אפוא באמרתה של ו.ו במח"ש:

וכך תיארה ו.ו את רצף ההתרחשויות ברכבו של הנאשם [הציטוט אינו רציף ומהווה ליקוט של התבטאויות ו.ו ביחס לשאלות שנשאלה]:

"... דיברנו, אמרתי לו, הוא שאל אותי מה קורה, אמרתי לו שאני בודקת תפקידים בחוץ. הוא היה נגד לעזוב וכבר התחלתי לעשות קורות חיים בתקופה הזו. כל הזמן אמר לי תחכי יהיה בסדר, תחכי יהיה בסדר בטוח, את נמצא תפקיד טוב [כך במקור - ב.ש] ... כאילו ישבנו ברכב ופתאום הוא קירב את השפתיים... הוא מצמיד את השפתיים הוא מנשק אותי הייתי בהלם כזה הרגשתי... לא ידעתי... עם לשון, הוא מנשק אותי עם לשון הייתי בהלם... קצת הזזתי אותו כזה... קצת עם היד... הוא לא עשה עוד משהו בכוח, כאילו ניסה, כאילו ניסה בקטנה עוד פעם אבל כשהוא הבין שזה לא זה אז הוא הפסיק פתאום, הבין כזה שאני לא זורמת איתו" (ת/א62, עמ' 16-18).

בעמ' 37 לתמליל החקירה (ת/א62) חוזרת ו.ו על התיאור של החדרת הלשון, ואף מתייחסת לניסיון לנשקה פעם נוספת:

"...אחרי שזה קרה בפעם הראשונה כאילו הוא קצת נרתע הוא קצת נרתע ואז כאילו הייתה איזה כזה כאילו טיפה הוא ניסה..."

"זה היה עם לשון. בוודאות. דיברתי עם חברה שלי שעתיים אחר-כך בטלפון כי הייתי בהלם. זה מישהו שאת חושבת שהוא כמו דוד שלך, זה מוזר. זה לא היה צפוי ולא היה נעים" (ת/א62 ש' 198).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

מצפייה בתקליטור החקירה, ניתן אף לראות כיצד מדגימה ו.ו את תנועת ההדיפה של הנאשם.

אם כן, ו.ו תיארה את האופן המפתיע בו נישק אותה הנאשם, תוך שהוא עושה כן אגב החדרת לשונו לפיה, ובהמשך, מנסה לעשות כן פעם נוספת, אך בצורה מרוככת יותר, וכלשונה של ו.ו: **"כאילו ניסה בקטנה עוד פעם"**. ו.ו התמידה בתיאוריה בדבר היותה של הנשיקה "מחוץ להקשר" ומפתיעה לחלוטין מבחינתה.

עוד ציינה ו.ו כי הנאשם ביקש להיפגש עימה מספר פעמים קודם לכן, אולם היא סירבה, עד שלבסוף נתנה הסכמתה כתוצאה מאי נעימות.

וכך מאמרת ו.ו:

"ואז היו שיחות מצידו, לשאלתך שיחות טלפון אישיות, כאילו ניסה לעודד אותי. אני זוכרת הרבה שיחות אישיות שהוא היה מקשיב וזה, הוא היה מקשיב. בהתחלה חשבתי שזה בקטע של אכפתיות אבל אז זה התחיל להפריע כי זה היה מעיק. חשבתי שזה לא נורמלי שמתקשרים אלי בשעות מאוחרות בלילה, זה נראה לי קצת מוזר. זה סבב סביב האכפתיות ואמרתי אולי זה קשור לזה. לשאלתך, הרגשתי שזה עובר את האכפתיות שהוא ביקש להיפגש ואני לא הסכמתי ואני לא הסכמתי חוץ מפעם אחת" (ת/62 ש' 18).

להתרשמותי, מגוון התיאורים שפורטו לעיל הם אותנטיים ומשקפים את שאירע, ואף מתיישבים עם נתונים אחרים כפי שיובהר בהמשך.

ראיתי לציין כי **גם הנאשם**, חרף גרסתו השונה במידה מסוימת, לא ציין כי ו.ו מגזימה או מוסרת תיאור מגמתי, אלא דווקא אישר כי: **"אני לא חושב שהיא שקרנית"** (פרו' עמ' 734 ש' 15).

9. ההגנה התייחסה בסיכומיה לעדותה של ו.ו בבית המשפט, לפיה: **"הייתה נשיקה קלה על השפתיים, אבל ברגע שהוא הבין שזה, אז הוא הפסיק..."** (פרו' עמ' 485 ש' 6), וביקשה לראות בכך כגרסתה המסכמת והמדויקת של ו.ו ביחס לטיב הנשיקה.

על רקע התרשמותי מהאופן בו העידה ו.ו בבית המשפט, אני מתקשה לראות בתיאור שסיפקה בבית המשפט ככזה הממצה את האירוע, וכפי שצינתי לעיל, אני מעדיף את תיאור האירוע כפי שמסרה באמרתה המפורטת והאותנטית במח"ש, שם הדגישה כי דובר היה בנשיקה "עם הלשון". העובדה כי חלק מהתיאורים שמסרה בחקירתה נמסרו במענה לשאלות מפורשות של החוקרים, אינה מצמצמת או מקהה את עוצמת העדות בקשר לטיב הנשיקה, בוודאי כאשר מדובר בשאלות הבהרה לגיטימיות ששאלו החוקרים, ובתשובה עקבית שסיפקה ו.ו לאורך חקירתה.

הנדבך השני - אמרתה של החברה במח"ש ועדותה בבית המשפט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

10. השוטרת [...] [השם צוין בהכרעת הדין המלאה=ב.ש] היא חברתה של המתלוננת, הנמנית - ועל כך אין חולק (גם לפי דבריה) - על "עדת מעריציו של הנאשם" ונעדרת מניע כלשהו בהפללתו. עיון בהודעתה שהוגשה כתחליף לחקירה ראשית (ת/21; ת/21א) מלמד עד כמה מדובר בעדה אשר מבקשת "לשמור" על הנאשם.

מההודעה עולה כי ו.ו התקשרה אליה בשעות הערב והעירה אותה משנתה, תוך שנשמעה נרגשת, ותיארה באוזניה את אירועי אותו ערב: **"אמרה לי שניסו הגיע אליה עם הרכב שלו למטה לביתה ב... [במקור צוינה השכונה בה אירע המפגש - ב.ש] וסיפרה שהיא נכנסה לרכב של ניסו ושהם דיברו, לא זוכרת שסיפרה לי על מה הם דיברו ואז ניסו ניסה להתקרב אליה וישר ו.ו [במקור צוין שמה של ו.ו - ב.ש] הבינה והרחיקה את עצמה ממנו וגם הוא הבין ואז הוא נסוג לאחור..."** (ת/21 ש' 12).

עוד ציינה העדה כי ו.ו נשמעה לה עצובה, שכן לא רצתה שמערכת היחסים עם הנאשם תגיע "לדבר כזה" וכי מדובר בשוטרת שמרנית, אך "החיצוניות שלה מאוד מטעה". העדה נשאלה האם ו.ו סיפרה לה כי הנאשם נגע בה, והשיבה כי כל שהיא זוכרת מסתכם באמירתה של ו.ו, לפיה הנאשם התקרב אליה "ושהיא הבינה שהוא מתכוון לעשות איתה משהו, כמו נשיקה או חיבוק".

11. נטען על-ידי ההגנה בסיכומיה כי העובדה ש-ו.ו לא תיארה באוזניה של העדה נשיקה, אלא רק "התקרבות ונסיגה" מחזקת את גרסת הנאשם ביחס לאופיו של האירוע.

אין בידי לקבל את טענת ההגנה בהקשר זה.

העובדה כי ו.ו תיארה אקט נשיקה חד צדדי, בהחלט מתיישבת עם התיאור שמסרה לחברתה שגם הוא חד צדדי, אף שבמסגרתו לא ירדה לפרטים כגון נגיעה בשפתיים או החדרת הלשון. לא מן הנמנע כי ו.ו, בסערת הרגשות בה הייתה נתונה, התמקדה בעיקר לתפיסתה, דהיינו – התרחשות סיטואציה בה הנאשם ניסה לכפות עליה מגע.

לציין בהקשר זה כי כאשר נשאלה החברה בבית המשפט האם יתכן ש-ו.ו לא סיפרה לה פרטים הואיל וידעה שהם עשויים להביך אותה (את החברה) השיבה: **"היא לא תספר. בגלל שאני דתיה זה אורח החיים שאני מנהלת, כן"** (פרו' עמ' 414 ש' 13). הדברים מתחברים אף עם גרסתה של ו.ו במח"ש, שתיארה את הסיטואציה בה שוחחה עם חברתה באופן הבא: **"...החברה הכי טובה שלי דוסית. התייעצתי איתה"** (ת/62 ש' 133).

12. יתרה מכך, עצם השיחה בשעות הערב (שהעירה את העדה משינה), מלמדת על ההלם שאחז ב-ו.ו בעת האירוע ועל הצורך שחשה לפרוק את תחושותיה בפני אחת מחברותיה. הדברים מתיישבים עם סיטואציה מורכבת יותר מאשר "תזווה קדימה" שהתבצעה על-ידי הנאשם, ומחזקים את התזה המפלילה, גם באופן המתיישב עם הדרישה הקבועה [בסעיף 10א\(ד\) לפקודת הראיות](#).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

הנדבך השלישי - ערפול לא מקרי בגרסתו של הנאשם ביחס לשאלה האם נישק את ו.ו.

13. גרסתו של הנאשם בהקשר לשאלה האם נישק את ו.ו, אם לאו, ידעה שינויים ונעה בין "היעדר זיכרון קונקרטי" לבין אמירות נחרצות לפיהן "לא הייתה נשיקה".

כך מגרסאותיו במח"ש לעניין הקושי לזכור פרטים: (א) "היה לי איתה מפגש והיה חיבוק, זהו, נשיקה אולי" (ת/א עמ' 119 ש' 24); (ב) "אני לא זוכר כל-כך" (ת/א עמ' 120 ש' 25); (ג) "המקרה הזה היה כל-כך טראומתי עבורי ולכן אני הדחקתי אותו ואני לא זוכר את העובדות המדויקות" (ת/א עמ' 29 ש' 819).

וכך מהחלקים היותר נחרצים בחקירותיו במח"ש: (א) "לא התמזמזנו, תקשיב טוב, ממש לא התמזמזנו. התכוונתי לנשק אותה והיא לא רצתה, ואז הבנתי שהיא גם לא רוצה, הבנתי שהיא לא רצתה ולא הייתה בינינו אפילו נשיקה" (ת/א עמ' 120 ש' 6); (ב) "אבל לא נישקתי, זה לא הטרדה" (ת/א עמ' 120 ש' 12); (ג) "... אני זוכר שממש לא הייתה נשיקה אני זוכר שהיא הזיזה את הראש, אני זוכר שהיא גם צחקה, אני פירשתי את זה כצחוק של מבוכה אבל אני בטוח שלא הגיע לכדי נשיקה" (ת/א עמ' 830).

בבית המשפט דבק הנאשם בגרסה הנחרצת יותר, לפיה כלל לא נישק את ו.ו, וכן ציין כי: "את העובדות של מה שהיה שם לגבי התייעוד של הנשיקה, אני ממש זוכר בצורה המפורשת, ותיארתי אותה, ואמרתי שזה היה טראומטי, את כל המפגש בינינו, אני זוכר באופן מדויק" (פרו' עמ' 745 ש' 17).

התייחסות מעניינת של הנאשם ניכרת בדבריו לתובע: "... שאתה מדבר על הנשיקה, אני מזכיר לך מה היא אומרת לחברה באותו לילה של השיחה. היא אומרת לה - הוא ניסה לנשק אותי" (פרו' עמ' 751 ש' 2). ניתן ללמוד לכאורה מהתייחסות זו על אחד מ"בסיסי הנחרצות" העומדים ביסוד גרסת הנאשם, דהיינו: חשיפתו לחומרי החקירה ומציאת בקיעים (לשיטתו) ביחס לאופייה של הנשיקה.

גם תיאוריו של הנאשם אודות היותו של המפגש "טראומטי", פחות מתיישבים עם "תזוזה חד פעמית קדימה" מאשר עם נשיקה ממש ודחייתו (הכפולה) על ידי ו.ו.

על יסוד האמור לעיל, אני מתקשה לקבל את גרסתו של הנאשם בבית המשפט אשר שללה קיומה של נשיקה, בניגוד לאפשרות שהוא עצמו תיאר בחקירתו - "היה לי איתה מפגש והיה חיבוק, זהו נשיקה אולי", ומעדיף את התיאורים האוטנטיים שסיפקה ו.ו במח"ש.

השאלה הראשונה - סיכום

14. השילוב שבין התרשמותי מדבריה האוטנטיים של ו.ו במח"ש לבין השיחה הנרגשת והנסערת שניהלה עם חברתה, מוכיח ברמת הוודאות הנדרשת כי בהיותם ברכב - נישק הנאשם את ו.ו תוך שהוא מחדיר את לשונו לפיה, ובהמשך ניסה לנשקה פעם נוספת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

נתתי דעתי לדברי ו.ו בבית המשפט אשר ציינה כי "יכול להיות שהדברים לא הובנו, שהוא לא הבין את הדברים נכון", אך סבורני כי אין בדברים אלה, שנאמרו בסיטואציה מורכבת כעדות בבית משפט מול הנאשם, כדי לשנות מהמסקנה אליה הגעתי.

15. מעבר לממצא העובדתי בדבר קיומה של נשיקה "עם הלשון", ראיתי להתייחס בקצרה לטענת ההגנה, לפיה ככל שהיה נקבע כי מדובר ב"נשיקה קלה על השפתיים" (כתיאורה של ו.ו בבית המשפט), לא ניתן היה לקבוע כי מעשיו של הנאשם עולים כדי עבירה פלילית.

סעיף 348 לחוק העונשין מגדיר מעשה מגונה כמעשה המבוצע "לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיני".

בחינת לשון החוק מלמדת כי אין בנמצא תיאור קונקרטי של מעשה אשר יקיים את יסודות העבירה, אלא יש לבחון **כל מעשה** בהקשר למטרה שלשמה נעשה. דהיינו - גם נשיקה על השפתיים או כל מגע בחלק גוף אחר אשר נעשה לשם 'גירוי, סיפוק או ביזוי מיני' יוכל להיחשב מעשה מגונה, כהגדרתו בחוק.

במקרה דנן, ועל כן לא ראיתי להרחיב בעניין זה, כוונתו המינית של הנאשם היא כה מובהקת, שכן היא נלמדת מגרסתו שלו, לפיה עשה את שעשה כחלק מסיטואציה מפתה מינית.

במילים אחרות, הנאשם לא טען כי מדובר בנשיקה ידידותית או חברית, ועל כן ממילא מתקיים היסוד של "לשם גירוי או סיפוק" מיני, ומכאן שאין משמעות לשאלה האם דובר בנשיקה הכוללת "החדרת לשון" או ב"נשיקה קלה על השפתיים".

הכרעה בשאלה השנייה - האם עומד לנאשם הסייג של טעות במצב דברים

16. לאחר שבחנתי את כלל הנתונים שעל בסיסם טען הנאשם לקיומה של טעות כנה, ראיתי לדחות את הטענה.

אתייחס לטיבו של הסייג, ובהמשך אפנה לדון באותם נתונים עליהם מבסס הנאשם את טענתו לקיומה של טעות כנה.

17. סעיף 34 לחוק העונשין, קובע כדלקמן:

"(א) העושה מעשה בדמותו מצב דברים שאינו קיים, לא יישא באחריות פלילית אלא במידה שהיה נושא בה אילו היה המצב לאמיתו כפי שדימה אותו.

(ב) סעיף קטן (א) יחול גם על עבירת רשלנות, ובלבד שהטעות היתה סבירה, ועל עבירה של אחריות קפידה בכפוף לאמור בסעיף 22(ב)".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

במסגרת ע"פ 1160/09 אזולאי נ' מדינת ישראל (19.10.2009) התייחס בית המשפט העליון לשאלת אופייה של הטעות וקבע כדלקמן (ההדגשה אינה במקור - ב.ש):

"ההלכה בסוגיה זו היא כי על הטעות להיות כנה, באופן שהנאשם האמין במצב דברים שאינו מתקיים בפועל. בנוסף לכך, סעיף 34 לחוק העונשין מורה כי בעבירות של מחשבה פלילית, להבדיל מעבירות רשלנות, אין הכרח להוכיח כתנאי מהותי כי הטעות הייתה סבירה. עם זאת, בעבירות של מחשבה פלילית, הסבירות יכולה לשמש אמת מידה ראייתית לבחינת אמינותה של גרסת הטעות מצד הנאשם."

המלומדים רבין וואקי ציינו בספרם כי אי-סבירות הטעות עשויה ללמד על אי-כנותה, אך אינה יכולה להחליף את כנותה, וכי בעבירות של מחשבה פלילית מהווה שאלת הסבירות אך אבן-בוחן המעידה על כנות (י' רבין, י' ואקי דיני עונשין – כרך ב' מה' 3, 2014; 985, להלן - רבין וואקי).

18. ההגנה מלינה בסיכומיה כי התביעה פעלה על מנת לבודד כל אירוע ואירוע, כל ראיה וראיה וכל אינדיקציה ואינדיקציה כדי לעמעם את המשמעות המצטברת שלהן, ובכך חטאה מלראות את התמונה המלאה המלמדת על כנות וסבירות הטעות.

לשיטתי, בין אם נבחן כל נתון ונתון ובין אם נבחן את התמונה המלאה - תתקבל מסקנה לפיה טעותו של הנאשם לא הייתה כנה.

גם לשיטת הנאשם - מערכת היחסים עם ו.ו. לא "עברה" בשום שלב מהמישור האישי למישור הרומנטי/מיני. השניים אמנם שוחחו רבות בטלפון, אך דובר היה בשיחות אישיות-מקצועיות שלא גלשו לתכנים אינטימיים/מיניים. השניים מעולם לא נפגשו "לקפה", לא אכלו במסעדה, לא צפו בסרט, לא ערכו טיול רגלי קצר ברחובות ירושלים, לא שוחחו על אפשרות לקשר רומנטי, ולמעשה - אין בנמצא חוויה משותפת כלשהי זולת אותן שיחות טלפוניות.

במצב הדברים האמור, ספק גדול בעיני אם אדם כלשהו יכול היה לטעות טעות כנה ולסבור ש"נשיקה יכולה להיות על הפרק", ובענייננו - לאור בכירותו של הנאשם ופערי התפקידים והדרגות, גם ספק זה אינו קיים.

אף אם לא התקיימו יחסי מרות בנקודת הזמן הרלוונטית, הרי שפערי התפקידים והדרגות, בוודאי במערכת היררכית כמשטרת ישראל, מטילים על הנאשם מעין "חובת זהירות מוגברת" בבירור כוונת הצד השני לקשר (כאשר הצד השני היא שוטרת זוטרה). הנאשם אינו תלמיד תיכון או סטודנט צעיר אשר עלול לראות בהתנהגות מסוימת, בטעות, כ"הזמנה לנשיקה", אלא מפקד בכיר ונערץ במשטרת ישראל הבוחר לנשק שוטרת זוטרה, בהפתעה מוחלטת, מבלי שטרח לברר, ולו במרומז, האם גם היא מעוניינת בהעברת הקשר לפסים מעין אלה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

הדברים נכונים ביתר שאת כאשר הנאשם ידע על חוסר שביעות רצונה של ו.ו מתפקידה ועל רצונה לעבור, ויכול היה להניח כי רצונה בשימור הקשר החברי-מקצועי עימו קשור בכך.

זוהי אפוא עמדתי ביחס "לתמונה הגדולה", אך גם אם בודקים את הנתונים הקונקרטיים, ניתן להבין עד כמה קלושה טענת הנאשם לקיומה של טעות כנה, וכדבריו: **"... אני סבור שהיא כן רצתה מבחינת הסימנים שהם הזמנה לפגישה ליד ביתה, בערב, צחוקים שהיו טרנינג אווירה קלילה, הייתה לי תחושה שהיא כן רוצה, לי הייתה תחושה סובייקטיבית כזו שהתבדתה"** (ת/ש 856).

ראשית, השיחות שניהל הנאשם עם ו.ו היו שיחות רגילות, וכשוננו: **"... שיחות כאילו תמיכות כאלה ועידוד, היא הייתה בחורה מאוד מסכנה על רקע המצב האישי שלה... היו בינינו הרבה מאוד שיחות שלא נגעו לשום דבר סקסיסטי"** (ת/א עמ' 122 ש' 12). משנשאל הנאשם אם היה בשיחות "משהו פלירטוטי"? השיב: **"לא, לא"** (ת/א עמ' 122 ש' 21). אמנם בעדותו בבית המשפט ניכרה התפתחות בגרסת הנאשם, ותיאוריו כללו "זווית פלירטוטית", אך דומני כי מדובר בניסיון מאוחר ומגושם לייצר קונטקסט שונה לשיחות שניהל עם ו.ו, ולא כזה המשקף את המציאות.

שנית, הנאשם יזם את הפגישה, וזאת כעולה מאמרתה של ו.ו שנשאלה כיצד הסכימה להיפגש עם הנאשם, והשיבה: **"הוא לחץ. אני בא להגיד לך שלום לפני שאני טס. הוא אמר לי כמה פעמים. לא האמנתי שיהיה לו האומץ לעשות משהו. זה היה נראה לי הזוי קצת. בקטע של אי נעימות אמרתי לו שיבוא"** (ת/א עמ' 98). ראיתי לציין כי בתחילת חקירתו ציין הנאשם כי ו.ו יזמה את המפגש **"היא רצתה שאני אבוא לא יודע למה"** - (ת/א עמ' 20 ש' 550) וכך: **"דיברנו, אני לא זוכר, דיברנו, והיא קבעה איתי שם. אני חשבתי שהיא מכוונת למשהו ו..."** (ת/א עמ' 132). בהמשך חקירתו, סייג הנאשם את תשובותיו ביחס לזהות יוזם המפגש, ובהמשך השלים את המהפך, בכך שציין: **"לא כפרתי בזה שאני יזמתי את המפגש"** (ת/א עמ' 32 ש' 883).

בנסיבות אלה, כאשר הנאשם, על תפקידו ודרגותיו, יזם מפגש עם ו.ו, אינני סבור כי יש ביכולתו להיתלות בהסכמתה כדי להוות בסיס להבנה כלשהי בדבר רצונה בקשר רומנטי/מיני. העובדה כי הנאשם חזר בתחילת חקירתו לתאר את ו.ו כיוזמת המפגש, מחלישה את "כנות גרסתו", וממילא את "כנות טעותו".

שלישית, הנאשם קבע את שעת המפגש (לפני טיסתו לחו"ל) כך שאין עסקינן בסיטואציה בה הוזמן על-ידי ו.ו לפגישה בשעות הערב, ויכול היה להסיק מהשעה הבלתי שגרתית על "כוונתה הרומנטית" של ו.ו.

רביעית, מיקום המפגש היה כזה שאינו יכול לרמז על כוונה מינית. אציין בהקשר זה כי ו.ו בחרה שלא להזמין את הנאשם לעלות לביתה, מהלך מתבקש לכאורה לו היו לה כוונות אחרות זולת שיחה רגילה עם הנאשם. יתרה מכך, לאחר ש-ו.ו נכנסה לרכבו של הנאשם, היה זה הנאשם שבחר להסיע את רכבו למקום אחר (כעולה מגרסתה של ו.ו), ובהקשר לתיאורו של אותו מקום, ניתן לראות התפתחות בגרסת הנאשם, שדומני כי יש לה השלכה על כנות גרסתו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

אסביר :

בחקירתו תיאר הנאשם את מקום המפגש באופן הבא: **"אני קבעתי איתה ונפגשנו ליד הבית שלה, אספתי אותה מליד הבית שלה ונסענו לחניה ליד, מוארת, אגב היה רכב לידנו בכל הזמן שעמדנו שם שלא היה רב..."** (ת/2 עמ' 29 ש' 813). הנה כי כן, מדובר בתיאור מקום מפגש פומבי באזור מואר, ולכאורה נטול קונטקסט מיני או "ארומה רומנטית".

לעומת זאת, בעדותו בבית המשפט כבר תיאר את מקום המפגש כ"חניה פנימית ... כנראה שזה פינת אהבים כזו, בלילה לעת מצוא" (פרו' עמ' 637-638).

לטעמי, מדובר בניסיון מאוחר ליתן נופך רומנטי למקום המפגש, ושינוי הגרסאות של הנאשם בהקשר זה פועל לחובתו על כל המשתמע מכך.

חמישית, הנאשם מבקש להיתלות בלבושה של ו.ו. כסוג של "סימן" שפירש באשר לרצונה. לא הצלחתי לרדת לסוף דעתו של הנאשם בהקשר זה. אין חולק, כי ו.ו. ירדה לרכבו של הנאשם כשהיא לבושה בלבוש ביתי לחלוטין (טרנינג) ולא כפי שניתן היה לצפות, לו היה מדובר במפגש בעל גוון רומנטי.

זאת ועוד, ההיתלות בלבושה של ו.ו. "כסימן" נראית קלושה, במיוחד נוכח העובדה כי בחקירתו אישר הנאשם שהגעתו למפגש הייתה מתוך מחשבה מראש, כי מדובר במפגש רומנטי.

וכך ציין :

"...הקביעה בנינו שהייתה בהסכמה מלאה להיפגש בערב בחניה שליד הבית שלה, פורשה על ידי כהזמנה למפגש רומנטי. אני מזכיר כאן שלא היו בנינו באותה העת שום יחסי כפיפות" (ת/2ב', עמ' 144 ש' 15)

בהינתן האמור לעיל, ואם יכול היה להבין הנאשם דבר מה מלבושה של ו.ו., היה צריך להבין כי ו.ו. אינה רואה במפגש כמפגש בעל פוטנציאל רומנטי.

שישית, נטען בסיכומי ההגנה כי יש לראות בהתנצלותו המיידית של הנאשם ככזו המלמדת על "כנות טעותו". גם טענה זו אין בידי לקבל. כזכור, ו.ו. העידה כי לאחר הנשיקה, ניסה הנאשם לנשקה פעם נוספת, אולם עשה כן בדרך עדינה יותר, וחדל מיד. ברור כי יש בתיאור זה, אותו אני מאמץ מבחינה עובדתית, כדי לשלול את טענתו של הנאשם בדבר הבנה והתנצלות מידית.

שביעית, גם טיעונו של הנאשם בדבר "אווירה קלילה ברכב" לא מתיישב עם גרסתה האמינה של ו.ו., אשר תיארה את השיחה ככזו שהתמקדה ברצונה לעבור תפקיד, ובעובדה כי היא בודקת תפקידים גם מחוץ למשטרה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

19. די במקבץ האמור לעיל על-מנת להוביל למסקנה כי לא היו בידי הנאשם נתונים כלשהם, ולו דחוקים, בעטיים יכול היה להניח כי ו.ו מעוניינת "בתפנית רומנטית" או ב"נשיקה חפוזה", וכי מעשיו נעשו "מחוץ להקשר" והפתיעו לחלוטין את ו.ו. הנאשם עשה את שעשה, כשהוא מודע למצוקתה של ו.ו בהקשר לתפקיד בו שירתה, לרצונה לעבור תפקיד, ולעובדה כי השיחה נסובה על רצונה זה.

20. בחינת מחקרי התקשורת מלמדת כי מרבית השיחות הן ביוזמת הנאשם, אך דווקא בתקופה שלפני אירוע הנשיקה, נראה כי קיימת ירידה דרמטית בהיקף השיחות. ההגנה ביקשה ללמוד ממחקרי התקשורת כי ו.ו נהגה לחדש את הקשר עם הנאשם כל אימת שניתן. אינני סבור כי ניתן להגיע למסקנה מעין זו על בסיס מחקרי התקשורת, בוודאי כאשר רק חלק מהם (הסלולרית בלבד) הוגשה לבית המשפט. מכל מקום, אף אינני סבור כי יש לדברים משמעות של ממש שעה שאין חולק כי מכלול השיחות היו רגילות.

21. בשולי הדברים אציין כי איני רואה כל משמעות לעובדה כי ו.ו בחרה שלא להתלונן מיוזמתה במח"ש, ואף שמרה איתו על קשר טלפוני מוגבל בתקופה שלאחר מכן. מדובר בבחירה שעשתה ו.ו, מטעמיה שלה, שבינה לבין השאלה האם ביצע הנאשם עבירה של מעשה מגונה, אין כל קשר. הדברים אך מתחזקים כאשר אנו ערים למשמעויות הכרוכות בהגשת תלונה כנגד קצין בדרגתו של הנאשם, וכפי שתיארה זאת ו.ו באמרתה: "זה לא פשוט להתלונן על מישהו כזה במעמד כזה... כי הוא ממ"ז הוא לא קצין רגיל" (ת/62 ש' 141-142).

באותו אופן אני מתייחס גם למסרון ששלחה ו.ו לנאשם לאחר הגשת כתב האישום, בו ציינה "ניסו שלום רציתי להגיד לך חג שמח ולא הספקתי. אז שיהיה לך בהצלחה במשפט" (נ/35). יש במסרון כדי להמחיש את האופן בו הצליחה ו.ו להכיל את מעשיו של הנאשם, אך בוודאי שאין בו כדי ללמד את שביקשה ההגנה ללמוד ממנו.

עדויות ע' ו- מ' - עדויות בדבר מעשים דומים

22. במהלך המשפט העידו השוטרות ע' ו- מ', שעניינם לא נכלל בכתב האישום, אודות "נשיקות מפתיעות" מצידו של הנאשם. בנוסף העידה התביעה אף עדות נוספות אשר בעדותן ראתה חיזוק לעדות ע' ו- מ'. התביעה ראתה בעדויות אלה כשומטות את הקרקע תחת טענת "הטעות" שהעלה הנאשם, וההגנה העלתה שורה של טיעונים והנמקות אשר התמודדו עם טענות התביעה בכל המישורים.

כידוע, עדות בדבר מעשים דומים נועדה להתמודד עם טענה של הנאשם בדבר היעדר יסוד נפשי. דהיינו - לשמוט את הקרקע תחת טענה של עשיית מעשה בתום לב או בטעות או כל טענה אחרת המיועדת לשלול את היסוד הנפשי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בהינתן העובדה כי דחיתי את טענת "הטעות" שהעלה הנאשם, לאור השיקולים שפורטו לעיל, לא ראיתי צורך ורלוונטיות להכריע בשאלת תוקפן ומשקלן של עדויות ע' ו-מ', שהובאו כאמור על-ידי התביעה רק לצורך התמודדות עם אותה טענה.

סיכום

23. משקבעתי כי הנאשם נישק את ו.ו במפתיע והחדיר את לשונו לפיה, ובהמשך ניסה לנשקה פעם נוספת, ועשה כך בניגוד לרצונה, וכן משדחיתי את טענת הנאשם בדבר קיומה של טעות, מתקבלת המסקנה כי יש מקום להרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בפרשייה זו.

פרשייה שביעית

עובדות כתב האישום

1. השוטרת ז.ז. הועסקה בשנת 2009 (להלן בפרשייה זו – **התקופה הרלוונטית**) במחוז ירושלים של המשטרה. באותה תקופה שירת הנאשם כסגן מפקד מחוז ירושלים, בדרגת תת-ניצב, כבן 51, ובמסגרת תפקידו היה אחראי, בין היתר, על היחידה בה שירתה ז.ז.

במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, בתקופה הרלוונטית, לאחר שז.ז. שלחה אל הנאשם ברכת "שנה טובה", יצרה מזכירתו של הנאשם, בהוראתו, קשר עם ז.ז. באמצעות הדואר האלקטרוני המשטרתית, וציינה כי הנאשם מבקש את מספר הטלפון הנייד שברשותה. ז.ז. מסרה לה את מספר הטלפון כפי שנתבקשה.

בסמוך לאחר מכן, במסגרת קשר טלפוני בין הנאשם ו-ז.ז., שכלל שיחות ומסרונים, נהג הנאשם, מעת לעת, להציע ל-ז.ז. הצעות חוזרות בעלות אופי מיני ולהתמקד במיניותה. בין היתר, שאל הנאשם את ז.ז. בדבר צבע התחתונים והחזייה שהיא לובשת, וציין כי ברצונו להיפגש איתה ולהיות עימה. לאחר מספר חודשים של התקשרויות טורדניות בתוכן המיני, שז.ז. לא הייתה מעוניינת בהן, ולאחר שלאורך זמן נמנעה מלשים להן קץ, בין היתר עקב רום מעמדו של הנאשם, החליטה ז.ז. לומר לנאשם במפגיע לחדול ממעשיו, והוא הפסיק ממנהגו.

במסגרת פרשייה זו, מייחסת התביעה לנאשם עבירה של הטרדה מינית לפי סעיף 5(א) בנסיבות [סעיף 3\(א\)\(6\)\(ג\) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998](#) (להלן - [החוק למניעת הטרדה מינית](#)).

זירת המחלוקת

2. אין מחלוקת כי הנאשם הכיר את ז.ז., ואין אף מחלוקת כי השניים קיימו ביניהם קשר טלפוני, לרבות שליחת מסרונים הדדיים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בתשובה לכתב האישום כפר הנאשם בטענה כי בינו לבין ז.ז. התקיימו יחסי מרות, אולם הכחשה זו לא עלתה פעם נוספת בסיכומיו, שם התמקדה ההגנה בטענה לפיה הנאשם לא "ניצל" את מרותו, וממילא לא הטריד את ז.ז. באופן המפורט בכתב האישום. אציין בהקשר זה, כי הוכח שהיחידה בה הועסקה ז.ז. בתקופה הרלוונטית היה נתון לאחריותו הפיקודית של הנאשם בהיותו סגן מפקד מחוז, ומכאן שגם אם [...] [התייחסות מפורטת קיימת בהכרעת הדין המלאה – ב.ש.], היה מקום לקבוע כי התקיימו יחסי מרות בין השניים.

המחלוקת תתמקד אפוא בטיב הקשר שנתקם בין הנאשם ל-ז.ז., ובעיקר בשאלה האם במסגרת הקשר הטריד הנאשם מינית את ז.ז., בין היתר, באמצעות שליחת מסרונים בעלי תכנים מיניים.

חשוב לציין כבר בפתח הדברים כי התביעה לא איתרה, וממילא לא הציגה בבית המשפט, את אותם "מסרונים מטרידים" לשיטתה, אלא ביקשה ללמוד על קיומם ממספר עדויות אליהן אתייחס בהמשך.

תמצית עמדת התביעה

3. התביעה מסכימה כי תחילת הקשר בין הנאשם ל-ז.ז. היה על רקע מקצועי, כאשר הנאשם שוחח עימה אודות המתרחש ביחידה בה הועסקה, אולם מיד בסמוך לתחילת הקשר, לטענתה, העביר הנאשם את הקשר לפסים אינטימיים-מיניים.

התביעה התייחסה בסיכומיה לאמרתה של ז.ז. במח"ש (ת/54ב) וכן לעדותה בבית המשפט, וביקשה להעדיף את האמרה במח"ש, הגם שלשיטתה, ז.ז. בעדותה בבית המשפט, נשארה נאמנה באופן כללי לגרסתה. הוסבר בהקשר זה כי בחלקים מסוימים בעדות בבית המשפט החלה ז.ז. לאשר כל הצעה שבאה מפי ההגנה, והמוטיבציה שלה לפעול למען הנאשם הייתה ברורה. זאת, ולשיטת התביעה - במובחן מאמרתה במח"ש שם תיארה את ההטרדה, את תדירותה, את היקפה, ואת פחדיה, וזאת מבלי שאיש הכניס מילים לפיה (עמ' 51 סעיף 56 לסיכומי התביעה).

בהתייחס לתוכן האמרה - הפנתה התביעה לדבריה של ז.ז., אשר כללו התייחסות קונקרטיה לשני מסרונים בעלי תוכן מיני, וכן לתחושת "הטרדה" שאפיינה את אותה תקופה לא קצרה בה עמדה בקשר עם הנאשם, עד שהחליטה לאזור אומץ ולסיים את הקשר עימו.

כחיזוק לאמרתה של ז.ז. מפנה התביעה למחקרי התקשורת המלמדים על מאות התקשוריות בין הנאשם ל-ז.ז., כאשר בחלק מהימים דובר היה בעשרות הודעות ששלח הנאשם ל-ז.ז. מבלי שזכה למענה.

עוד מפנה התביעה לעדותו של עו"ד אורן נאור, שכיהן באותה תקופה כתובע בענף התביעות, אשר תיאר בעדותו כי נחשף להודעות דואר אלקטרוני ולמסרונים, וציין כי פירש תכנים אלה כבעלי גוון מיני באופן מובהק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

חיזוק נוסף רואה התביעה בעדותו של נצ"מ איתן כהן (כיום - שופט) שכיחן באותה תקופה כראש ענף התביעות, ותיאר את פנייתו של עו"ד אורן נאור אליו, שהתריע על כך שהנאשם מטריד את ז.ז.

בהתייחס לגרסת הנאשם, התביעה סבורה כי יש לראות בגרסתו של הנאשם בדבר קיומם של קשרי עבודה וימיומיים כגרסה כבושה, נעדרת משקל, וכזו שאין בה ליתן הסבר למאות ההתקשרויות, כעולה ממחקרי התקשורת.

תמצית עמדת ההגנה

4. ההגנה סבורה כי בחינת גרסתה של ז.ז, כשלעצמה, מלמדת כי לא נעברה כל עבירה. נטען כי עדותה של ז.ז בבית המשפט הייתה משוחררת, נינוחה, מאופיינת בקיומן של אותות אמת, ואין כל היגיון משפטי בקבלת טענת התביעה, לפיה יש להעדיף אמרתה של ז.ז במח"ש שהוגשה רק בשלב החקירה החוזרת. הוסבר כי בעת שנחקרה במח"ש ניסו חוקרי המשטרה "להגדיל" את כמות המסרונים המיניים, ולהרחיב באופן זה את מוטיב ההטרדה, אולם בסופו של יום, ז.ז נותרה בעמדתה, לפיה מדובר בשני מסרונים בלבד. ההגנה סבורה אפוא כי הודעתה של ז.ז לא עמדה בתנאי הקבילות הקבועים [בסעיף 10\(א\) לפקודת הראיות](#), שכן אין בנמצא סתירות בין אמרה זו לעדותה בבית המשפט.

ההגנה לא ביקשה לקבוע כי עדותה של ז.ז בהקשר לאותם מסרונים הייתה כוזבת, אלא ביקשה דווקא לאמץ את תוכנם הנטען של אותם מסרונים, וללמוד מכך כי למעט "מסרון בודד" אין בנמצא מסרון נוסף בעל קונוטציה מינית.

משאלה פני הדברים, הוסבר כי קיומו של "מסרון בודד" בעל קונוטציה מינית, אינו מאפשר הרשעה בעבירה של הטרדה מינית, המחייבת קיומו של "מוטיב חוזר".

ההגנה התייחסה למחקרי התקשורת, וביקשה להסיק מהם על קיומו של קשר הדדי. נטען כי הן לפי שיטתה של ז.ז והן לפי עדותו של הנאשם, מדובר בקשר מקצועי בעיקרו.

בהתייחס לעדותו של אורן נאור, נטען כי העד הפגין מוטיבציה מוגזמת להפללת הנאשם, וממילא הזדקקותו לפרשנות, מלמדת על היעדר מובהקות בתכנים שראה, וכך ניתן להסיק אף מהעובדה כי נאור לא ערך זכ"ד על האירוע, לא פנה למח"ש, והסתפק בפנייה "אנמית" למפקדו איתן כהן. יתרה מכך, ובהקשר זה, ציינה ההגנה כי ז.ז כלל לא העידה על קיומן של תכתובות דואר אלקטרוני, וממילא אלה לא הוצגו, הגם שניתן היה להשיג בנקל ככל שהיו קיימות.

ההגנה ראתה בעדותו של איתן כהן כמחזקת את טענתה, שכן לדבריו, ז.ז לא אמרה לו דבר וחצי דבר על תכנים מיניים, אלא הגדירה את ההתקשרות עם הנאשם כניסיונות חוזרים ונשנים ליצור עימה קשר. עוד מפנה ההגנה לפנייתו של כהן לממונה עליו, תוך שציין בפניו כי אינו מתרשם שמדובר בעבירה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

דיון והכרעה

כללי

5. לאחר שבחנתי את כלל הנתונים הרלוונטיים לפרשייה זו ונתתי דעתי לטיעוני הצדדים, ראיתי לקבוע כי הנאשם שלח ל-ז.ז. מסרון מיני בודד, אולם בהינתן העובדה כי לא היה בידי התביעה להוכיח, ברמת הוודאות הנדרשת למשפט פלילי, קיומם של מסרונים נוספים, ראיתי לזכות את הנאשם מהעבירה המיוחסת לו בפרשייה זו המחייבת קיומו של "מוטיב חוזר".

אתיחס תחילה לראיות השונות בדבר טיב הקשר שנרקם בין הנאשם ל-ז.ז. וביחס להיקף המסרונים המיניים, עובדות שאינן במחלוקת, ובהמשך אעמוד על הוראות החוק ועל האופן בו יש ליישמן במקרה דנן.

טיב הקשר בין הנאשם ל-ז.ז. והיקף המסרונים המיניים

6. אין מחלוקת, וזוהי נקודת המוצא לדיון בעניינינו, כי חלק לא מבוטל מהשיחות הרבות שהתקיימו בין הנאשם ל-ז.ז. התמקדו במישור המקצועי, כאשר הנאשם "דלה" מ-ז.ז. פרטים שונים אודות התנהלות היחידה בה הועסקה. הדברים עולים הן מעדותה של ז.ז. והן מעדותו של הנאשם, ולא הוצגה כל ראיה אחרת שיש בה כדי לסתור נקודת מוצא זו.

ז.ז. נשאלה אודות השיחות שניהלה עם הנאשם והתייחסה לסוגיה זו בעדותה באופן הבא:

"לשאלת בית המשפט, הייתי סוג של צינור להעברת אינפורמציה בין מה שקורה ביחידה לנאשם, שהיה אז הסממ"ז [הציטוט המדויק מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש]" (פרוי' עמ' 339 ש' 23).

7. בחינת מכלול דבריה של ז.ז. (הן אמרותיה במח"ש והן עדותה בבית המשפט) מלמדת כי במקביל לשיח המקצועי שתואר לעיל, נקט הנאשם ב"שיח מטריד".

בהקשר להיקף "השיח המטריד" ניתן להצביע על פער בין אמירות אותן ניתן לפרש ככאלה המלמדות על שיח מטריד בהיקף משמעותי, לבין אמירות ברורות, מהן עולה כי דובר היה במסרון מטריד מובהק אחד בלבד, ועוד שני מסרונים הנתונים לפרשנות.

8. העובדה כי אנו מצויים במשפט פלילי, על רף ההוכחה הקבוע בו, והעובדה כי המסרונים לא הוצגו בבית המשפט (מהטעם שנמחקו ולא שוחזרו), מחייבת נקיטת משנה זהירות בהתייחס לשאלת "היקף השיח המטריד", ובהקשר זה, ראיתי להתמקד אך ורק באותם מסרונים קונקרטיים שעלו במכלול דבריה של ז.ז.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

אפנה בהקשר זה, והדברים מתיישבים עם מידת הזהירות המתחייבת, גם לעדותו של המומחה זילברשטיין ביחס לאפשרות לבצע שחזור הודעות מחוקות גם ביחס למכשירים שהיו מקובלים בשנת 2012, ולחשיבות בביצוע שחזור מוקדם, ככל הניתן, שכן חלוף הזמן עלול לפגוע בסיכויי ההצלחה (נ/39 סעיפים 5.45 ו- 5.46). בנסיבות אלה, לא מן הנמנע כי השיהוי בניסיונות שחזור תכתובות הדואר האלקטרוני (ניסיון שנעשה לבקשת ההגנה בלבד ותוך כדי ניהול ההליך) הוא זה שהוביל לכישלון, ולו הייתה התביעה מנסה לעשות כן במהלך החקירה שהתרחשה פחות משלוש שנים לאחר האירועים, ניתן היה לעשות כן.

לציין כי גם בחקירותיה במח"ש וגם בבית המשפט התמקדה ז.ז. באופן קונקרטי אך ורק באותם שלושה מסרונים, ואף התביעה בסיכומיה ציינה כי חרף חוסר רצונה הבולט של ז.ז. למסור תלונה או להעיד, מדובר ב"מי שנשארה נאמנה באופן כללי לגרסתה" (עמ' 50 סעיף 50 לסיכומי התביעה).

זאת ועוד, התביעה אמנם טענה כי ז.ז. מזערה את עדותה ביחס לתדירות המסרונים ומספרם, אלא שבפועל, בחינת הודעתה של ז.ז. במח"ש מלמדת כי גם בחקירתה התייחסה ז.ז. באופן קונקרטי רק לאותם שלושה מסרונים.

הדברים עלו אף לשאלת בית המשפט, שאז שוב הקפידה ז.ז. לציין כי דובר היה בשלושה מקרים בלבד (פרוי' עמ' 342 שורה 14).

אם בכל זאת קיימים הבדלים מסוימים בין האמרות במח"ש (שאף הן אינן מקשה אחת) לבין העדות בבית המשפט, אלה נעוצים יותר "באווירה" המצטיירת לקורא האמרות במח"ש כאווירה "מטרידה", ופחות בפערים קונקרטיים. זאת ועוד, אני נכון להסכים, במידה רבה, עם עמדת ההגנה בסיכומיה, לפיה קריאת שתי אמרותיה של העדה במח"ש (ת/54א ו-ת/54ב) מלמדת כי המסרונים "הלא מקצועיים" לא היוו את ליבת הקשר עם הנאשם.

בהקשר זה, ולאחר שנתתי דעתי לאופן הנינוח והמשוחרר בו העידה ז.ז. בבית המשפט, אני נכון לקבל את טיעוני ההגנה בסיכומיה, לפיהם אין מקום להעדיף את אמרתה של ז.ז. במח"ש על פני עדותה בבית המשפט, שכאמור אינה שונה באופן מהותי מהעדות שמסרה בבית המשפט. אדגיש כי גם התביעה לא סברה שעדותה של העדה בחקירה ראשית מאפשרת את הגשת אמרותיה במח"ש, ואלה הוגשו בהסכמה (בכפוף לזכות טיעון בסיכומים) רק בחקירתה החוזרת.

9. אבחן אפוא את אותם שלושה מסרונים אליהם התייחסה ז.ז. בצורה מפורשת:

(א) **"מסרון ההלבשה התחתונה"** - ז.ז. תיארה בחקירותיה ובעדותה כי באחד המסרונים ששלח לה הנאשם, הוא שאל אותה, כדבריה: **"איזה צבע תחתונים וחזייה יש לי"**. ז.ז. לא הגיבה, והנאשם שלח מסרון ובו סימני שאלה, ועל כך השיבה ז.ז. במסרון משלה, בו ציינה **"אני מתלבשת כמו נזירה"**. מדובר במסרון בעל גוון מיני מטריד, ואף ההגנה מסכימה לכך בסיכומיה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

(ב) **"מסרון הבריכה"** - ז.ז. תיארה בחקירותיה ובעדותה כי בתקופה הרלוונטית שופץ מבנה המחוז, ועל רקע זה אמרה לנאשם, בהומור, כי צריך לבנות אף בריכה. על כך השיב לה הנאשם בשאלה: **"נשחה ביחד?"**, ועל כך השיבה ז.ז.: **"לא, אני אהיה המצילה"**.

וכך מפיה של ז.ז. בעדותה בבית המשפט:

"אנחנו, כשיצאנו מחדר אוכל. החברות. חסר בריכה, ושיהיה נחמד, וללכת לנוח. סתם צחקנו. ובאיזה הקשר זה הגיע לזה? אני לא זוכרת. כנראה שהיו הודעות, ואמרתי לו שצריך לעשות בריכה במחוז. ואז הוא אמר "נשחה ביחד?" ואמרתי לו "לא. אני אהיה המצילה". אני אמרתי לו בהומור שצריך לעשות בריכה במחוז" (פרו' עמ' 341 ש' 10).

אינני סבור כי ניתן לראות בתכנים הכלולים במסרון זה ככאלה המלמדים באופן מובהק על הקשר מיני. מדובר בתכנים היכולים לעלות כדי שיח מבודח, ואין בהם את מידת הקונקרטיזציה הנדרשת בהקשר המיני.

(ג) **"מסרון הקשר"** - ז.ז. נשאלה והשיבה כי אינה זוכרת מסרונים **"לא מקצועיים"** נוספים מעבר לשניים שפורטו לעיל, אולם הוסיפה כי בשלב מסוים שאל אותה הנאשם במסרון אם היא מעוניינת בכלל בקשר איתו. על מסרון זה השיבה ז.ז. בשלילה, שאז כתב לה הנאשם שהוא **"הרגיש שכן"** והיא חזרה על כך שאינה מעוניינת בקשר עימו.

וכך מפיה בעדותה בבית המשפט:

"אני לא זוכרת את ההקשר, אבל הוא שאל אותי, אם אני רוצה בכלל קשר איתו, ואז אמרתי שלא. הוא אמר לי "לא נראה לי שלא, אני מרגיש שכן". ואמרתי לו "איך כן, אתה בכלל לא ראית". כאילו אנחנו לא נפגשים, לא ראית אותי, אז איך אתה יודע שכן, ואז הוא אמר לי, "אם את לא רוצה קשר כזה, חברים יש לי מספיק", וזהו" (פרו' עמ' 341 ש' 25).

גם מסרון זה אינו כולל תכנים בוטים או מיניים באופן שניתן יהיה לקבוע כי מדובר במסרון מטריד, ונראה כי אף התביעה בסיכומיה רואה במסרון זה ככזה המפסיק את השיח המטריד.

10. האמור לעיל מלמד כי מעדותה של ז.ז. עולה בוודאות כי הנאשם שלח לה מסרון אחד בעל תוכן מיני. כפי שצינתי, קיימת אפשרות להסיק ממכלול אמרותיה של העדה על שיח מיני בהיקף משמעותי יותר, אולם בפועל, לא ניתן לעשות כן ברמת הוודאות הנדרשת במשפט הפלילי.

11. דעתי לא משתנה גם כאשר נבחנת עדותו של עו"ד אורן נאור, שעבד בתקופה הרלוונטית כתובע בענף התביעות, והעיד כדלקמן:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

"באותה תקופה ז.ז. פנתה אליי מספר פעמים ואמרה לי שיש לה קשר עם הנאשם, והוא שולח לה מסרונים, הודעות דוא"ל, וגם שיחות טלפון פה ושם [...] כשהיא הראתה לי את התכתובות, הודעות, וסיפרה לי על תוכן שיחות הטלפון, אני לא זוכר בדיוק מה היא אמרה ביחס לשיחות הטלפון ולא זוכר בדיוק מה היה רשום, אבל חשוב להבין, היות ואני גם עו"ד ועבדתי כתובע, אני לא עדות שמועה בתיק. אני ראיתי את התכתובות האלקטרוניות וראיתי גם את המסרונים. היא שאלה אותי "מה הוא רוצה ממני". למה הוא רוצה או חפץ בקשר בינינו. כמו שאמרתי אני לא זוכר מה היה רשום בדיוק, אבל מי שהיה קורא את התכתובות, אני לא יודע אם הצלחתם לשים את ידכם על התכתובות או לא, אבל אי אפשר היה לתת שום פרשנות אחרת לדברים מעבר לזה שהוא מעוניין להיפגש איתה באופן אישי למטרות דיסקרטיות. אין שום פירוש אחר" (פרו' עמ' 370 ש' 10).

העד אף התייחס לשימוש שעשה במילה "פרשנות" וציין: "אני השתמשתי במילה פרשנות, שזו אולי לא המילה הנכונה כי זו לא שאלה של פרשנות בעיניי. זה זעק באדום - "הטרדה מינית", "עבירה", מבחינתי, כתובע" (פרו' עמ' 373 ש' 21).

אף אם יינתן מלוא המשקל לעדות, לא ניתן לקרוא לתוכה את שאין בה, דהיינו - מדובר בעדות נעדרת סממנים קונקרטיים, כאשר העד התייחס לתכנים שראה באופן כללי, אך לא תיאר משפט ספציפי, אמירה קונקרטית, מילה, תמונה וכיוצ"ב.

אציין כי באמרתו במח"ש, שהוגשה בהסכמה, התייחס העד לשאלה האם הוא זוכר תכנים קונקרטיים, וציין:

"אני לא זוכר את התוכן אבל המהות של כל ההתקשרות שלו אליה הייתה מתוך כוונה לשדל אותה להיפגש איתו, לא זכורות לי אמרות ספציפיות למעט פניות אליה במילים של "יקירה" "נשמה", הסגנון הזה" (ת/56 ש' 14).

עוד אזכיר כי התכתובות בהן צפה העד לא אותרו, ולכך התייחס העד באומרו:

"כמו שאמרתי הייתי 6 שנים תובע פלילי, ומוזר לי שלא מצאו תרשומות אלקטרוניות, לא במיילים, או במייל המשטרתי עם חתימתו כסממ"ז, פשוט את זה ראיתי שזה קיים, וגם הודעות טקסט בניידים, לא מבין איך המחת"קים לא מצאו את הדברים האלה. גם במח"ש היה לי ברור שהשיגו את הדברים האלה. אני לא יודע מה יש, מה אין" (פרו' עמ' 372 ש' 2).

12. כפי שצינתי, העובדה כי המסרונים לא אותרו (נמחקו ולא שוחזרו), וגם תכתובות הדואר האלקטרוני הניתנות לשחזור בקלות יחסית לא אותרו בזמן החקירה, מחייבת נקיטה במידת זהירות בבואו של בית המשפט לבחון עבירה של הטרדה מינית שמהותה במקרה דנן - הטרדה במסרונים. בענייננו, ולצד אמירות של העד מהן ניתן להבין כי צפה במסרונים מיניים מטרידים, קיימות גם אמירות המלמדות על אפשרויות שלא בהכרח עולות כדי עבירה פלילית אלא על רצון להיפגש. בהיעדר קונקרטיזציה בעדות, ומחמת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

הזהירות המתבקשת, אין לי אלא להיצמד לאותם מסרונים קונקרטיים שתוארו בעדותה של ז.ז. ופורטו לעיל.

13. העד איתן כהן (כיום - שופט בית משפט השלום בירושלים) שהיה בתקופה הרלוונטית ראש ענף התביעות בירושלים, העיד כי בהזדמנות מסוימת ניגש אליו עו"ד נאור ביחד עם ז.ז. ואמר לו כי "ניסו מטריד את המתלוננת, באמצעות מסרונים ושצריך להגיש תלונה נגדו במח"ש". העד תיאר כי שאל את ז.ז. מה היו התכנים של המסרונים, והיא הגדירה אותם במשפט אחד כ"ניסיונות חוזרים ונשנים ליצור איתה קשר". העד הציע ל-ז.ז. כי תתלונן, אולם משסירבה, אמר לה כי אם תחליט לעשות כן, המחוז יהיה מאחוריה (פרו' עמ' 378 החל משורה 2).

העד תיאר כי דיווח על השיחה למפקדו באותה עת - ניצב משנה שמעון גבאי, ואמר לו את הדברים הבאים: "... אמרתי לו שאני לא מתרשם שמדובר בעבירה, כי לשלוח מסרונים ולנסות ליצור קשר עם בן אדם זה לא עבירה. אמרתי לו שלא התרשמתי שמדובר בעבירה והוא שאל אותי רק שאלה אחת. 'אם הסברת לה שהיא יכולה להתלונן? אמרתי לו שכן ובזה נסגר העניין. איני יודע אם הוא עשה עם זה משהו. עכשיו באותו הזמן, [...] חשבתי, או שזה ניסיון ליצור קשר, שהיה מוביל בהמשך אולי לעבירה, אבל בינתיים לא בוצעה שום עבירה [הציטוט המדויק מובא בהכרעת הדין המלאה - ב.ש]" (פרו' עמ' 378 ש' 15).

הנה כי כן, גם מעדותו של עד זה, לא ניתן ללמוד, ברמת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי, על קיומם של מסרונים מיניים ברורים, כפי שאף התרשם העד בזמן אמת משיחתו עם ז.ז., ואין לי אלא לחזור על עמדתי ביחס למידת הזהירות הנדרשת שעה שהמסרונים לא אותרו.

זאת ועוד, ניתן להניח כי ככל שהעד היה נחשף לעדות בדבר תכנים מיניים מטרידים ומובהקים, היה נוקט בפעולות משמעותיות יותר מעבר לאותה שיחה עם מפקדו, בה ציין באוזניו כי לא התרשם כי התכנים עולים כדי עבירה פלילית.

14. התביעה התייחסה בסיכומיה לגרסתו הכבושה של הנאשם, ואני נכון לקבל את עמדתה בהקשר זה, שכן מקריאת רצף תשובותיו של הנאשם עולה כי מדובר במי ששינה את גרסתו ביחס להיקף הקשר עם ז.ז. באופן קיצוני, מגרסה של: "אין לי איתה ולא היה לי איתה שום דבר" (ת/א עמ' 3 ש' 23) עד כדי תיאור של: "קשרי עבודה יומיומיים" (פרו' עמ' 642 ש' 6) שממילא אינם מתיישבים עם אותו "מסרון ההלבשה התחתונה".

ועדיין, גרסה כבושה ובעייתית אינה תחליף לראיות פוזיטיביות, ובנסיבות המקרה שבפניי, אין בה כדי לגשר על אותו חוסר ראייתי שבא לידי ביטוי בהיעדר ראיות קונקרטיות למסרונים מטרידים העולים במספרם על אותו מסרון בודד שקיומו הוכח ברמת הוודאות הנדרשת.

היקף המסרונים המיניים - סיכום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

15. על יסוד האמור לעיל, ראיתי לקבוע כי במסגרת הקשר שהתקיים בין הנאשם ל-ז, שלח לה הנאשם מספר מסרונים "שאינם בענייני עבודה" כאשר אחד מהם ("מסרון ההלבשה התחתונה") מכיל תוכן מיני פוגע.

הוראות החוק והאופן בו יש ליישמן במקרה דנן

16. סעיף 3 לחוק למניעת הטרדה מינית מפרט מהי הטרדה מינית, ולהלן ההוראות הרלוונטיות לענייננו:

"3(א) הטרדה מינית היא כל אחד ממעשים אלה:

(3) הצעות חוזרות בעלות אופי מיני, המופנות לאדם אשר הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות האמורות;

(4) התייחסויות חוזרות המופנות לאדם, המתמקדות במיניותו, כאשר אותו אדם הראה למטריד כי אינו מעוניין בהתייחסויות האמורות;

(6) הצעות או התייחסויות כאמור בפסקאות (3) או (4), המופנות למי מהמנויים בפסקאות המשנה שלהלן, בנסיבות המפורטות בפסקאות משנה אלה, גם אם המוטריד לא הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות או בהתייחסויות האמורות:

(ג) לעובד במסגרת יחסי עבודה, ולאדם בשירות במסגרת שירות - תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות".

בהינתן העובדה כי התביעה עתרה להרשעת הנאשם בעבירה לפי סעיף 5(א) בנסיבות סעיף 3(א)(6)(ג) לחוק למניעת הטרדה מינית, עליה להוכיח כי הנאשם הפנה ל-ז הצעות חוזרות בעלות אופי מיני או התייחסויות חוזרות שהתמקדו במיניות שלה, והכל תוך שהוא מנצל את מרותו במסגרת יחסי השירות במשטרה.

הן חלופת "ההצעות" (סעיף 3(א)(3)) והן חלופת "ההתייחסויות" (סעיף 3(א)(4)) נוקטות בלשון רבים, ומכאן שעל-מנת להרשיע, יש להוכיח כי אין מדובר במקרה בודד אלא ב"מוטיב חוזר" בהתנהגות הנאשם.

לציין כי בנוסח הראשון של הצעת החוק (הצ"ח 2641 מיום 22.7.1997) דובר היה ב"התייחסות" (ביחיד) וזאת בשונה מ"הצעות" (ברבים). אלא, שבסופו של יום, בנוסחו הסופי של החוק, גם ה"התייחסות" (ביחיד) שונתה ל"התייחסויות" (ברבים).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

17. ההגנה הרחיבה בסיכומיה אודות הרציונלים העומדים ביסוד הדרישה ל"מוטיב חוזר", ואף אם מדובר בדברי טעם, אין צורך להידרש להם על-מנת להגיע למסקנה כי במקרה דנן, משהוכחה שליחתו של מסרון מיני אחד, לא הצליחה התביעה להוכיח קיומו של "מוטיב חוזר", ועל כן יש להורות על זיכוי של הנאשם מהעבירה המיוחסת לו בפרשייה זו.

18. משזו מסקנתני, אינני רואה להידרש לבחינת "רכיב ניצול המרות" או להבחנה שערכה ההגנה בין עניינינו לבין קביעות בית המשפט העליון בע"פ 2695/93 **שירי נ' מדינת ישראל** (28.7.1993), מקרה הנראה שונה מהותית בנסיבותיו.

פרשייה שביעית - סיכום

19. על יסוד האמור לעיל, ומאחר והוכח ברמת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי קיומו של מסרון מיני אחד בלבד, ולאור הדרישה הקיימת בחוק להטרדה על דרך של "מוטיב חוזר", ראיתי לזכות את הנאשם מהעבירה המיוחסת לו בפרשייה זו.

פרשייה שמינית

עובדות כתב האישום

1. השוטרת ח.ח הכירה את הנאשם במהלך עבודתם המשותפת, כאשר ח.ח משרתת במטה הארצי של המשטרה, והנאשם מכהן בתפקיד סגן מפקד מחוז ירושלים, בדרגת תת-ניצב. הקשר בין הנאשם ל-ח.ח נמשך גם לאחר שהנאשם קודם לדרגת ניצב ומונה לראש את"ל, ואף לאחר מכן, כשמונה לשמש כמפקד מחוז ירושלים במשטרה.

במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, בשנת 2008 או בסמוך לכך, הנאשם, שהיה אותה עת כבן 50 ושימש כסממ"ז ירושלים ו-ח.ח, צעירה בשנות העשרים, ערכו סיור עבודה משותף בבניין המשמש, בין היתר, את משטרת מחוז ירושלים (להלן - **הבניין**). במהלך הסיור, בהיותם בבניין, ניגש הנאשם אל ח.ח כדי להיפרד ממנה לשלום, וללא התראה נשק על שפתיה, וזאת מבלי שחפצה בכך ובלא ששיתפה עימו פעולה.

לאחר מכן, הקשר הטלפוני האינטנסיבי בין הנאשם לח.ח, שכלל שיחות טלפון ומסרונים, הפך בעל תוכן מיני, ובמהלך השיחות נהג הנאשם להחמיא לה על יופייה ומראה. בחלק מהשיחות ניסה הנאשם לשכנע את ח.ח להיפגש עימו לצורך קיום יחסי מין, אך ח.ח התחמקה בתואנות שונות.

בהזדמנויות שונות, במועדים שאינם ידועים במדויק לתביעה, במהלך עבודתם המשותפת, ניסה הנאשם לנשק את ח.ח על שפתיה, אך היא הסיטה מעט את ראשה הצידה כדי לחמוק מנשיקתו. כתוצאה מכך, הנאשם נישקה בסמוך לשפתיה ו-ח.ח עזבה את המקום מבלי לומר דבר, בין היתר, בשל דרגתו, מעמדו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ויכולת ההשפעה של הנאשם במשטרה, ובשל חששה שהדבר יפגע בעבודה אותה היא מבצעת אותה שעה במחוז ירושלים, בכפוף לאישורו של הנאשם.

במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, עובר לחודש מאי 2010, בהיותם בבניין במחוז ירושלים, הגיע הנאשם בשעת ערב מאוחרת אל משרדה של ח.ח. כדי לחתום במסגרת סמכותו על מסמך שהביאה לאישורו. הנאשם ניגש אל ח.ח. ובניגוד לרצונה נטל את כף ידה והניחה על איבר מינו, מעל למכנסי מדיו, תוך שבמקביל חיבק את ח.ח. ונגע באיבר מינה מעל לבגדיה, וזאת בניגוד לרצונה. בתגובה, משכה ח.ח. את ידה לאחור וניסתה להתחמק בתואנה כי מישוהו עלול להבחין במעשים וכי עליה לעזוב את המשרד. לפני שיצאה מהמשרד, נישק הנאשם את ח.ח. סמוך לשפתייה.

בשל חששה מהשלכות הדבר, בין היתר, עקב דרגתו הרמה, עוצמתו ומעמדו של הנאשם, לא סיפרה ח.ח. לאיש על שאירע ולא התלוננה על כך, ואף נמנעה מלהבהיר לנאשם את הסתייגותה ממעשיו.

במועד שאינו ידוע במדויק לתביעה, בשנת 2011, על רקע המתואר לעיל, פנתה ח.ח. לנאשם וביקשה את סיועו בקיצור תקופת שירותו של בעלה - שאף הוא שוטר - (להלן - הבעל) ביחידה בה שירת באותה עת, כדי שיוכל להקדים את מועד המעבר לתפקידו החדש. ח.ח. פנתה לעזרת הנאשם לאחר שפניות בדבר של בעלה השוטר למפקדיו, לא הועילו.

בעקבות זאת, פנה הנאשם, ששימש אותה עת כראש את"ל בדרגת ניצב, ישירות אל מפקד היחידה בה שירת הבעל, וביקש לקצר את תקופת שירותו בחודשיים לערך.

בסמוך לאחר מכן, קוצרה תקופת שירותו של הבעל.

2. במסגרת פרשייה זו מייחסת התביעה לנאשם עבירה של מעשה מגונה תוך ניצול מרות ביחסי העבודה או בשירות, בהתאם [לסעיף 348\(ה\) לחוק העונשין](#), וכן רואה בה, נוכח שיחתו של הנאשם למפקד היחידה של הבעל, גם חלק מעבירת המרמה והפרת האמונים.

זירת המחלוקת

3. לאחר שנשמעו הראיות הרלוונטיות לפרשייה זו, נראה כי זירת המחלוקת מתמקדת בשאלות הבאות:

(א) האם הנאשם נישק את ח.ח. בניגוד להסכמתה בעודם בבניין (להלן - **אירוע הנשיקה**), והאם בעודם במשרדה של ח.ח. ניסה לקחת את ידה של ח.ח. ולהניחה על איבר מינו, ובהמשך ניסה לגעת באיבר מינה (להלן - **האירוע במשרד**).

בהקשר לשני אירועים אלה, יש להכריע בין עמדת התביעה לפיה היחסים בין ח.ח. לנאשם היו מקצועיים, ושני האירועים האמורים באו לעולם בהפתעה מוחלטת ובניגוד לרצונה של ח.ח., לבין עמדת ההגנה אשר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

תיארה מערכת יחסים מוסכמת בעלת היבטים מיניים ברורים ומובהקים, במסגרתה התרחשו מספר "אירועי נשיקה" בבניין, וכן התרחש אירוע הדדי של נגיעה באיברי המין, אך זאת במשרדו של הנאשם.

(ב) האם התקיימו יחסי מרות בין הנאשם ל-ח.ח.

בהקשר לשאלה האמורה, יצוין כי המאשימה עתרה בסיכומיה לקביעה כי המעשים בוצעו אגב יחסי מרות שהתקיימו בין הנאשם ל-ח.ח, אולם טענה כי גם אם לא תתקבל תזת "יחסי המרות", יש מקום לעשות שימוש [בסעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי](#), ולהרשיע את הנאשם בעבירה של מעשה מגונה "רגיל".

ההגנה לעומתה טענה כי משקרה "תזת המרות" לא ניתן, ובוודאי שלא יהיה זה ראוי, להרשיע את הנאשם בעבירה חלופית, מה גם שלגוף העניין - הוכח במשפט כי המעשים בוצעו בהסכמה.

(ג) האם הנאשם פעל על-מנת לסייע בקיצור תקופת שירות בעלה של ח.ח ביחידה בה שירת.

כיוון שהנאשם הודה כי שוחח עם מפקד היחידה של הבעל על מנת לסייע בקיצור תקופת השירות של בעלה של ח.ח, המחלוקת בהקשר זה תתמקד בשאלת מידת "תרומתה" של אותה שיחה להחלטה שהתקבלה, ועוצמת ניגוד העניינים שאפיינה את מעשי הנאשם.

תמצית עמדת התביעה

4. התביעה מבקשת לבסס את הרשעת הנאשם בפרשייה זו על עדותה של ח.ח, כאשר לשיטתה, לא ניתן להצביע על פערים משמעותיים בין אמרותיה של ח.ח בחקירותיה במח"ש לבין עדותה הראשונה בבית המשפט, ובהמשך - בעדותה השנייה כעדה מטעם בית המשפט. התביעה התייחסה בסיכומיה לעובדה כי מדובר בשוטרת נעדרת אינטרס בהפללת הנאשם, אשר מסרה עדות מדודה, אותנטית ולא מתלהמת הן ביחס לאירוע הנשיקה והן ביחס לאירוע במשרד.

אל מול עדותה של ח.ח עומדת עדותו של הנאשם, אשר לשיטת התביעה, מהווה דוגמא קלאסית לעדות כבושה, כוזבת, וכזו שהותאמה בשלב מאוחר לראיות הקיימות. התביעה הדגישה כי בשום שלב בחקירתו לא ציין הנאשם את דבר קיומו של "הרומן המוסכם ארוך השנים", טענה שכבש אף עת נחקרה ח.ח בבית המשפט, והועלתה לראשונה רק בעדותו הראשית. נטען כי עדותה של ח.ח ב"סיבוב השני" הייתה אותנטית, כשח.ח מדברת מדם ליבה באופן שניתן היה להתרשם בנקל מאמינותה הרבה.

התביעה התייחסה למחקרי התקשורת, וביקשה ללמוד מהם כי הנאשם יזם התקשרויות רבות בשעות לילה מאוחרות, ויש בכך כדי ללמד על ניסיונות ליזום קשר אינטימי מצידו ועל היעדר שיתוף פעולה מצידה של ח.ח (עמ' 85 סעיף 113 לסיכומי התביעה).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

נטען כי אין בעדויות חלק מעדי ההגנה אשר תיארו את מערכת היחסים הטובה ואת התנהגותה "המשוחררת" של ח.ח בנוכחות הנאשם, כדי לתרום לבירור המחלוקת ולא ניתן ללמוד מהן על סבירות גרסת הנאשם בדבר קיומו של "רומן ארוך שנים".

בהתייחס לרכיב "המרות", נטען כי בהתאם לפסיקה מדובר במונח שאינו מוגבל ל"מעסיק" או "ממונה ישיר", אלא כולל גם גורם בעל השפעה, סמכות ומרות עקיפה, ומכאן שיש לראות בפערי הדרגות בין הנאשם ל-ח.ח, ובעובדה כי במסגרת תפקידה במטה הארצי שימש המחוז כ"לקוח המרכזי", כנתונים המלמדים על יחסי המרות, בוודאי בגוף היררכי כמשטרת ישראל. נטען כי ח.ח היא קצינה זוטרה, שעבדה אל מול הנאשם כנציגה של המטה הארצי, ובהינתן תפקידו - בכוחו להשפיע מרחוק על קידומה בדברים שיאמר למפקדיה הישירים, והוא אף יכול לפנות למפקדיה על-מנת להחליפה בנציגה אחרת.

לחלופין, ואף אם בית המשפט יקבע כי לא מתקיימים יחסי מרות, סברה התביעה כי ניתן להרשיע את הנאשם בעבירה של מעשה מגונה "רגיל", וזאת בהינתן העובדה כי מעשיו של הנאשם באו בהפתעה, נעדרו הסכמה מבחינתה של ח.ח, ועמדו בסתירה להתחמקויות שיטתיות ממסרים מיניים שהועברו על-ידי הנאשם.

באשר לפנייתו של הנאשם למפקד היחידה של הבעל על-מנת שתקוצר תקופת שירותו, נטען כי מדובר בפעולה שהוכחה הן בעדותה של ח.ח, הן בעדותו של מפקד היחידה האמורה, והן בעדותו של הנאשם עצמו, ומכאן שיש לקבוע כי הפנייה נעשתה על רקע ניגוד עניינים, בעוד הנאשם פועל לטובת ח.ח ובעלה, בעת שהיה לו בה עניין מיני מובהק.

תמצית עמדת ההגנה

5. ההגנה, לאורך סיכומיה, ערכה השוואה בין גרסת ח.ח במח"ש לבין גרסתה בבית המשפט, וביקשה ללמוד מהשוואה זו על חוסר היכולת לזקק גרסה ברורה, אחידה וכזו שניתן ליתן בה אמון. נטען כי קיימות שפע של אמירות מהן עולה כי מערכת היחסים שניהלה ח.ח עם הנאשם הייתה ארוכת שנים ובעלת היבטים פלרטטניים, תוך ש-ח.ח משנה את גרסתה תכופות ממניעים שונים.

ההגנה הפנתה לאמירות שונות מהן ניתן ללמוד כי "מערכת היחסים הפלרטטנית" הייתה הדדית, ומכאן ביקשה להסיק כי גם האינטראקציות הפיזיות והאינטימיות שהתקיימו ביניהם לאורך הקשר היו מוסכמות.

כאינדיקציה חיצונית להיקף "מערכת היחסים הפלרטטנית" מפנה ההגנה למחקרי התקשורת, מהם עולה כי הנאשם וח.ח קיימו שיחות טלפון רבות, לרבות בשעות הערב המאוחרות, כאשר את חלקן יוזמת ח.ח (וראו הפירוט בסעיף 391 לסיכומי ההגנה).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ההגנה התייחסה לבקשת התביעה, שהתקבלה, להגיש את אמרתה של ח.ח. במח"ש בהתאם [לסעיף 10\(א\)](#) [לפקודת הראיות](#), וציינה כי בכך גילתה התביעה דעתה כי האמרה במח"ש היא הראיה המרכזית והאותנטית יותר ביחס לעדות ח.ח., אלא שאמרה זו, לשיטתה, רצופה סתירות וכזבים.

בהתייחס לטענה לפיה ח.ח. פעלה כפי שפעלה נוכח "פחד מהנאשם" - נטען כי מדובר בגרסה מופרכת אשר עברה תהפוכות ושינויים, עומדת בסתירה לשורה ארוכה של עדים שהעידו אודות טיב היחסים שניהלה עם הנאשם, וסותרת אף אמירות מפורשות שאמרה ח.ח. במהלך החקירה או במהלך הכנתה לעדות.

ההגנה ניתחה את שני האירועים העומדים ביסוד המחלוקת, והפנתה לשלל ראיות המלמדות, לשיטתה, כי מדובר באירועים שהתרחשו באופן שונה מהאופן שתואר על-ידי ח.ח., וזאת עוד מעבר לעובדה כי מדובר באינטראקציה מוסכמת. ההגנה מפנה בהקשר זה לעדות של שוטר אשר תיאר כי ח.ח. הגיעה בשתי הזדמנויות שונות עם הנאשם לבניין בשעות הערב, שאז צייד אותה בשני פנסים, שכן הבניין היה חשוך; עוד מפנה ההגנה לעדות ח.ח. בבית המשפט, ממנה עלה כי מדובר ב"נשיקה סתמית", וכלשונה: "זה לא נשיקה מינית. נשיקה מינית זה נשיקה שגבר מנשק עם לשון, זה לא. זה לא. זה נשיקה סתמית" (פרו' עמ' 386 ש' 18). בהתייחס לאירוע במשרד נטען כי התביעה כשלה בהצגת ראיות ברורות אודות אירוע זה, הן ביחס למועד בו התרחש לכאורה, והן ביחס לנסיבות בהן התרחש. הוסבר, תוך התבססות על מספר עדי הגנה, כי "שלב החתימה על המסמכים" נעשה באופן שונה מזה שתואר [ההתייחסות מפורטת לכך מצויה בהכרעת הדין המלאה - ב.ש.], ולכן גרסתה של ח.ח. לפיה האירוע התרחש כאשר הנאשם הגיע לחתום על מסמכים, אינה סבירה.

נטען כי מסרוני ששלחה ח.ח. לנאשם לאחר האירועים הנטענים מלמדים על תקינות מערכת היחסים ושוללים כל טענה פוטנציאלית לניצול כזה או אחר. כך לדוגמא, מפנה ההגנה למסרון בו כתבה ח.ח. לנאשם לאחר פתיחת החקירה הגלויה: "בוקר. אנחנו מאחוריך ואוהבים אותך. תהיה חזק" (ג/34).

ההגנה ביקשה לראות באופן בו נחקרה ח.ח. במח"ש ככזה שהוביל אותה "לרצות" את החוקרים בדרך של מסירת אמירות שאינן תואמות את רוח הדברים האמיתית, ומפנה בהקשר זה גם לעדותה בבית המשפט שהתייחסה למידת האגרסיביות של החוקרים: "אני מזכירה לך שהייתי בחקירה של עבריינית. ששעות שמח"ש ישבו לי פה ואם תשים לב החוקר הלחיץ אותי... ואני אמרתי למח"ש את מה שהם רצו לשמוע... אמרתי לו תקשיב, הוא לא נגע בי מעולם לא היה ולא נברא, הוא אמר לי תקשיבי, אם לא תגידי את האמת זה הקריירה שלך..." (פרו' עמ' 388 ש' 23).

בהתייחס לעדות הנאשם, נטען כי לא מדובר בעדות כבושה, אף שמלוא הפרטים שנמסרו בבית המשפט לא נמסרו בחקירתו במח"ש. הוסבר כי ניתן ללמוד על ליבת העדות -דהיינו על קיומו של קשר מוסכם - מהדברים שמסר למח"ש, כאשר בשתי חקירותיו האחרונות סירב הנאשם לשתף פעולה עם החוקרים נוכח הדלפות מגמתיות מחקירותיו והתנהלות לא ראויה לשיטתו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

סוגיית המרות זכתה אף היא לניתוח משפטי מפורט, תוך שההגנה ביקשה לקבוע כי בין ח.ח לנאשם לא התקיימו יחסי מרות, וזאת בהינתן העובדה ש-ח.ח עבדה ביחידה הכפופה למטה הארצי, ואינה כפופה למחוז ירושלים בו שירת הנאשם בתפקיד סגן מפקד המחוז. ההגנה ביססה טיעוניה על שורת ראיות בנושא זה, ובהן עדות מפקדה של ח.ח, שאישר כי עובדי היחידה "כפופים לראש היחידה [...] אין כפיפות למחוזות" [הציטוט המדויק מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש] (פרו' עמ' 962 ש' 1-9). עוד הפנתה ההגנה בהקשר זה לדבריה של ח.ח שציינה: "תראה, לי הוא לא היה יכול להועיל בכלום, כי אני במקום שלי, הוא לא המפקד שלי, הוא לא יכול לקדם אותי. אני כפופה לראש [...]". [הציטוט המדויק מובא בהכרעת הדין המלאה-ב.ש] (ת/א57 עמ' 14).

משהוכח כי לא התקיימו יחסי מרות, וממילא לא התקיים רכיב של "ניצול המרות", סברה ההגנה כי יש להורות על זיכוי של הנאשם מהעבירה המיוחסת לו.

בהתייחס לטענתה החלופית של התביעה, לפיה ככל שבית המשפט יקבע כי לא התקיימו יחסי מרות יש להרשיע את הנאשם במעשה מגונה "רגיל" בהתאם [לסעיף 348\(ג\) לחוק העונשין](#), עתרה ההגנה לדחייתה ממספר טעמים:

ראשית, הוסבר כי מלכתחילה בחרה התביעה בחלופת "יחסי המרות", שכן הבינה כי לא ניתן לבסס על אמרתה של ח.ח במח"ש טענה למעשים שבוצעו שלא בהסכמה (וחלופת יחסי המרות אינה "דורשת" רכיב של חוסר הסכמה).

שנית, נטען כי אף לאחר שנשמעו מכלול הראיות, לא הצליחה התביעה להוכיח כי הדברים בוצעו בניגוד להסכמתה של ח.ח;

שלישית, התביעה כשלה בניסיונה להוכיח כי הנאשם היה מודע להיעדר הסכמה מצידה של ח.ח.

סוגיה נוספת שזכתה לליבון בסיכומי ההגנה קשורה לעובדה כי במהלך החקירה, בהחלטה מודעת, לא בוצעו עימותים בין הנאשם לשוטרות השונות. נטען כי במקרה דנן, על רקע שלל אמרותיה של ח.ח בחקירתה "המלמדות על קיומה של מערכת יחסים מוסכמת", דובר היה בפעולת חקירה חיונית ונחוצה.

דין והכרעה

כללי

6. לאחר שבחנתי את הראיות השונות, ונתתי דעתי לטיעוני הצדדים, ראיתי לזכות את הנאשם מהעבירה המיוחסת לו בפרשייה זו - מעשה מגונה תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או שירות, בניגוד [לסעיף 348\(ה\) לחוק העונשין](#).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

שני חלקים מרכזיים להכרעה בפרשייה זו :

במסגרת החלק הראשון - אדון בשאלת יחסי המרות, שכן בהינתן הוראת החיקוק המיוחסת לנאשם, מדובר ברכיב הכרחי בלעדיו אין. למותר לציין כי הנטל המוטל על כתפי התביעה אינו מסתכם בהוכחת רכיב "המרות", ועליה להוכיח בנוסף כי הנאשם ניצל את המרות לטובת ביצוע המעשים המגונים.

במסגרת החלק השני - אדון באופייה של מערכת היחסים שהתקיימה בין הנאשם ל-ח.ח ובאפשרות להגיע להכרעה העומדת ברף הוודאות הנדרש במשפט פלילי, בשאלת המעשים המיניים המיוחסים לנאשם ובשאלת מודעותו.

החלק הראשון - האם התקיימו יחסי מרות בין הנאשם ל-ח.ח

7. במסגרת ע"פ 9256/04 נוי נ' מדינת ישראל (10.8.2005), התייחס בית המשפט העליון להגדרת "מרכיב המרות", וקבע כדלקמן :

"משמעותו המילולית של המונח מרות הנה שליטה או סמכות. מרות ביחסי עבודה הנה אפוא שליטה של הממונה על מי שכפוף לו (השופטת ביניש בעש"מ 4790/04 מדינת ישראל נ' בן חיים, להלן - פרשת בן חיים [5]), בעמ' 267); התפיסה המונחת ביסודם של חיקוקים דוגמת סעיף 346(ב) - תפיסה המבוססת על ניסיון החיים ועל השכל הישר - הנה כי כפיפות אדם לאחר במקום העבודה יוצרת, באורח טבעי ובלתי נמנע, יחסי תלות ביניהם. ליחסי תלות אלו היבטים מקצועיים וכלכליים רבי פנים. כך למשל קיומה של תלות מקצועית בין ממונה לכפוף באה לידי ביטוי בסמכותו של הראשון ליתן לכפוף אישור או משוב מקצועי, להחליט בעניין התפקיד שאותו ימלא, להמליץ על קידומו, להעניק לו הטבות, להעלות את שכרו, ליתן בידו המלצות וכיוצא באלו, ואילו התלות הכלכלית נובעת מהיותו של מקום העבודה - למצער בשביל מרביתה המכריעה של האוכלוסייה - מקור עיקרי של הכנסה, שלאובדנו נלווית משמעות קשה".

עוד נקבע כי המונח "מרות" אינו מוגבל ליחסים של מעסיק או ממונה ישיר בלבד, אלא כולל גם השפעה, סמכות ומרות עקיפה. עם זאת, נקבע כי התקיימותה של מרות צריכה להתבסס על אמת מידה אובייקטיבית, ואין די בהתרשמותו הסובייקטיבית של הנפגע (עש"מ 1599/03 טאפירו נ' נציבות שירות המדינה (16.12.2003)).

יוצא אפוא כי אף אם ח.ח הייתה סבורה - ולא כך הם פני הדברים כפי שיובהר בהמשך - כי מתקיימים יחסי מרות בינה לבין הנאשם, אין די בכך, שכן הסוגיה נבחנת על יסוד אמת מידה אובייקטיבית ולא סובייקטיבית.

8. מתוך פסקי הדין נראה כי ניתן "לחלץ" מספר מבחני משנה לצורך הכרעה בשאלת המרות :

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

(א) מבחן הכפיפות הפורמלית - במסגרת זו יש לבחון האם קיימת כפיפות פורמלית במבנה הארגוני;

(ב) מבחן הכפיפות המהותית - במסגרת מבחן זה יש לבחון האם קיימת כפיפות מהותית באופן שהגורם הכפוף נדרש לבצע את הוראותיו והנחיותיו של הגורם הבכיר;

(ג) מבחן אופק התעסוקה - במסגרת מבחן זה יש לבחון האם לגורם הבכיר הסמכות להורות על קידומו, פיטוריו, מתן הטבות או העלאת שכרו של הגורם הכפוף;

(ד) מבחן העיסוק היומיומי - במסגרת מבחן זה יש לבחון האם הגורם הבכיר אחראי על שגרת יומו המקצועית של הגורם הכפוף, דהיינו - על שעות עבודתו; על ימי חופשתו ועל עומס העבודה המוטל עליו.

אלה אפוא מבחני המשנה המשקפים סוג של תלות הנוצרת בין הגורם הבכיר לגורם הכפוף.

9. אין חולק כי הקשר המקצועי בין הנאשם ל.ח.ח נבע מפרויקט משותף בין המטה הארצי ומחוז ירושלים. במסגרת אותו פרויקט - וכך הגדירה זאת ח.ח.ח - היה המחוז "הלקוח" של המטה הארצי.

האם מתקיים מבחן הכפיפות הפורמלית?

העמדת הסיטואציה במבחן "הכפיפות הפורמלית", מלמדת כי לא מתקיימים יחסי מרות בהיבט זה שכן יחידות המטה הארצי אינן כפופות במבנה הארגוני למחוזות. ניתן לציין בהקשר זה את עדות מפקדה של ח.ח.ח, אשר אישר כי עובדי היחידה "כפופים לראש היחידה", וכן ציין כי: "אין כפיפות למחוזות" [הציטוט המדויק מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש] (פרוי' עמ' 962 ש' 1-9). גם ח.ח.ח ציינה בעדותה דברים דומים ואישרה כי מחוז ירושלים הוא בגדר "הלקוח".

האם מתקיים מבחן הכפיפות המהותית?

בחינת כלל הנתונים הרלוונטיים מלמדת כי הסיטואציה אינה עומדת גם במבחן "הכפיפות המהותית". הפרויקט עליו עמלו ח.ח.ח והנאשם (בצוותא עם גורמים רבים נוספים) היה פרויקט משותף, ומטבעם של פרויקטים משותפים שכל צד תורם את חלקו לעשייה המשותפת, וברור כי נתונים מסוימים יהיו באחריות אחד הצדדים, ונתונים נוספים יהיו באחריות הצד השני. יחד עם זאת, לא הובאה עדות כלשהי ממנה עלה כי ח.ח.ח, במסגרת תפקידה, חויבה לבצע את הוראותיו המקצועיות של הנאשם ביחס לכל רכיבי הפרויקט.

האם מתקיים מבחן אופק התעסוקה?

התביעה הרחיבה בסיכומיה אודות יכולתו של הנאשם לשוחח עם מפקדיה של ח.ח.ח, להמליץ עליה, ולתרום באופן כזה או אחר לקידומה או לעצירת קידומה. עוד צוין שברור היה כי הנאשם "מיועד לקידום" ומדי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

תקופה יעבור לתפקידי פיקוד בכירים במשטרה, ולכן קיים פוטנציאל כי מדובר במי שיהפוך בעתיד למפקדה הישיר של ח.ח.

עם כל ההבנה לטיעון, מדובר בטיעון שליבתו במישור הפוטנציאלי-תיאורטי, ולא ניתן לראות בו ככזה המלמד כי הסיטואציה עומדת במבחן אופק התעסוקה.

אסביר :

הפרויקט עם מחוז ירושלים לא היה הפרויקט היחיד עליו עבדה ח.ח, וכלשונה: **"הכל חלק מהמטה הארצי, לא קשור למחוז ירושלים. אני עושה פרויקטים מקבילים במחוזות אחרים"** (פרו' עמ' 400 ש' 15), כך שבאופן תיאורטי, לו הייתי מקבל את טיעונה של התביעה, כל אחד ממפקדי המחוזות בארץ וכל אחד מסגני מפקדי המחוזות מולם עבדה ח.ח בכובעה כנציגת המטה הארצי, היו הופכים "למעסיקה" באופן שהיו מתקיימים ביניהם לבין ח.ח יחסי מרות. מסקנה זו אינה סבירה בעיניי.

מוסכם כי משוב מקצועי הוא כלי לצורך בחינת קידומו של עובד, ובענייננו - אין חולק כי המשובים המקצועיים ניתנו על-ידי מפקדיה הישירים של ח.ח ביחידה בה שירתה, ואלה היו בעלי השפעה מובהקת על קידומה. ח.ח התייחסה בעדותה לסוגיה זו וציינה: **"...כמו שאמרתי שהוא לא המפקד שלי, הוא גם לא יכול לקדם אותי לשום מקום. הוא לא המפקד שלי"** (פרו' עמ' 408 ש' 7).

האם מתקיים מבחן העיסוק היומיומי?

בחינת הסיטואציה דרך הפרמטרים הרלוונטיים למבחן זה מלמדת כי לא התקיימו יחסי מרות. הנאשם לא יכול היה להכתיב לח.ח את שגרת יומה, לא יכול היה לקבוע את לוח הזמנים בו עבדה, לא יכול היה לשלוט על כמות הפרויקטים שהועברו לטיפולו, לא יכול היה לאשר את בקשתה לימי חופש או לדחות בקשה דומה, וממילא, מעבר לאותם ממשקים הקשורים לפרויקט המשותף, לא היה קשור באופן זה או אחר לעומס העבודה שהוטל על כתפיה.

ח.ח היטיבה לתאר זאת בעדותה: **"הוא אפילו לא יכול להחליט אם אני רוצה רכב ת"ש, כי הוא לא שייך אלי. אני צריכה לבקש את זה מהמפקד שלי, וזה הדבר הכי מינורי שיש. אז קל וחומר אם אני רוצה חופשה או אם אני רוצה דרגה. זה לא קשור אליו בכלל"** (פרו' עמ' 407 ש' 26).

סוגיית יחסי המרות - סיכום

10. על יסוד ארבעת מבחני המשנה שפורטו לעיל, ראיתי לקבוע כי לא התקיימו יחסי מרות בין הנאשם לבין ח.ח.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

11. זה המקום להתייחס לטענתה הנוספת של התביעה, לפיה בגופים היררכיים קיימת "מרות עקיפה".

בחינת פסקי הדין אליהם התייחסה התביעה בסיכומיה, מלמדת כי בכל אותם מקרים דובר היה בשני גורמים ששירתו באותה יחידה אך בתפקידים שונים. במקרה דנן, אין מדובר בגורמים המשרתים באותה יחידה אלא בגורם המשרת ביחידה ארצית (ח.ח) אל מול גורם המשרת ביחידת שטח מקומית (הנאשם). מכאן, שלא ניתן לראות בסיטואציה בה נקבעו יחסי מרות בין שוטר לבין מתנדבת משמר אזרחי באותה תחנת משטרה, ככזו המשליכה על ענייננו.

גם הטענה לפיה הנאשם היווה דמות סמכותית, נערצת ודומיננטית בעיני כלל השוטרים, אינה יכולה להוביל ליצירת יחסי מרות עם ח.ח, וזאת בהינתן העובדה שהמבחנים לקביעת יחסי מרות הם בעיקרם אובייקטיביים, וקיים קושי בהחלת פרמטרים סובייקטיביים המשתנים מאדם לאדם. אניח לדוגמא כי את התפקיד שביצע הנאשם היה מבצע קצין אחר, צנוע, נחבא אל הכלים וכזה שאינו נתפס כדמות דומיננטית. האם נוכח תכונותיו אלה ראוי היה לקבוע, בסיטואציה זהה לחלוטין, כי לא מתקיימים יחסי מרות? דומני כי יש בדוגמא האמורה כדי להבהיר את הקושי בקבלת טיעון התביעה להחלת פרמטרים סובייקטיביים לצורך קביעת יחסי מרות, ואף אם הייתי נכון לעשות כן - היה מקום לתת משקל מכריע לעמדתה של ח.ח שהייתה ברורה ונחרצת בהקשר זה.

יתרה מכך, יש לבצע הבחנה בין סוגיית "הדרגות" לסוגיית "המרות". פער בדרגות בגוף היררכי יכול להוות אינדיקציה לקיומם הפוטנציאלי של יחסי מרות, אך אין בו כדי להוות הוכחה מכרעת, וזאת חייבת להילמד ממבחני המשנה השונים שפורטו לעיל. כך לדוגמא, ניתן לקבוע כי קיימים יחסי מרות בין שוטר זוטר במרחב ירושלים לבין מפקד מחוז ירושלים, אך לא ניתן לומר כי קיימים יחסי מרות בין אותו שוטר זוטר למפקד המחוז הצפוני, אף שברור כי קיים פער דרגות משמעותי ביניהם. זאת ועוד, גם אם לנאשם הייתה האפשרות התיאורטית לשוחח עם מפקדיה הישירים של ח.ח, ובכך להשפיע בעקיפין על עתידה, אין בכך כדי לשנות את פני התמונה, שכן במישור התיאורטי כל אחד מקציני משטרת ישראל עימם באה ח.ח במגע מקצועי, יכול היה לעשות כן, וברור כי אין לראות באקט פוטנציאלי זה כיוצר יחסי מרות. במקרה דנן, ואף לכך יש חשיבות מסוימת, יש ליתן את הדעת לעובדה כי מדובר בקצינה ולא בשוטרת המשרתת במשטרה מספר חודשים.

משקבעתי את שקבעתי ביחס להיעדרם של יחסי מרות, אינני רואה להידרש לשאלת הוכחת רכיב "הניצול" ואסתפק בכך שאומר כי גם רכיב זה לא הוכח ברמת הוודאות הנדרשת, שכן כפי שיובהר בהמשך, ניתן להצביע על הדדיות מסוימת בקשר שנוצר בין הנאשם לח.ח.

השלכת קביעתי לפיה לא התקיימו יחסי מרות על היכולת להרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו
בפרשייה זו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

12. משקבעתי כי לא התקיימו יחסי מרות, יש מקום לזכות את הנאשם מהעבירה המיוחסת לו בפרשייה זו, דהיינו - מעשה מגונה תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או שירות, לפי [סעיף 348\(ה\) לחוק העונשין](#).

עמדת התביעה בעת הגשת כתב האישום והתפנית במהלך ניהול המשפט

13. על בסיס אמרתה של ח.ח. במח"ש בחרה התביעה, מלכתחילה, לייחס לנאשם עבירה של מעשה מגונה תוך ניצול יחסי מרות לפי [סעיף 348\(ה\) לחוק העונשין](#).

במהלך ניהול המשפט, ולאחר שנשמעו מגוון העדויות מהן עלה במובהק כי לא התקיימו יחסי מרות בין הנאשם לח.ח, ביצעה התביעה תפנית משמעותית ועתרה לשינוי קו הטיעון באופן של הצגת עתירה חלופית להרשעת הנאשם בעבירה של מעשה מגונה "רגיל" לפי [סעיף 348\(ג\) לחוק העונשין](#) (עבירה חמורה יותר ממעשה מגונה לפי סעיף 348(ה)). דומני כי יש ממש בטיעון ההגנה בסיכומיה לפיו: "שינוי החזית אינו מקרי. הוא נעשה בלית ברירה, לאחר שהמאשימה הבינה שלא הוכיחה את יסודות העבירה" (סעיף 715 לסיכומי ההגנה).

14. אעמוד על השוני בין הוראות החיקוק.

וכך לשון [סעיף 348\(ה\) לחוק העונשין](#):

"העושה מעשה מגונה באדם שמלאו לו שמונה עשרה שנים תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות, דינו - מאסר שנתיים".

וכך לשון [סעיף 348\(ג\) לחוק העונשין](#):

"העושה מעשה מגונה באדם בלא הסכמתו אך שלא בניסיונות כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ג), דינו - מאסר שלוש שנים".

מלשון סעיף 348(ה) עולה כי כאשר נאשם מנצל את יחסי המרות, אין צורך להוכיח כי המעשים המינימיים בוצעו "בלא הסכמה", שכן הנחת המוצא היא שכל "הסכמה" נעדרת משקל לאור החשש שניתנה רק כתוצאה מניצול יחסי המרות.

לעומת זאת, המעשה המגונה "הרגיל" הקבוע בסעיף 348(ג) מחייב הוכחה כי המעשה המינימי בוצע בלא הסכמה.

15. בהתאם להוראות [סעיף 184 לחסד"פ](#), הרשעה בעבירה שונה מזו שיוחסה בכתב האישום היא מהלך אפשרי, אך דומני כי יש בהתפתחות האמורה כדי ללמד על הקושי לו הייתה ערה התביעה ביחס לרכיב "ההסכמה" עת בחנה את אמרתה של ח.ח. בחקירתה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

אפנה אפוא לבחינת הראיות הרלוונטיות להכרעה בעתירה החלופית של התביעה.

החלק השני - הכרעה בעתירה החלופית של התביעה להרשעת הנאשם במעשה מגונה שנעשה בלא הסכמתה של ח.ח.

אמרותיה של ח.ח.

16. ח.ח לא התלוננה מעולם אודות עבירות מין שביצע בה הנאשם, אלא זומנה למסירת עדות במח"ש עם פתיחת החקירה הגלויה. חקירתה במח"ש נערכה לקראת סוף שנת 2012, ובמהלכה התייחסה לשאלות החוקרים ומסרה את שמסרה (להלן - **האמרה במח"ש**).

ביום 14.1.15 ולקראת עדותה בבית המשפט, נפגשה ח.ח עם נציגי התביעה, ואלה העלו על הכתב את תמצית דבריה באותו מפגש. במזכר שנערך באותו יום, צוינו מפיה הדברים הבאים: **"בניגוד למה שאמרתי בחקירתי, אני לא פחדתי מניסו. אמרתי שפחדתי כי נתתי לחוקרים את מה שהם רצו לשמוע"**, **"אין לי תשובה למה לא סיפרתי או הגשתי תלונה בגין מה שקרה"**. בהתייחס למילה **"זרמתי"** ציינה ח.ח כי **"הכוונה היא בהיבט החברי ולא המיני (למשל שיחות בענייני משפחה, עבודה וכו')"** (ת/61).

ביום 18.1.15 העידה ח.ח בבית המשפט (להלן - **העדות הראשונה**). בתום עדותה הראשית, ביקשה התביעה להגיש את אמרתה במח"ש, בקשה לה נעתרתי, תוך שהתובע ציין את הדברים הבאים:

"העדות שונה בפרט מהותי בלפחות עשרה עניינים, החל מעניין הפחד, עבור דרך הזתי או לא הזתי את הראש, לגבי ההשפעה על הקריירה שלה, לגבי זה שהיא אמרה מה שהחוקרים רצו לשמוע והמילה 'לא זוכרת' נאמרה המון פעמים. נבקש כמובן להסתמך על הודעתה" (פרוי' עמ' 397 ש' 21).

ביום 28.10.15 העידה ח.ח פעם נוספת כעדה מטעם בית המשפט (להלן - **העדות השנייה**), וזאת לאחר שנראה היה שליבת גרסתו של הנאשם (שטען לקיומו של רומן נמשך) לא הוצגה בפניה בעדותה הראשונה.

האם ניתן לבסס הרשעה על גרסת ח.ח, המהווה עדות יחידה?

17. בחינת מכלול דבריה של ח.ח, הן בחקירתה במח"ש, הן לתובעים באותה שיחה, והן בשתי העדויות שמסרה בבית המשפט, מעלה קושי לא מבוטל **"לזקק"** גרסה עקבית ביחס למרבית הסוגיות המרכזיות.

18. עוד טרם אסקור את מכלול דבריה של ח.ח, אדגיש כי הסיטואציה בה הייתה נתונה ח.ח בעת חקירתה הייתה לא פשוטה בעליל. ח.ח כלל לא רצתה להתלונן, ומשזומנה למח"ש הוטרדה מאוד מהשלכות החקירה על מצבה המשפחתי והמקצועי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

19. והנה לקט אמירות הלקוחות מתמליל חקירתה ומלמדות על חששותיה:

"רק הכי חשוב לי שלא יידעו, כאילו במשטרה מישהו יידע על זה?... בחיים לא?... בחיים, בחיים, לא משנה מה?... מחר המפקד שלי יידע מזה?... או בעלי, או לא משנה מי? כי אני הדוברת הכי אמת שבעולם, לא רוצה שזה יהרוס לי את המשפחה..." (ת/א 57 עמ' 53-54).

"ניסו לא מעניין אותי, תפגישי אותנו, לא תפגישי... זה פחות מעניין אותי... יותר מעניין זה המשפחה שלי, זה סודי, סודי ביותר? ... לא קשור לבעלי, אני לא רוצה שהמפקד שלי יידע מזה... ברור שלא כדאי, אני לא אהרוס את הבית שלי בשביל שטויות כאלה" (ת/א 57 עמ' 46).

חוקרי מח"ש שהבינו את מצוקתה של ח.ח. הקפידו לציין בפניה כי הנתונים שתמסור בחקירתה יישארו חסויים, אך עדיין, להתרשמותם בזמן אמת - הגרסה שמסרה ח.ח. בחקירתה הייתה רווית סתירות, עד שבשלב מסוים, לקראת סיום חקירתה, הטיחה בה החוקרת: "אני לא מבינה איך את יכולה לשבת פה ולהגיד כל כך הרבה דברים שכל משפט שלך סותר את הקודם" (ת/א 57 עמ' 50).

אינני רואה לקבוע באופן נחרץ, כטענת ההגנה, כי אותם מקומות בהם בחרה ח.ח. לציין כי אירוע הנשיקה והאירוע במשרד היו ביוזמתו הבלעדית של הנאשם, היו כתוצאה מחשש שמא תהיה בגרסה "הסכמה הדדית ברורה" כדי להשליך על נישואיה. די בכך שאומר בהקשר זה כי לא מן הנמנע שחששה הרב של ח.ח. מחשיפת ההיבטים השונים של הקשר שניהלה עם הנאשם, נתן את אותותיו והשפיע על קוהרנטיות הגרסה.

כעת, אבחן את מכלול הגרסאות שמסרה ח.ח. בחלוקה לסוגיות שונות:

טיב הקשר שניהלה ח.ח. עם הנאשם, מקצועי "נטו" או בעל היבטים פלרטטניים?

20. גרסתה של ח.ח. במח"ש רצופה אמירות מהן ניתן להסיק כי הקשר עם הנאשם היה "קשר פלרטטני" ולא רק קשר מקצועי "נטו".

וכך ציינה ח.ח.:

"אני אומרת לך את האמת, ביני לבין ניסו היו תמיד פלרטוטים, תמיד" (ת/א 57 עמ' 8); "בהחלט היו פלרטוטים בינינו" (ת/א 57 עמ' 9); "מלא פלרטוטים..." (ת/א 57 עמ' 12); "זה לא אותו דבר. כי לא עם כל אחד אני מפרטטת, איתו פלרטטתי" (ת/א 57 עמ' 16); "... אנחנו מלכתחילה לא רק לקוח ומישהי שעובדת במטה הארצי, אנחנו מלכתחילה פלרטטנים אחד עם השני" (ת/א 57 עמ' 25); "ביחד ששני אנשים רוצים משהו, אז הם זורמים ביחד, אבל אני לא הייתה לי מטרה לשכב איתו, זו לא הייתה המטרה שלי" (ת/א 57 עמ' 15-16).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ח.ח. נשאלה אודות היוזמה לפלירטוטים, וציינה כי מדובר ביוזמה הדדית: "כל פעם, או שהוא שולח ואני עונה, או שאני שולחת לו והוא עונה לי" (ת/א 57/א עמ' 14); וכך: "לא, תראה...סליחה, פלירטוט זה... בטנגו צריך שניים... בשביל טנגו צריך שניים. אם אתה לא היית יוזם איתי אז לא הייתי יוזמת בחזרה, זה דבר שהוא מאוד בסיסי, מאוד טבעי" (ת/א 57/א עמ' 39-40).

21. גם בחינת מחקרי התקשורת מחזקת את המסקנה לפיה מערכת היחסים בין השניים חרגה מגבולות הקשר המקצועי שעניינו בפרוייקט המשותף, וזאת בהינתן כמות השיחות והעובדה כי חלקן התקיימו בשעות הלילה המאוחרות (ביוזמה הדדית), הגם שלא ניתן להסיק מכך בדבר היותו של הקשר דווקא בעל גוון "פלירטוטי".

22. בבית המשפט מסרה ח.ח. גרסה מרוככת של הדברים. ח.ח. אמנם אישרה כי הקשר היה בעל היבטים פלירטוטיים, אך לשיטתה, לא הייתה קונוטציה מינית לאותם פלירטוטים: "לא איזה קונוטציות מיניות. גם אם הוא כותב לי 'את יפה, את מהממת', אין לזה קונוטציה מינית. זו הכוונה שלי" (פרו' עמ' 405 ש' 12). ראו גם דבריה בעדותה השנייה: "כשאני אומרת שפלירטטתי, התכוונתי כשהוא היה כותב לי הודעה אז הייתי מחזירה. לא היה שם משהו של בואי ניפגש בבית שלי או של דברים אינטימיים, גם אם הוא כתב לי שאני יפה או מקסימה ואני כתבתי לו שהוא נשמה טובה" (פרו' עמ' 991 ש' 1).

נשוב רגע לאחור, לאמרתה של ח.ח. במח"ש, ונראה כי שם אישרה העדה כי נתנה לנאשם להבין כי היא רוצה עימו קשר מיני.

וכך מפיה:

"ש. אבל את משחקת איתו את המשחק?"

ת. כן, משחקת איתו את המשחק, אז מה?" (ת/א 57/א עמ' 31).

וראו גם בהמשך:

"ש. את נתת לו להבין שאת רוצה איזשהו קשר מיני איתו?"

ת. זה אין לי בעיה, אני זורמת איתו" (ת/א 57/א עמ' 36).

גם לאחר האירוע במשרד, שלכאורה צבע את הקשר בצבעים מיניים מובהקים, ח.ח. ציינה את הדברים הבאים:

"ש. אבל זה שהמשכת לפלרטט איתו, זה כבר לא מתוך פחד?"

ת. זה מתוך רצון שלי, זרמתי איתו" (ת/א 57/א עמ' 23).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

23.

במסגרת המשפט העידו מספר עדים אשר תיארו את טיבו המיוחד של הקשר שנרקם בין הנאשם ל-ח.ח, ובהן העדויות הבאות:

(א) עדותו של ניצב מני יצחקי שכיהן בשלב מסוים כסגן מפקד מחוז ירושלים, והעיד כי מהעבודה המשותפת מול הנאשם ו-ח.ח, התרשם כי הקשר בין השניים עמוק (פרו' עמ' 985 ש' 25).

(ב) עדותה של רפ"ק דקלה תבור אשר שימשה כעוזרת האישית של הנאשם, וציינה את הדברים הבאים ביחס ל-ח.ח:

"היא הייתה מגיעה לדיון, לפני הדיון או אחרי הדיון גם הייתה נכנסת לניסו, סוגרת את הדלת אחריה. לא יודעת בדיוק מה... מה היה קורה שמה, אבל גם בתקופה שניסו היה ממ"ז, ולא הייתה צריכה להיכנס אליו ולא לשבת אליו כי אין שום קשר מקצועי בינה לבין מפקד המחוז [...], הייתה מגיעה, נכנסת אליו בלי לשאול אף אחת מבנות הלשכה אם יש זמן או אפשר להיכנס סוגרת את הדלת ו... יוצאת אחר-כך, בזמנה החופשי" (פרו' עמ' 865 ש' 5).

וכן בהמשך:

"אני כקצינה צעירה לא הייתי מרגישה נוח להיכנס, בטח שלא לסגור את הדלת. הייתה נראית לי כאילו שהיא מרגישה נורא נוח בסיטואציה הזאתי, מאוד מובן מאליו. תחושה של נינוחה, יוצאת מחויכת, מבסוטה כזאת. לי היה נראה שהקשר הזה הוא הרבה מעבר לקצינה במטה הארצי ומפקד מחוז ירושלים" (פרו' עמ' 865 ש' 13).

העדה אף העידה כי שיערה, על בסיס התנהגותה של ח.ח באזור הלשכה או בסביבת הנאשם, כי השניים מקיימים קשר מיני.

(ג) עדותה של בת-אל נחום ששימשה כמזכירתו של הנאשם בתקופה הרלוונטית, ומסרה עדות דומה אודות התנהלותה של ח.ח בסביבתו של הנאשם:

"היו פעמים שלא היה משהו מסודר או קבוע או יזום, שהיא הייתה מגיעה לישיבות במחוז ירושלים, אז היא הייתה עולה להגיד שלום לניסו שחם, נכנסת אליו למשרד, מרגישה מאוד נינוחה, ממש חופשיה לעיתים היא הייתה עוברת דרכי ואומרת לי שלום, ולפעמים אפילו מדלגת עלי, נכנסת אליו וסוגרת את הדלת" (פרו' עמ' 913 ש' 21).

(ד) גם מפקדה של ח.ח ציין בעדותו כי ראה את ח.ח מגיעה ללשכתו של הנאשם מספר פעמים, נראית נינוחה ואף סוגרת את דלת הלשכה - פעולה שהיא חריגה יחסית לגרסתו: "פחות אופייני, למעט אם יש דיונים מקצועיים שמתנהלים אצל מפקד המחוז, או דיונים רגישים. אבל בדרך כלל הדלת פתוחה" (פרו' עמ' 964 ש' 14).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

כאשר הוצגו העדויות האמורות בפני ח.ח במסגרת עדותה השנייה, ציינה: "אני לא סגרתי את הדלת. אם אתה אומר שהעידו עדים, אז שיעידו" (פרוי עמ' 997 ש' 20).

24. אני ער לעובדה כי אף אחת מהעדויות שפורטו לעיל אינה עדות ישירה ביחס לקיומו של קשר מיני בין ח.ח לנאשם, ואני נכון לקבל את עמדת התביעה בהקשר זה. יחד עם זאת, במכלול העדויות שפורטו, ואינני רואה סיבה לפקפק בהן בהיבט זה, יש כדי לתמוך, במידה לא מבוטלת, באותם מאפיינים "אישיים ובלתי פורמליים" של הקשר כפי שאף תוארו על-ידי ח.ח.

25. אמור מעתה: הן לפי מכלול דבריה של ח.ח; הן לפי כמות המסרוניס ההתקשרויות עם הנאשם; הן לפי שעות ההתקשרויות; הן לפי מכלול העדויות שנשמעו; ובמידה מסוימת אף לפי גרסת הנאשם - הקשר בין הנאשם ל-ח.ח היה קשר שחרג ממסגרת רגילה של קשר מקצועי והתאפיין, בין היתר, ברובד "פלירטואי-אינטימי".

האם הנאשם כפה את עצמו על ח.ח באירוע הנשיקה ובאירוע במשרד?

26. ח.ח תיארה בחקירתה ובבית המשפט את שני האירועים המרכזיים העומדים במחלוקת.

בחינת אמרתה במח"ש מלמדת כי לצד אמירות המעידות על ביצוע עבירה, קיימות אף אמירות המספרות סיפור אחר בשאלת "רכיב ההסכמה", ואדגיש: מדובר באמירות השלובות באותה הודעה ממש.

וכך ביחס לאירוע הנשיקה:

"... עשינו כזה סיור, זה היה רק איתו, זה לא היה עם עוד אנשים, אחר כך הוא כזה בא להגיד לי ביי, אתה יודע הוא לא נתן לי נשיקה על הלחי, הוא נתן לי נשיקה בשפתיים והמשכתי ללכת... ויותר מזה כאילו לא התייחסתי לזה", וכן: "הייתי איזה שתי דקות בשוק... האמת היא שהייתי בהלם לא הבנתי מה קורה פה... אבל אמרתי מה אני צריכה לעשות בלאגן" (ת/א 57 עמ' 3 ; 10).

וכך ביחס לאירוע במשרד: "הוא בא אלי למשרד, וכזה ניסה לקחת לי את היד לאיבר המין שלו, אבל אני הוצאתי כזה את היד שלי ואז, כאילו התחמקתי ונתן לי שוב את הנשיקות שלו האלה, והלכנו" (ת/א 57 עמ' 20).

לעומת זאת, ובאותה הודעה ממש, ציינה ח.ח את הדברים הבאים:

"הוא לא עשה לי משהו נגד הרצון שלי..." (ת/א 57 עמ' 23);

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

"הוא לא עשה משהו שהוא נגד הרצון שלי, כל מה שהיה איתו, זה עם הרצון שלי, אם לא היה עם הרצון שלי... עזוב את הפחד שלי... עם הרצון שלי, כי אם לא הרצון שלי, אז הייתי פה מתלוננת, אני לא" (ת/א 57/א ש' 25);

"... לי הוא לא נגע לי בגוף ואמרתי לו אל תיגע והוא המשיך... את לא יכולה להאשים בן אדם שהוא אה... שהוא לא עשה הוא לא עשה נגד הרצון שלי כלום, אני זרמתי איתו ועוד פעם אני אומרת לך לטנגו צריך שניים" (ת/א 57/א עמ' 40).

"לא, לא אמרתי לו לא. הוא היה צריך לעשות משהו כדי שאני אגיד לו מספיק, כאילו אם הוא היה נוגע בי במקום שלא הייתי רוצה או משהו, אז אולי, עובר את הגבולות שלי, אז כן. אז הוא לא" (ת/א 57/א עמ' 52).

"אבל אם הייתי חושבת שהוא עשה לי איזה משהו כזה קיצון שאני אתלונן עליו או משהו כזה, אם לא הייתי רוצה אז הוא לא היה, הוא נגע, הסכמתי כנראה לאותה שניה וזהו. לא... לא ברמה שהייתי צריכה להעיף אותו ממני או משהו שהוא עשה לי בכוח, הוא לא עשה לי את זה בכוח" (ת/א 57/א עמ' 52).

"אבל למה שאני אתלונן אם הוא לא עשה לי משהו שהוא לא נגד הרצון שלי? ... את מתלוננת אם מישהו נוגע בך שאת לא רוצה שייגע בך" (ת/א 57/א עמ' 32).

"ש. יכול להיות שהוא הבין שאת רוצה שהוא ינשק אותך?
ת. הכל יכול להיות" (ת/א 57/א עמ' 47).

"ש. אבל את אומרת שלא רצית, עובדה שהוא נגע בך עובדה שהוא נישק אותך עובדה שהוא נגע בך שוב.
ת. אז למה לא אמרתי לו לא?
ש. אני שואלת אותך בדיוק את השאלה הזאת.
ת. כי רציתי, אבל לא היה אכפת לי, לא היה אכפת לי" (ת/א 57/א עמ' 51).

הציטוטים האמורים מהווים דוגמאות בלבד, וקריאה רציפה של אמרת ח.ח במח"ש מעלה תהיות של ממש ביחס לסוגיית ההסכמה.

27. זאת ועוד, בחקירתה במח"ש תיארה ח.ח תחילה את אירוע הנשיקה, ובהמשך עדותה הקפידה לציין כי מעבר לאירוע זה לא היו אירועים נוספים חמורים יותר.

וכך מפיה:

"ש. תגידי למה יש לך מלא שיחות והודעות איתו?"

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ת. כי אנחנו בדיוק, מפלרטטים כזה ביחד...לא, אף פעם לא הייתה סיטואציה שאני וניסו נגיד לבד בחדר, הוא נוגע בי, הוא נוגע לי בגוף, בחזה, בישבן... כאילו לא היה דבר כזה" (ת/א57 עמ' 3).

ראה גם: "אני לא יודעת מה הוא אמר לכם. אבל אם הוא אמר לך שהוא נגע לי בגוף במקומות כאלה ואחרים אז זה לא נכון. אין לי בעיה גם להיות מולו ולהגיד לו את זה, כי הוא בחיים לא נגע לי בחזה ולא נגע לי בשום מקום אינטימי אחר ולא היה בינינו שום אקט מיני אבל כן היו בינינו פלרטוטים" (ת/א57 עמ' 7).

חרף הדברים האמורים מהם עולה כי לאחר אירוע הנשיקה לא היו אירועים נוספים, תיארה ח.ח. בשלב מאוחר של החקירה את האירוע במשך.

28. זה המקום להזכיר כי על-פי דברי התובע במהלך המשפט, עדותה של ח.ח. במשפט עצמו הייתה רצופה סתירות, ועל כן כוונתה המקורית של התביעה הייתה לבקש להתבסס על דברי העדה בחקירה, אלא כפי שהודגם לעיל, דברי העדה בחקירה אינם עשויים מקשה אחת, וקיים קושי לזקק מהם גרסה קוהרנטית ביחס לשאלת ההסכמה.

29. נניח כעת לאמרתה של ח.ח. במח"ש ונתמקד בעדותה בבית המשפט.

בעדותה בבית המשפט תיארה ח.ח. את אירוע הנשיקה באופן הבא: "סיטואציה מאוד קצרה. היינו שם בסיוור, לקראת סוף הסיור הנאשם נישק אותי, הוא לא עשה שום דבר, הוא לא פגע בי, הוא לא עשה את זה בכוח, הוא נישק אותי, ממש שניה, אני יצאתי החוצה וזהו" (פרו' עמ' 385 ש' 4); "הלכתי, הופתעתי טיפה וזהו. ודילגתי" (שם, ש' 10); "הופתעתי, נלחצתי, הופתעתי. זה לא משהו שבשגרה שלי - הופתעתי" (שם, ש' 17).

ביחס לאירוע במשך ציינה ח.ח. את הדברים הבאים: "האירוע השני, אני לא זוכרת את התאריך אלא רק את המקום. אני התקשרתי לנאשם וביקשתי ממנו את עזרתו, כי היה לנו ויכוח כלשהו [...] באחד הפרויקטים. הוא בא אלי למשרדי, זה היה לקראת הערב, הוא התקרב אלי ונתן לי את הנשיקה הידידותית והוא גם ניסה להכניס את היד שלו לאיבר המין שלי. אני תוך שניה הוצאתי לו את היד, ואמרת לי, שלא יראו אותנו אנשים ובוזה הסיטואציה הסתיימה" (פרו' עמ' 391 ש' 1). ובהמשך: "תוך שניה הוצאתי לו את היד. אפילו לא חשבתי על זה אם זה נעים לי או לא. הוצאתי לו את היד. זה הפתיע אותי. אז הוצאתי לו את היד" (פרו' עמ' 392 ש' 3).

גם בחינת עדותה של ח.ח. בבית המשפט מעלה קושי דומה במהותו לקושי העולה מקריאת אמרתה במח"ש, שכן גם העדות בבית המשפט הייתה רצופה אמירות מסתייגות, וכאלה היוצרות ערפול בשאלת ההסכמה.

להלן מקבץ דוגמאות מאותן אמירות מסייגות:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

"אני לא הוטרדתי, אני אמרתי. הוא לא פגע בי ולא עשה משהו לפגוע בי, אני לא הראיתי לו שאני לא רוצה" (פרוי' עמ' 402 ש' 4).

"הוא לא כפה עלי. לא עשה לי משהו בכוח" (שם, ש' 10).

"לא בהסכמה, אבל גם לא הייתה לי התנגדות. הוא לא עשה לי את הדברים בכוח וזאת התשובה שלי" (פרוי' עמ' 403 ש' 9).

"ש. הנאשם יכול היה להבין במשהו שהוא כופה אותך במעט אפילו?

ת. לא.

ש. הנאשם יכול היה איפשהו לעלות על דעתו בקשר ביניכם, שמשוהו נעשה בניגוד לרצונך או בהסכמתך?

ת. לא.

ש. הנאשם יכול היה להבין שמשוהו נעשה מתוך איזה פחד או מרות או משהו כזה?

ת. לא" (פרוי' עמ' 403 ש' 15).

גם סוג הנשיקה זכה לתיאור מרוכך ביותר: "זה לא נשיקה מינית. נשיקה מינית זה נשיקה שגבר מנשק עם הלשון, זה לא. זה לא. זה נשיקה סתמית" (פרוי' עמ' 386 ש' 13).

סוגיית הפחד

30. בהודעתה של ח.ח במח"ש כלולות אמירות, מהן ניתן להבין כי התנהגותה אל מול הנאשם נבעה מפחד הן מדרגתו והן מדמותו הדומיננטית.

כך לדוגמא השיבה כאשר נשאלה מדוע לא הפסיקה את מעשיו של הנאשם או אמרה לו לא בצורה מפורשת:

"כי פחדתי אמרתי לך ניסו הוא קצין בכיר הוא מין מאפיונר כזה, אחד מהקצינים הכי נחשבים במשטרה וכנראה מתוך פחד לא עשיתי כלום וגם לא אמרתי לו כלום, לא אמרתי לו אל תיגע בי, פשוט זרמתי עם זה ואיפה שיכולתי להתחמק התחמקתי. אני שיחקתי איתו את המשחק" (ת/57 ש' 47).

חשוב לציין כי מדובר באמירה שנכתבה על-ידי החוקרת בהודעה הכתובה, וכאשר ח.ח קראה את אותה הודעה לקראת סוף החקירה, העירה והסתייגה מהאופן בו נוסחו הדברים על-ידי החוקרת, וכך ציינה:

"אני אגיד לך איך, אני רוצה שתרשמי אותם, כי זה משתמע כאילו הוא הטריד אותי, זה לא נכון אבל ... תקשיבי מה שקראתי עד לפה, זה נשמע, אם עכשיו אני לא, זאת לא אני ואני קוראת את העדות, כאילו אני מתה מפחד ממנו. את צריכה להבין אני לא מתה מפחד ממנו, בכלל לא, אבל ברור שיש לך את

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

התחושות חששות הזאת, אבל לפי מה שזה נשמע באיך שכתבת זה כאילו אני רועדת ממנו, זה כאילו הוא אלוהים. הוא לא אלוהים והוא לא" (ת/א 57 עמ' 54).

31. מעבר לאותן הסתייגויות, שרק אחת מהן הודגמה לעיל, קיימות אמירות סותרות שהגיעו מפיה של אותה עדה בשלבים מאוחרים יותר.

כך לדוגמא ציינה ח.ח באוזניי התובעים בהכנתה לעדות :

"בניגוד למה שאמרתי בחקירתי, אני לא פחדתי מניסו אמרתי שפחדתי כי נתתי לחוקרים את מה שהם רצו לשמוע" (ת/א 61).

על דברים אלה חזרה ח.ח גם בבית המשפט וציינה: "יכול להיות שגם אמרתי את זה [טענת הפחד – ב.ש] מאה פעם. רק אחרי שאני הבנתי קצת את מה שנאמר שם, לא פחדתי. מה זה פחדתי, מה הוא ירביץ לי? הופתעתי, נלחצתי קצת, לא פחדתי ממנו. אני אגיד לך ממי פחדתי. הוא קיבל בדיוק את מה שהוא רצה לשמוע, אדון איתן החוקר. ועירית החוקרת. רק מהם פחדתי. מה, הנאשם ישלח לי עבריינים הביתה? ממנו לא פחדתי" (פרו' עמ' 396 ש' 14).

"הוא לא פגע בי, והוא לא עשה לי משהו שיכול לפגוע בי בכלל. הוא לא המפקד שלי בכלל" (פרו' עמ' 396 ש' 21);

"מורא זה פחד ואני לא פחדתי. הופתעתי. פחדתי זו מילה לא מדויקת בכלל... הוא לא גרם לי לפחד. לא. אם זו השאלה שלך, אם הוא גרם לי לפחד ממנו, אז הוא לא גרם לי לפחד ממנו" (פרו' עמ' 408 ש' 23).

בעדותה בבית המשפט ניתן היה להתרשם כי העדה אינה חוששת מהנאשם, אלא דווקא להיפך - חשה כלפיו חיבה, מה גם שהנאשם באותה נקודת זמן עזב את המשטרה, ובוודאי שלא יכול היה לפגוע בה מבחינה מקצועית, כך שאינני רואה סיבה להעדיף את "גרסת הפחד" על פני עדותה של ח.ח בבית המשפט.

32. המסקנה האמורה מתיישבת עם שלושה נתונים נוספים :

(א) מקבץ העדויות שנשמעו אודות התנהלותה של ח.ח בסביבתו ובלשכתו של הנאשם, אשר כולן כאחת תיארו את אוירת הנינוחות והאינטימיות המסוימת שאפיינה את הקשר בין השניים, מנקודת מבטו של אדם חיצוני.

(ב) טיבו של הקשר שחרג ממסגרת רגילה של קשר מקצועי והתאפיין, בין היתר, ברובד "פלרטוטי - אינטימי".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

(ג) מסרוניים ששלחה ח.ח לנאשם לאחר ביצוע המעשים ולאחר פתיחת החקירה הגלויה: "בוקר. אנחנו מאחוריך ואוהבים אותך תהיה חזק"; "אתה איש מדהים, אצילי, ולמדתי ממך המון" (נ/34).

אי ביצוע עימות

33. ככלל, בבואו של בית המשפט לבדוק את שאלת דיות הראיות לצורך הכרעה, עליו להתמקד בחומרים שהונחו על שולחנו בבחינת ה"יש". במקרה דנן, סבורני כי חסרונו של ה"אין" מורגש עד מאוד, וכוונתי לעובדה כי מח"ש בחרה במודע שלא לערוך עימות בין הנאשם לבין כל השוטרות עימם קיים קשרים מיניים לאורך השנים.

לעיתים, ובנסיבות מסוימות, ניתן לקבל טיעון בדבר הקושי הקיים לקורבן עבירות מין להתעמת עם האדם החשוד במעשה, אולם עדיין – עריכת עימות בתיקי עבירות מין הוא עניין שבשגרה.

חשוב מכך, במקרה דנן, לאור מכלול הדברים שמסרה ח.ח, נראה כי הפגשת השניים, תיעוד המפגש וליבון הטענות השונות בנוכחותם, היה מתחייב. לא מן הנמנע כי בעימות מהסוג המתואר הייתה מתחדדת ומתבהרת גרסתה של ח.ח וניתן היה לבחון גם את גרסתו של הנאשם בזמן אמת, ולשמע תיאוריה של ח.ח.

הדברים מקבלים משנה תוקף בסיטואציה בה הנאשם דרש לבצע עימות, ואילו ח.ח לא הביעה התנגדות ("ניסו לא מעניין אותי. תפגישי אותנו, לא תפגישי, זה פחות מעניין..."), (ת/א 57 עמ' 46).

אינני נזקק בהקשר זה לעדותו של עד ההגנה סנ"צ ערן קמין אודות חשיבות העימות, שכן הדברים ברורים מאליהם.

גרסת הנאשם

34. אין חולק כי גרסת "הרומן הנמשך" לא נמסרה בחקירותיו של הנאשם במח"ש, שם בחר למסור התייחסות לאקונית ולשלול קיום יחסים בכוח או ביצוע עבירה פלילית ומבלי שפירט את "גרסת הרומן הנמשך". יובהר כי בשתי החקירות הראשונות מסר הנאשם גרסה מלאה ביחס לכל אחד מהנתונים שהוצגו בפניו, אולם לאחר מכן, סירב לשתף פעולה עם החוקרים נוכח הדלפות מגמתיות בחקירותיו והתנהלות לא ראויה לשיטתו. מערכת היחסים עם ח.ח נחקרה רק בחקירות השלישית והרביעית, וגרסתו של הנאשם בהקשר זה, כאמור, הייתה לאקונית ביותר.

35. בבית המשפט תיאר הנאשם מערכת יחסים אינטימית שניהל לאורך שנים עם ח.ח, אך כזו שלא כללה יחסי מין מלאים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בהתייחס לאירוע הנשיקה, הנאשם אישר כי אכן הייתה נשיקה בבניין, אף יותר מפעם אחת, כאשר בניין זה שימש למפגשים אינטימיים בינו לבין ח.ח במסגרת הקשר המוסכם שקיימו ביניהם. ההגעה לאותו בניין הייתה ביחד, בשעות הערב, ולא במסגרת סיור משותף.

בהתייחס לאירוע במשרד, נטען כי האירוע לא התקיים באותה מתכונת שתיארה אותו ח.ח, אלא אירע במשרדו של הנאשם במחוז ירושלים בשנת 2012 (מספר שבועות טרם פרוץ החקירה הגלויה), כאשר ח.ח נכנסה אליו ללשכה, התרברבה בפניו על האופן בו נראתה, ואז היה ביניהם מגע הדדי באיברי המין מעל הבגדים.

36. בחנתי את גרסתו של הנאשם בדבר "רומן נמשך" ואת גרסתו הקונקרטית ביחס לשני האירועים, וניתן להצביע על קשיים לא מבוטלים ביחס אליה:

ראשית, מדובר בגרסה כבושה שבאה לעולם בצורה מפורטת רק לאחר חשיפתו של הנאשם למכלול הראיות, ואני מתקשה לקבל את הסבריו של הנאשם לכבישת העדות. ניתן להבין את הסיבות שמנה הנאשם לאורן החליט שלא לשתף פעולה עם חוקריו בחקירות השלישית והרביעית, אך דומני כי שעה שמדובר באירועים לגביהם מחזיק הנאשם גרסת חפות מלאה וזועקת כגון "רומן נמשך", הדברים היו צריכים להימסר חרף טרוניותיו לחוקרי מח"ש. גם הגרסה לפיה הנאשם חשש מתגובתה של אשתו רחוקה מלשכנע, וזאת בהתחשב בהודאתו במח"ש בניהול מערכות יחסים אינטימיות עם מספר שוטרות.

שנית, אם ניתן היה להבין את הסבריו של הנאשם בדבר היעדר שיתוף הפעולה בחקירות השלישית והרביעית, לא ניתן להבין מדוע כבש את גרסתו עת נחקרה ח.ח בפעם הראשונה, והדבר מחליש עוד יותר את משקלה של הגרסה המאוחרת.

שלישית, אני נותן משקל לעדותה והתפרצותה הספונטנית והאותנטית של ח.ח, שעה שטענת ה"רומן הנמשך" הוטחה בפניה בעדותה השנייה בבית המשפט. וכך ציינה: "לא היו לנו שום מפגשים אינטימיים. הנה הוא פה, תשאל אותו" (פרוי' עמ' 990 ש' 22).

רביעית, תיאור קשר ארוך טווח, שכלל הגעה למקומות מפגש מבודדים ואינטימיים, אך לא התקדם ולא הגיע מעולם ליחסי מין מלאים, פחות סביר בעיני.

חמישית, מעבר לעדויות אשר תיארו את תחושת הנינוחות של ח.ח במחיצתו של הנאשם, אשר יכולה להתיישב גם עם מערכת יחסים נמשכת בעלת רובד פלרטטני ולא בהכרח מיני, לא הובאה עדות בעלת משקל אשר תתמוך בגרסת הנאשם.

זה המקום להתייחס לעדותו של השוטר אשר תיאר שני מקרים בשנים 2007-2008 בהם הגיע הנאשם עם ח.ח בשעות הערב לבניין, ועל-פי זכרונו הוא התבקש ליתן להם פנסים (כדי שיוכלו להתבודד בחלק הלא מאוכלס של הבניין)(פרוי' עמ' 996).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

אינני רואה ליתן משקל לעדות זו, וזאת ממספר טעמים: (א) התיאור עצמו לפיו הנאשם הגיע עם "המאהבת שלו" (לגרסתו) והפעיל את השוטרים על-מנת לצייד אותו בפנסים נראה תמוה בפני עצמו; (ב) האפשרות כי אירוע כזה ייחקק בזיכרונו של העד נראית אף היא דחוקה, בוודאי כאשר מדובר במי שהעיד שהוא זוכר את ח.ח.כמי שישבה ברכבו של הנאשם באותן שתי נקודות זמן קצרצרות ובשעות הלילה. נימוק זה אף מתחזק כאשר הוברר כי לצורך העדות היה זה הנאשם שהזכיר לעד את שאירע לכאורה בזמנו; (ג) העד העיד כי ח.ח.כזכרה לו מהסיוורים המשותפים בתקופת הפרויקט המשותף. מדובר בשוטר "רגיל", ולא הובאה כל אסמכתא התומכת בטענתו כי לקח חלק באותם סיוורים משותפים; (ד) העד תיאר כי "התבקש" להביא פנסים אך לא ידע מי משרשרת הפיקוד נתן לו את ההוראה. מכל מקום, ברור מעדותו כי לא מדובר בהוראה שקיבל מהנאשם. בנסיבות אלה, יש לשאול מדוע הנאשם, אשר הקפיד לאורך השנים לשמור על אותו "רומן נמשך" בסודי סודות, החליט להפעיל את שרשרת הפיקוד על-מנת לצייד אותו בפנסים, מהלך שעלול היה לחשוף את דבר הרומן בפני מספר אנשים.

התייחסות לטענות נוספות שהעלתה ההגנה

37. ההגנה התייחסה בסיכומיה לעדותו של שומר אשר לשיטת הנאשם היה עד לאחד המפגשים שקיים עם ח.ח.ואף צפה באחת הנשיקות. ההגנה הסבירה כי לא הצליחה לזמן עד זה לעדות בבית המשפט [הטעם לכך פורט בהכרעת הדין המלאה – ב.ש.]. אף אם בנסיבות שתוארו, לא אזקוף התנהלות זו לחובת ההגנה בבחינת הימנעות מהבאת עד, ברור כי שעה שהעד לא העיד בבית המשפט, לא ניתן לבסס ממצא כלשהו בהקשר לעדותו "הצפויה" כפי שזו באה מפיו של הנאשם.

38. שאלת המועדים בהם התרחשו שני האירועים זכתה אף היא להתייחסות בסיכומי ההגנה [התייחסות ממוקדת לטיעון זה מפורטת בהכרעת הדין המלאה – ב.ש.]. לשיטת ההגנה, האירוע במשרד, באופן שהעיד עליו הנאשם, התרחש בשנת 2012. גם בנקודה זו, לא ראיתי להרחיב או להכריע, שכן ממילא, וכפי שהבהרתי, קיים קושי ממשי הנוגע לליבת הגרסה המפלילה וסוגיית ההסכמה. באותו אופן אני מתייחס גם לשאלת סבירות קיומו של מפגש במשרדה של ח.ח. (כגרסתה) או במשרדו של הנאשם (כגרסתו).

הטענה לקיומן של נשיקות נוספות במהלך עבודתם המשותפת של הנאשם ו-ח.ח.

39. בכתב האישים התייחסה התביעה לנשיקות נוספות בהן הסיטה ח.ח.את ראשה על-מנת לסכל את רצונו של הנאשם לנשקה על שפתיה. סוגיה זו לא תפסה נפח מרכזי בטיעוני התביעה (וראו סעיפים 17 ו-18 לסיכומיה), ודומני שלא בכדי, שכן ח.ח.הבהירה בעדותה כי דובר היה בנשיקות הדדיות, חבריות, אף שלעיתים הייתה מסיטה את הראש כדי שהנשיקה תהיה בצד (ת/א57 עמ' 28).

הסיוע שניתן לבעלה של ח.ח.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

40.

אין חולק כי בחודשים הראשונים של שנת 2011, לאחר שירות של כמעט שנה ביחידה אליה סופח, ביקש בעלה של ח.ח להשתחרר מתפקידו נסיבות אישיות. ככל שהתקופה לא הייתה מקוצרת, צפוי היה הבעל לסיים את שירותו באותה יחידה לקראת סוף שנת 2011 (ראו הודעתו המוסכמת של א.ל - ת/55).

אין חולק כי מפקד היחידה אליה סופח הבעל, התנה את המעבר בקבלת מחליף, וכך תיאר זאת בהודעתו (שהוגשה כתחליף לחקירה ראשית): "הוא רצה שנשחרר אותו מספר חודשים לפני הזמן [...] ואני בהתחלה לא הסכמתי והתניתי את זה בהצרכה על-מנת ליצור לחץ על המחוז [...] בעיקר כדי למצוא לו מחליף [הציטוט המדויק מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש] (ת/24ב ש' 34; וכן ראו טופס הריאיון שהוא חלק מהצרופות להודעה).

אין חולק כי נוכח אותה התניה, שהלכה למעשה לא איפשרה את קיצור תקופת שירותו של הבעל, נרתמה ח.ח על-מנת לסייע לבעלה, ושוחחה עם מפקדה, וכן עם הנאשם. בקשתה משניהם הייתה כי ינסו לסייע בקיצור התקופה (ת/57א עמ' 38; עמ' 53). לציין כי ח.ח העידה כי פנתה לקצינים נוספים על-מנת שיסייעו לבעלה.

אין חולק כי בהמשך לכך התקיימה שיחה בין הנאשם למפקד היחידה של הבעל, אשר נמשכה 8 דקות, במסגרתה ביקש לקצר את תקופת שירותו של הבעל.

אין חולק כי כשלושה עד ארבעה חודשים לפני המועד בו היה צריך להשתחרר ממילא – שוחרר הבעל מהיחידה אליה סופח ועבר לתפקיד אחר.

41.

המחלוקת מתמקדת אפוא בשאלת עוצמת "ניגוד העניינים" הטמון בפעולה זו, וסבורני כי מדובר בפעולה הרחוקה מלהיות משמעותית ובניגוד עניינים בעוצמה חלשה ביותר, הרחוקה מרחק ניכר מאוד מהמתחם הפלילי.

אסביר:

מפקד היחידה אליה סופח הבעל, שאין סיבה לפקפק במהימנותו, העיד כי פניות של מפקדים על-מנת שתקוצר תקופת שירותם של שוטרים נעשות מעת לעת, ואין לראות בכך דבר חריג.

יתרה מכך, ובעניינו של הבעל, הסביר המפקד את הסכמתו לקיצור תקופת שירותו של הבעל בשלושה עד ארבעה חודשים, בטעמים הבאים:

"הדבר נובע ממספר סיבות. אחד זה הבקשה של השוטר. שתיים זה שנודע לי שהקצין הוא פחות ערכי בגלל השמועות עליו וזה לא התאים לי. שלוש זה הפניות של [...] [במקור ציון שם מפקדה של ח.ח – ב.ש], הפנייה של ניסו וזה גם התאים לגרף ההכשרות שיכולתי לוותר עליו" [ציטוט מדויק מובא בהכרעת הדין המלאה – ב.ש] (ת/24ב ש' 45).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

עוד ציין מפקדו של הבעל בהודעתו :

"באותו זמן זה התאים לי יותר, הוא [הבעל - ב.ש] התיש אותי בפניות שלו מחד, אני מאוד לא אהבתי את דרך ההתנהלות שלו ו"הפעלת לחץ" והפעלת גורמים בכירים בארגון לטובת השחרור שלו והעדפתי שהוא לא יהיה אצלי" (שם, ש' 50).

מהאמור לעיל עולה כי שיחת הטלפון שערך הנאשם עם מפקדו של הבעל, הייתה בגדר נתון אחד בלבד מבין שלל הנתונים שהובילו לקיצור תקופת השירות, וממילא מדובר בקיצור מופחת ביחס לבקשתו המקורית של א.ל, וכזה שהתאים לתכניות העבודה ולגרף ההכשרות של היחידה אליה סופח הבעל.

אציין כי הודעת מפקדו של הבעל הוגשה כתחליף לחקירה ראשית, כך שאינני רואה סיבה להגיע למסקנה אחרת, העומדת בניגוד להודעתו, ולפיכך, אין בידי לקבל את תזת התביעה, לפיה תרומתו של הנאשם הייתה התרומה המשמעותית והמכרעת בקיצור התקופה (עמ' 111 סעיף 258 לסיכומי התביעה).

המסקנה בדבר היות שיחת הטלפון של הנאשם נתון אחד מבין מכלול הנתונים, אך מתחזקת כאשר נותנים את הדעת לעדות מפקדו של הבעל, אשר ציין כי אינו זוכר במדויק את פרטי השיחה עם הנאשם (למעט העובדה כי הנאשם אמר לו כי הוא דואג ל-ח.ח), אך בניגוד לשיחה זו, ציין כי את השיחות עם מפקדה של ח.ח הוא דווקא זוכר היטב, וכשנונו: **"רציתי לציין שאת הפניות של [...] [בהכרעת הדין המלאה צוין שם מפקדה של ח.ח - ב.ש] אני זוכר הן היו פניות ישירות והוא גם ציין שהוא דואג לשוטרת [ח.ח - ב.ש] ממקום מקצועי ופיקודי, [...] וחשוב לו לדאוג לה" (שם, ש' 70).**

42. אסכם האמור לעיל, ואומר כי שירותו של הבעל ביחידה אליה סופח, גם ללא סיוע מגורם כלשהו, היה צריך להסתיים בסוף שנת 2011. בפועל, ובעקבות מכלול נתונים, ובהם פניות של מספר גורמים, לרבות הנאשם (שערך בעניין שיחת טלפון אחת בלבד) קוצרה התקופה בשלושה עד ארבעה חודשים, וזאת על דעתו של מפקד היחידה ובהתאם לתכנית העבודה.

נראה אפוא כי הפעולה שביצע הנאשם, גם אם יתכן ובעלת היבטים משמעותיים, וראוי היה להימנע ממנה, אינה פעולה בעלת עוצמה משמעותית ב"גרף ניגוד העניינים" והיא רחוקה מרחק ניכר מאוד מהמתחם הפלילי.

סיכום

43. הבסיס הראייתי להרשעת הנאשם ביחס לשני האירועים המפורטים בכתב האישום, חייב להתבסס על עדותה של ח.ח, וזאת בהינתן העובדה כי מדובר במעשים שנעשו לכאורה בחדרי חדרים, ומבלי שיש בנמצא עדי ראיה, ממצאים פורנזיים או ראיות אחרות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

העובדה כי מדובר בסיטואציה של "מילה כנגד מילה", מחייבת כי לצורך הרשעה יהיה ביכולתו של בית המשפט לזקק גרסה קוהרנטית וברורה מדבריה של קורבן העבירה, וזו תהווה בסיס לקביעות עובדתיות המתיישות עם רמת הוודאות הנדרשת במשפט הפלילי.

44. כפי שהובהר לעיל, עדת התביעה המרכזית בענייננו לא סברה כי יש מקום להתלונן מלכתחילה, שיתפה פעולה תחת חשש מהשפעות גרסה כזו או אחרת על תפקידה או על התא המשפחתי שלה, ועדותה רצופה אמירות בנוסח: "... הוא לא עשה נגד הרצון שלי כלום, אני זרמתי איתו ועוד פעם אני אומרת לך לטנגו צריך שניים"; "... כאילו אם היה נוגע בי במקום שלא הייתי רוצה משהו, אז אולי, עובר את הגבולות שלי, אז כן, אז הוא לא"; "... אם לא הייתי רוצה אז הוא לא היה, הוא נגע, הסכמתי כנראה לאותה שניה וזהו".

45. בנוסף, קיים קושי לא מבוטל ליישב בין תיאורים מסוימים שמסרה לבין תיאורים אחרים, תוך שגם חוקריה סברו בזמן אמת כי קיימת בעייתיות בגרסה שמסרה בחקירה ("אני לא מבינה איך את יכולה לשבת פה ולהגיד כל-כך הרבה דברים שכל משפט שלך סותר את הקודם"), וגם התביעה סברה בזמן אמת כי עדותה בבית המשפט הייתה שונה מהותית מאמרתה במח"ש. וכדברי התובע: "העדויות שונה בפרט מהותי בלפחות עשרה עניינים, החל מעניין הפחד, עבור דרך הזאתי או לא הזאתי את הראש, לגבי ההשפעה על הקריירה שלה, לגבי זה שהיא אמרה מה שהחוקרים רצו לשמוע והמילה 'לא זוכרת' נאמרה המון פעמים. נבקש כמונן להסתמך על הודעתה" (פרו' עמ' 397 ש' 21).

46. העובדה כי לא בוצע עימות שהיה בו כדי לשפוך אור על אופייה של מערכת היחסים שנרקמה בין הנאשם ל-ח.ח, ובעיקר על סוגיית "ההסכמה", בעלת משקל בעיניי.

47. ויודגש - אינני סבור כי ח.ח מסרה עדות כוזבת, אלא שניתוח מכלול דבריה, ועל רקע הקשר שהתאפיין ברובד פלירטוטי - אינטימי, מלמד על קיומו של ספק סביר בסוגיית ההסכמה, ודומני שלא בכדי בחרה התביעה מלכתחילה בחלופת "יחסי המרות", שאינה מצריכה הוכחת היעדר הסכמה.

הכרעה במשפט פלילי אינה פועל יוצא של העדפת גרסה אחת על פני רעותה, וככל שכך היו פני הדברים, הייתי נכון להעדיף את עדותה של ח.ח על פני גרסת "הרומן הנמשך" שמסר הנאשם. אלא, שכאמור, במכלול דבריה של ח.ח קשה לראות כבסיס בעל עוצמה ראייתית המאפשר הרשעה במשפט פלילי. לא למותר לציין כי גרסה "חלשה" של נאשם, אינה תחליף לראיות פוזיטיביות מוצקות שצריכה להציג התביעה.

48. על יסוד כלל הנתונים, ראיתי לדחות את עתירתה החלופית של התביעה להרשעת הנאשם בעבירה של מעשה מגונה לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין, ומשלא הוכחו יחסי מרות, ראיתי לזכות את הנאשם מהעבירה של מעשה מגונה לפי סעיף 348(ה) לחוק העונשין - היא העבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

ד. הכרעה בתזת "הצבירה"

1. במסגרת פרק מסכם זה, אבחן את תזת הצבירה, דהיינו – האם הצטברות "ניגודי עניינים שאינם פליליים" יכולה לעלות כדי עבירה פלילית אחת של הפרת אמונים.

עוד טרם אבחן את תזת הצבירה, ראיתי לסכם את הפעולות הרלוונטיות שהוכחו, תוך הדגשת הקביעות העובדתיות בדבר ההחלטות שקיבל הנאשם בכל אחד מהמקרים.

(א) **בפרשייה הראשונה** יוחסה לנאשם פעולה אחת: ריאיון שערך לא.א בשנת 2007 בעקבות בקשת מעבר שהגישה.

הוכח כי הריאיון בוצע כ-3 שנים לאחר מועד סיומו של הקשר המיני, במסגרת המטלות הקבועות והמוגדרות של התפקיד אותו ביצע הנאשם תוך שהוא נכנס לנעליו של קודמו, וזאת מבלי שהוקצו משאבים מיוחדים לעריכתו ומבלי שניתן להצביע על ניסיון להשפיע על אחרים. יתרה מכך - **החלטת הנאשם - שהלכה למעשה - דחה את בקשתה של א.א, הייתה עניינית, תוך שהנאשם מגשים את האינטרס הציבורי עליו הופקד ומחליט את שמחליט בהתאם למדיניות המשטרה.** ניתן להפנות בעניין זה לאופן בו סיכמה א.א את החלטת הנאשם בריאיון שערך איתה: **"אני רציתי מנהלי, ואם לא, לעבור לתחנת [...] לא קיבלתי לא זה ולא זה"** [בהכרעת הדין המלאה צוין שם התחנה – ב.ש].

על יסוד האמור לעיל, נקבע כי מדובר בעוצמת ניגוד עניינים חלשה ביותר, הרחוקה מרחק ניכר מאוד מהמתחם הפלילי.

(ב) **בפרשייה השנייה** יוחסו לנאשם 3 פעולות: (1) טיפול בבקשת המעבר של ב.ב לתפקיד חדש בשנת 2008; (2) קיום ריאיון עם ב.ב בנוגע לשיבוץ בימ"ר או באמ"ן מחוזי בשנת 2009; (3) מעורבות בשיבוץ ב.ב כעובדת הערכה בשנת 2012. לציין כי בפרשייה זו ייחסה התביעה לנאשם אף סטייה מן השורה.

הפעולה הראשונה לא הוכחה, וביחס לשתי הפעולות הנוספות נקבע כי נוכח מאפייניו של הקשר שקיים עם ב.ב, ראוי היה שהנאשם ימשוך ידו מהטיפול בעניינה, הן ביחס לעריכת הריאיון, והן ביחס למעורבותו בשיבוץ בתפקיד עובדת הערכה (כמעט שנתיים לאחר סיום הקשר), הגם שניגוד עניינים בו היה נתון לא היה בעוצמה היכולה להוות תשתית לעבירה פלילית.

לצד האמור לעיל, נדחתה טענת התביעה לפיה יש לראות בהתנהלות הנאשם והחלטותיו משום "סטייה מן השורה" ונקבע כי לא נפל דופי בהחלטות שקיבל בשני המקרים.

בעניין הריאיון בשנת 2009 - נקבע כי החלטת הנאשם נראית על פניה כהחלטה עניינית, העומדת במתחם הסבירות, ומתיישבת עם מדיניותו העקבית בנושא העברות שוטרים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

בעניין מעורבותו בשיבוץ ב.ב לתפקיד עובדת הערכה בשנת 2012 – התביעה סברה כי ב.ב לא התאימה לתפקיד עובדת ההערכה ומכאן טענתה ל"סטייה מן השורה", אך הוברר כי התביעה לא הייתה ערה לשני הנתונים האובייקטיביים ביותר בדבר כשירותה של ב.ב: הראשון – ב.ב נבחרה על ידי מפקדיה (ללא קשר נטען לנאשם) לצאת לקורס עובדי הערכה וסיימה אותו בהצלחה; השני – ב.ב עברה בהצלחה את בדיקות הוועדה המקצועית לעובדי ההערכה בראשותה של ראש ענף מודיעין (שהגדירה את ב.ב בתפקידה הנוכחי - כ"עובדת הערכה מעולה"). עוד נקבע כי הטיפול בשיבוץ עובדי ההערכה היה חלק מהמטלות שהנאשם נטל על עצמו ללא קשר לב.ב, וממילא ב.ב לא שובצה בסופו של יום ביחידה שיועדה לה.

(ג) **בפרשייה השלישית** יוחסה לנאשם פעולה אחת: הריאיון שערך לג.ג בשנת 2010 בנוגע לבקשת המעבר שהגישה לאחר ההודעה על סגירת היחידה בה שירתה, חודשים ספורים לאחר שקיים איתה מגע מיני מוסכם. במסגרת הריאיון החליט כי: **"בקשתך להעברה מאושרת. בימים הקרובים ייבחן שיבוץ במחוז בתפקיד חלופי"**.

נקבע כי עצם עריכת הריאיון ל-ג.ג חודשים ספורים לאחר שקיים עמה יחסי מין, העמיד את הנאשם בניגוד עניינים. עם זאת, נוכח מאפייני הקשר בין השניים (מגע מיני חד פעמי), ובהינתן אופי ההחלטה שעמדה על הפרק, נקבע כי מדובר בעוצמת ניגוד עניינים חלשה ביותר, הרחוקה מרחק ניכר מאוד מהמתחם הפלילי.

באשר להחלטת הנאשם - נקבע כי נוכח סגירת יחידתה של ג.ג, החלטת הנאשם הייתה מתבקשת ומוצדקת וניכר כי החליט את שכל מפקד בכיר במערכת צריך היה להחליט (ובהמשך ישיר להחלטת מפקדה הישיר) - לעשות את המתבקש ולהורות על קליטתה של ג.ג, שוטרת מצטיינת, בתפקיד חלופי במחוז. עוד נקבע כי לא היה בתפקיד החלופי משום הטבת תנאים של ג.ג (אלא, וכך הוכח, דווקא ההיפך), וכי הנאשם כלל לא היה מעורב בשיבוץ לתפקיד פרטני.

(ד) **בפרשייה הרביעית** יוחסה לנאשם פעולה אחת: שיחת טלפון שערך לקצינת האמי"ש של מחוז אחר, וזאת בהמשך להחלטה שניתנה כדין (ומבלי שהייתה היכרות מוקדמת בין הנאשם לד.ד) בדבר מעברה של ד.ד לאותו מחוז.

נקבע כי העובדה ששיחת הטלפון נערכה לאחר המגע המיני הראשון שהתקיים בין הנאשם ל-ד.ד, מלמדת על קיומו של ניגוד עניינים, אך בהינתן כלל הנסיבות – מדובר בניגוד עניינים בעוצמה חלשה ביותר, הרחוק מרחק ניכר מאוד מהרף הפלילי. הוכח כי מדובר בפעולה נלווית לפעולה מרכזית שהייתה ראויה, צודקת, ונעשתה כדין; בוצעה מול גורם שאינו כפוף פיקודית לנאשם; התמצתה בבקשה לזרז את הטיפול ביישום ההחלטה שניתנה כדין, והכל כאשר ד.ד עמדה בכל התבחינים ומעברה אושר על ידי כלל הגורמים.

(ה) **בפרשייה החמישית** יוחסה לנאשם פעולה אחת (לצד טענה בדבר רלוונטיות "שיחת החתך" לטענת ניגוד העניינים – טענה שנדחתה על ידי): מתן אישור, בשנת 2008, לסיוע כספי למימון לימודי השכלה גבוהה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

נקבע כי התביעה לא הצליחה להוכיח, ברמת הוודאות הנדרשת במשפט הפלילי, כי הנאשם בחן בפועל את בקשתה של ה.ה ואישר אותה, כך שלא ניתן לקבוע כי בוצעה פעולה בניגוד עניינים.

עוד נקבע כי אף אם ניתן היה להוכיח כי הנאשם בחן את בקשת ה.ה ואישר אותה, ספק אם ניתן היה לקבוע כי מדובר בפעולה שבוצעה בניגוד עניינים, וזאת נוכח אופיו הטכני של אישור המפקדים (במובחן – משני האישורים של גורמי המקצוע שניתנו עוד טרם הגעת הטופס ללשכתו של הנאשם); העובדה כי הוא המפקד השני שחתם על הטופס (אחרי מפקד המרחב); העובדה כי הבקשה ממילא נבדקת כמכלול על ידי המטה הארצי בסוף התהליך; והעובדה כי באותה נקודת זמן חלפו כ-4 שנים מתום הקשר האינטימי.

(ו) **בפרשייה השמינית** יוחסה לנאשם פעולה אחת: שיחת טלפון שערך בשנת 2011 למפקד היחידה אליה סופח בעלה של ח.ח, במסגרתה ביקש לקצר במספר חודשים את תקופת שירותו של הבעל. יצוין כי השיחה נעשתה לבקשת ח.ח, אשר פנתה אף לגורמים נוספים ובהם ניצב נוסף (שאף הוא התקשר למפקד היחידה של הבעל).

נקבע כי שיחת הטלפון שביצע הנאשם, גם אם יתכן ויש לה היבטים משמעותיים, וראוי היה להימנע ממנה, אינה פעולה בעלת עוצמה משמעותית ב"גרף ניגוד העניינים" והיא רחוקה מרחק ניכר מאוד מהמתחם הפלילי.

עוד נקבע כי גם ללא סיוע מגורם כלשהו, שירותו של הבעל ביחידה אליה סופח היה צריך להסתיים בסוף שנת 2011. בפועל, ובעקבות מכלול נתונים, ובהם פניות של מספר גורמים, לרבות הנאשם באותה שיחת טלפון, קוצרה התקופה בשלושה עד ארבעה חודשים, וזאת על דעתו של מפקד היחידה ובהתאם לתכנית העבודה.

2. וכתה, לאחר שרוכזו הקביעות העובדתיות, יש לבחון את היתכנותה של תזת הצבירה.

אקדים מסקנה להנמקה ואומר כי אין בידי לקבל תזה חדשנית זו, הן מהטעם שאינה מתיישבת עם המדיניות המשפטית הרצויה בעבירה של מרמה והפרת אמונים, והן נוכח אופיין של קביעותי העובדתיות.

3. עמדתי בפתח הכרעת הדין על מאפייניה הייחודיים של עבירת הפרת האמונים, על עמימותה, ועל משמעות עמימות זו על תחומי התפרשות העבירה. עוד התייחסתי לעמדת בית המשפט העליון בדבר הזהירות המתבקשת פן תרחיב העבירה גבולותיה גם אל תחומים פסולים מבחינה אתית או משמעותית.

הדרישה, כי החוק הפלילי יהיה ברור וודאי, נגזרת מעקרון החוקיות שהוא אחד מעקרונות היסוד של המשפט הפלילי. איסור פלילי שאינו מוגדר די צרכו, באופן שהציבור יידע לכלכל את צעדיו ולהימנע מהפרתו, אינו מתיישב עם עקרון היסוד שלפיו "אין עונשין אלא אם כן מזהירין" (רבין וואקי, כרך א', עמ' 103).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

עקרון החוקיות מבוסס על שלושה טעמים: הגינות – הריבון אינו יכול לצפות מהפרט לכלכל את צעדיו בהתאם לחוקים שלא היו קיימים בעת ביצוע המעשה המיוחס או בהתאם לחקיקת סתר; שמירה על התכלית המניעתית והחינוכית של הדין העונשי – עקרון החוקיות מבטיח את השגת המטרות החינוכיות של דיני העונשין, על ידי קביעת נורמות המגדירות את האסור והמוותר בחברה ואזהרת הציבור מפני הפרתן; חשש מפני שרירותו של הריבון והצורך להגן על זכויות הפרט (רבין וואקי, כרך א', עמ' 84-85).

על רקע האמור לעיל, ולאור העובדה כי עבירת הפרת האמונים היא בגדר "רקמה פתוחה", ניכרת בפסיקת בית המשפט העליון מגמה פרשנית ברורה שעיקרה – מיקוד, הפשטה, וקביעת קריטריונים ברורים ככל שניתן לצורך הבחנה בין ניגוד העניינים הפלילי הגלום בעבירה לבין התנהגות פסולה מבחינה מנהלית, מוסרית, אתית או משמעתית.

סבורני כי קבלת תזת הצבירה תעמוד בסתירה ברורה למגמה האמורה ולפסיקת בית המשפט העליון, שכן יש בתזה פוטנציאל טשטוש, עד כדי העלמה מוחלטת, של קו הגבול המפריד בין התחום הפלילי האסור לבין המרחב שאינו פלילי, ויש בה כדי להעצים את העמימות (הבעייתית) של העבירה. לא עוד הבחנה בין ניגוד עניינים פלילי לכזה שאינו פלילי, אלא פתיחת דלת למרחב הפלילי והזמנתן של מגוון התנהגויות (אתיות, בעייתיות מוסרית, משמעתיות או "סתם" מקוממות), להיכנס לתוכו, ובלבד שיגיעו בקבוצה.

מצב משפטי בו "כמות עושה איכות" ו"מספר התנהגויות פסולות אתית או משמעתית, יוצרות עבירה פלילית אחת" חותר תחת המדרג הנורמטיבי המקובל המהווה כלי לחינוך הציבור ואזהרתו מפני הפרתן של נורמות בדרגות שונות, עד כדי ביטולו המוחלט.

4. אנסה להמחיש את הבעייתיות בתזת הצבירה באמצעות הדוגמא הבאה - [בפקודת הסמים המסוכנים](#)
ביצע המחוקק הבחנה ברורה בין אדם המחזיק סם בכמות קטנה לצריכה עצמית, לבין אדם המחזיק סם בכמות גדולה שלא לצריכה עצמית, ויצר בין שתי העבירות היררכיה נורמטיבית ברורה. בעוד העונש המירבי הקבוע בצידה של העבירה הראשונה עומד על 3 שנות מאסר, העונש המירבי הקבוע בצידה של העבירה השנייה עומד על 20 שנות מאסר. המחוקק לא רצה, וכך עולה מהמדרג שנקבע, כי החזקת סם בכמות קטנה תהא שקולה להחזקת סם בכמות גדולה.

פלוגי מחזיק לאורך השנים כמויות סם קטנות לצריכתו העצמית, אולם בכתב האישום שהוגש נגדו בוחרת התביעה שלא לייחס לו 10 עבירות של החזקת סם לצריכה עצמית, אלא לחבר מתמטית את כמויות הסם שנתפסו בחזקתו לאורך השנים, ולייחס לו עבירה אחת של החזקת סם שלא לצריכה עצמית על בסיס הכמות המצטברת, אף שפלוגי מעולם לא החזיקה במצטבר.

ואם יישום תזת הצבירה על רקע הדוגמא (העוסקת בשתי עבירות פליליות) נראה צורם, על אחת כמה וכמה בענייננו שעה שאין חולק כי אותן פעולות בניגוד עניינים שמבקשת התביעה לצבור האחת לשנייה אינן מהוות עבירה פלילית כשכל אחת מהן עומדת בפני עצמה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

5. אין חולק שתזת הצבירה לא הועמדה לבחינת בתי המשפט, בוודאי לא בפורמט הנוכחי, אך התביעה ניסתה להקיש על היתכנותה ממספר פסקי דין.

כך לדוגמא הפנתה התביעה [לע"פ 6916/06 אטיאס נ' מדינת ישראל](#) (29.10.2007), שם נקבע כי: **"בעיסוקו האינטנסיבי של המערער בקידום האינטרסים האישיים שהיו לו בעניין, היה משום מעשה של הפרת אמונים, אשר פגע באמונו של הציבור במערכת השלטונית. לעניין זה, אין צורך שבית המשפט יבדוק כל פרט ופרט בנפרד כדי לשאול עצמו האם המערער מקיים את יסודות העבירה של הפרת אמונים ודי בלהשקיף על התנהגותו הכוללת של המערער"**

מעבר לעובדה כי פסק הדין אינו דן בתזה הדומה לתזת הצבירה, וממילא אינו מאשר, נראה כי עובדותיו של מקרה זה אינן דומות לעניינו. דברים אלה נאמרים הן על רקע העובדה שאותו אטיאס סטה מן השורה (הורשע גם בעבירות שוחד), הן לאור אופיו השונה של ניגוד העניינים, והן לאור אותה סימולטניות שהתקיימה בין ניגוד העניינים לביצוע הפעולות.

גם עמדת בית המשפט המחוזי [בע"פ \(ת"א\) 71363/05 סילברמן נ' מדינת ישראל](#) (27.3.2007) אינה יכולה להיחשב ככזו התומכת בטיעון התביעה, וזאת בהינתן העובדה כי כל אותן פעולות שביצע סילברמן, היו במסגרת פרשה אחת, ניגוד עניינים אחד, ומול אותו גורם.

דברים זהים במהותם לעניין אי ההתאמה ניתן לומר גם על פסק דין נוסף אליו הפנתה התביעה - ע"פ (ת"א) 70839/08 [יפה אלון נ' מדינת ישראל](#) (26.4.2009).

אסכם התייחסותי לפסיקה שהציגה התביעה ואומר כי לא ניתן לגזור גזירה שווה בין "צבירת פעולות" באותה פרשייה ממש, מול אותו גורם ושעה שמדובר באותו ניגוד עניינים, לבין צבירת פעולות שבוצעו בפער של שנים האחת מהשנייה, בנסיבות משתנות, מול גורמים משתנים, ובעוצמות שאינן "פליליות".

6. מעבר לקושי ליישב בין תזת הצבירה לעקרון החוקיות ולצורך לצמצם את עמימות עבירת הפרת האמונים ולא להעצימה, נראה כי יישום תזת הצבירה אינו מתיישב עם קביעותי העובדתיות.

אסביר:

תזת הצבירה התבססה מלכתחילה על האמור בכתב האישום, אלא שהשוואה בין נקודת המוצא של כתב האישום, לבין הקביעות העובדתיות בהכרעת הדין, מלמדת על פער לא מבוטל שנוצר בחמישה מישורים:

המישור הראשון – היקף הפעולות שבוצעו בניגוד עניינים: התביעה התייחסה בכתב האישום ל-10 פעולות (שלא התיישנו) ובוצעו לשיטתה בניגוד עניינים, ובסופו של יום "נותרו" 6 פעולות שנמצאו רלוונטיות והוכחו;

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-10-31283 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

המישור השני – זחיית טענה בדבר "סטייה מן השורה": הוכח כי הטענה בדבר "סטייה מהשורה" שנטענה בהקשר לפרשייה החמישית, לא הביאה בחשבון שני נתונים מהותיים, וממילא נדחתה על ידי.

המישור השלישי – עוצמת ניגוד העניינים: בניגוד לאופן בו תוארו הדברים בכתב האישום (ובמיוחד בהקשר לפרשייה השנייה), הוכח כי בכל המקרים בהם נקבע כי בוצעו פעולות בניגוד עניינים, דובר בניגוד עניינים שאינו פלילי, ובמרבית המקרים – אף בעוצמה חלשה ביותר, הרחוקה מרחק ניכר מאוד מהמתחם הפלילי.

המישור הרביעי – ענייניות ההחלטה: בכל המקרים בהם דן הנאשם בבקשות של שוטרות עימן ניהל בעבר קשרים אינטימיים, הוכח כי חרף ניגוד העניינים, החלטותיו היו ענייניות, מוצדקות, וכאלה המתיישבות עם המדיניות המוצהרת (והרוחבית) בה נקט, עם מדיניות המשטרה, ועם שיקולי צדק.

המישור החמישי – לבד מ"רום המעמד" שהוא נתון קבוע, לא הוכח ה"פן המחמיר הנוסף". למשל, לא הוכחה תלות, ולא הוכח ניצול. אזכיר כי "הפן המחמיר הנוסף" תואר בפסיקת בית המשפט העליון כרכיב הכרחי להרשעה בהפרת אמונים, וככזה המשרת שתי תכליות: מניעת סכנת "הפללה" של מעשים שאינם ראויים להיתפס כפליליים אלא כמשמעתיים, ושמירה על עקרון החוקיות באופן שהרשעה בפלילים תישמר רק לאותם מקרים חמורים. שתי התכליות רלוונטיות לענייננו.

גם אם נניח כי ניתן היה לאמץ את התזה על בסיס עובדות כתב אישום, הרי כעת - משהובררו הפערים המשמעותיים בין הנטען למוכח, ברור כי קיים קושי ממשי בהחלת הדין הפלילי על אסופת פעולות בניגוד עניינים מהסוג שנקבע בהכרעת הדין.

7. זאת ועוד, בניגוד למקרים בהם עסקינן במספר פעולות בגדרה של פרשה אחת תחומה בזמן, הרי בענייננו מדובר ב-6 פעולות, אשר נעשו בעניינן של שוטרות שונות, בנסיבות שונות, בעוצמות שונות של ניגוד עניינים, לאורך כ-4 שנים.

אגיד את המובן מאליו – הנאשם, במגוון תפקידיו הפיקודיים לאורך השנים, וכך ניתן להניח, קיבל מאות אלפי החלטות. חקירה כה תקדימית מבחינת היקפה, כפי שהוגדרה על ידי התביעה בסיכומיה (עמ' 335 ס' 8) לבטח חשפה את החוקרים להחלטות רבות שקיבל הנאשם, אך בסופו של יום, נשארנו עם שתי שיחות טלפון וארבע החלטות - פעולות שבוצעו בהיותו נתון בניגוד עניינים בעוצמה נמוכה.

הדברים אינם "קמים ונופלים" רק על עוצמה נמוכה של ניגוד העניינים, או על היותו "אישי" ולא "כלכלי", אלא מבוססים גם על הקביעות לפיהן בכל המקרים בהן דן הנאשם בבקשות של שוטרות עימן ניהל בעבר קשרים אינטימיים, הוכח כי החלטותיו היו ללא דופי.

8. בחוק העונשין אין הוראת חוק מקבילה להוראת סעיף 130 לחוק השיפוט הצבאי שעניינה עבירה של "התנהגות שאינה הולמת" אשר מרכזה בשמירה על רמתה ומעמדה של המערכת הפיקודית בצה"ל,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31283-10-13 המחלקה לחקירות שוטרים נ' שחם

והענשת מפקד שנכשל במעשה או מחדל שאינו הולם בעל מעמד פיקודי בצה"ל [ראו והשוו ערעור 88/11
התובע הצבאי הראשי נ' פלוני וערעור שכנגד (29.11.2012)].

עבירת הפרת האמונים, אף שגם היא נחשבת "עבירת סל", אינה תחליף להיעדר הוראת חוק ייעודית
שעניינה "התנהגות מפקד", וממילא אינה ניתנת להחלה על מקרים שאינם נופלים בגדרו של "התחום
השחור הפלילי" כלשונו של הנשיא ברק במאמרו "ניגוד אינטרסים במילוי תפקיד" שצוטט לעיל.

9. על יסוד כלל השיקולים שפורטו, ראיתי לדחות את תזת הצבירה, ובהתאם לכך – להורות על זיכוי של
הנאשם מהעבירה של מרמה והפרת אמונים שיוחסה לו בפרשיות המנויות בחטיבת ניגוד העניינים.

ה. סוף דבר

1. ההכרעה בהיבטיה הפליליים של הפרשה הגיעה לסיום, ככל שהדבר נוגע לערכאה הדיונית.

עשיתי שימוש בתיבה "בהיבטיה הפליליים של הפרשה" שכן נדרשתי להכריע אך ורק בשאלה האם הנאשם
ביצע עבירות פליליות, ובכך, ובכך בלבד - הכרעתי.

2. על יסוד כלל הנימוקים שפורטו לעיל, החלטתי להרשיע את הנאשם בעבירה של מעשה מגונה לפי [סעיף
348\(ג\) לחוק העונשין](#) וזאת בפרשייה השישית, ולזכותו מיתר העבירות שיוחסו לו בפרשיות האחרות.

3. טרם חתימה, ראיתי לשבח את ב"כ הצדדים על הדרך בה השכילו לנהל משפט טעון ומורכב, בנועם
הליכות, תוך שמירה על יחסים טובים והתנהלות עניינית וראויה. הסיכומים שהגישו שני הצדדים היו
יסודיים, וניכר היה כי הושקעה חשיבה רבה בכתיבתם. על כל אלה נתונה להם תודתי.

ניתנה היום, ט' אייר תשע"ח, 24 אפריל 2018, במעמד הצדדים.

בני שגיא